

ଓଡ଼ିଆ-ସଭରା ଶବ୍ଦକୋଷ

ଜନଜାତି • ସଂସ୍କୃତି • ପ୍ରଗତି

ସତନ୍ତ୍ର ଉନ୍ନୟନ ପରିଷଦ, ଗଜପତି
ଯୋଜନା ଓ ସଂଯୋଜନ ବିଭାଗ
ଓଡ଼ିଶା ସରକାର

ଓଡ଼ିଆ-ସଭରା ଶବ୍ଦକୋଷ

ସଂକଳନ :

ଶ୍ରୀ ଜନାତ୍ ଗମାଜୀ

ଶ୍ରୀ ଫିଲିପ୍ ମଣ୍ଡଳ

ଶ୍ରୀ ବୁଲୁ ଶବର

ଶ୍ରୀ ମାର୍କ ରଞ୍ଜତ

ଶ୍ରୀ ବିଦ୍ୟା ଶବର

ଶ୍ରୀ କୃଷ୍ଣ ଶବର

ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଉନ୍ନୟନ ପରିଷଦ, ଗଜପତି
ଯୋଜନା ଓ ସଂଯୋଜନ ବିଭାଗ
ଓଡ଼ିଶା ସରକାର

ଓଡ଼ିଆ-ସଉରା ଶବ୍ଦକୋଷ

- ସଂକଳନ** : ଶ୍ରୀ ଜନାମ୍ ଗମାଙ୍ଗ
ଶ୍ରୀ ଫିଲିପ୍ ମଣ୍ଡଳ
ଶ୍ରୀ ତୁଲୁ ଶବର
ଶ୍ରୀ ମାର୍କ ରାଇଟ
ଶ୍ରୀ ବିଦ୍ୟା ଶବର
ଶ୍ରୀ କୃଷ୍ଣ ଶବର
- ପ୍ରକାଶକ** : ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଉନ୍ନୟନ ପରିଷଦ, ଗଜପତି,
ଯୋଜନା ଓ ସଂଯୋଜନ ବିଭାଗ,
ଓଡ଼ିଶା ସରକାର
- ପ୍ରଥମ ପ୍ରକାଶ** : ସେପ୍ଟେମ୍ବର, ୨୦୧୮
- ମୁଦ୍ରଣ** : ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ ପ୍ରଣୟନ ଓ ପ୍ରକାଶନ ସଂସ୍ଥା,
ଭୁବନେଶ୍ୱର

ODIA-SAORA SABDAKOSH

- Compilation** : Sri Enam Gamango
Sri Philip Mandal
Sri Tulu Sabar
Sri Mark Raita
Sri Bidya Sabar
Sri krusna Sabar
- Publisher** : Special Development Council, Gajapati,
Planning & Convergence Department,
Govt. of Odisha
- First Edition** : September, 2018
- Printed at** : The Odisha State Bureau of Textbook
Preparation and Production, Bhubaneswar

ମୁଖବନ୍ଧ

ଓଡ଼ିଶାରେ ବସବାସ କରୁଥିବା ଜନଜାତି ମାନଙ୍କର ସଂସ୍କୃତି ଖୁବ୍ ପ୍ରାଚୀନ । ସେମାନଙ୍କ ଦୈନନ୍ଦିନ ଜୀବନଚର୍ଯ୍ୟା, ପୂଜା ପାର୍ବଣ, ଭାଷା, ଲୋକ ପରଂପରା ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ଠାରୁ ଖୁବ୍ ନିଆରା । ନିଜ ପରିବେଶ ଆଧାରିତ ଭାଷା-ସଂସ୍କୃତି-କଳା- ପାରଂପରିକ ଜ୍ଞାନ କୌଶଳ ସେମାନଙ୍କ ଜୀବନ ସହ ପ୍ରବାହମାନ । ମୁଖ୍ୟ ସ୍ରୋତ ଠାରୁ ଦୂରରେ ରହି ମଧ୍ୟ ଏମାନଙ୍କ ସଂଗ୍ରାମ ଓ ସ୍ୱାଭିମାନ ଦେଖିଲେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଲାଗେ । ବାହ୍ୟ ସଂସ୍କୃତିର ପ୍ରଭାବ ଓ ବୈଦ୍ୟୁତିକ ଯୋଗାଯୋଗ ବ୍ୟବସ୍ଥା କ୍ଷୀପ୍ରତର ହେବା ଦ୍ୱାରା ସଂପ୍ରତି ତାଙ୍କର ଭାଷା- ସଂସ୍କୃତିରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ପରିଲକ୍ଷିତ ହେବାରେ ଲାଗିଛି । ଏହି ପରିବର୍ତ୍ତନରେ ତାଙ୍କ ପାରମ୍ପରିକ ସାମାଜିକ- ସାଂସ୍କୃତିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏକ ଘଡ଼ିସରି ମୁହୂର୍ତ୍ତ ଦେଇ ଗତି କରୁଛି । ଜନଜାତି ସମାଜ ନିଜ ସଂସ୍କୃତି ପରିସରରୁ ବାହାରି ମୁଖ୍ୟ ସ୍ରୋତ ସହ ସାମିଲ ହେବା ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଭାଷା ହେଉଛି ଏକ ପ୍ରମୁଖ ମାଧ୍ୟମ । ଭାଷା ହେଉଛି ପରମ୍ପରା ଓ ପ୍ରଗତିର ଏକ ସଂଯୋଜକ ସେତୁ ବିକାଶକୁ ଯୋଡ଼ିବାର ମୁଖ୍ୟ ମାର୍ଗ । ନିଜ ଭାଷା ମାଧ୍ୟମରେ ବିକାଶର ଭାଷାକୁ ବୁଝି ପାରିଲେ ଜନଜାତିଙ୍କ ଉନ୍ନୟନର ମାର୍ଗ ପ୍ରଶସ୍ତ ହୋଇ ପାରିବ ।

ଉନ୍ନୟନ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଅନ୍ୟତମ ମୁଖ୍ୟ ଅଂଗ ହେଲା ଶିକ୍ଷା । ଶିକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଆଦ୍ୟ ସୋପାନରେ ଶିଶୁ ସହ ପରିଚିତ ହେବା ଅର୍ଥ ତା ଭାଷା ସହ ପରିଚିତ ହେବା । ଶିଶୁ ତା ଆଦ୍ୟ ବୟସରେ ମା'ର ଭାଷା ସହ ପରିଚିତ ହୋଇଥାଏ । ତେଣୁ ଶିଶୁର ମାତୃଭାଷା ସହ ନିଜକୁ ସାମିଲ କରାଇ ତାକୁ ଶିକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା ସହ ଯୋଡ଼ିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଥାଏ । ଶିଶୁ ତା' ଭାଷାରେ ତା ଜଗତକୁ, ପ୍ରକାରାନ୍ତରେ ତା ସଂସ୍କୃତି ସହ ପରିଚିତ ହୋଇଥାଏ । ଏଣୁ ଶିଶୁକୁ ଶିକ୍ଷାଦାନ କରିବା ମାଧ୍ୟମରେ ଶିକ୍ଷାର ମାର୍ଗ ପ୍ରଶସ୍ତ କରିବା ଅର୍ଥ ଜନଜାତି ଭାଷା ଓ ସଂସ୍କୃତିକୁ ଜାଣିବା ।

ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଭାଷାର ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ଆଖି ଆଗରେ ରଖି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଉନ୍ନୟନ ପରିଷଦ ଜନଜାତି ଅଂଚଳର ପ୍ରମୁଖ ୨୧ଗୋଟି ଭାଷା ଉପରେ ଦ୍ୱିଭାଷା ଶିକ୍ଷକୋଷ ପ୍ରଣୟନ କରିଛି । ଏହା ଏକ ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଉପକ୍ରମ । ଜନଜାତି ଭାଷା ଗୁଡ଼ିକର ଏକ ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ ଶିକ୍ଷକୋଷ ପ୍ରଣୟନର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି । ଏହା କଲେ ଜନଜାତି ସଂସ୍କୃତିର ସଂରକ୍ଷଣ ସମ୍ଭବ ହୋଇପାରିବ ।

ଜନଜାତି ଭାଷା ଗୁଡ଼ିକର ଆଂଚଳିକ ଭେଦ ରହିଛି । କେଉଁଠି ବଂଶ ଆଧାରରେ ତ କେଉଁଠି ଭୌଗୋଳିକ ଆଧାରରେ ଏହି ଭେଦ ଜଣାପଡ଼େ । ଏହା ମୁଖ୍ୟତଃ ସ୍ୱନିମିକ । ତେବେ ବସ୍ତୁ ସଂସ୍କୃତିରେ କିଛି ଆଗତ ଶବ୍ଦ ମଧ୍ୟ ଭାଷାକୁ ସଂକ୍ରମିତ କରିଥିବାରୁ ପାର୍ଥକ୍ୟ ରହିବା ସ୍ୱଭାବିକ । ପ୍ରସଂଗକୁ ଜାଣିଲେ ଶବ୍ଦର ଅର୍ଥ ପାଇବାରେ କୌଣସି ଅସୁବିଧା ନ ଥାଏ । ତେବେ ବିଭିନ୍ନ ଅଂଚଳର ଭାଷାକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତ କରିବା ସାମିତ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ସମ୍ଭବପର ହେଉ ନଥିବାରୁ ସଂକଳିତ ଶିକ୍ଷକୋଷ ଗଜପତି ଜିଲ୍ଲାର ଗୁମ୍ଫା ଓ ନୂଆଗଡ଼ ବ୍ଲକ ଅଂଚଳ ତଥା ରାୟଗଡ଼ା ଜିଲ୍ଲାର ଗୁଣ୍ଡପୁର ବ୍ଲକସ୍ଥ ପୁଟାସିଂ ଅଂଚଳର ଭାଷାକୁ ଆଧାର କରି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଛି ।

ଆମେ ଆଶା କରୁଛୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଓଡ଼ିଆ - ସଭରା ଶବ୍ଦକୋଷକୁ ପାଠକେ ଉଦାରତାର ସହ ଗ୍ରହଣ କରିବେ ଏବଂ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସାଧନ ଦିଗରେ ଆମକୁ ସହଯୋଗ କରିବେ ବୋଲି ଆଶା ଓ ବିଶ୍ୱାସ ।

ଶ୍ରୀ ଅନୁର୍ପାମା ରମାଜୀ

ଅଧ୍ୟକ୍ଷ

ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଉନ୍ନୟନ ପରିଷଦ

ଗଜପତି

‘ଅ’

ଅଁଳା : ଏଡ଼େର

ଓ : ଅଁଳା ଖାଇଲେ ଚିକେ ମିଠା ଚିକେ କଷା ଲାଗେ ।

ସ : ଏଡ଼େରାନ୍ ଜୁମ୍‌ଲାବେନ୍‌ଡେନ୍ ଆସୁଇ ରାଗାଲ ଆସୁଇ ବାକିଃଡାମ୍ ତେତି ।

ଅକାଣ୍ଡିଆ ଋତଳ : ଇର୍ ଗାତେ ରୁଡ଼ଂ (ଏରସାନାବସାବ୍ ରୁଡ଼ଂ)

ଓ : ଅକାଣ୍ଡିଆ ଋତଳ କୁଞ୍ଚାରେ ଅଛି ।

ସ : ଇର୍ଗାତେ ରୁକ୍‌କନ୍ ସୁନ୍‌ଡୁଇ ଲିଡ଼ାନ୍ ଡାକୁ ।

ଅଂଗୁଳି : ଅଣ୍ଡେରସି

ଓ : ମୋ ଅଂଗୁଳିରେ ଆଘାତ ହେଲା ।

ସ : ଅଣ୍ଡେର ସିଞ୍ଚେନ୍ ପାରାଲେ ।

ଅଜା : ଜୁଜୁ

ଓ : ମୋର ଅଜା ବଞ୍ଚିଅଛି ।

ସ : ଜୁଜୁ ଞ୍ଚେନ୍ ଆମେଡ଼ ଡାକୁ ।

ଅଜାଡ଼ିବା : ରୁର୍ମାତାବି

ଓ : ପାଣି ଅଜାଡ଼ି ଆସେ ।

ସ : ଡାଆନ୍ ରୁର୍ମାଲେ ଯେରାଇ ।

ଅଡ଼ାଇବା : ଆଡ଼ତାବି

ଓ : ବଳଦ ଅଡ଼ାଇ ଆଣେ ।

ସ : ଡାଲିଜାନ୍ ଗଡ଼ଲେ ପାଡ଼ାଇ ।

ଅଣ୍ଟା : ଡିଆ

ଓ : ମୋର ଅଣ୍ଟା ବଥା ହେଉଛି ।

ସ : ଡିଆଞ୍ଚେନ୍ ଆସୁଡାତେ ।

ଅଣ୍ଟାସୁଡା : ଜାନିଡୁର୍ ତାର୍

ଓ : ଅଣ୍ଟାସୁଡା କିଣି ଆଣେ ।

ସ : ଜାନିଡୁର୍ ତାରାନ୍ ଞ୍ଚିଲେ ପାଡ଼ାଇ ।

ଅଣ୍ଡାଲିବା : ସୁମ୍‌ତାବି

ଓ : ପାଣି ଭିତରେ ଅଣ୍ଡାଲି ଖୋଜିବା ।

ସ : ଡାଆ ଲିଡ଼ାନ୍ ଆସୁମ୍‌ତାବେନ୍ ଆତି (ସୁମ୍‌ନେତି) ।

ଅନନ୍ତଜୀବନ-ଏବଂ ଆଞ୍ଚିତ୍ ମାନରେଂନା

ଓ : ଯେ ମୃତ୍ୟୁକୁ ଜନ୍ମ କରିଅଛି, ତାହାଙ୍କଠାରେ ଅନନ୍ତ ଜୀବନ ଅଛି ।

ସ : ବୁଦ୍ଧେନ୍ତେ କାରାଞ୍ଚିତ୍ତାନ୍ ତାଇନାନ୍ । ଞ୍ଚିଆତେତେନ୍ ଆନିନ୍ ଆମାଂ ମାଇଞ୍ ଏବଂ ଆଞ୍ଚିତ୍ ମାନରେଂନାନଡ଼ାକୁ ।

ଅଣ୍ଡା : ଆତ୍ରେସିମ୍

ଓ : ମାଇ କୁକୁଡ଼ା ଅଣ୍ଡାଦେଲା ।

ସ : ଆୟାତ୍ତ୍ତମାନ ଆତ୍ରେନେତେନ୍ ।

ଅଣ୍ଡାଖୋଳପା : ଆକୁରାଂଇମ୍

ଓ : ଅଣ୍ଡାଖୋଳପା ଫିଙ୍ଗି ଦେ ।

ସ : ଆକୁରାଂଇମାନ ସିଡ଼ା ।

ଅଣ୍ଡିରା ବିରାଡ଼ି : ଅଂଗେର ରାମ୍

ଓ : ମୋ ଘରେ ଅଣ୍ଡିରା ବିରାଡ଼ି ଅଛି ।

ସ : ସିଂଞ୍ଚେନ୍ ଅଂଗେରରାମାନ ଡ଼ାକୁ ।

ଅଦୃଶ୍ୟ କରିବା : ଆତ୍ନାବ୍ ଗିଜ୍ତାବେ

ଓ : ଏହା ପୋଡ଼ି ଅଦୃଶ୍ୟ କରିବା ।

ସ : କାନାତେ ତିଲ୍ଲେ ଆନାବ୍ଗିଜ୍ତାବେ ।

ଅଦା : ସିଂଗେର

ଓ : ଅଦା ଆଣେ ।

ସ : ସିଂଗେରାନ୍ ପାଡ଼ାଇ ।

ଅନ୍ଧ : କାଡୁ

ଓ : ଅନ୍ଧ ହେଲେ ଦେଖି ପାରେ ନା ।

ସ : କାଡୁ ତେଲେନତେନ୍ ରାପ୍ତି ଆଗ୍ଗିଜେ ।

ଅଧର୍ମ : ଏରଦାରୁମା/ଇର୍ ରଇତାତ୍

ଓ : ଅଧର୍ମ କର୍ମ କରିବା ନାହିଁ ।

ସ : ଏରଦାରୁମା ତାଗେ ଆବାରାନ୍ ଆତ୍ଲୁମ୍ବେ ।

ଅନ୍ଧାର : ଲୁଡୁଡୁ

ଓ : ଅନ୍ଧାର ହେଲା ।

ସ : ଲୁଡୁଡୁ ଲେ ।

ଅଧାରାସ୍ତ୍ରା : ତୁଢ଼ାର ଗଡ଼

ଓ : ଅଧା ରାସ୍ତ୍ରାରେ ମୁଁ ତୁମକୁ ଅପେକ୍ଷା କଲି ।

ସ : ତୁଢ଼ାରଗଡ଼ ଖେଁନ୍ ଅମୃତିଲାମ୍ ।

ଅନାଥ : କୁନ୍‌ରା

ଓ : ସେହି ପିଲା ଅନାଥ ହେଲା ।

ସ : କୁନ୍ ଆପାସିଜ୍ କୁନ୍‌ରାଲି ।

ଅଇଣ୍ଡୁଭାତ: ଆତାଲ୍‌ନା ଗାନାଗାନ / ଉଚ୍ଚା କୁଲ୍)

ଓ : ଅଇଣ୍ଡୁଭାତ ଖାଇବା ଅନୁଚିତ୍ ।

ସ : ଉଚ୍ଚା କୁଲ୍ ଆଗାବେ ତେଞ୍ଜଇଜା / ଆନୁଚ୍ଚା କୁଲାନ ଆଗ୍ରାବି ।

ଅଇନା - ତାରାଗିଜ୍‌ନା

ଓ : ଅଇନାରେ ନିଜର ମୁହଁ ଦେଖାଯାଏ ।

ସ : ତାରାଗିଜ୍‌ନା ଲିଡ଼ାନ୍ ମୁଜ୍‌କାନ ଗିଜ୍‌ତାତି ।

ଅନିଦ୍ରା : ଏରୁଡ଼ିମାଡ଼ନା

ଓ : ମୁଁ ଅନିଦ୍ରା ହୋଇ ରହିଲି ।

ସ : ଏରୁ ଡ଼ିମାଡ଼ଲେନ୍‌ବି ତାକୁଲେନାଲ ।

ଅନୁମତି : ଆନଡ଼ନ୍

ଓ : ମୁଁ ବାପାଙ୍କଠାରୁ ଅନୁମତି ପାଇଲି ।

ସ : ଓ଼ାଖେଁନ୍ ସାରିଂ ଆନଡ଼ିନ୍ ଖିଲାଲ ।

ଅପରାଧ : ଏରବାନାଂସା (ଡୋସା)

ଓ : ମୁଁ ଅପରାଧ କରିବି ନାହିଁ ।

ସ : ଡୋସା ବାରାନ୍ ଖେଁନ୍ ଆଡ଼୍‌ଲୁମାଲ ।

ଅପବିତ୍ର : ଏରମାରିଡ଼

ଓ : ଅପବିତ୍ର କର୍ମକଲେ ଲଜା ପାଇବା ।

ସ : ଏର ମାରିଡ଼ ବାରାନ୍ ଲୁମ୍‌ଲେନ୍‌ଡ଼େନ୍ ଗାନାବ୍‌ରଇଜାନ୍ ଖିଂତାବି ।

ଅବିବାହିତା : ଏରସିଡ଼୍‌ରୁନା

ଓ : ସେହି ଯୁବତୀ ଅବିବାହିତା ।

ସ : କୁନ୍ ଆଡ଼ାଂଗାଡ଼ି ଏରସିଡ଼୍‌ରୁନା ।

ଅମାର : ଗୁଲୁମି ସିଂ

ଓ : ଅମାରରେ ଧାନ ସଞ୍ଚୟ କରି ରଖନ୍ତି ।

ସ : ଗୁଲୁମି ସିଂ ଲିଙ୍ଗାନ ସ୍ତ୍ରୀ ତାରତୁମ୍ଭେଜି ।

ଅମାବାସ୍ୟା : ଆପାଞ୍ଚିତ୍‌ଗାଇ(ଅତଞ୍ଜାତ୍)

ଓ : ଗତ କାଲି ଆମାବାସ୍ୟା ଥିଲା ।

ସ : ରୁବାନ୍ ଆତଗାଲ ଅତଞ୍ଜାତ୍ ତାକୁଲି ।

ଅରଖ : ପାରାକ୍‌କା

ଓ : ଅରଖର ଶୁରରେ ଔଷଧ ରହିଛି ।

ସ : ପାରାକ୍‌କା ନିବାନ୍ ଆତୁର୍ ଲିଂ ରେଗାମାନ୍ ଡାକୁ ।

ଅଳିଆ : ଆଡ଼ିଲ୍ (ଝାଲି)

ଓ : ମୋ ଘର ଅଳିଆ କରି ରଖେନାହିଁ ।

ସ : ସିଂ ଷେନ୍ ଆଡ଼ିଲ୍‌ତାମ୍ ଆଡ଼ିତାକ୍‌କୁଆଇ ।

ଅନ୍ଧ : ଆସୁଇ

ଓ : ହାଣ୍ଡିରେ ମାତ୍ର ଅନ୍ଧ ପାଣି ଅଛି ।

ସ : ତାଂଜି ଲିଙ୍ଗାନ ଆସୁଇ ମାଞ୍ଚି ତାଆନ୍ ତାକୁ ।

ଅସ୍ତଗସ୍ତ : ଖ୍ୟାନ୍‌ରାମାନ୍‌ଜି

ଓ : ମୋ ପାଖରେ କେତୋଟି ଅସ୍ତଗସ୍ତ ରହିଛି ।

ସ : ମାଂଝେନ୍ ତାଜିଙ୍ଗାନ୍‌ତେ ଖ୍ୟାନ୍‌ରାମାନ୍‌ଜି ତାକୁ ।

ଅସୁସ୍ତ : ଏରସାମାତ୍

ଓ : ମୋର ମାଁ ଅସୁସ୍ତ ଅଛି ।

ସ : ଯାଂଝେନ୍ ଏରସାମାଂ ଏରମାନେ ଲିଙ୍ଗାନ ତାକୁ ।

ଅମାନ୍ୟ : ମାନେତ୍‌ଡ଼ି

ଓ : ଏହି ପିଲା କେତେଥର ଆମାନ୍ୟ କରୁଛି ।

ସ : କାନ୍ ଆପାସିଜ୍ ତାଜିତ୍‌ତାରା ମେଡ଼ିଡ଼େଲାଂତିନ୍ ।

‘ଆ’

ଆଇ : ଯୁୟୁଡ଼୍

ଓ : ମୋର ଆଇ ପାଣି ଆଣୁଛି ।

ସ : ଯୁୟୁଝେନ୍ ଡାଆନ୍ ପାଡ଼ାଇତେନ୍ ।

ଆମ : ଉତାନ/ ଭଡ଼ା

ଓ : ସେହି ଆମଟା ପାଟି ଅଛି ।

ସ : କୁନି ଆଉଡ଼ା ଗୁଡ଼ରରେ ।

ଆସିଲା : ଝେରାଇତନ

ଓ : ବଣରୁ ଭାଲୁ ଆସିଲା ।

ସ : ତୁଲାବାନ୍ ସାରିଂ ସାଲ୍ଲୁଆନ୍ ଝେରାଇତେନ୍ ।

ଆଉଜିବା : ଇଂଡିରନା

ଓ : କାନୁରେ ଆଉଜିବା ସଂଙ୍ଗେ ସଂଙ୍ଗେ ନିଦ ଆସିଲା ।

ସ : କିନ୍ତାଲ୍ ଲିଡ଼ାନ୍ ଇଂଡିରଲିନାଇ ଆତାବ୍ତଂ ମିବ୍ମିବ୍ତାଲିଞ୍ଜି ।

ଆକାଶ : (ରୁଆଡ଼୍)

ଓ : ଆକାଶରେ ତାରା ଦେଖା ଯାଉଛି ।

ସ : ରୁଆଡ଼୍ ଲିଡ଼ାନ୍ ତୁଇତୁଇଜାନ୍ ଗିଜ୍ତାତେ ।

ଆଖି : ମଡ଼୍

ଓ : ଆଖି ଦ୍ଵାରା ଦୂରକୁ ଦେଖାଯାଏ ।

ସ : ମଅତାନ୍ ବାଉଁ ସାଡ଼ାଇ ଜାନାଡ଼୍ ଗିଜ୍ତାତେ ।

ଆସ : ଝେରାଇ

ଓ : ଆସ ଦୁଇଜଣ ଖେଳିବା ।

ସ : ଝେରାଇ ବାଗୁନ୍ଲେନ୍ ଆଗାତାସିନେ (ଆନ୍ତଡିଡନେ) ।

ଆଷ୍ଟୁ : ମାନ୍ତାଡ଼ି

ଓ : ଆଷ୍ଟୁରେ ଘା ବାହାରିଲା ।

ସ : ମାନ୍ତାଡ଼ି ଲିଡ଼ାନ୍ କେଏଡ଼୍ଲି ।

ଆଗରେ : ଆବ୍ମାଂ

ଓ : ତୁମ୍ ଆଗରେ କଣ ଆସୁଛି ।

ସ : ଆମାନ୍ ଆବ୍ମାଂ ଇତିନ ଯେରତାଇ (ମୁକ୍କାବାନାମ୍ ଇତିନ୍ ଝେରତାଇ) ।

ଆଣ : ପାଡ଼ାଇ

ଓ : ଏହି ଜିନିଷ ଟେକି ଆଣ ।

ସ : କାନି ଆଜାନାବାନ୍ ଡିରିଡ଼୍ଲେ ପାଡ଼ାଇ ।

ଆଦର କରିବା : ଆତିମତ୍ସମ୍ଭା

- ଓ : ଜଣେ ଅତିଥିକୁ ଆଦର କର ।
- ସ : ଡକ୍ଟର ମାରାନ୍ ଆଡ଼଼ ତିମତ୍ସମ୍ଭା ।

ଆତ୍ମରକ୍ଷା : ପୁରାତାନ୍ ଆରାଜାବରାବାନ୍

- ଓ : ଆତ୍ମରକ୍ଷା ପାଇଁ ହିଂସ୍ର ପଶୁ ଠାରୁ ପଳାଇ ଗଲି ।
- ସ : ପୁରାତାନ୍ ଆରାଜାବରାବାନ୍ ଆସାନ୍ ଆସାଂଗେମ୍ ଜନ୍ତୁନ୍ ସାରିଂ କ୍ଷେରରେ ।

ଆତ୍ମହତ୍ୟା : କାବଞ୍ଚିତ୍ତାମ୍ନାନ

- ଓ : ଲୋକଟି ଆତ୍ମହତ୍ୟା କଲା ।
- ସ : ବ ମାନରା ଅନିନ୍ତାମ୍ କାବଞ୍ଚିତ୍ତାମ୍ନେତେନ୍ ।

ଆମତ୍ସଣ : ଗାନ୍ଧୁଡ଼ିତାନ୍

- ଓ : ଆମତ୍ସଣ ବିନା କେହି ତୁମର ଭୋଜିକୁ ଆସିବେ ନାହିଁ ।
- ସ : ଗାନ୍ଧୁଡ଼ିତାନ୍ ସାଡ଼୍ଲେ ବୁଡ଼ିଜା ଜୁମ୍ଡାରବାନାମ୍ ଅଡ଼୍ନିୟାଇଜି ।

ଆମ୍ବେମାନେ : ଆନ୍ଲେନ୍ଜି

- ଓ : ଆମ୍ବେମାନେ ଭଲରେ ପାଠ ପଢ଼ିବା ।
- ସ : ଆନ୍ଲେନ୍ଜି ବାଂସାଲେ ଆଞ୍ଚାଞ୍ଚାଣାବା (ଆଜିନଲବାବା) ।

ଆରମ୍ଭ : ସାନ୍ସୁନ୍ (ସୁସୁନାନ୍)

- ଓ : ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଆରମ୍ଭ କରିବା ।
- ସ : କାନ୍ ଆବାରାନ୍ ସୁସୁନେତେ (ଆସୁସୁନାବା) ।

ଆରୋଗ୍ୟ କରିବା : ଆବବାଙ୍ଗସାନେତି

- ଓ : ଆମ୍ବେମାନେ ଏହି ରୋଗୀକୁ ଆରୋଗ୍ୟ କରିବା ।
- ସ : ଆନ୍ଲେନ୍ଜି କାନି ଆବିମ୍ବିମ୍ ମାରାନ୍ ଆଡ଼଼ ଆବବାଙ୍ଗସା ନେତି ।

ଆଶା : (ତିରଡ଼ିରନା)

- ଓ : ମୁଁ ଉପହାର ପାଇବା ନିମନ୍ତେ ଆଶା କରେ ।
- ସ : ଖେଁନ୍ ଉଞ୍ଚୁଲ୍ କୁଇଜାନ୍ ଆଞ୍ଚାବେନ୍ ଆସାନ୍ ତିରଡ଼ିର୍ ତେନାଇ ।

ଆଶୀର୍ବାଦ କରିବା : ଆସିବ ତ୍ରାଙ୍ଗ ଆଡୁଦଦା/ଆବସିଭାବା

- ଓ : ଆମ୍ବେମାନେ ଏହାକୁ ଆଶୀର୍ବାଦ କରି ପଠାଇବା ।
- ସ : ଆନ୍ଲେନ୍ଜି କାନ୍ ଆନିନ୍ ଆଡ଼଼ଅଂ(ଆବସିଭାଲେ) ଆଶିବତ୍ରାଙ୍ଗ ତୁଟଲେ ଆପ୍ପାଇନେତେ ।

ଆସନ୍ତୁ : ଯେରାଇ

ଓ : ଆସନ୍ତୁ ଆମ୍ଭେ ବସିବା ।

ସ : ଯେରାଇ ଆନ୍ଲେନ୍ ଆଗବେ ।

ଆଲୋକ : ପିରାଡ୍ (ପିସାର୍) (ପାଲେଡ୍)

ଓ : ଉଠ ଆଲୋକ ହେଲା ।

ସ : ଡିନାବା ପିରାଡ୍ଲେ (ପିସାର୍ଲେ) (ପାଲେଡ୍ଲେ) ।

ଆହାର : ଜାନୁମ୍‌ଜୁମ୍ ଗାନାଗାନ୍

ଓ : ଆହାର କେଉଁଠାରୁ ଆମ୍ଭେମାନେ ପାଇବା ।

ସ : ଜାନୁମ୍‌ଜୁମ୍ ଗାନାଗାନ୍ ଓ୍ଵାନ୍ ସାରିଂ ଆନ୍ଲେନ୍ ଖାଁତାବେ ।

ଆହୁରି : ଅଜିଜ୍

ଓ : ଆହୁରି ଆବଶ୍ୟକ ।

ସ : ଅଜିଜ୍ ସାନାଜ୍‌ସାଇଜ୍ ।

ଆୟ : ତାନାର୍‌ତୁମାନ୍

ଓ : ତୁମେ ବର୍ଷକୁ କେତେ ଆୟ କରୁଛ ।

ସ : ଆମାନ୍ ବ ମିଷ୍ଟୁମ୍ ଲିଡାନ୍ ଡାଜିଡାନ୍ ତାର୍‌ତୁମ୍‌ତେ ।

ଇ

ଇଛା : ଇତ୍‌ସୁମ୍

ଓ : ମୁଁ ପାଠ ପଢ଼ିବାକୁ ଇଛା କରୁଛି ।

ସ : ଖେଁନ୍ ଖାଁ ଖାଁନାବେନ୍ ଆସାନ୍ ଇତ୍‌ସୁମ୍ ତାଇ ।

ଇଟା : ପିଡ଼ାଗାଲ୍‌ଲା

ଓ : ମୁଁ ଇଟାଘର ତିଆରି କରିବି ।

ସ : ଖେଁନ୍ ପିଡ଼ାଗାଲ୍‌ଲା ସିଡାନ୍ ସାବ୍‌ଜାତାଇ (ଗୁତୁଲ୍‌ତାଇ) ।

ଇୟଧନ୍ତୁ : ଇନିଲ୍‌ବଡ୍ (ଇଞ୍ଜିଲ୍‌ବଡ୍) ଇଡିଂବଂ (ଇଲିମ୍‌ବଡ୍)

ଓ : ଇୟଧନ୍ତୁରେ ସାତ ପ୍ରକାର ରଙ୍ଗ ଅଛି ।

ସ : ଇଡିଙ୍ଗ୍‌ବଙ୍ଗ୍ ଗୁଲ୍‌ଜି ଜାନାବ୍ ସିନନ୍ ତାକୁ ।

କ

କର୍ତ୍ତବ୍ୟ : କିତୁତ୍(କେତୁତ୍)

ଓ : କର୍ତ୍ତବ୍ୟକ୍ତ ଠାରେ ପ୍ରାର୍ଥନା କର ।

ସ : କିତୁତ୍ତାନ୍ ଆମାଂବାନ୍ ଗାର୍ବେରନାବା ।

ଉ

ଉଚ୍ଚ : ଡାର୍ମାଲ୍

ଓ : ଘରର ଛାତ ସବୁ ଉଚ୍ଚ ଖାଇଦେଲେ ।

ସ : ବାଲିତ୍ତାନ୍ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଡାର୍ମାଲ୍‌ଜି ଜୁମାଲଲେଜି ।

ଉଚ୍ଚାଳିତା : ବାଉଁଶବାଉଁଶ

ଓ : ଜଣେ ପିଲା ମୋ ଦେହରେ ଉଚ୍ଚାଳି ଦେଲା ।

ସ : ବ ପାସିଜାନ୍ ତଥତ୍ ଲିଂ ଖେତ୍ ବାଉଁଶଖେତିନ୍ ।

ଉଚ୍ଚୁଣୀ : ଇଚ୍ଚ

ଓ : ଏହି ପିଲାଙ୍କ ମୁଣ୍ଡରେ ବେଶି ଉଚ୍ଚୁଣୀ ଅଛି ।

ସ : କାନି ଆପାସିଜ୍ ଆବବ୍ଲିତ୍ ଆତେତ୍ ଇଚ୍ଚନ୍ ତାକୁ ।

ଉଚ୍ଚ : ଲାଂକା

ଓ : ଉଚ୍ଚ ପର୍ବତରେ କୁହୁଡ଼ି ସବୁ ବେଳେ ଲାଗିରହେ ।

ସ : ଲାଂକା ବାରୁଲିତାନ୍ କୁତୁବ୍ ଆୟାମ୍ ମଡ଼ାନ୍ ଡାକୁଡ଼ି ।

ଉଚ୍ଚାଡ଼ିତା : ରୁର୍ମାତ୍‌ବେ ଲାତାବି

ଓ : ଏହି ହାଣ୍ଡିର ପାଣି ଉଚ୍ଚାଡ଼ି ଦିଅ ।

ସ : କାନ୍ ଆଡ଼ାଂକି ଲିତାନ୍‌ଆ ତାଆନ୍ ରୁର୍ମାଲେ ସିତା ।

ଉଚ୍ଚେଇବା : ବିଲ୍‌ତାବେ

ଓ : ଗହର ଉଚ୍ଚେଇ ଶୋଇପଡ଼ ।

ସ : ଗାରୁସାଇନାନ୍ ବିଲ୍‌ଲେ ତିମାଡ଼ନା ।

ଉଠାଇବା : ଆବ୍‌ଡେନେତି

ଓ : ଶୋଇଥିବା ଲୋକକୁ ଉଠାଇବା

ସ : ତିମାଡ଼ନା ମାରାନ୍ ଆବ୍‌ଡିଆ ।

ଉଠିବା : ତ୍ରିନାନ୍

ଓ : ଜଣେଲୋକ ଏଠାରୁ ଉଠି ପଳେଇଗଲା ।

ସ : ବମାନ୍‌ରା ତେଡ଼ନେ ସାରିଂ ତ୍ରିଲେନ୍ ଷ୍ଟେରେତେନ୍ ।

ଉଡ଼ିବା : ଏଡ଼ଲେ ଆୟେରଡେନ୍

ଓ : ଗୋଟିଏ ପକ୍ଷା ଉଡ଼ି ଯାଉଛି ।

ସ : ଆବଇ ଅନ୍ତିଡ଼ାନ୍ ଏଡ଼ଲେ ଷ୍ଟେରଡେ ।

ଉପାଡ଼ିବା : ପିତାବେ

ଓ : ଅନାବନା ଘାସ ଗୁଡ଼ିକ ଉପାଡ଼ି ପକାଅ ।

ସ : ଏରାନ୍ଡ଼ିଜ୍ ଆଜିଡ଼ାନ୍ ପିଲେ ସିଡ଼ବା ।

ଉପାର୍ଜନ : ତାରତୁମ୍ବେନ୍

ଓ : ଉତ୍ତମ କର୍ମ କରି ଧନ ଉପାର୍ଜନ କର ।

ସ : ବାଂସା ବାରାନ୍ ଲୁମ୍ବେ ବିଡ଼ତିନ୍ ତାରତୁମ୍ବା ।

ଉପଦେଷ୍ଟା : ଖାଁନାଡ଼ିୟ ମାର୍

ଓ : ଉପଦେଷ୍ଟାଙ୍କ ଭାଷଣ ଲୋକମାନେ ନିରବ ହୋଇ ଶୁଣିଲେ ।

ସ : ଖ୍ୟାନାଂ ତିୟ୍ମାରାନ୍ ଆବେରନାନ୍ ମାନ୍ରାନ୍ଜି ରିଡ଼ଲେନ୍ ଆମ୍ତାଡ଼ଲେଜି ।

ଉପବାସ : ଆନୁମ୍ନାନ

ଓ : ଜଣେ ଲୋକ ଉପବାସରେ ରହୁଛି ।

ସ : ବ ମାନ୍ରା ଆନୁମ୍ଲେନ୍ ତାକୁଡେନ୍ ।

ଉଷ୍ମୁମ : ପାଞ୍ଜୁମ୍ (ତାବ୍ଗେଲେ)

ଓ : ହାଣ୍ଡିରେ ଟିକେ ପାଣି ଚୁଲିରେ ବସାଇ ଉଷ୍ମୁମ୍ କର ।

ସ : ତାଂକି ଲିଡ଼ାନ୍ ଆସୁଇତାଆନ୍ କୁଡ଼ାଲିଡ଼ାନ୍ ତାବ୍ରିଲେ ପାଡ଼ଞ୍ଜୁମା, (ତାବ୍ଗେଆ) ।

ଏ

ଏକ : ଆବଇ(ଆବଏପ୍)

ଓ : ମୋ ପାଖରେ କେବଳ ଏକ ଗୋଟି ବସ୍ତ୍ର ଅଛି ।

ସ : ମାଡ଼ବାଞ୍ଜେନ୍ ସାଡ଼ତାନ୍ ଆବଇ ସିନ୍ରିନ୍ ତାକୁ ।

ଏ ଗୁଡ଼ିକ : କାନିଜି

ଓ : ଏ ଗୁଡ଼ିକ ଭଲ ଅଛି ।

ସ : କାନିଜି ବାଡ଼ସା ତାକୁ ।

ଏହା : କାନି

ଓ : ଏହା ମୋର ଜିନିଷ ।

ସ : କାନି ଜାନାବ୍ ଖେନ୍ ।

ଏଣ୍ଡିଫୋକ : ଗଅଲ୍‌ବୁଡ଼

ଓ : ଏଣ୍ଡିଫୋକର ସୁତାରେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଦାମିକା ବସ୍ତ୍ର ତିଆରି ହୁଏ ।

ସ : ଗଅଲ୍ ବୁଡ଼ାନ୍ ଆତାରେଲାନ ବାତ୍‌ତିନ୍ ବିଗ୍‌ଗାଡ଼ା ବିଗ୍‌ଗାଡ଼ା ଜାନାତ୍‌ତି ସିନ୍‌ରିନ୍‌ଜି ଗାଡ଼ିଲ୍‌ତି ।

ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ : କାନି ସିକ୍‌କଇଜା

ଓ : ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହି କାମ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଉନାହିଁ ।

ସ : କାନି ସିକ୍‌କଇଜା ବାରାନ୍ ଇନ୍‌ରାଡ଼୍ ତାକୁଡ଼େ ।

ଏମାନେ : କାନ୍ ଆନିନ୍‌ଜି

ଓ : ଏମାନେ କଟକ ଯିବେ ।

ସ : କାନ୍ ଆନିନ୍‌ଜି କଟକ ଯେଉଁଠେଜି ।

ଏସବୁ : କାନ୍ କୁଡ଼୍‌ଡୁବ୍

ଓ : ଏସବୁ କାମ ସାରି ଦିଅ ।

ସ : କାନ୍ କୁଡ଼୍‌ଡୁବ୍ ବାରାନ୍ ଆବ୍‌ଞ୍ଜିଡ଼୍‌ବା ।

ଏହିପରି : କାନି ଆମ୍‌ବାରିଜ୍

ଓ : ଏହିପରି ଅପରାଧ ଆଉଥରେ କରିବ ନାହିଁ ।

ସ : କାନି ଆମ୍‌ବାରିଜ୍ ଏରବାନାଡ଼୍‌ସା ବାରାନ୍ ଅକିଜ୍ ଲୁମ୍‌ଡ଼େ ।

ଏବଂ: ଡ (ବାର)

ଓ : ଛେଳି ଏବଂ ମେଣ୍ଟା ମିଶି ଚରନ୍ତି ।

ସ : କିମେଡାନ ଡ (ବାର) ମୁରକୁନ୍‌ଡ଼ାଡ଼ାନ୍ ମାଇଲେନ୍ ଜୁମ୍‌ଜୁମ୍ ତିନ୍‌ଜି ।

ଏଠି : ତେଡ୍‌ନେ

ଓ : ଏଠି ବସିବା ।

ସ : ତେଡ୍‌ନେ ଆଗବବା ।

ଏମାନଙ୍କର : କାନ୍ ଆନିନ୍‌ଜି ଆଡେ

ଓ : ଏମାନଙ୍କର ଘରେ ସବୁ ପ୍ରକାର ଧନ ରହିଛି ।

ସ : କାନ୍ ଆନିନ୍‌ଜି ଆସିଡ୍ ଲିଡ଼ାନ୍ କୁଡ଼୍‌ଡୁବ୍‌ଜାନାବ୍ ବିଡ୍‌ତିନ୍ ଡ଼ାକୁ ।

ଏଣୁଅ : ତୁଡ୍‌ତୁମ୍

ଓ : ଏଣୁଅ କେବଳ ମୁଣ୍ଡ ହଲାଏ ।

ସ : ତୁଡ୍‌ତୁମାନ୍ କୁଡ଼୍‌ତୁବ୍ ଆୟାମ୍ ମିମିବର୍‌ତିନ୍ (ତୁଡ୍‌ମାନ୍ ସାତ୍‌ତାନ୍ ମିମିବର୍‌ତିନ୍) ।

ଓ

ଓଜନ କରିବା : ତୁଡ଼ିନେତି

ଓ : ଯେ କୌଣସି ଜିନିଷ ଓଜନ କରି କିଣିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ସ : ଇତି ଜାନାବ୍‌ଡ଼େଲେ ଜାନାଡ଼୍, ତୁଡ଼ିଆନ୍ ତୁଡ଼ିଲେ ଆଞ୍ଚିବିନ୍ ତେତି ।

ଓଜନ : ଲାଗିନ୍

ଓ : ଓଜନ ଜିନିଷ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଧରାଅ ନାହିଁ ।

ସ : ଲାଗିନ୍ ଜାନାବାନ୍ ପାସିଜାନ୍‌ଜି ଆତ-ଅଂ ଆବଡ଼ନ୍‌ସିଡ଼ଂ ।

ଓଟ : ସିସ୍‌ବଡ଼ଡ଼ା (ସିସିକ୍ଲାଇ)

ଓ : ଓଟ ମରୁତୁମିର ଜାହାଜ ।

ସ : ସିସ୍‌ବଡ଼ଡ଼ାନ୍ ଲାକିଜ୍‌ସଲ୍ ଲିଡ଼ାନ୍ ଆବୁନ୍ ସାଂଡ଼ାନ୍ ।

ଓ : ଡ, ବାର୍

ଓ : ହାତୀ ଓ ବାଘ ଲଢେଇ କଲେ ।

ସ : ରାଆନ୍ ଡ (ବାର୍) କିଃନାନ୍ ଆରତାବାଡ଼ଲେଜି ।

ଓଡ଼ଣା : ଷ୍ଟାରୁମ୍ ବାବନାନ୍

ଓ : ବିବାହ ସମୟରେ ଯୁବତୀ ଓଡ଼ଣା ମୁଣ୍ଡରେପକାଏ ।

ସ : ସିଡ଼ରୁଡ଼ାନ୍ ଆଷାମ୍‌ଲିଡ଼ାନ୍ ଡ଼ାଡ଼୍‌ଗାଡ଼ିନ୍ ଷ୍ଟୁମ୍‌ବାବଡ଼ିନ୍ ।

ଓଦାକନା : ଆଡ଼ାଡ଼ା କାବ୍

ଓ : ଓଦାକନାରେ ମୁଣ୍ଡକୁ ପୋଛିଦିଅ ।

ସ : ଆଡ଼ାଡ଼ା କାବାନ୍ ବାଡ଼ତେ ବଅବାନ୍ ଗସଡ଼ା ।

ଓହ୍ଲାଇବା : ଆନାବ୍‌ଲାଡ଼୍‌ସନ୍

ଓ : ମନ୍ତ୍ରୀ ପଦରୁ ଓହ୍ଲାଇଦେବା ।

ସ : ଆଡ଼ାନେ ଗଡ଼ାନ୍ ସରିଡ଼୍ ଆବ୍‌ଲାଡ଼୍‌ସନେତି ।

ଓଲଟିଯିବା : ଅପ୍‌ସେଡ଼୍‌ନେତେନ୍

ଓ : ଗୋଟିଏ ବସ୍ ଅଧ ରାସ୍ତାରେ ଓଲଟି ଗଲା ।

ସ : ଆବଇ ଖିରାନା ଗାଡ଼ିନ୍ ତୁଡ଼ାରଗଡ଼୍ ଆବ୍‌ସେଡ଼୍ ନେତେନ୍ ।

କ

କଅଁଳ : ବଲେଇଜ୍ (ଆଲେଡେଡ଼୍)

ଓ : କଅଁଳ ଘାସ ଠେକୁଆ ଖାଏ ।

ସ : ଆବଲାଇଜ୍ ଆଜିଡ଼ାନ୍ ପାନ୍‌ଡ଼େରାନ୍ ଜୁମ୍‌ତେ ।

କଇଁଚି : ସାନାବୁଡ଼ାଇଜ୍

ଓ : କଇଁଚିରେ ବାଳ କାଟନ୍ତି ।

ସ : ସାନାବୁଡ଼ାଇଜାନ୍ ବାବୁତି ଉତ୍ତମ୍ ଗାଡ଼ୁଡେଜି ।

କଂକଡ଼ା : କିନାଡ଼ୁ

ଓ : କଂକଡ଼ା ବର୍ଷା କାଳରେ ବାହାରନ୍ତି ।

ସ : କିନାଡ଼ାନ୍ ଗାନ୍ଧୁର୍ ଗାଇଜାନ୍ ଡୁଂ ଡେନାଇଜି ।

କଇଁଚି : କୁଲୁ

ଓ : କଇଁଚି ଦିନରାତି ପାଣିରେ ରତହ ।

ସ : କୁଲୁନ୍ ତାମବା ତଗାଲ୍ ତାଆ ଲିଡ଼ାନ୍ ତାକୁଡେନ୍ ।

କଂକି : ପେଡ଼୍‌ପେଡ଼୍

ଓ : କଂକି ମାନେ ଆକାଶରେ ଉଡ଼ନ୍ତି ।

ସ : ପେଡ଼୍‌ପେଡ଼ାନ୍‌ଜି ରୁଆଂ ଲିଡ଼ାନ୍ ଏଡ଼୍‌ଡ଼ା ଡେନ୍‌ଜି ।

କଟାସ୍ : ବୁଆର୍

ଓ : କଟାସ୍ ବିରାଡ଼ିପରି, ସେ ବଣରେ ରହେ ।

ସ : ବୁଆବାନ୍ ରମେଡ଼ାନ୍ ଆମ୍‌ବାରିଜ୍, ଆନିନ୍ ତୁଲାଇ ଲିଡ଼ାନ୍ ତାକୁଡେନ୍ ।

କଣ୍ଠ : ମୁରଡୁସାଡ଼କା/ମାରଡ଼ାଡୁ

ଓ : କଣ୍ଠଦ୍ୱାରା ଗାତଭଲ ହୁଏ ।

ସ : ମୁରଡୁସାଡ଼କା ବାତିନ୍ କାନେନ୍‌କେନାନ୍ ଲାଂଗାଡେଡେ ।

କଣ୍ଠା : ଏବ୍‌ବା

ଓ : ବଣରେ କଣ୍ଠା ଗଛ ଗୁଡ଼ିକ ଅଛି ।

ସ : ତୁଲାଇ ଲିଡ଼ାନ୍ ଏବ୍‌ବା ନେବାନ୍‌ଜି ତାକୁ ।

କଣ୍ଠେଇ : କୁଡ଼୍‌ଡ଼ାଇଜ୍

ଓ : କଣ୍ଠେଇ ପିଲା ମାନଙ୍କର ଖେଳନା ଜିନିଷ ।

ସ : କୁଡ଼୍‌ଡ଼ାଇଜାନ୍ ପାସିଜାନ୍‌ଜି ଆରାନ୍‌ଡିଡ଼ନା ଜାନାବ୍ ।

କପା : ଆଡ଼ି

ଓ : କପାରେ ସୁତା ତିଆରି ହୁଏ ।

ସ : ଆଡ଼ିନ୍ ସାରିଂ ତାରେଲାଇ ଗାଡ଼ିଲ୍‌ତି ।

କପୋତ : କୁକୁର୍

ଓ : ରାତିରେ କପୋତମାନେ ଗଛରେ ଶୋଇଥାନ୍ତି ।

ସ : ତଗାଲାଇ କୁକୁରାନ୍‌ଜି ଆରାଲିଡ଼ାନ୍ ଡିମାଡ଼୍‌ଡେନ୍‌ଜି ।

କବାଚ : ସାନାଡ଼୍

ଓ : କବାଚ ନଥିଲେ ଘର ଖୋଲା ରହେ ।

ସ : ସାନାଡ଼୍ ତିଡ଼ତେନ୍ ସିଡ଼ାନ୍ ଆରେରେନ୍ ଡାକୁଡ଼ି ।

କଳଂକ : ଜାନୁମ୍ତାତାନ୍

ଓ : ଲୁହା ମାଟି ଭିତରେ ପୋତି ହେଲେ କଳଂକ ଧରେ ।

ସ : ଲୁଆଡ଼ାନ୍ ଲାବ ଲିଡ଼ାନ୍ ତିଲନେତେନ୍ତେନ୍ ଜୁମ୍ତାତାତେ ।

କହନାହିଁ : ଅବ୍ଲିଡ଼୍ଡ଼ (ଅପୁଂଡ଼ଂ)

ଓ : କାହାକୁ କହ ନାହିଁ ।

ସ : ବୁଡେଜା ଆମାଡ଼୍ ଅବ୍ଲିଡ଼୍ଡ଼ (ଅପୁଂଡ଼ଂ) ।

କହୁଣୀ : କୁଡ଼୍ସି

ଓ : ମୁଁ ପଡ଼ିଯିବାରୁ କହୁଣୀରେ ପଥର ବାଜିଲା ।

ସ : ଆଉସୁଡ଼୍ ଲିଝେନ୍ ଆସାନ୍ କୁଡ଼୍ସିଝେନ୍ ଆରେଡ଼ଂନ୍ ଗାତାର୍ରି ।

କପାଳ : ଆତାଲବବ୍/ଇଡ଼ାଡ଼ା

ଓ : କପାଳରେ ମାଡ଼ ବାଜିଲା ।

ସ : ଆତାଲବବ୍ ଲିଡ଼ାନ୍ ପାରାଲେ (ଇଡ଼ାଡ଼ା) ।

କଣ : ଇତିନ୍

ଓ : କଣ କରିବା ?

ସ : ଇତିନ୍ ଲୁମ୍ତାବେ ?

କମାର : ପାମ୍ଡ଼ଂମାର୍, ଡାଡ଼ଂମାର୍ (ଡାଡ଼ଂମାର୍) (କୁମ୍ବିକ୍)

ଓ : କୁମ୍ବାର ଭଲରେ ହାଣ୍ଡି ତିଆରି କରନ୍ତି ।

ସ : କୁମ୍ବିକାନ୍ ଡଂକିନ୍ ବାଡ଼୍ସାଲେ ସାବ୍ଜାତେ ।

କର : ଜିତାଡ଼୍କାନ୍

ଓ : ପ୍ରତ୍ୟେକ ବର୍ଷରେ ଜମି କର ବାନ୍ଧିଥାଉ ।

ସ : ତିଲେ ମିଞ୍ଜୁମ୍ ସରବାନ୍ ଆଜିତାଂକାନ୍ ଜାନିନ୍ ତେତି ।

କନିଷ୍ଠ : ଆତିକ୍କି

ଓ : ମା ସବୁବେଳେ କନିଷ୍ଠ ପୁଅକୁ ପ୍ରେମ କରୁଥାଏ ।

ସ : ଯାଡ଼ାନ୍ କୁଡ଼୍ଡୁବ୍ ଆୟାମ୍ ଆତିକ୍କି ଆଅନାନ୍ ତିମ୍ସିମ୍ତେ ।

କଳା : କ୍ଷାଗା, ସଇବତ୍

ଓ : ଅଂଗାର କଳା ରହେ ।

ସ : ଆସାଇଜାନ୍ କ୍ଷାଗାତାମ୍ ତାକୁତି ।

କଷ୍ଟ : କାଲକାଲ୍

ଓ : କାମ କରିବାକୁ କଷ୍ଟ ଲାଗେ ନାହିଁ ।

ସ : ବାରାନ୍ ଆଲୁମିନିନ୍ ଆସାନ୍ କାଲକାଲ୍ ଆଡ଼୍‌ନାପ୍‌ପାଡ଼େଆଇ ।

କହିବା : ଅବ୍‌ପୁଡ଼୍‌ନେଡେ

ଓ : ଆମେ ତାହାକୁ କହିବା ।

ସ : ଆନଲେନ୍ ଆନିନ୍ ଆତଂ ଅବ୍‌ପୁଂନେତି ।

କା

କାଇ : ଆବୁ

ଓ : କାଇ ଗଛର ପତ୍ରରେ ପୁଡ଼ା ବାନ୍ଧି ବସା କରନ୍ତି ।

ସ : ଆବୁନ୍ ଆବା ଅଲାନ ବାତ୍‌ତେ ଗାର୍‌ଲେନ୍ ବାସୁଡେଜି ।

କାଉ : କାକା

ଓ : କାଉର ପର କଳା ।

ସ : କାକାନ୍ ଆଉପୁର୍ କ୍ଷାଗାଡ଼ାମ୍ ।

କାକର : ରାଡ଼ା/କାସିରା (କିସିରା)

ଓ : କାକର ବେଳେ ଖୋଲା ଦେହରେ ରହି ନପାରୁ ।

ସ : ରାଡ଼ାଇଡ଼ାନ୍ ଆଉରୁରୁଇ ତଅଡ଼୍ ରାପ୍‌ତି ଆଡ଼୍‌ତାକୁନାବି ।

କାକୁଡ଼ି : ଏଡ଼୍‌ଲୁଡ଼୍/ଏଙ୍‌ରା

ଓ : କାକୁଡ଼ି ଖରା ଦିନରେ ଥଣ୍ଡା ଲାଗେ ।

ସ : ଏଡ଼୍‌ଲୁଡ଼ାନ୍ ତାଗାନ୍ ଆଡ଼୍‌ନାଡ଼୍ ସାୟୁଡାମ୍ ।

କାଠ : ଆଡ଼ାଲ୍

ଓ : କାଠ ଆଣ ନିଆଁ ଜାଳିବା ।

ସ : ଆଡ଼ାଲାନ ପାଡ଼ାଇ ତଗିନ୍ ଖାଁବ୍‌ମାଂନେତି ।

କାଡ଼ିବା : ତାବ୍‌ନେଡେ

ଓ : ଭାତ ସିଝିଗଲା ଆସ କାଡ଼ିବା ।

ସ : କୁଡୁନ୍ ଲାତିରରେ ଜାବା ତାବ୍‌ନେତି ।

କାନ୍ଦିବା : ଏଡ଼ାନା

ଓ : ପିଲା କାନ୍ଦୁଅଛି ।

ସ : ପାସିଜାନ୍ ଏଡ଼ାତିନ୍ ।

କାନ : ଲୁଉଡ଼

ଓ : କାନଦ୍ୱାରା କଥା ଶୁଣିପାରୁ ।

ସ : ଲୁଉଡ଼ାନ୍ ବାଡ଼ି ବେରନାନ୍ ଆମଡ଼ାଡ଼ାବି ।

କାନୁ : କିନ୍ତାଲ

ଓ : କାନୁ ଦ୍ୱାରବନ୍ଧ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଉଠିଲା ।

ସ : କିନ୍ତାଲାନ ଡାରାନ୍ନିନ୍ ସିକ୍କଇଜା ତିନେତିନ୍ ।

କାନେଇବା : ଡେରଲୁଡ଼

ଓ : କଥା କାନେଇ ଶୁଣିବା ।

ସ : ବେରନାନ୍ ଡେରଲୁଡ଼ଲେ ଆମଡ଼ାନ୍ନେତି ।

କାମୁଡ଼ିବା : (ରାମଡେ)

ଓ : କୁକୁର କାମୁଡ଼ିଲା ।

ସ : କିନ୍ସଡ଼ାନ୍ ରାମେତିନ୍ ।

କାଳେ : ବଗାଡ଼

ଓ : କାଳେ ସେ ଆସିପାରେ ।

ସ : ବଗାଡ଼ ଆନିନ୍ ଯେରଡ଼ାଇ ପେଡ଼ଡ଼େ ।

କାହାକୁ : ବୁଡ଼ିନ୍ ଆଡ଼-ଅଂ (କିଏ-ବୁଡ଼ିନ୍)

ଓ : କାହାକୁ କହିବା ।

ସ : ବୁଡେନ୍ ଆଡ଼ଅଂ ଅପୁଡ଼ନ୍ନେତି ।

କାହାର : ବୁଡ଼ିନ୍ ଆତି

ଓ : ଏଇଟା କାହାର ।

ସ : କାନ୍ ଆତେ ବୁଡ଼ିନ୍ ଆତି ।

କାହା : ବୁଡ଼ିନ୍ ଆତି

ଓ : କାହା ବିଷୟ କହୁଛ ?

ସ : ବୁଡେନ୍ ଆବିରନା ବିରତିନ୍ ?

କ

କିଏ : ବୁଢ଼ିନ୍

ଓ : କିଏ ଆସିଥିଲା ।

ସ : ବୁଢ଼େନ୍ ଇୟାକତିନ୍ (ଯିରାକତିନ୍) ।

କିସ : କତିନ୍

ଓ : କିସ ଆଣିଲୁ ।

ସ : କତିନ୍ ପାଟ୍‌ଲାକ ।

କିଣିବା : ଖାନିନା

ଓ : ହାଟବଜାରକୁ ଯାଇ ଜିନିଷ ପତ୍ର କିଣିଆଣ ।

ସ : ସାଇଞ୍ଚିତାନ୍ ସାରିଡ଼୍ ଜାନାବାନ୍‌ଜି ଖିଲେ ପାଟାକ ।

କିନ୍ତୁ : ବିନ୍‌ଡ଼

ଓ : ଥିଲା କିନ୍ତୁ ସରିଗଲା ।

ସ : ତାକୁଲେ ବିନ୍‌ଡ଼ ଆଞ୍ଜିଡ଼ଲି ।

କିମା : ଇଜ୍‌ଜାଡ଼େନ୍

ଓ : ଚାଦର କିମା ଲୁଙ୍ଗି ଧରିଥାଅ ।

ସ : ଗାରୁସାଇନାନ୍ ଇଜ୍‌ଜାଡ଼େନ୍ ଆରଡ଼ିଜ୍‌ନା କାବାନ୍‌ଖିମା ।

କିହୋ : ଯାନ୍‌ଗେଇ

ଓ : କିହୋ ସମସ୍ତେ ଭଲ ଅଛନ୍ତି କି ?

ସ : ଯାନ୍‌ଗେଇ କୁଡ଼ୁଡ଼ୁବାନ୍‌ଜି ବାଡ଼୍‌ସା ପ ?

କିରୋସିନ୍ : ସଲତାମେ, ସଇସଇମେ(ସଅମେ)

ଓ : ଆସତ୍ରାକାଲି କିରୋସିନ୍ ଦିଆଯିବ ।

ସ : ବିୟ, ସଲତାମେନ୍ (ସଇସଇମେନ୍) (ସଅମେ) ତିୟ୍‌ତିୟ୍‌ଡ଼େଜି ।

କୁ

କୁଆଡ଼େ : ଉଆନ୍

ଓ : କୁଆଡ଼େ ଯାଉଛ ?

ସ : ଉଆନ୍ ଇୟ୍‌ଡ଼େ (ୟେର୍‌ଡ଼େ) ?

କୁଆପଥର : ଆରେଲାନ

ଓ : ବର୍ଷା ସମୟରେ କୁଆପଥର ମଧ୍ୟ ପଡ଼େ ।

ସ : ଗାନୁରାନ୍ ଆୟାମ୍ ଲିଡ଼ାନ୍ ଆରେଲାନ ଜାନାଂ ଗାଲୁଡ଼ି ।

କୁକୁଡ଼ା : କାନସିମ୍

ଓ : ମୋର କୁକୁଡ଼ା କଟାସ ନେଇ ଗଲା ।

ସ : କାନସିମ୍‌ଜେନ୍ ରୁଆବାନ୍ ପାଡ଼େତିନ୍ ।

କୁକୁର : କିନ୍‌ସଡ଼

ଓ : ସେହି କୁକୁର ଶିନ୍ନ ଦୌଡ଼େ ।

ସ : କୁନ୍ ଆକିନ୍‌ସଡ଼ ଉମେଟଲେ ଯେରତିନ୍ ।

କୁଡ଼ିଆଘର : ଅନ୍‌ସିଂ (ବାରୁସିଂ)

ଓ : ତଙ୍ଗରରେ କୁଡ଼ିଆଘର ତିଆରି କରିଥାନ୍ତି ।

ସ : ବାରୁ ଲିଡ଼ାନ୍ ଅନ୍‌ସିଡ଼ାନ୍ ସାବ୍‌ଜାତିଜି ।

କୁଣ୍ଡା : କିନାମ୍

ଓ : କୁଣ୍ଡା ଦେଲେ ହଳ ହୁଷ୍ଟ ପୃଷ୍ଟ ହୋଇଥାନ୍ତି ।

ସ : କିନାମାନ୍ ତିୟାଲାବେନ୍‌ଜିଡେନ୍ ଅରର ବଡ଼ାନ୍‌ଜି ଜେଲ୍ ଜେଲ୍ ତେଜି ।

କୁଦିବା : ଖାତାବି

ଓ : ଇଟାକାଟିଲେ ପ୍ରଥମେ ମାଟିକୁ କୁଦିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ସ : ପିଡ଼ାଗାଲ୍‌ଲାନ ସର୍‌ଜାଲାବେନ୍‌ଡେନ୍ ଆର୍‌ମାଡ଼୍ ଲାବନ୍‌ଖାତାବେ ।

କୁମ୍ଭାର : କୁମ୍ଭିଜ୍‌ମାର୍

ଓ : କୁମ୍ଭାର ମାଟିରେ ହାଣ୍ଡି ଗଢ଼େ ।

ସ : କୁମ୍ଭିଜ୍ ମାରାନ୍ ଲାବନ୍ ବାଡ଼ତେ ଡାଞ୍ଜିନ୍ ସାବ୍‌ଜାତେ ।

କୁମ୍ଭାର : ଡାଞ୍ଜାଲ୍ (ସିମର)

ଓ : କୁମ୍ଭାର ପାଣିରେ ରହେ ।

ସ : ଡାଞ୍ଜାଲାନ୍ (ସିମରାନ୍) ଡାଆ ଲିଡ଼ାନ୍ ବାସୁତେ ।

କୁରାଡ଼ି : ଏନ୍‌ଜୁମ୍

ଓ : କୁରାଡ଼ି ଦ୍ଵାରା କାଠ ଫଡ଼ା ହୁଏ ।

ସ : ଏନ୍‌ଜୁମାନ୍ ବାଡ଼ତେ ଆଡ଼ାଲାନ ପାଲ୍‌ପାଲ୍‌ଡାବି (ପାଲ୍‌ପାଲ୍‌ଂତିନ୍‌ବି) ।

କୁହୁଡ଼ି : ମଡ଼ା

ଓ : କୁହୁଡ଼ି ହେଲେ ଟିକେ ଦୂରରେଥିଲେ ପରସ୍ପରକୁ ଦେଖାଯାଏନାହିଁ ।

ସ : ମଡ଼ାଲେନ୍‌ଡେନ୍ ଅସୁଇ ସାଡ଼ାଇ ଡାକୁଲାଇଏନ୍‌ଡେନ୍ ଆଡ଼୍‌ନାର୍‌ଗିଜ୍‌ବି ।

କୁଳା : ଆଡ଼୍‌ସେର/ଅଡ଼୍‌ସେର

ଓ : କୁଳାଦ୍ୱାରା ଗଭଳ ପାଛୁଡ଼ା ଯାଏ ।

ସ : ଅଡ଼୍‌ସେରାନ୍ ବାଡ଼୍‌ତେ ବୁଡ଼୍‌କୁନ୍ ଗୁମ୍‌ଗୁମ୍‌ତାବି (ତାନାରପୁଡ଼ାନ୍) ଡେଡ଼ି ।

କେ

କେଉଁ ଗୁଡ଼ିକ : ଇଡେନ୍ ସାବିକ୍

ଓ : କେଉଁ ଗୁଡ଼ିକ ଆବଶ୍ୟକ ହେବ ?

ସ : ଇଡେନ୍ ଇଡେନ୍ ସାନାଇଜ୍‌ସାଇଜ୍ ଡେଡ଼ି ?

କେଉଁମାନେ : ବୁଡେନ୍ ଯାକ୍ରିକ୍

ଓ : କେଉଁମାନେ ଗୁଲି ଯାଇଛନ୍ତି ?

ସ : ବୁଡେନ୍ ବୁଡେନ୍ ଖାଲେନ୍ ଷ୍ଟେରରେଜି ?

କେଉଁ ମାନକୁ : ବୁଡେନ୍ ବୁଡେନ୍ ଆଡ଼଼

ଓ : କେଉଁ ମାନକୁ ପୁରସ୍କାର ଦିଆଯିବ ?

ସ : ବୁଡେନ୍ ବୁଡେନ୍ ଆଡ଼଼ ଉଞ୍ଚୁଲକୁଇଜାନ୍ ତାନିୟାନ୍ ଡେଡ଼ି ?

କେଉଁଟି : ଉଆନ୍ ଆମାନେଡ଼୍

ଓ : ମୂଲ୍ୟବାନ୍ ଜିନିଷ କେଉଁଟି ରଖା ଯାଏ ?

ସ : ଜାନାଡ଼୍‌ତି ଜାନାବାନ୍ : ଉଆନ୍ ଆମାନେଡ଼୍ ତାନାକକୁନ୍ ଡେଡ଼ି ?

କେଉଁଠି : ଓଧାନ୍ ଆମାନେଡ଼୍ ବାନ୍

ଓ : ତୁମେ କେଉଁଠି ଯାଇକାମ କରିବ ?

ସ : ଆମାନ୍ ଓଧାନ୍ ଆମାନେଡ଼୍‌ବାନ୍ ଇୟ୍‌ଡେ ବାରାନେ ?

କେଉଁଟ : ଖାମ୍‌ୟ ମାର୍

ଓ : ଜାଲଦ୍ୱାରା କେଉଁଟ ମାଛ ଧରେ ।

ସ : ଜାଲାନ୍ ବାଡ଼୍‌ତି ଖାମ୍‌ୟମାରାନ୍ ଆୟନ୍ ଖାମ୍‌ଡେ ।

କେଡେକ : ତାଜିଡାନ୍‌ଡି

ଓ : କେଡେକ ଜିନିଷ ଆସିବ ତାହା ସବୁ ଏକତ୍ର ରଖା ।

ସ : ତାଜିଡାନ୍‌ଡେ ଜାନାବାନ୍ ଷ୍ଟେରତାଇ ବମାନେଡ଼୍ ରୁଜ୍‌କୁବା ।

କୋ

କୋଟିଲାଖାଇ : ତାମ୍‌ଡିଡ଼୍‌ବେଡ଼ା (ତାମ୍‌ଡିଂସେଡ଼ା)

ଓ : କୋଟିଲାଖାଇ ପକ୍ଷୀର ଥଣ୍ଡ ଲମ୍ବା ଓ ଗୋଜାଅଛି ।

ସ : ତାମ୍‌ଡିଡ଼୍‌ ବେଡ଼ା ତିତାନ୍ ଆଡ଼ଅଡ଼ାନ୍ ଜାଲେ (କ୍ଲି) ବାବ୍ ମାଜାଡ଼୍‌ତାକୁ ।

କୋଠରୀ : ସୁଉଡ଼

ଓ : ସେହି କୋଠରୀରେ ଯାଇ ବିଶ୍ରାମ କର ।

ସ : କୁନ୍ ଆସୁଉଡ଼ ଲିଙ୍ଗନ୍ ଝେରରେ ଇଲୁଲୁନାବା ।

କୋଡ଼ି : କୁଡ଼ତାଡ଼ା (ସାବାଡ଼ା)

ଓ : କୋଡ଼ି ଦ୍ଵାରା ଗାତରେ ଥିବା ମାଟି କାଢ଼ୁ ଓ ଗାତରେ ମାଟି ପକାଉ ।

ସ : କୁଡ଼ତାଡ଼ାନ୍ ବାଡ଼ତି ଲୁଉଁ ଲିଙ୍ଗନ୍ ଅସଲତାନ୍ ଆମ୍ଭୁଡ଼ତାବେ ବାର ଲୁଉଡ଼ଂ
ଲିଙ୍ଗନ୍ ସଲତାନ୍ ବାଡ଼ରିଜ୍ତାବେ ।

କୋଳଥ : ଅଡ଼ାଇଜ୍

ଓ : ଆମ ଗ୍ରାମର ଲୋକେ କୋଳଥ ବୁଣନ୍ତି ।

ସ : ଗରଜାଡ଼ଂ ମାର୍ଝେନଜ୍ ଅଡ଼ାଇଜାନ୍ ବୁଡ଼ତେଜ୍ ।

କୋଳି : ଗୁଉର / ଗୁ-ଉର

ଓ : କୋଳି ତୋଳିବାକୁ ପିଲାମାନେ ଯାଆନ୍ତି ।

ସ : ଗୁଉରାନ୍ ଆରୁବିନ୍ ଆସାନ୍ ପାସିଜାନ୍ଜି ଝେରତେଜ୍ ।

ଖ

ଖସଡ଼ା : ଜାଲ (ଜୁ)

ଓ : ଖସଡ଼ା ରାସ୍ତାରେ ଚାଲିଲେ ଗୋଡ଼ ଖସିଯାଏ ।

ସ : ଜାଲଗଡ଼ ଲିଙ୍ଗନ୍ ଖାଲେନ୍ବିନ୍ଡେନ୍ ଜି-ଇ-ଡ଼ାନ୍ ଜାଲତି ।

ଖଜୁରୀ : ସିନ୍ଡ଼ି

ଓ : ଖଜୁରୀ କୋଳି ଖାଇଲେ ମିଠା ଲାଗେ ।

ସ : ସିନ୍ଡ଼ି ଗୁରାନ୍ ଜୁମ୍ଲା ବେନ୍ଡେନ୍ ବଇବଇମାନା ।

ଖଞ୍ଜ : ଗାଡ଼େ

ଓ : ଖଞ୍ଜଲୋକ ଛୋଟେଇ ଛୋଟେଇ ଚାଲେ ।

ସ : ଗାଡ଼େ ମାରାନ୍ ସୁତା ସୁତାଲେ ଖାଡ଼ିନ୍ ।

ଖଞ୍ଜଣି : ଝାରାଗେଡ଼଼

ଓ : ଗାତ ସମୟରେ ଖଞ୍ଜଣି ବାଜେ ।

ସ : କାନେନ୍କେନାନ୍ ଆୟାମ୍ ଲିଙ୍ଗନ୍ ଝାରାଗେଡ଼ିତାନ୍ ସାଡ଼ଡ଼ାତେ ।

କନ୍ଦା : ଗାନାଇୟ

ଓ : କନ୍ଦା ଖାଇଲେ ଦାନ୍ତ ବ୍ୟଥାହୁଏ ନାହିଁ ।

ସ : ଗାନାଇୟାନ୍ ଜୁମ୍ଲାବେନ୍ଡେନ୍ ଜିଇନ୍ ଆଡ଼ନାସୁଡ଼ାଏ ।

ଖଲା : ତାନିଲ୍

ଓ : ଖଲାରେ ଧାନ ମଳାଯାଏ ।

ସ : ତାନିଲ୍ ଲିଙ୍ଗାନ୍ ସାରନ୍ ଆନାବ୍ଝାନ୍ ଡେଡି ।

ଖନା : ମର୍ମ୍ମ

ଓ : ଖନା କଥା କହି ପାରେ ନାହିଁ ।

ସ : ମର୍ମ୍ମ ମାରାନ୍ ରାପ୍ତି ଅବ୍ବେରନ୍ଦେ ।

ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ କରିବା : ରାଇଜ୍ ରାଇଜ୍ ଡାବି

ଓ : ଦାନ୍ତକାଠି ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ କରି ରଖନ୍ତି / ରଖାଯାଏ ।

ସ : ତାନାନ୍ଦିନ୍ ରାଇଜ୍‌ରାଇଜ୍‌ଲେ ଡାକ୍‌କୁଡାବି ।

ଖରଡ଼ିବା : ରାଡ଼ାବ୍ (ଗାଡ଼ାବ୍)(ରା-ଡ଼ାବ୍)(ଗା-ଡ଼ାକ)

ଓ : କଅଁଳା ସାଗ ଖରଡ଼ି ସିଝାଇବା ।

ସ : ସୁନ୍‌ସୁନାବାନ୍ ରାଡ଼୍‌ରାଡ଼୍‌ଲେ ଡ଼ିଞ୍ଜନେଡି ।

ଖରିଦ : ଜାନାଡ଼ିନ୍

ଓ : ଗୋଟିଏ ବଳଦ ଖରିଦ ହେଲେ ବିକ୍ରୟ କରାଯାଏ ।

ସ : ଆବର୍ଷା ଡ଼ାଡ଼୍‌ଲିଜାନ୍ ଜାନାଡ଼ିନ୍ ଡେଲେନ୍‌ଡେନ୍ ତାନେମାନ୍ ଡେଡି (ଡିମ୍‌ଡିମାନ୍ ଡେଡି) ।

ଖବର : ଗାନାଡ଼୍‌ଲାମ୍ ବେର୍

ଓ : ଖବର କାଗଜରେ ଦେଶର ହାଲ୍‌ଚାଲ୍ ପଢ଼ି ଜାଣିପାରୁ ।

ସ : ଗାନାଡ଼୍‌ଲାମ୍ ଅଲା ଲିଙ୍ଗାନ୍ ଆନିଡ଼୍‌ଲାନ୍ କେନଲ୍‌ଲେ ଡେସାନ୍ ଆନାବ୍ଝାନାନ୍ ଗାଲାମ୍‌ଡାବି ।

ଖଟା : ଆରାଡ଼୍

ଓ : ଡେହୁଲି ଋରୁ ଖଟା ହୋଇଥାଏ ।

ସ : ଡିଡିନ୍ ମାରାଇନାନ୍ ଆରାଡ଼୍‌ଡାମ୍ ଡାକୁ ।

ଖଡ଼ାସାଗ : ଅନେଡ଼ାବ୍

ଓ : ଖଡ଼ାସାଗ ବଜାରରେ ବିକ୍ରୀହୁଏ ।

ସ : ଅନେଡ଼ାବାନ୍ ସାଁଇତା ଲିଙ୍ଗାନ୍‌ତାନେମାନ୍ ଡେଡି ।

ଖଟ : ସାନ୍‌ଡ଼ି

ଓ : ଜଣେରୋଗୀ ଖଟ ଉପରେ ଶୋଇଛି ।

ସ : ବ ବିମ୍‌ବିମ୍ ମାରାନ୍ ସାନ୍‌ଡ଼ି ଲିଙ୍ଗାନ୍ ଡ଼ିମାଡ଼ କେଡିନ୍ ।

ଖର୍ଚ୍ଚ : ଖାରାନ୍‌ନାନ୍

ଓ : ମୋ ପାଖରେ ଥିବାଟଙ୍କା ସବୁ ଖର୍ଚ୍ଚ ହେଲା ।

ସ : ମାଡ଼୍‌ବାଖେନ୍ ଆଡ଼ାକୁଲେନ୍ ଆତାଂକା କୁଡ଼ୁବ୍‌ନ୍ କାର୍‌ସୁଲି ।

ଖଟପୁଆ : ସାନ୍ତ୍ରି ଜିଡ଼୍

ଓ : ଗୋଟିଏ ଖଟପୁଆ ବଦଳାଇବାକୁ ହେବ ।

ସ : ଆବଇ ସାନ୍ତ୍ରି ଜିଡ଼୍ ଆବାନ୍ତାବିନ୍ ଡେଡ଼ି ।

ଖା

ଖାଇବା : ଗାଗାନାନ୍

ଓ : ତୁମେ ଖାଇଲ କି, ହଁ ମୁଁ ଖାଇ ସାରିଲି ।

ସ : ଆମାନ୍ ଗାଗାଲେନ୍ ପ ଉଉଝେନ୍ ଗାଗାଲେନାଇ ।

ଖାଇବା ଘର : ଗାରାଗାନା ସିଂ

ଓ : ଖାଇବା ଘର ସଫାସୁତୁରା ରଖିବାକୁ ହେବ ।

ସ : ଗ୍ରାଗାଗାନା ସିଡ଼ାନ୍ ମାରିଡ଼୍ ଆଡ଼ାକ୍କୁବେନ୍ ଡେଡେ ।

ଖାଲିହାତ : ଆରିକକା ସିନ୍

ଓ : ଭଗବାନଙ୍କୁ ଦର୍ଶନ କରିବାବେଳେ ଖାଲି ହାତରେ ଯାଆନ୍ତୁ ନାହିଁ ।

ସ : କିତୁଡ଼ାନ୍ ଆମାଡ଼ାବାନ୍ ଆରିକକା ସିନ୍ ଆୟିରଡ଼ାକ୍ ।

ଖି

ଖିଅର କରିବା : ଆକୁଡ଼ନାବା

ଓ : ଦାଢ଼ି ବଢ଼ିଲେ ଭଣ୍ଡାରି ପାଖରେ ଖିଅର କରନ୍ତି ।

ସ : କୁରୁଡ଼ାମାନ୍ ମାରାଡ଼ଲେନ୍ଡେନ୍ କୁଡ଼ କୁଡ଼ ବର୍ ମାରାନ୍ ଆମାଡ଼ ଇୟଲେକୁଡ଼ଡେନ୍ଡି ।

ଖିଡ଼ିକି : କିନ୍ତାଲ ସାଡ଼୍

ଓ : ଖିଡ଼ିକି ଥିଲେ ଘର ଭିତରେ ପବନ ଆସେ ।

ସ : କିନ୍ତାଲ ସାଡ଼ାନ୍ ଡାକୁଲେନ୍ଡେନ୍ ରାଡ଼ଗିନ୍ ଆଲୁଡ଼ସିଡ଼ାନ୍ ଯେରଡ଼ାଇ ।

ଖିରଭାତ : ଆଡୁବଡ଼ାର୍

ଓ : ବଡ଼ ବଡ଼ ଭୋଜିରେ ଖିରି ଭାତ ମିଳେ ।

ସ : ସୁଡ଼ା ସୁଡ଼ା ଜୁମଡ଼ାର୍ ଲିଡ଼ାନ୍ ଆଡୁବଡ଼ାରାନ୍ ଖିଡ଼ାବେ ।

ଖୁ

ଖୁଆଇବା : ଆନାବଗାନ୍

ଓ : ଛୋଟ ପିଲା ମାନଙ୍କୁ ମା ମାନେ ଭାତ ଖୁଆନ୍ତି ।

ସ : ସାନ୍ନ୍ ସାନ୍ନା ପାସିଜାନ୍ଜି ଆଡ଼ଡ଼ ଆୟାଡ଼ାନ୍ଜି ଡ଼ାରାଇଜାନ୍ ଆବଗାଡେଜି ।

ଖୁଣିବା : ବାଡ଼ସେତାବେ

ଓ : ଯାହାକୁ ଇଛା କରୁଥିଲି ସେ ମତେ ଖୁଣି ପଳାଇଗଲା ।

ସ : ବୁଦେନ୍ତେ ଖେଁନ୍ ଇଡ଼ସୁମ୍ଲାଇ, ଆନିନ୍ ତଅଂଖେଁନ୍ ବାଡ଼ସେଲେ ଝେରେତେନ୍ ।

ଖୁଣ୍ଟି : କୁଡ଼ଡ଼ିଡ଼ ବବ୍ (ଆରାବାର୍)

ଓ : ଅନ୍ଧାର ରାସ୍ତାରେ ଯାଉ ଯାଉ ମୋ ଗୋଡ଼ ଖୁଣ୍ଟି ବାଜି ତା ଉପରେ ପଡ଼ିଗଲା ।

ସ : ଲୁଡ଼ୁଡ଼ ଗଡ଼ଡ଼ାନଞ୍ଜାନାତା ଞ୍ଜାନାତା ଜିଡ଼ଞେଁନ୍ କୁଡ଼ଡ଼ିଡ଼ାନ୍ ତାଡ଼ାଡ଼ଲେ ଆଲାଂକାନ୍ ଗଲାଇ ।

ଖୁଡ଼ି : ଯାୟାଡ଼/ଯାୟାଜ୍

ଓ : ମୋ ଖୁଡ଼ି କାମକୁ ଗଲା ।

ସ : ଯାୟାଡ଼ଞେଁନ୍ ବାରାବାନ୍ ଝେରେଡିନ୍ ।

ଖୁମ୍ପିବା : ଆଡୁଲ୍ଡୁଲ୍ଡାବେନ୍ ଆତେ

ଓ : ଗଛରେ ଦାଆ ଖୁମ୍ପିଲି ।

ସ : ଆରାଲିଡ଼ାନ୍ କାଡ଼ାଡ଼ିନ୍ ଡୁଲ୍ଲାଇ ।

ଖୁ

ଖୁର୍ : କାରରାନ୍

ଓ : ସେ ଖୁର୍ ଗରିବ ଲୋକ ।

ସ : ଆନିନ୍ କାରରାନ୍ ବାନାଗ୍ଗେମାର୍ ।

ଖେ

ଖେଳ : ଗାତାସି

ଓ : ପିଲାମାନେ ସବୁବେଳେ ଖେଳନ୍ତି ।

ସ : ପାସିଜାନଜି କୁଡ଼ଡୁବ ଆୟାମ୍ ଗାତାସି ତେନ୍ଜି ।

ଖେଳ ପଡ଼ିଆ : ଗାରାତାସି ବାସେଡ଼୍

ଓ : ଖେଳ ପଡ଼ିଆ ଓସାର ହେବା ଦରକାର ।

ସ : ଗାରାତାସି ବାସେଡ଼ାନ୍ ଲା-ଆଡ଼ାମ୍ ଆଡ଼େବେନ୍ ଡ଼େଡ଼ି ।

ଖେଳାଳୀ : ଗାତାସି ମାରାନ୍ଜି

ଓ : ଖେଳାଳୀମାନେ ଖେଳ ପଡ଼ିଆରେ ଅଛନ୍ତି ।

ସ : ଗାତାସି ମାରାନ୍ଜି ଗାରାତାସି ବାସେଡ଼୍ ଲିଡ଼ାନ୍ ଡ଼ାକୁଜି ।

ଖେଳିବା : ଆଗାତାସିନାବା

ଓ : ଆସ ଖେଳିଯିବା ।

ସ : ଜାବା ଆଗାତା ସିନାବା (ଆଣ୍ଡିଡ଼ନାବା) ।

ଖୋ

ଖୋଜିବା : ଆସାଇଭବା

ଓ : ଗୋଟିଏ ଗାଇ ବଣରେ ରହିଗଲା ଆସ ଖୋଜିଯିବା ।

ସ : ଆବଇ ଆସ୍ତାତାଡ଼ାନ୍ ତୁଲାବ୍ ଲିଡ଼ାନ୍ ଆଡ଼ଲେ ଜାବା ଆସାଇଜ୍ନାଇବା ।

ଖୋଲିବା : ଆରିଜ୍ତାବେନ୍ ଆଡେ

ଓ : କବାଟ, ଖିଡ଼ିକି ଗୁଡ଼ିକ ଖୋଲି କାଢ଼ିବା ।

ସ : ସାନାଡ଼ାନ୍, କିନ୍ତାଲ୍, ସାଡ଼ାନ୍ ଗାଇଲେ ଆତାବ୍ବା ।

ଖୋଲିବା : ଆଗାଇବା

ଓ : ଆମେ ଗାତ ଖୋଲିବା ।

ସ : ଆନ୍ଲେନ୍ ଲୁଉଡ଼ାନ୍ ଆଗାଇବା ।

ଖୋସା : କୁଇକୁୟୁ

ଓ : ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକମାନେ ବାଳକୁ ଖୋସା ବାନ୍ଧନ୍ତି ।

ସ : ଆନ୍ସାଲନ୍ତି ଆଉଉନ୍ କୁଇକୁୟୁ ତେନ୍ତି ।

ଖୋଷିବା : ଗାଇଗାଇତୁଲ୍/ବାଡ଼ଲାଇସଲ୍

ଓ : ଆମେ ବାଡ଼କୁ ଯାଇ ଖୋଷି ଘାସ କାଢ଼ିବା ।

ସ : ଆନ୍ଲେ ବାସେଡ଼ାନ୍ ଇୟଲେ ଗାଇଗାଇତୁଲ୍ଲେ ଆଜିଡ଼ାନ୍ ଆପିନାଇବା ।

ଗ

ଗଉଡ଼ : ଗଡ଼ୁ

ଓ : ଗଉଡ଼ ଗାଇ ଜଗୁଛି ।

ସ : ଗଡ଼ୁନ୍ ଆସ୍ତାତାଡ଼ାନ୍ ଗୁର୍ତ୍ତେ ।

ଗଉଡ଼ୁଣୀ : ଗଡ଼ୁବଇ

ଓ : ଗଉଡ଼ୁଣୀ କ୍ଷିର ବିକିବାକୁ ନେଉଛି ।

ସ : ଗଡ଼ୁ ବଇଜାନ୍ ଆଡ଼ୁବାନ୍ତିମ୍ ତିମ୍ବାନ୍ ପାଡ଼େତିନ୍ ।

ଗଛର ଶାଖା : ଆକାନ୍ତାର୍ ଆରାନ୍

ଓ : ଗଛର ଶାଖା ଉପରେ ପକ୍ଷୀ ବସିଛି ।

ସ : ଆକାନ୍ତାର୍ ଆରାଲିଡ଼ାନ୍ ଅନ୍ତିଡ଼ାନ୍ ତୁଇନେତିନ୍ ।

ଗଛର ଛାଲି : ଆକୁରାଞ୍ଜ ଆରାନ୍

ଓ : କେତେକ ଗଛର ଛାଲିରେ ଔଷଧ ତିଆରି ହୁଏ ।

ସ : ଡାକ୍ତରୀରେ ଆକୁରାଞ୍ଜ ଆରାନ୍ ରେଗାମାନ୍ ସାନାବ୍ଜାନ୍ ଡେଡେ ।

ଗଛର ଚେର : ଆଜିଡ୍ ଆରାନ୍

ଓ : କେତେକ ଗଛର ଚେରରେ ଔଷଧ ତିଆରି ହୁଏ ।

ସ : ଡାକ୍ତରୀରେ ଆଜିଡ୍ ଆରାନ୍ ରେଗାମାନ୍ ସାନାବ୍ଜାନ୍ ଡେଡେ ।

ଗଛର ପତ୍ର : ଆରାନ୍ ଆଥଲା

ଓ : ଶିଆଳି ପତ୍ରରେ ଖଲି ତିଆରି ହୁଏ ।

ସ : ଲାଆଇ ଅଲାନ ବାଡ୍ଡି ଗାରାଗାନା ଅଲାନ ସାନାବ୍ଜାନ୍ ଡେଡି(ରୋଆଡ୍ଲ) ।

ଗଣ୍ଡି : ଆରାନ୍ ଆବଅଡ୍

ଓ : ନଇବଡ୍ଡି ବେଲେ କାଠ ଗଣ୍ଡି ଭାସି ଆସେ ।

ସ : ଜଡ୍ଡାନ୍ ଆଗଲିଡ୍ଡେନ୍ ଆୟାମ୍ ଆରାନ୍ ଆବଅଡ୍ ପାଡ୍ଡାଡ୍ଡି ।

ଗଣ୍ଡି : ମାନାଡ୍ଡାଡ୍

ଓ : ଆମ ଶରୀରରେ ଅନେକ ଗଣ୍ଡିହାଡ୍ ରହିଛି ।

ସ : ଡ୍ଡଅଡ୍ ଲିଡ୍ଲେନ୍ ଆଡେଡ୍ ମାନାଡ୍ ମାଡ୍ ଆଜାଆଡ୍ଡାନ୍ ଡାକୁ ।

ଗଡ଼ାଇବା : ଆକୁଡ୍ଡା

ଓ : ପଥର ଗଡ଼ାଇବା ।

ସ : ଆରେଡ୍ଡାନ୍ ଆକୁଡ୍ଡା ।

ଗଡ଼ିବା : ଆସାବଜାବା

ଓ : ଆମେ ଗୋଟିଏ ସଂଘ ଗଡ଼ିବା ।

ସ : ଆନଲେନ୍ ଆବଇ ଅମ୍ପୁନ୍ ଆସାବଜାବା ।

ଗଡ଼ିବା : ଆଅମ୍ବୁଡ୍ଡାବା

ଓ : ଖାଇଲା ପରେ ଚିକେ ଗଡ଼ିବା ।

ସ : ଗାଗାନାନ୍ ରେଡ୍ଲେ ଆସୁଇ ଆଅମ୍ବୁଡ୍ଡାବା ।

ଗୟଳ : ସାଏଲ୍

ଓ : ଗୟଳ ଜଙ୍ଗଲରେ ବାସ କରେ ।

ସ : ସାଏଲାନ ଡୁଲାର୍ଲିଡ୍ଡାନ୍ ବାସୁଡେ ।

ଗଣିବା : ଆଡ଼ିଡ଼ିବା/ଆଡ଼ିସାମ୍ବା

ଓ : ପଇସା ଗଣିବା ।

ସ : ଲେବୁନ୍ ଆଡ଼ିଡ଼ିବା (ଆଡ଼ିସାମ୍ବା) ।

ଗଧ : ପେକୁଡ଼

ଓ : ଗଧ ଘାସ ଖାଏ ।

ସ : ପେକୁଡ଼ାନ୍ ଆଗାବାନ୍ (ଆଜିଡ଼ାନ୍) ଜୁମ୍‌ତେ ।

ଗାଧୋଇବା : ଉର୍ଫାନାନ୍

ଓ : ନଳ କୁଅ ପାଣି ଗାଧୋଇବା ।

ସ : କୁଡ଼ିଡ଼ି ଡାନୁଇଡ଼ା ଆଡ଼ାଆନ୍ ଆଉର୍ଫାନାବା ।

ଗନ୍ଧ : ସଅ

ଓ : ଜମିଲା ପାଣି ଗନ୍ଧ ହୁଏ ।

ସ : ଆତାନାର ତୁମ୍ ଡ଼ାଆନ୍ ସଅଡ଼ାମ୍ ଡ଼େଡ଼ି ।

ଗପ କରିବା : ଆକାତାନାବା

ଓ : ଗୁରି, ପାଞ୍ଚ, ଜଣ ବସି ଗପ କରିବା ।

ସ : ଉନ୍‌ଜି, ମନ୍‌ଲଇ ମାନ୍‌ରା ଗର୍‌ଲେ ଆକାତା ନାବା ।

ଗର୍ଭବତୀ : ତୁଲକୁଡ଼ ବଇଜ୍ (ପାଡ଼୍‌ଗୁରନ୍ ବଇଜ୍)

ଓ : ଜଣେ ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକ ଗର୍ଭବତୀ ହେଲା ।

ସ : ଆବ ଇନ୍‌ସାଲ୍ ବଇଜାନ୍ ତୁଲକୁଡ଼ଲେ (ପାଡ଼୍‌ଗୁରନ୍‌ଲିନ୍) ।

ଗଭୀର : ଜାରୁ

ଓ : କୁଅ ପାଣି ଗଭୀର ଅଛି ।

ସ : ଗାଇଲୁଡ଼ ଡ଼ାଆନ୍ ଜାରୁଡ଼ାମ୍ ଡ଼ାକୁ ।

ଗରମ : ତାଗି

ଓ : ତୁମକୁ ଜ୍ୱର ହେଉଛି କିମ୍ପେ ତୁମର ଦେହ ଗରମ ଅଛି ?

ସ : ଆମାନ୍ ଆସୁତାମ୍ ପ ଡ଼ ଡ଼ଅନାମ୍ ତାଗିଡ଼ାମ୍ ଡ଼ାକୁ ?

ଗଲା : ମାରଡ଼ାଡୁ (ମାରଡୁକ୍‌କା)

ଓ : ଗଲା ଦେଇ ପାଣି ପେଟ ଭିତରକୁ ଯାଏ ।

ସ : ମାରଡ଼ାଡୁନ୍ (ମାରଡୁକ୍‌କାନ୍) ସାନ୍‌ଲେ ଡ଼ାଆନ୍ କାମ୍‌ପୁଡ଼୍‌ଲିଡ଼ାନ୍ ଷ୍ଟେରଡ଼େ ।

ଗା

ଗାଇବା : ଆକିନ୍‌ବା

ଓ : ଗାତ ଗାଇବା ।

ସ : କାନିନ୍‌କିନାନ୍ ଆକିନ୍‌ବା ।

ଗାଧୋଇବା : ଆଉବଂମାନାବା

ଓ : ଆସ ଗାଧୋଇ ଯିବା ।

ସ : ଜାବା ଆଉମାନାଇବା ।

ଗ୍ରାମ : ଗରଜାଡ଼୍

ଓ : ଆମ ଗ୍ରାମର ନାମ ଗୁଣାପୁର ।

ସ : ଗରଜାଡ଼୍ଲେନ୍ ଆର୍ଜିମ୍ ଗୁନ୍ପୁର ।

ଗାମୁଛା : ଗାଡ଼ୁଂକାବ୍

ଓ : ସଉରା ସାମାନେ ଗାମୁଛା ପିନ୍ଧୁଥିଲେ ।

ସ : ସରା ବଇଜାନ୍ତି ଗାଡ଼ୁଂକାବାନ୍ ଜିଜିଲେନ୍ତି ।

ଗାଳି କରିବା : ଆକରାନାବା (ଅକାଞ୍ଚିବା)

ଓ : ଯେ ଭୁଲ୍ କରିଛି ତାକୁ ଆମେ ଗାଳି କରିବା ।

ସ : ବୁଡେନ୍ତେ ଜଲଡ଼ାତେ, ଆନିନ୍ ଆଡ଼ୁଂ ଆକାଞ୍ଚିବା ।

ଗାଳିବା : ଆତାଜାଡ଼୍ବା

ଓ : ଭାତ ଗାଳିବା ।

ସ : କୁଡୁନ୍ ଆତାଜାଡ଼୍ବା ।

ଗାଲ : କୁଲ୍ବାବତାମ୍

ଓ : ମୋର ଗାଲ ସୁନ୍ଦର ଅଛି ।

ସ : କୁଲ୍ବାବତାମ୍ ଖେନ୍ ଲାଡ଼୍ଗାଡ଼ାମ୍ ଡ଼ାକୁ ।

ଗାୟକ : ଜିନ୍ଜିନ୍ମାର୍

ଓ : ମୁଁ ଜଣେ ଗାୟକ ।

ସ : ଖେନ୍ ଆବଇ ଜିନ୍ଜିନ୍ମାର୍ ।

ଗିରଫ : କଇଜ (ବନ୍ଡ଼ି)

ଓ : ଗୋରକୁ ପୋଲିସ୍ ଗିରଫ କରେ ।

ସ : ଜୁମ୍ବୁର ମାରାନ୍ ଆଡ଼ୁଂ ତୁରକା ମାରାନ୍ କଇଡ଼ତେ (ବନ୍ଡ଼ିତେ) ।

ଗ୍ରୀଷ୍ମ : ଡ଼ାଗାଇଡ଼୍

ଓ : ଗ୍ରୀଷ୍ମ ଋତୁରେ ଭାରି ଟାଣ ଖରା ହୁଏ ।

ସ : ଡ଼ାଗାଇଡ଼ାନ୍ କାରରାନ୍ ଡ଼ାଗାଡ଼ି ।

ଗୁଡ଼େଇବା : ଆଏଡ଼େଡ଼୍ବା

ଓ : ଦଉଡ଼ି ଗୁଡ଼େଇବା ।

ସ : ଲୁଆଡ଼ାନ୍ ଆଏଡ଼େଡ଼୍ବା ।

ଗୁଣ୍ଡୁଚି ମୂଷା : ଗନ୍ତଢ଼ିଜ୍

ଓ : ଗୁଣ୍ଡୁଚି ମୂଷା ଗଛରେ ରହେ ।

ସ : ଗନ୍ତଢ଼ିଜାନ୍ ଆରା ଲିଡ଼ାନ୍ ଡାକୁଡ଼ିନ୍ ।

ଗୁନ୍ନିବା : ଆଜୁଲବା

ଓ : ଫୁଲ ଗୁନ୍ନିବା ।

ସ : ଡାରବାନ୍ ଆଜୁଲବା ।

ଗୁମ୍ଫା : ଲୁଡ଼ାର

ଓ : ଗୁମ୍ଫାରେ ବାଘ ରହେ ।

ସ : ଲୁଡ଼ାର ଲିଡ଼ାନ୍ କିଃନାନ୍ ଡାକୁଡ଼ିନ୍ ।

ଗୁରୁଣ୍ଡିବା : ଆଲାମବା

ଓ : ପିଲାଟି ଗୁରୁଣ୍ଡି ଗୁରୁଣ୍ଡି ଯାଉଛି ।

ସ : ପାସିଜାନ୍ ଲାମ୍ଲେ ଲାମ୍ଲେ ଷ୍ଟେରଡ଼େ ।

ଗୃହ : ସୁଉଡ଼

ଓ : ଗୃହରେ ସବୁ ପ୍ରକାର ଜିନିଷ ଥାଏ ।

ସ : ସୁଉଡ଼ ଲିଡ଼ାନ୍ କୁଡୁବ୍ ଜାନାର୍ ଡାକୁଡ଼େ ।

ଗୁହାଳ : ଗୁଂଗୁସିକ୍

ଓ : ଗୁହାଳରେ ଗାଈ ଗୋରୁ ବନ୍ଦାହୁଏ ।

ସ : ଗୁଂଗୁ ଲିଡ଼ାନ୍ ଆୟାତାଡ଼ାନ୍ ଅଂଗେରଡ଼ାଡ଼ ତଲବାଡ଼ଡ଼େଜି ।

ଗୃହିଣୀ : ସୁଉଡ଼ ବଇଜ୍

ଓ : ଗୃହିଣୀ ରୋଷେଇ କରୁଛି ।

ସ : ସୁଉଡ଼ ବଇଜ୍‌ଜେନ୍ ଡ଼ିଞ୍ଜଡ଼ିଞ୍ଜିନ୍ ।

ଗୋଇଠା : ଡାଡ଼ୁଞ୍ଜାଁ

ଓ : ପିଲାଟିକୁ ଗୋଇଠା ମାରିଲା ।

ସ : ପାସିଜାନ୍ ଆଡ଼ୁଡ଼ ଡାଡ଼ୁଞ୍ଜାଁଏଡ଼ିନ୍ ।

ଗେଡ଼ା : ବାଡ଼ାଡୁ

ଓ : ପିଲାଟିଏ ଗେଡ଼ା ହୋଇ ଅଛି ।

ସ : ପାସିଜାନ୍ ବାଡ଼ାଡୁଲେ ।

ଗେଡ଼ି : ବାଡ଼ାଡ଼ି

ଓ : ଝିଅଟିଏ ଗେଡ଼ି ।

ସ : ଆନ୍‌ସଲ୍ ସିଜାନ୍ ବାଡ଼ାଡ଼ିଲି (ବାଡ଼ି-ଲି) ।

ଗେଣ୍ଡା : ଗୁଲୁ/ଗୁନୁଲୁ

ଓ : ଗେଣ୍ଡାର ଗୋଡ଼ ନାହିଁ ।

ସ : ଗୁନୁଲୁନ୍ ଆଜିଂ ଡିଡ଼ ।

ଗେଲ : ଗଇବିର

ଓ : ମୋର ମାମୁ ମୋତେ ଗେଲ କରୁଥାଏ ।

ସ : ମାମାଡ଼଼ଞ୍ଜେନ୍ ଡିଲେ ଡଡ଼଼ ଗ୍ୟବେର ଡିଞ୍ଜ ।

ଗୋଟିଏ : ଆବଇ

ଓ : ମୋର ଗୋଟିଏ ଗାଇ ଅଛି ।

ସ : ଆବଇ ଆୟାଡ଼଼ ଡାଡ଼଼ଞ୍ଜେନ୍ଡାକୁ ।

ଗୋଡ଼ : ଜେଏଡ଼ (ଜି-ଇଙ୍ଗଂ)

ଓ : ଗୋଡ଼ରେ ପାଦୁକା ପିନ୍ଧି ଚଲ ।

ସ : ଜିଏଡ଼ ଲିଡ଼ାନ୍ ରାନ ଜେଡ଼ାନ୍ ପିଡ଼ଲେନ୍ ଖାନା (ପାଣ୍ଡୁୟାନ୍ ରଲେନ୍ ଖାନାବା) ।

ଘୋଡ଼େଇବା : ଆରୁରୁରୁବା

ଓ : ମାଛି ସକାଶେ ଖାଦ୍ୟଦ୍ରବ୍ୟ ଘୋଡ଼ାଇବା ।

ସ : ଆରୟାନ୍ ଆସାନ୍ ଗାନାଗାନ୍ତି ରୁରୁରୁବା ।

ଗୋଦାମ : ଡାନାରୁଡ଼ୁମ୍ ସିଂ

ଓ : ଗୋଦାମରେ ସବୁ ପ୍ରକାର ନିଜିଷ ରଖାଯାଏ ।

ସ : ଡାନାରୁଡ଼ୁମ୍ ସିଡ଼ ଲିଡ଼ାନ୍ କୁଡ଼ୁର ଜାନାବାନ୍ ଡାରୁଡ଼ୁମ୍ ଡେଜି ।

ଗୋବର ପୋକ : ଆସଡ଼ଡାଡ଼ ବୁଡ଼

ଓ : ଗୋବର ପୋକ ଗୋବର ଗୋଳାକରି ନେଇଯାଏ ।

ସ : ଆସଡ଼ଡାଡ଼ ବୁଡ଼ାନ୍ ଆସଡ଼ଡାଡ଼ାନ୍ ଉଡ଼ିଡ଼ଲେ ପାଙ୍ଗଡ଼େ ।

ଘଉଡ଼ିବା : ଆଗଡ଼ବା

ଓ : ବିଲୁଆକୁ ଘଉଡ଼ିବା ।

ସ : ବୁଡ଼ାନ୍ ଆଡ଼ଡ଼ ଆଗଡ଼ବା ।

ଘଣ୍ଟି : ଡାଡ଼ିଡ଼/ଗନ୍ତ

ଓ : ମନ୍ଦିରରେ ଘଣ୍ଟି ବାଜେ ।

ସ : ପୁରୁପୁର ସିଡ଼ ଲିଡ଼ାନ୍ ଡାଡ଼ିଡ଼ ସାଡ଼ଡାଡ଼େ ।

ଘରଜୋଇଁ : ଲୁଡାବ୍ମାର୍

ଓ : ଘରଜୋଇଁ ରହିବା ଭଲ ନୁହେଁ ।

ସ : ଲୁଡାବ୍ମାର୍ ଆଡ଼ାକୁନାବେନ୍ ବାଡ଼଼ସାଡ଼େଡ଼ ।

ଘରଛପର : ଝିମ୍ବିଡ଼/ ଆଲ୍‌ସିଂ

ଓ : ଛଣଦ୍ୱାରା ଘର ଛପର କଲି ।

ସ : ଆଲାଡ଼ାନ୍ ବାଡ଼ି ସିଡ଼ାନ୍ ଝିମ୍ଲାଇ/ଆଲ୍ଲାଇ ।

ଘରଚଟିଆ : ଡାନାଲ୍‌ଡିଡ଼

ଓ : ଘର ଚଟିଆ ଗାଁରେ ରହନ୍ତି ।

ସ : ଡାନାଲ୍ ଡିଡ଼ାନ୍ ଗରଜାଡ଼୍ ଲିଡ଼ାନ୍ ଡ଼ାକୁଡେନିଜି ।

ଘାସ ବାଛିବା : ଡିସାରାନ୍

ଓ : ବିଲରେ ଘାସ ବାଛିବା ।

ସ : ସରବାଲିଡ଼ାନ୍ ଆଜିଡ଼ାନ୍ ଆପିବା ।

ଘାସ : ଆଜିଡ଼

ଓ : ବର୍ଷା ନହେଲେ ଘାସ ଶୁଖିଯାଏ ।

ସ : ଗାନୁରାନ୍ ଆଡ଼ଡେଲେନ୍‌ଡେନ୍ ଆଜିଡ଼ାନ୍ ଆସାର୍‌ଡେ ।

ଘାସ କାଟିବା : ଆଗାବାନ୍ ଆଗାଡ଼୍‌ବା

ଓ : ଘାସକାଟି ଗାଈକୁ ଦିଅ ।

ସ : ଆଗାବାନ୍ ଗାଡ଼ଲେ ଆୟଡ଼ତାଡ଼ାନ୍ ଡିୟା ।

ଘୁଞ୍ଚାଇବା : ଆଡେଡ଼୍‌ବା

ଓ : ଏହି ପଥର ଘୁଞ୍ଚାଇବା ।

ସ : କାନ୍ ଆରେଡ଼୍ ଆଡେଡ଼୍‌ବା ।

ଘୁଞ୍ଚିଯିବା : ଡେଡ଼୍‌ଲେନ୍ ଆୟିର୍‌ବା

ଓ : ଏଠାରୁ ଆମେ ଘୁଞ୍ଚିଯିବା ।

ସ : ଡେଡ଼୍‌ନେ ସାରିଡ଼୍ ଡେଡ଼୍‌ଲେନ୍ ଆୟିର୍‌ବା ।

ଘୋଡ଼ା : କୁର୍ତ୍ତା

ଓ : ରାଜାମାନେ ଘୋଡ଼ା ବ୍ୟବହାର କରୁଥିଲେ ।

ସ : ରାଜାନ୍‌ଜି କୁର୍ତ୍ତାନ୍ ଝିନ୍‌ରାମ୍‌ଲେଜି ।

ଘୁମାଇବା : ଆମିର୍‌ବା

ଓ : ଜଗିଜଗି ଘୁମାଇଲେ ।

ସ : ଡେଡ଼୍ ଡେଡ଼୍‌ଲେ ମିର୍‌ମିର୍‌ଡ଼ାଲେଜି ।

ଘୁଷୁରୀ : କାମବୁନ୍

ଓ : ଘୁଷୁରୀ କାଦୁଅରେ ବୁଡ଼େ ।

ସ : କାମବୁନାନ୍ ଜବା ଲିଙ୍ଗାନ୍ ତିଲ୍ତିନ୍ ।

ଚ

ଚଉକି : କୁରସି

ଓ : ଚଉକିରେ ବସା ।

ସ : କୁରସି ଲିଙ୍ଗାନ୍ ଗବା ।

ଚକଟିବା : ଆଅଡ଼ବା (ଆଲିଡ଼ବା)

ଓ : ଚୁନା ଚକଟିବା ।

ସ : ବାନ୍ରାଇଜାନ୍ ଆଅଡ଼ବା (ଆଲିଡ଼ବା) ।

ଚଟି : ପାନ୍ତୁଇ

ଓ : ଚଟିଦ୍ୱାରା ପାଦ ରକ୍ଷାପାଏ ।

ସ : ପାନ୍ତୁୟାନ୍ ଆସାନ୍ ଆତାଲ୍ଲିଙ୍ଗାନ୍ ରାନାବ୍ରାବାନ୍ ଡେଡେ ।

ଚଟୁ : ସାତୁଆ

ଓ : ଚଟୁରେ ଘାଣ୍ଟ ।

ସ : ସାତୁଓୟାନ୍ ବାତ୍ତେ ଗାତ୍ତିବା ।

ଚଣା : ଆତୁଲ ବାୟାନ୍

ଓ : ରଥଯାତ୍ରାବେଳେ ଅଧିକାଂଶ ଲୋକ ଚଣା କିଣି ଖାଆନ୍ତି ।

ସ : ଡିଡ଼ରାତାନ୍ ଆୟାମ୍ ଲିଙ୍ଗାନ୍ ଆଡେଡ଼୍ ମାନ୍ରାନ୍ଜି ଆତୁଲ୍ଲବାଇୟାନ୍ ଝିଲେ ଜୁମ୍ଡେଜି ।

ଚନ୍ଦ୍ର : ଆଡ଼ଗାଇଜ୍

ଓ : ଚନ୍ଦ୍ର ରାତିରେ ଆଲୁଅ ଦିଏ ।

ସ : ଆଡ଼ଗାଇଜାନ୍ ତଗାଲାନ୍ ତାନାଆରାନ୍ ତିୟତେ (ତାରତେ) ।

ଚଢ଼ିବା : ଆଡ଼ାଇବା

ଓ : ଗଛରେ ଚଢ଼ିବା ।

ସ : ଆରା ଲିଙ୍ଗାନ୍ ଆଡ଼ାଇବା ।

ଚମ୍ପକାଇବା : ଆବାତ୍ତଡ଼ବା/ଆବୁର୍ମୁଙ୍ଗବା

ଓ : ପିଲାଟିକୁ ଚମ୍ପକାଇବା ।

ସ : ପାସିଜାନ୍ ଆଡ଼ଡ଼୍ ଆବାତ୍ତଡ଼ବା ।

ଚର୍ମ : ଉସାଲ୍

ଓ : ଚର୍ମରେ ବାଳଥାଏ ।

ସ : ଉସାଲ୍ ଲିଙ୍ଗାନ୍ ଉତ୍ତନ୍ତାକୁ/ଉପ୍ପୁରାନତାକୁ ।

ଚମହାର : ବାରାନ୍ ତଢ଼ିଜ୍ଢାଗି

ଓ : ଷଷ୍ଠକୁ ଦେଖିଲେ ଚମହାର ହୁଏ ।

ସ : କୁପ୍ପାତାତାନ୍ ଗିଜ୍ଞାବେନ୍ତେନ୍ ବାରାନ୍ତଡ଼୍ ଡ଼ିଜ୍ଢାଗି ।

ଚରିବା : ଆଗୁର୍ବ

ଓ : ଛେଳି ଚରାଇବା ।

ସ : କିମ୍ପେଡାନ୍ ଆଗୁର୍ବ ।

ଚଳେଇବା : ଆର୍ତ୍ତୁଲ୍ଲୀବା

ଓ : ଏତିକିରେ ଚଳେଇବା ।

ସ : ଆଡ଼ିଜ୍ଞେନ୍ ବାତ୍ତେ ଆର୍ତ୍ତୁଲ୍ଲୀନେତି ।

ଛଳନା କରିବା : ଆଜଲଡାବା

ଓ : ସେହିଲୋକ ମୋତେ ଛଳନା କଲା ।

ସ : କୁନ୍ ଆମାନ୍ରା ଜଲ୍ଡାଈଞ୍ଜିନ୍ ।

ଚଷମା : ରାନ୍ତୁର୍ମାଡ଼୍

ଓ : ଚଷମାଦ୍ୱାରା ଦେଖିପାରୁଛି ।

ସ : ରାନ୍ତୁର୍ମାଡ଼ାନ୍ ବାତ୍ତେ ଗିଜ୍ଞେ ରାପ୍ତିତାଇ ।

ଚଷା : ଆନର୍ (ଅର୍-ର)

ଓ : ଚଷା ହୋଇ ସାରିଲା ।

ସ : ଅର୍-ରନ୍ ଆଞ୍ଜିଲି ।

ଚଷିବା : ଆଅର୍ବ

ଓ : ଏହିଜମି ଚଷିବା ।

ସ : କାନ୍ ଆସାରବାନ୍ ଆଅର୍ବ ।

ଋଷୀ : (ଅର୍-ର ମାଲ୍)

ଓ : ହଳଥିଲେ ଋଷୀର ବଳଥାଏ ।

ସ : ରାଅଡ଼୍ ତାଡ଼ାନ୍ ଡ଼ାକୁଲେନ୍ତେନ୍, ଅର୍ବମାରାନ୍ରାଡୁଡ଼ି ।

ଚଲାଇବା : ଆନାର୍ଜ୍ଞାନ

ଓ : ପିଲାଟିକୁ ହାତରେଧରି ଚଲାଇବା ।

ସ : ପାସିଜାନ୍ ଆସିନ୍‌ଆମ୍ଲେ ଆର୍‌ଆନାବା ।

ଚାକର : କାମ୍ବାରୀମାର୍

ଓ : ବଡ଼ବଡ଼ ଧନୀ ମାନେ ଚାକର ରଖନ୍ତି ।

ସ : ସୁଡ଼ା ସୁଡ଼ା ଗାମାଡ଼୍ ମାରାନ୍ତି କାମ୍ବାରୀନ୍ ଡ଼ାକକୁତେଜି ।

ଋଷିବା : ଆମାଇଜ୍ମାଇଜ୍ବା

ଓ : ତରକାରୀ ଋଷି ଦେଖିବା ।

ସ : ଝିଡ଼ାବ୍ ତଡ଼ାନ୍ ମାଇଜ୍ମାଇଜ୍ଲେ ଆଗିଜ୍ବା ।

ଚେଷ୍ଟା କରିବା : ଆଏରବା ଆଗୁଇବା

ଓ : ଶେଷ ନ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଚେଷ୍ଟା କରିବା ।

ସ : ଏନ୍ରାଡ଼୍ ତାକୁଡ଼େନ୍ ସିକ୍କକଇଜା ଆଏରବା ଆଗୁଇଜ୍ବା ।

ଛଣ : ଆଲାଡ଼୍

ଓ : ଛଣଘର ।

ସ : ଆଲାଡ଼୍ ସିଂ ।

ଚର୍ଚ୍ଚି : କୁ

ଓ : ବେଶି ଚର୍ଚ୍ଚି ହେଲେ ଭଲ ନାହିଁ ।

ସ : ଆତେଡ଼ଂ କାରିନ୍ ଡ଼େଲେନ୍ଡ଼େନ୍ ବାଡ଼୍ସାତେଡ଼୍ ।

ଛଉ : ତାର୍ତାର୍

ଓ : ମୋର ଦେହ ସାରା ଛଉ ହେଲା ।

ସ : ତଅଂଝେନ୍ କୁଡୁବ୍ ତାର୍ତାର୍ଲିଝି ।

ଛଞ୍ଚାଣ : ଆଡ଼ାଡ଼୍

ଓ : ଛଞ୍ଚାଣ କୁକୁଡ଼ା ଛୁଆମାନଙ୍କୁ ଧରିଖାଏ ।

ସ : ଆଡ଼ାଡ଼ାନ୍ ଆଅନିମାନି ଝାଁମ୍ଲେ ଜୁମ୍ତେ ।

ଛତା : ସାତ୍ତା

ଓ : ଖରା ଓ ବର୍ଷା ନିମନ୍ତେ ଛତା ଧର ।

ସ : ତାଗାନ୍ଡ଼ଡ଼ ଗାନୁରାନ୍ ଆସାନ୍ ସାତ୍ତାନ୍ଝାଁମା ।

ଛଡ଼ା : ଡ଼ାଡ଼୍ଗାଡ଼ି ତାଡ଼୍ (ବିନ୍ଡ଼ିତାଡ଼୍)

ଓ : ଛଡ଼ା ଗାଈ ଆଉ କେତେ ମାସପରେ କଅଁଳିବ ।

ସ : (ବିନ୍ଡ଼ି) ଡ଼ାଡ଼୍ଗାଡ଼ି ଆୟଡ଼୍ ତାଡ଼୍ଝେନ୍ କୁଡ଼୍ରଇତେ ।

ଛତୁ : ପାଡ଼ାବ୍

ଓ : ଛତୁ ମାଟିରୁ ବାହାରେ ।

ସ : ପାଡ଼ାବାନ୍ ଲାବନ୍ସାରିଡ଼୍ ପାଡ଼ାବ୍ତି ।

ଛେପ : ବିଜଲ୍

ଓ : ଘର ଭିତରେ ଛେପ ପକାଅ ନାହିଁ ।

ସ : ସିଢ଼୍ ଲିଢ଼ାନ୍ ବିଜଲ୍ ଡ଼ୁଢ଼ନେ ।

ଛେପ ପକାଇବା : ଆବିଜଲ୍ବା

ଓ : ଘର ବାହାରେ ଛେପ ପକାଇବା ।

ସ : ସିଢ଼ାନ୍ ଆବାସେରାନ୍ ଆବିଜଲ୍ବାବା ।

ଛେଳି : କିମ୍ମେଡ଼୍

ଓ : ଛେଳି ଡ଼ାଳ ଖାଏ ।

ସ : କିମ୍ମେଡ଼ାନ୍ ଅଲାନ୍ ଜୁମ୍ମତେ ।

ଜ

ଜଉ : ଲାମେଡ଼୍

ଓ : ଜଉ ନିଆଁ ପାଖରେ ତରଳିଯାଏ ।

ସ : ଲାମେଡ଼ାନ୍ ତଅଗିବାନ୍ ଲେଏମ୍ତି ।

ଜଗତ : ଅଡ଼ାରାନ୍

ଓ : ଜଗତରେ ଚିରକାଳ ଆମେ ରହି ପାରିବା ନାହିଁ ।

ସ : ଅଡ଼ାର୍ ଲିଡ଼ାନ୍ ତଡ଼ଡ଼୍ ଆୟାମ୍ ଆନ୍ଲେନ୍ ଆଡ଼ଡ଼ାକୁନାବି ।

ଜଂଘ : ବୁଲୁ

ଓ : ପିଲାର ଜଂଘରେ ମାଡ଼ ବାଜିଲା ।

ସ : ପାସିଜାନ୍ ଆବୁଲୁ ଲିଡ଼ାନ୍ ତିଡ଼ନେତିନ୍ ।

ଜଟିଳ : ରୁଉଡ଼ାମ୍ (ରୁ-ଉଡ଼ାମ୍)

ଓ : ଜଟିଳ ଶବ୍ଦ ଲେଖାଯାଇଛି ।

ସ : ରୁଉବେରାନ୍ ଆଇତଲ୍ଡ଼ଡ଼ ।

ଜଡ଼ା : କାନ୍ତେଡ଼ା

ଓ : ଜଡ଼ାତେଲ୍ ।

ସ : କାନ୍ତେଡ଼ା ମେ ।

ଜବାବ : ଆବ୍ସାର୍ବେର୍

ଓ : ଯେତେ କହିଲେ ମୋତେ ଜବାବ ଦେଉଛି ।

ସ : ଡ଼ାଜିଡ଼୍ ଅପୁଡ଼୍ଲାମ୍ ଜାନାଡ଼୍ ଆବ୍ସାର୍ ବେର୍ଡ଼ିଞ୍ ।

ଜମା : ତାନାର୍ଡୁମାନ୍

ଓ : ଜମାରେ ପଇସା ନାହିଁ ।

ସ : ତାନାରତ୍ନୁମ୍ ଲିଙ୍ଗାନ୍ ଲେବୁତେଡ଼ ।

ଜଳ : ଡାଆ

ଓ : ହେ ତୃଷ୍ଣିତ ଲୋକ ଜଳ ନିକଟକୁ ଆସ ।

ସ : ଏ ଆନାରଗାଲମାର୍ ଡାଆନ୍ ଆଡ଼ାମ୍ବାନ ଝେରାଇ ।

ଜଳନ୍ତ : ଖାମାଡ଼

ଓ : ଜଳନ୍ତ ଅଗ୍ନି ନିକଟକୁ ଯିବା ପାଇଁ ଡର ।

ସ : ଆଖାମାଡ଼ ଆଲୀଡ଼ ତୁଡ଼୍ବାନ ଆଇବେନ୍ ବାନ୍ତଡ଼ ।

ଜଳହସ୍ତୀ : ଡାଆ - ରା

ଓ : ଜଳହସ୍ତୀ ପାଣିରେ ବାସ କରେ ।

ସ : ଡାଆ-ରାନ୍ ଡାଆ ଲିଙ୍ଗାନ୍ ବାସୁତେ ।

ଜଳସ୍ରୋତ : ତୁଡ଼୍ବାମନା ଡାଆନ୍

ଓ : ହରିଣୀ ଜଳସ୍ରୋତ ନିକଟକୁ ଦୌଡ଼େ ।

ସ : ପାରଗାଡ଼ାବାନ୍ ତୁଡ଼୍ବାମନା ଡାଆବାନ୍ ଆବ୍ରିଜ୍ଡିନ୍ ।

ଜଳପ୍ରପାତ : ଡାଡ଼୍ସୁରଡ଼ା/ତଂଜରଡ଼ା

ଓ : ଭିମପୁର ନିକଟରେ ଜଳ ପ୍ରପାତ ଅଛି ।

ସ : ବିମପୁର ଆଡ଼ାମ୍ବାନ ଡାଡ଼୍ସୁରଡ଼ାନ୍ ଡାକୁ ।

ଜହ୍ନି : କୁସାଲଲି (ଡାରାସୁଲ)

ଓ : ଜହ୍ନି ଗୋଟିଏ ଭଲ ପରିବା ।

ସ : କୁସାଲଲିନ୍ ଆବଇ ବାଡ଼୍ସାଡ଼ାମ୍ ଆତାନଡ଼୍ଗାଲଜ୍ ।

ଜ୍ଵାଲଂ : ରେୟାମ୍

ଓ : ମୋର ଜ୍ଵାଲଂ ଋଷ କରୁଛି ।

ସ : ରେୟାମ୍ଝେନ୍ ଅରରଡ଼ିନ୍ ।

ଜିଭ : ଆଲାଡ଼

ଓ : ମିଠାକି ପିତା ଜିଭ ଜାଣେ ।

ସ : ମାନା ଅଡ଼େ ଆସାଇ ଆଲାଡ଼ାନ୍ ଗାଲାମ୍ତେ ।

ଜାମିନ୍ଦାର : ଜାମାନିମାର୍

ଓ : ଜାମିନ୍ଦାର ନଥିଲେ ଦୋଷୀ ମୁକ୍ତି ହୁଏନାହିଁ ।

ସ : ଜାମାନିମାରାନ୍ ଆଡ଼ତେଲେନ୍ତେନ୍ ତୁସାମାରାନ୍ ତାନାନ୍ଡ଼ିନ୍ ଆଡ଼୍ଝାଡ଼େ ।

ଜାମୁ : କୁରଗାଡ଼

ଓ : ମୋ ପିଲା ଜାମୁକୋଳି ଖାଇବାକୁ ଅଳି କରୁଛି ।

ସ : କୁରଗାଡ଼ ଗୁରାନ୍ ଆଜୁମ୍ବିନ୍ ଆସାନ୍ ପାସିଜ୍‌ଜେନ୍ ବାଡ଼ରାବ୍‌ତିନ୍ ।

ଜାଳିବା : ଆଡୁଡ଼ାଲବା/ଆସୟବା

ଓ : ଚୁଲିରେ ନିଆଜାଳ ।

ସ : କୁଡ଼ା ଲିଡ଼ାନ୍ ତଅଗିନ୍ ତୁଡ଼ାଲା ।

ଜାଲ : ଖିରାମୟଜାଲଲା

ଓ : ଜାଲ ଦ୍ଵାରା ମାଛ ଧରାଯାଏ ।

ସ : ଖିରାମୟ ଜାଲଲାନ ବାଡ଼ି ଆୟନ୍ ଖିନାମଖିନାମନ୍ ଡେଡ଼ି ।

ଯ

ଯଦି : ବଗାଡ଼

ଓ : ଯଦି ଚାହିଁଲେ ମୁଁ ଯାଇପାରେ ।

ସ : ବଗାଡ଼ ଡେଲେନ୍ ଡେନ୍ ଜେନ୍ ରାପ୍‌ତି ଷ୍ଠେରତ ।

ଯଦିଓ : ବଗାଡ଼ଡେନ୍

ଓ : ଯଦିଓ ସେ ଯାଇପାରେ ।

ସ : ବଗାଡ଼ଡେନ୍ ଆନିନ୍ ଷ୍ଠେରତେ ପେଡ଼ଡେ ।

ଯଦି ନୁହେଁ : ବଗାଡ଼ ଇଜ୍‌ଜାଡେନ୍

ଓ : ଯଦି ନୁହେଁ ତୁମେ ଯାଅନାହିଁ ।

ସ : ବଗାଡ଼ ଇଜ୍‌ଜାଡେନ୍ ଆମାନ୍ ଯେରଡ଼ଡ଼ ।

ଯତ୍ରା : ଜାନଡ଼ରା

ଓ : ଯତ୍ରାରେ ବାଘ ପଡ଼ିଲା ।

ସ : ଜାନଡ଼ରା ଲିଡ଼ାନ୍ କିଃନାନ୍ ଗାତାରରି ।

ଯାଆଁଳା : ଲାବାଡ଼ା (ଜଡ଼ାଅନ୍)

ଓ : ସେହି ସ୍ତ୍ରୀ ଯାଆଁଳା ପିଲା ଜନ୍ମ କଲା ।

ସ : କୁନ୍ ଆଇନ୍‌ସାଲନ୍ ଲାବାଡ଼ାସିଜ୍ କୁଡ଼େଡେନ୍ ।

ଯାଚିବା : ଆଡେବା

ଓ : ଫିଲିପ୍ ପିଲାକୁ ଆମଟିଏ ଯାଚିକି ଦେଲା ।

ସ : ଫିଲିପନ୍ ପାସିଜାନ୍ ଆଡ଼-ଅଙ୍ ଆବଇ ଉଡ଼ାନ୍ ଡିଷ୍ଠେତିନ୍ ବିଗଗାଡ଼ା ମାର୍ ଆମାଡ଼୍ ଷ୍ଠେରେଡେନ୍ ।

ଯାହା : ଇତେନତେ

ଓ : ଯାହା ମୁଁ କହିଲି ତାହାକର ।

ସ : ଇତେନତେ ଖେନ ଅପୁତ୍ତଲାନ ଆନତାତି ଲୁମା ।

ଯାହାକୁ : ବୁତେନତେ

ଓ : ମୁଁ ଯାହାକୁ କହିଲି ସେ ଆସିଲାନାହିଁ ।

ସ : ଖେନ ବୁତେନତେ ଆଡ଼ଡ଼ ଅପୁତ୍ତଲାଇ ଆନିନ୍ ଆଡ଼ନିୟାଇତିନ୍ ।

ଯାହା ଗୁଡ଼ିକ : ଇତେନତେ ଆଜାନାବ

ଓ : ଯାହା ଗୁଡ଼ିକ ଅଛି ସେତକ ଯଥେଷ୍ଟ ।

ସ : ଇତେନତେ ଆଜାନାବାନ୍ ତାକୁ କୁନ୍ବାତ୍ତେ ତୁଲୁତି ।

ଯେଉଁଠି : ଉଆନତି

ଓ : ଯେଉଁଠି ତୁମକୁ ପଠାଯାଏ ସେଠାକୁ ଯାଅ ।

ସ : ଉଆନତି ଆନାବପାୟାନ୍ ଡେତାମ୍ ତେତ୍ତି ଯେରା ।

ଜୀର୍ଣ୍ଣ : ଲେଏମ୍

ଓ : ଭାତ ଖାଇ ଜୀର୍ଣ୍ଣକର ।

ସ : ତାରାଇଜାନ୍ ଗାଲେ ଆବଲେଏମ୍ ପୁତ୍ତନାବା ।

ଜିତିବା : ଆଡ଼ାଇନାବା (ଜିତିଲି)

ଓ : ମୋ ପୁଅ ଖେଳରେ ଜିତିଲା ।

ସ : ଅନ୍ଧେନ ଗାତାସି ଲିଡ଼ାନ୍ ଡ଼ାଇନାନ୍ ତେଲେ । (ଜିତିଲି) ।

ଜୁଲୁଜୁଲିଆ ପୋକ : ଖିରୁବ୍‌ମାର୍ (ମିଲାଇବୁଡ଼)

ଓ : ରାତିରେ ଜୁଲୁଜୁଲିଆ ପୋକ ବାହାରୁଛି ।

ସ : ଖିରୁବ୍‌ମାର୍ ତଗାଲାନ ଡୁଡ଼୍‌ତିନାଇଜି ।

ଜେଲ୍‌ଖାନା : କାରଇଜ ସିଂ

ଓ : ଜଣେ ଚୋରକୁ ଜେଲ୍ ଖାନାକୁ ନେଲେ ।

ସ : ବ ଜୁମ୍‌ରୁର୍ ମାରାନ୍ କାରଇଡ଼ସିଡ଼୍ ବାନ୍ ଉରୁଡ଼୍‌ଲେଜି (ପାଡ଼୍‌ଲେଜି) ।

ଜୋକ : ଇଲେମ୍ (ଖିଲିମ୍)

ଓ : ଜୋକ ପାଣିରେ ରହେ ।

ସ : ଇଲେମାନ୍ ଡ଼ାଆ ଲିଡ଼ାନ୍ ଡ଼ାକୁତିନ୍ ।

ଜୋରିମାନା : ଗାନାବ୍‌ତାର୍ (ଆନାବ୍‌ତିୟ୍‌ତିୟ୍‌ନାନ୍)

ଓ : ଲୋକଟି ଭୁଲକରିବାରୁ ଜୋରିମାନା ଦେଲା ।

ସ : ମାନ୍‌ରାନ୍ ଆଡୁସାନ୍ ଆସାନ୍ ଗାବ୍‌ତାର୍ ଲେଜି ।

ଜଗିବା : ଆଡ଼େଡ଼େବା ଆତୁରତାହା

ଓ : ଜଣେ ଭାଇ ପଛରେ ଅଛି ତାକୁ ଜଗିବା ।

ସ : ଆବଇ ଉର୍ବାମାର୍ ଜୁଲୁଲେ ଆଡ଼େଡ଼େବା ।

ଜନ୍ମନେବା : ଆକୁଡ଼ବା

ଓ : ଜଣେ ସ୍ତ୍ରୀଲୋକ ଝିଅ ଜନ୍ମକଲା ।

ସ : ଆବ ଇନ୍ସାଲନ୍ ଇନ୍ସାଲ ସିଜ୍ କୁଡ଼େଡେନ୍ ।

ଜାଣିବା : ଆଗାଲାମ୍ବା

ଓ : ଏ ବିଷୟରେ ଆମେ ଜାଣିବା ।

ସ : କାନ୍ ଆପସେଲେ ଆନ୍ଲେନ୍ ଆଗାଲାମ୍ବା ।

ଜାବୁଡ଼ିବା : ଆକୁନ୍ତୁବା

ଓ : ମା ତାହାର ପିଲାକୁ ଜାବୁଡ଼ି ଧରିଲା ।

ସ : ଯାଡ଼ାନ୍ ଆଅନାନ୍ ଆଡ଼଼୍ କୁନ୍ତୁଲେ ଖାଁମେଡିନ୍ ।

ଝ

ଝିଅ : ଆନ୍ସାଲ୍ ଅନ୍

ଓ : ମୋ ଝିଅ ପାଠ ପଢ଼ୁଛି ।

ସ : ଆନ୍ସାଲ୍ ଅନ୍ ଖେନ୍ ଜିନଲଡିନ୍ । (ଖାଁଡେନ୍)

ଝିଂକ : କାନ୍ଜିଡ଼୍

ଓ : ଝିଂକ ପିତା, କଷା, ମିଠା କନ୍ଦା ଗୁଡ଼ିକ ଖାଏ ।

ସ : କାନ୍ଜିଡ଼ାନ୍, ଆସାଡ଼୍, ବାକିଃଡ଼୍, ରାଗାଲ୍ ଗାନାଲ୍ୟାନ୍ଜି ଜୁମ୍ଡେ ।

ଝିଂକା : ପାପ୍ପାବ୍

ଓ : ଝିଂକା ଡେଇଁ ଡେଇଁ ଉଡ଼ିଯାଏ ।

ସ : ପାପ୍ପାବାନ୍ ଇରଜାବ୍ଇରଜାବ୍ଲେ ଏଡ଼୍ଡେ ।

ଝଡ଼ : ରାଡ଼୍ଗେଡ଼ିଃର୍

ଓ : ଝଡ଼ ଆସିଲେ ସମସ୍ତେ ଡ଼ରିଯାଉ ।

ସ : ରାଡ଼୍ଗେ ଡିଃରାନ୍ ଯିରାଇଡିନ୍ଡେନ୍ କୁଡୁବ୍ଲେନ୍, ବାଡ଼୍ଡ୍ତାଲ୍ ।

ଝାଡ଼ା : ଆସଡ଼୍ନାନ୍

ଓ : ଘର ପାଖରେ ଝାଡ଼ା ବସିଲେ ଗନ୍ଧ ଆସେ ।

ସ : ସିଡ଼ାନ୍ ଆଡାମ୍ ଆସଡ଼୍ ଲେନ୍ବିନ୍ ଡେନ୍ ସଅନ୍ ଯେରତାଲ୍ ।

ଝାଡ଼ିବା : ଆୟୁରୟୁରବା

ଓ : ଧାନମଳା ପରେ ପାଳ ଝାଡ଼ିବା ।

ସ : ସାରନ୍ ଆନାର୍ଘ୍ନାନ୍ ଆତିକ୍ତି ଆଲାମାନ୍ ଆୟୁରୟୁରବା ।

ଝାଳ : ଉର୍ଜୁଲ

ଓ : ଖରାରେ କାମ କଲେ ଝାଳ ହୁଏ ।

ସ : ଡାଗାଲିଡ଼ାନ୍ ବାରାଲେନ୍ଦିନ୍ଦେନ୍ ଉର୍ଜୁଲଲାଡ଼ିନ୍ ।

ଝାଡୁ : ଜାନ

ଓ : ଘର ଝାଡୁରେ ଓଳାଡ଼ି ।

ସ : ସିଡ଼୍ ଲିଡ଼୍ ଜାନନ୍ ଖାମ୍ଲେ ଜଜତେଜି ।

ଝାଟିମାଟି : ତରତରଗାବ୍

ଓ : ଝାଟିମାଟି ଘର ପ୍ରାୟ ଦୁଇ, ତିନିବର୍ଷ ମାତ୍ରରେ ।

ସ : ତରତର ଗାବ୍ ସିଡ଼ାନ୍ ସାତ୍ତାନ୍ ବାଗୁ, ଯାଗି ମିନ୍ଧୁମ୍ ଆମ୍ବାରିଜ୍ ଡ଼ାକୁତି ।

ଝୁଣିବା : ପାନାଡ଼ବା

ଓ : ଅନ୍ଧାରରେ ଚାଲିଲେ ନିଶ୍ଚୟ ଝୁଣିବା ।

ସ : ଲୁଡୁଡ଼୍ ଲିଡ଼ାନ୍ ଖାମ୍ଲିନ୍ ବିନ୍ଦେନ୍ ଆଜାଡ଼ିନା ପାବ୍ବା ଲାଡ଼ିନ୍ ।

ଝୁଡୁଙ୍ଗ : କାନରୁମ୍

ଓ : ଝୁଡୁଙ୍ଗ ଡ଼ଙ୍ଗରେ ପାଟେ ।

ସ : କାନରୁମାନ୍ ବାରୁ ଲିଡ଼ାନ୍ ଗୁଉରତି ।

ଝୁଲାଇବା : ଆଡେଡ଼ବା (ଆଡେଇବା)

ଓ : ପିଲାଟିକୁ ଲୁଗାରେ ଝୁଲାଇଲେ ଶୋଇପଡ଼େ ।

ସ : ପାସିଜାନ୍ ଆଡ଼ଡ଼୍ ସିନ୍ଦିନ୍ ବାଡ଼ି ଡ଼ଇଲେ ବିଶେନ୍ ଆନିନ୍ ଡ଼ିମାଡ଼ିନ୍ ।

ଝୋଳ : ଆଡ଼ାତ/ଆଡ଼ାଜେଲ

ଓ : ମାଂସ ଝୋଳ ଖାଇବାକୁ ଅନେକେ ଇଛା କରନ୍ତି ।

ସ : ଆଡ଼ାଜେଲୁନ୍ ଆଜୁମ୍ବିନ୍ ଆସାନ୍ ଆଡେଡ଼ାନ୍ ଇଡ଼୍ସୁମ୍ତେଜି ।

ଟ

ଟାଇଲ : ଗାରିଜ୍

ଓ : ଟାଇଲ୍‌ଘର ।

ସ : ଗାରିଜ୍ ସିଡ଼୍ ।

ଚୁଙ୍ଗାରିବା : ଡେକ୍‌କୁଡ଼ ବାବ୍

ଓ : ଜଣେ ଲୋକ ପିଲାଟିଏ ମୁଣ୍ଡ ଚୁଙ୍ଗାରିଲା ।

ସ : ବ ମାନରା ପାସିଜାନ ଆବର୍ ଡେକ୍‌କୁଡ଼େଟିନ୍ ।

ଟିଂକ : ଡାଡ଼୍‌ଜେ (ଡାଂଜି)

ଓ : ଟିଂକ କେବଳ ରଜ୍ଞ ଶୋଷି ବଞ୍ଚେ ।

ସ : ଡାଡ଼୍‌ଜିନ୍ ସାତ୍‌ତା ମିଞ୍ଜିମାନ ବେଡ଼୍‌ଲେ ମେଏଡ଼୍‌ଡେ ।

ଟଙ୍କା : ଡାଡ଼୍‌ଜା

ଓ : ଦଶ ଟଙ୍କା ।

ସ : ଗାଲ୍‌ଜି ଡାଡ଼୍‌ଜା ।

ଟାଙ୍କୁରିବା : ଜରାଡ଼୍‌ଡେ

ଓ : ଯଦି ଦେହ ଟାଙ୍କୁରିଲା ଜ୍ୱରଅଛି ବୋଲି ଜଣାପଡ଼ିବ ।

ସ : ବଗାଡ଼୍ ଜରାଂ ଲେନ୍‌ଡେନ୍ ଆସୁନ୍ ଡାକୁ ଗାମ୍‌ଲେ ଗାଲାମ୍‌ତାବି ।

ଟୋକେଇ : ତୁଡୁଡୁ

ଓ : ଟୋକେଇରେ ଭର୍ତ୍ତିହେଲା ।

ସ : ତୁଡୁଡୁ ଲିଡ଼ାନ ବାରିଜ୍‌ଲି ।

ଟାଙ୍ଗିଆ : (ଆଙ୍ଗି)

ଓ : ଟାଙ୍ଗିଆରେ କାଠ ହଣାଯାଏ ।

ସ : ଆଙ୍ଗି ଏନ୍‌ଜୁମାନ୍ ବାତ୍‌ତି ଆଡ଼ାଲାନ୍ ଏଡ଼୍‌ତାବ (ରାଇଜ୍‌ତାବେ) ।

ଟାଣିବା : ଆଡ଼ିଡ଼୍‌ବା

ଓ : ବଳଦ ଶଗଡ଼ ଟାଣେ ।

ସ : ଡାଡ଼୍ ଲିଜାନ ସାଗାଡ଼ାନ ଡ଼ିଡ଼୍‌ଡେ ।

ଟୋପି : ରାନୁବ୍ ବାବ୍/ତୁପି

ଓ : ବସ୍ତ୍ର ଟୋପି ଖରାକୁ ମୁଣ୍ଡକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରେ ।

ସ : ସିନ୍‌ରେ ରାନୁବ୍‌ବାବାନ୍ ଡାଗାନ୍ ସାରିଂ ବଅବାନ୍ ସାନାୟେମାନ୍‌ଡେତି ।

ଟେରା : ସେଡ଼୍‌କର୍ ମାଡ଼୍

ଓ : ସେହି ଲୋକର ଆଖି ଟେରା ହେଲା ।

ସ : କୁନ୍ ଆମାନ୍‌ରା ସେଡ଼୍‌କର୍ ମାଡ଼୍‌ଲି ।

ଠକିବା : ଜଲଡ଼ା

ଓ : ଜଣେ ଲୋକ ମୋତେ ଠକିଲା ।

ସ : ବମାନରା ଜଲଡ଼ା ଇଞ୍ଚିତେନ୍ ।

ଠାରୁ : ସାରିଡ଼୍

ଓ : ମୋ ଘରଠାରୁ ଆମ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଏକ କିମି ହେବ ।

ସ : ସିଡ଼୍ ଖେଁନ୍ ସାରିଡ଼୍ ଖାଁରାଡ଼୍ନା ସିଡ଼ାନ୍ ସିକ୍କଇଜା ବ କିଲୁ ଡେଡି ।

ଠେକୁଆ : ପାନଡ଼େର

ଓ : ଠେକୁଆ ଘାସଖାଏ ।

ସ : ପାନଡ଼େରାନ୍ ଆଗାବାନ୍ ଜୁମ୍ତେ ।

ଡକାଇବା : ଆବଗୁଡ଼ିଡ଼ବା

ଓ : ତାହାକୁ ଡକାଇବା ।

ସ : ଅନିନ୍ ଆଡ଼ଡ଼୍ ଆବଗୁଡ଼ିଡ଼ବା ।

ଡକାୟତ : ସୁଡ଼ା ଜୁମ୍ବୁରମାର୍

ଓ : ଡକାୟତ ବ୍ୟାଙ୍କ୍ ହ ଟଙ୍କା ନେଇଗଲା ।

ସ : ସୁଡ଼ା ଜୁମ୍ବୁର ମାରାନ୍ ତାନାରତ୍ତୁମ୍ ତାଂକା ସିଡ଼ାନ୍ ସାରିଡ଼୍ ତାଂକାନ୍ ପାଡେଡିନ୍ ।

ଡରିବା : ବାନାନଡ଼ଡ଼ାନ୍

ଓ : ରାତିରେ ବାଘକୁ ଦେଖି ଡରିଗଲୁ ।

ସ : ତଗାଲାନ କିଃନାନ୍ ଗିଜାନ୍ ଗିଜଲେ ବାଡ଼୍ଡଲେଲେନ୍ ।

ଡାମରା କାଉ : କାକାନ୍

ଓ : ରାତିରେ ଡାମରା କାଉ ରାବେ ।

ସ : ତଗାଲାନ କାକାନ୍ ଗୁଡେ ।

ଡାକବାଲା : ପାଡ଼ଲ୍ ମାର୍

ଓ : ଡାକବାଲା ଯାଉଛି ।

ସ : ପାଡ଼ଲ୍ ମାରାନ୍ ଝେରଡେ ।

ଡାକ୍ତର : ପସିମାର୍/ଜାଗଡୁରା

ଓ : ଡାକ୍ତର ରୋଗୀକୁ ସେବାକରେ ।

ସ : ପସି ମାରାନ୍ ଆସୁମାର୍ ଆଡ଼ଡ଼୍ ସାଗାଲଡେ ।

ଡାକ୍ତର ଖାନା : ଆସପତାଲ୍ (ରେଗମ୍ବିଂ)

- ଓ : ଯଦି ଜ୍ୱରହୁଏ ଡାକ୍ତରଖାନାକୁ ଯିବାକୁ ହେବ ।
- ସ : ବଗାଡ୍ ଆସୁଲେନଡ଼େନ୍ ଆସପତାଲ୍ ଆୟ୍ବିନ୍ ଡେଡି ।

ଡେଙ୍ଗା : ଲାଂକାମାର୍

- ଓ : ସମସ୍ତଙ୍କଠାରୁ ସେ ଜଣେ ଡେଙ୍ଗା ।
- ସ : କୁଡୁର୍ ମାନ୍‌ରାନ୍‌ଜି ସାରି କୁନ୍ ବ ମାନ୍‌ରା ଲାଂକାଡ଼ାମ୍ ।

ଡେଇଁବା : ଆଇରଜାବ୍‌ବା

- ଓ : ଏକାନ୍ତି ସେ କାନ୍ତି ଦୌଡ଼ି ବାନ୍ଧି ଡେଇବା ।
- ସ : କଡ଼ି କତା ଲୁଆଡ଼ାନ୍ ଜିଆନ୍ ଜିଲେ ଆଇରଜାବ୍‌ବା ।

ଡୁବିବା : ଆତାବ୍‌ବୁର୍‌ନାବା

- ଓ : ପାଣିରେ ଡୁବିବା ।
- ସ : ଡ଼ାଆ ଲିଡ଼ାନ୍ ଆତାବ୍‌ବୁର୍‌ନାବା ।

ଡ଼ାହାଣ : ଜାନ୍‌ରୁମ୍‌ସି (ଗାରାଗାସି)

- ଓ : ଡ଼ାହାଣ ହାତ ସବୁ କାମ କରେ ।
- ସ : ଜାନ୍‌ରୁମ୍‌ସିନ୍ କୁଡୁର୍ ବାରାନ୍ ଲୁମ୍‌ତେ ।

ଡ଼ାଳ : ଲୁଡ଼ତା (ସୁନ୍‌ତା)

- ଓ : ଝାଡ଼ା ଗଲେ ଡ଼ାଳରେ ପାଣି ନିଅ ।
- ସ : ଆସଡ଼ନାବାନ୍ ଇୟଲେନଡ଼େନ୍ ଲୁଡ଼ତା ଲିଡ଼ାନ୍ ଡ଼ାଆନ୍ ପାଡ଼ା ।

ଡ଼ାଆଁଶ : ବାର୍‌ଡ଼ାଡ଼ରୟ

- ଓ : ମଇଁଷି ଦେହରେ ସବୁବେଳେ ଡ଼ାଆଁଶ ଲାଗିରହେ ।
- ସ : ଆୟାଡ଼ ବଡ଼ାନ୍ ଆଡ଼ଅଡ଼ ଲିଡ଼ାନ୍ ତଡ଼ଡ଼ ବାର୍‌ଡ଼ାଡ଼ ରୟାନ୍ ଡ଼ାକୁଡ଼ି ।

ଡ଼ାଲି : କାପୁସାନ୍

- ଓ : ଆଜି ଡ଼ାଲି ରାନ୍ଧିବା ।
- ସ : ନାମି କାପୁସାନାନ୍ ଆଡ଼ିଞ୍ଚିବା ।

ଡ଼ିମିରି : ଲୁଆ

- ଓ : ଆଜି ଆମେ ପାଚିଲା ଡ଼ିମିରି ଖାଇବା ।
- ସ : ନାମି ଆନ୍‌ଲେନ୍ ଲୁଆଗୁରାନ୍ ଆଜୁମ୍‌ବା ।

ତଡ଼ିବା : ଆଗତବା

ଓ : ଘରୁ ମୁଖାକୁ ତଡ଼ିବା ।

ସ : ସିତାନ୍ ସାରିତ କୁମ୍ଭରୁଲାନ ଆଗତବା ।

ତନ୍ତ୍ର : ତାଞ୍ଜକାର୍ ମାର୍

ଓ : ତନ୍ତ୍ର ଲୁଗା ବୁଣେ ।

ସ : ତାଞ୍ଜକାର୍ ମାରାନ୍ ସିନ୍ଦ୍ରିନ୍ ତାଞ୍ଜେ ।

ତରକିବା : ଉଡ଼େତେନ୍

ଓ : ପିଲାଟି ତରକି ଗଲା ।

ସ : ପାସିଜାନ୍ ଉଡ଼େତିନ୍ ।

ତରକାରୀ : ଖିଡ଼ାବ୍ ତଡ଼୍ (ଗାଜ୍‌ଡ଼ାବ୍)

ଓ : ଆଜି ବାଇଗଣ ତରକାରୀ ଆମେ ରାନ୍ଧିବା ।

ସ : ନାମି ଆନ୍ଡ଼ାରାଇଜାନ୍ ଆଗାଜାଡ଼ାବ୍ ଆଡ଼ିଞ୍ଜିବା ।

ତରାଜୁ : ତାରୁଡ଼ି

ଓ : ତରାଜୁରେ ଓଜନ କରାଯାଏ ।

ସ : ତାରୁଡ଼ି ଲିଡ଼ାନ୍ ଲଗିନାନ୍ ଗାଲାମ୍‌ତ୍‌ବେ ।

ତଳିପେଟ : ବାନିଲପୁଡ଼୍

ଓ : ମୋ ତଳିପେଟରେ ବ୍ୟଥା ହେଉଛି ।

ସ : ବାନିଲ ପୁଡ଼୍‌ଞ୍ଜେନ୍ ଆସୁଡ଼ାତେ ।

ତଳି : ବିସୁଡ଼ା

ଓ : ଧାନ ତଳି ଲଗାଇବା ।

ସ : ବିସୁଡ଼ା ସାରାନ୍ ଆଗୁବା ।

ତଳେ : ଜାଇତାନ୍

ଓ : ତଳ ବିଲରେ ପାଣିନାହିଁ ।

ସ : ଜାଇତାନ୍ ଆସାରବା ଲିଡ଼ାନ୍ ଡ଼ାଆଡେଡ଼୍ ।

ତସିବା : ଆଅର୍‌ବା/ଆ-ଆରବା

ଓ : ଜମିରେ ତସିବା ।

ସ : ସାରବାଲିଡ଼ାନ୍ ଆଅର୍‌ବା ।

ତାହା ନହେଲେ : ଆନ୍‌ତାଡେ ଆଡ଼୍‌ଡେଲେନ୍‌ଡେନ୍

ଓ : ତାହା ନହେଲେ ଏହା କର ।
ସ : ଆନତାତେ ଆଡ଼ଡ଼େଲେନ୍ତେନ୍ କାନଆତେ ଲୁମା ।

ତୁଟିବା : ତାକୁଡ଼ଲି

ଓ : ଆଜି କାମଟି ତୁଟିଲା ।
ସ : ନାମି ବାରାନ୍ ତାକୁଡ଼ଲେ ।

ତାକୁ : ଆନିନ୍

ଓ : ତାକୁ ଚାକିକାଠି ଦେଇଜି ଯିବି ।
ସ : ଆନିନ୍ ଆଡ଼ଡ଼ ରାନିସାଡ଼ାନ୍ ତିୟ୍ଲେ ଯିର୍ତ୍ତେ ।

ତୁ : ଆମାନ୍

ଓ : ତୁ କୁଆଡ଼େ ଯାଉଛୁ ?
ସ : ଆମାନ୍ ଓମାନ୍ ଇୟ୍ତେ (ୟିର୍ତ୍ତେ) ?

ତେଷ୍ଟା : ସିଲ୍ଲା (ବରଷି)

ଓ : ଶିକାରୀ ତେଷ୍ଟା ଧରି ବଣକୁ ଯାଉଛି ।
ସ : ବେନ୍ତା ମାରାନ୍ ସିଲ୍ଲାନ (ବରସିନ୍) ଖାମ୍ଲେ ତୁଲାର୍ବାନ୍ ଯେରେଡିନ୍ ।

ତେଣୁ : ଆନ୍ତେନ୍ ଆସାନ୍

ଓ : ତାଜିଲି, ଆସିଲ ନାହିଁ, ତେଣୁ ମୁଁ ଆସିଲି ।
ସ : ଗୁଡ଼ିଡ଼ଲାମ୍, ଆଡ଼ନିୟ୍ଲାଲ୍, ଆନ୍ତେନ୍ ଆସାନ୍ ଖେନ୍ ଇୟ୍ଲାଲ୍ (ୟିର୍ତ୍ତାଲ୍) ।

ତାତିଲା : ତାଗିଲି

ଓ : ପାଣି ତାତିଲା ।
ସ : ଡ଼ାଆନ୍ ତାଗିଲି ।

ତିଡ଼ିଲା : ତାତାଲି

ଓ : ବର୍ଷାରେ ପିଲାଟି ତିଡ଼ିଲା ।
ସ : ଗାନୁରାନ୍ ଆସାନ୍ ପାସିଜାନ୍ ଡ଼ାଡ଼ାଲି ।

ତୁନି ରହିବା : ରିଃଡ଼ନା (କାଡ଼ିଡ଼ା)

ଓ : ପିଲାଟି ତୁନି ରହୁଛି ।
ସ : ପାସିଜାନ୍ ରିଃଡ଼ଲେନ୍ ଡ଼ାକୁଡ଼େନ ।

ତୋର : ଆମନ୍ ଆତେ

ଓ : ଏ ବହିଟି ତୋର କି ?
ସ : କାନ୍ ଆକାମ୍ବଲ୍ ଆମାନ୍ ଆତେ ପ ?

ତାହାର : ଆନିନ୍

ଓ : ତାହାର ବହି ହଜି ଯାଇଛି ।

ସ : ଆନିନ୍ ଆକାମ୍ବଲାନ ସିଏଡ୍‌ଲେ ।

ତୀର : ଆଆମ୍

ଓ : ସୁକୁ ପକ୍ଷୀଟିକୁ ତୀରରେ ମାରିଲା ।

ସ : ସୁକୁନ୍ ଅନ୍ତିଡ଼ାନ୍ ଆଡ଼଼୍ ଆଆମାନ୍ ବାଡ଼ି ତୁଇଞ୍ଚେତେନ୍ ।

ତୁରାଣୀ : ଆଡ଼ାକୁଡୁ/ଆଡ଼ାକୁଲ୍

ଓ : ତୁରାଣୀ ପାଣି ମୋତେ ଦିଅ ।

ସ : ଆଡ଼ା କୁଡୁନ୍ ଡିଇଞ୍ଚିବା ।

ତୁଳନା କର : ଆନବଜଡ଼୍

ଓ : ଗାୟକ ମାନଙ୍କୁ ତୁଳନା କର ।

ସ : କାନେନ୍‌କେନ୍ ମାରାନ୍‌ଜି ଆଜଡ଼୍‌ବାଜି ।

ତାଳ : କାମ୍‌ବା

ଓ : ତାଳଫଳ ଖାଇବାକୁ ମିଠାଲାଗେ ।

ସ : କାମ୍‌ବା ଜନ୍ ଆଜାନୁମ୍‌ଜୁମ୍ ମାନା ।

ତୁଳା : ଆଡ଼ି

ଓ : ତୁଳାରୁ ଲୁଗା ତିଆରି ହୁଏ ।

ସ : ଆଡ଼ିନ୍ ବାଡ଼ିତେ ସିନ୍‌ଡ୍ରନ୍ ସାନାବ୍‌ଜାନ୍ ତେତେ ।

ତୋଳିବା : ଆରୁବା

ଓ : ଆମ୍ ତୋଳିବା ।

ସ : ଉଡ଼ାନ୍ ଆରୁବା ।

ତାଳି ମାରିବା : ଆତାର୍ ଜୁବ୍‌ବା

ଓ : ଗାତଗାଇ ତାଳି ମାରିବା ।

ସ : କାନେନ୍‌କେନାନ୍ କେନ୍‌ଲେ ଆତାର୍‌ଜୁବ୍‌ବା ।

ଥ

ଥକିବା : ମାଡ଼୍‌ଗାଲେ

ଓ : କାମ କରି କରି ଥକିଗଲି ।

ସ : ବାରାନ୍ ଲୁମ୍‌ଲେ ଲୁମ୍‌ଲେ ମାଡ଼୍‌ଗା ଲିଞ୍ଜି ।

ଧଟା କରିବା : ଗଇବେର

ଓ : ମୋତେ ଧଟା କଲେ ।

ସ : ଖେନ୍ ଗଇବେର ଲିଞ୍ଜି ।

ଧଣ୍ଡା : ସାୟୁ

ଓ : ଧଣ୍ଡାପାଣି ପିଇବାକୁ ଭଲ ।

ସ : ସାୟୁଡ଼ାଆନ୍ ଆଗାବେନ୍ ବାଡ଼୍‌ସା ।

ଧରିବା : ଡାକାର

ଓ : ପିଲାଟି ଜ୍ୱରରେ ଧରୁଛି ।

ସ : ପାସିଜାନ୍ ଆସୁନ୍ ବାଡ଼୍‌ତେ ଡାକାର୍‌ତେ ।

ଥୋଇବା : ଆଡ଼ାକକୁବା

ଓ : ମାଠିଆରେ ପାଣି ରଖି ଥୋଇଲେ ଧଣ୍ଡା ରହେ ।

ସ : ଲାବଡ଼ାଂ ଲିଡ଼ାନ୍ ଡ଼ାଆନ୍ ଡ଼ାକକୁଲା ବେନ୍‌ଡେନ୍ ସାୟୁ ଡ଼ାକୁଡ଼ି ।

ଘ

ଘୌଡ଼ିବା : ଆୟେରନାବା

ଓ : ପିଲାଟି ଘୌଡ଼ି ପଳାଇଲା ।

ସ : ପାସିଜାନ୍ ଯେରନେତେନ୍ ।

ଘାଦା : ଡ଼ାଡ଼ାଂ/ଡ଼ାଡ଼ିନ୍

ଓ : ମୋ ଘାଦାକୁ ପଇସା ମାଗିଲି ।

ସ : ଡ଼ାଡ଼ାଂ ଲିବୁନ୍ ଗାରରାଇ ।

ଘରକାର : ସାନାଇସାଇଜ୍

ଓ : ବାପା ମୋତେ ପଇସା ଘରକାର ।

ସ : ଓଧା ଖେନ୍ ଲିବୁନ୍ ସାନାଇସାଇଜ୍ ।

ଘାତ୍ର ଘସିବା : ଡାନ୍‌ଜିନା

ଓ : ମୁଁ ସକାଳ ହେଲେ ଘାତ୍ର ଘସେ ।

ସ : ଡାଗାଲଡ଼ାନ୍ ଡେଲେନ୍‌ଡେନ୍ ଡାନ୍‌ଜିତେନାଇ ।

ଘଳପତି : ମୁଡ଼ାମାର

ଓ : ମୁଁ ତୁମର ଘଳପତିକୁ ଦେଖିଲି ।

ସ : ଖେନ୍ ମୁଡ଼ା ମାରବେନ୍ ଆଡ଼ଂ ଗିଜ୍‌ଲାଇ ।

ଦକ୍ଷାକରିବା : ଆସୁଷ୍ଟେମବା / ଆବାସୁଷ୍ଟମ୍

ଓ : ଦକ୍ଷାକରି କିଛି ପଇସା ଦିଅ ।

ସ : ଆବାସୁଷ୍ଟେମ୍ ଗାମ୍‌ଲେ ଲିବୁନ୍ ଡିଇଞ୍ଚିବା ।

ଦିଆସିଲି : ଗାନଡ୍‌ଡୁଡ୍ (ବାନାର୍‌ଗି)/ତାନାଗଡ୍

ଓ : ଦିଆସିଲିରେ ନିଆଁ ଜଳାଯାଏ ।

ସ : ଗାନଡ୍‌ଡୁଡ୍‌ତାନ ବାଡ୍‌ତେ ତଅଗିନ୍ ଅସିବା (ସସିବା) ।

ଦାନ୍ତ : ଜିଇ

ଓ : ଦାନ୍ତରେ ଖାଦ୍ୟ ଦ୍ରବ୍ୟ ଖାଇହୁଏ ।

ସ : ଜିଇନ୍ ବାଡ୍‌ତେ ଗାନାଗା ଜାନୁମ୍‌ଜୁମାନ୍ ଜୁମ୍‌ତାବି ।

ଦୀପ : ଡିପ୍‌ପା (ଲିପ୍‌ପା)

ଓ : ରାତିରେ ଦୀପ ଜଳାଯାଏ ।

ସ : ତଗାଲାନ ଡିପ୍‌ପା (ଲିପ୍‌ପାନ୍) ଆନ‌ସିୟାନ୍ ତେତେ (ସାନ‌ସିୟାନ୍ ତେତେ) ।

ଦ୍ଵାର : ଗାରାନ୍‌ନା

ଓ : ଦ୍ଵାର ମୁଁରେ ଜିନିଷ ରଖନ୍ତୁ ନାହିଁ ।

ସ : ଗାରାନ୍‌ନା ଲିଡ୍‌ନା ଜାନାବାନ୍ ଆଡ୍‌କକୁଡ୍‌ଡ୍ ।

ଦୁଃଖ : ସାନିନ୍‌ତା

ଓ : ଦୁଃଖ ବେଳେ ଖାଇବାକୁ ଇଚ୍ଛା ଲାଗେ ନାହିଁ ।

ସ : ସାନିନ୍‌ତାନ୍ ଅଡ୍‌ନାଡ୍ ଆଗାଗାନାବେନ୍ ଆଡ୍‌ନିତ୍‌ସୁମାଲ ।

ଦୃଢ଼ ବିଶ୍ଵାସ : ସାକ୍‌କାଲ ଡିରନାନ୍ (ରାଡ୍‌ ଡିରନାନ୍)

ଓ : ଦୃଢ଼ ବିଶ୍ଵାସରେ ଭଗବାନଙ୍କୁ ସେବାକର ।

ସ : ସାକ୍‌କାଲ ବିରନାନ୍ ବାଡ୍‌ତେ କିଡ୍‌ଡୁଡ୍‌ ଆଡ୍‌ଡ୍ ସେଲୁମବା (ଗାନକିଲବା) ।

ଦୁଧ : ଆଡ୍‌ଡୁର୍

ଓ : ପିଲାକୁ ଦୁଧ ପିଇବାକୁ ଦିଅ ।

ସ : ପାସିଜାନ୍ ଆଡ୍‌ଡ୍ ଆଡ୍‌ଡୁବାନ୍ ଆବ୍‌ଗାବା ।

ଦୁର୍ବଳ : ଆଜାଡ୍ ଆଜାଡ୍/ଇରଡ୍‌ଉଲ

ଓ : ପିଲାକୁ ଦୁର୍ବଳ ଅବସ୍ଥାରେ ଅଛି ।

ସ : ପାସିଜାନ୍ ଆଜା° ଆଜା° ଡାକୁ ।

ଦୁର୍‌ଘାସ : ରିଆଡ୍‌ (ପୁରପୁରି)

ଓ : ଦୁର୍‌ଘାସ ପୂଜାରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ ।

ସ : ରିଆଡ୍‌ନ୍ ପୁଃରପୁର ଲିଡ୍‌ନା ଖାନାନ୍‌ରାମାନ୍‌ଡେଡି ।

ଧ

ଧୂଆଁ : ଉମୁଡ଼୍

ଓ : ଘରେ ଧୂଆଁଦେଲେ ମଶା ରହେନାହିଁ ।

ସ : ସିଇଡ଼୍ ଲିଡ଼ାନ୍ ଆବୁମୁଡ଼୍ଲାବେନ୍ ଡେନ୍ ସାମାଇଜାନ୍ତି ଆଡ଼୍ଡାକୁନେଜି

ଧୂଆଁ : ପଗାନ୍

ଓ : ଧୂଆଁରୁ ପିକା ତିଆରି ହୁଏ ।

ସ : ପଗାନ୍ ବାଡ଼ତେନ୍ ଏଡେଲ୍ ମୁଡ଼ାନ୍ ସାବ୍ଜାଡେଜି ।

ଧନୀ : ଗାମାଡ଼୍

ଓ : ଆମ ଗାଁରେ ଜଣେ ଧନୀ ଲୋକ ଅଛି ।

ସ : ଗରଜାଡ଼୍ ଲିଡ଼୍ଲେନ୍ ଆବର୍ଷୀ ଗାମାଡ଼ାନ୍ ଡାକୁ ।

ଧନୁ : ଜ୍ୟୋତ୍ସ୍ନା

ଓ : ବାଉଁଶରେ ଧନୁ ତିଆରି ହୁଏ ।

ସ : ଉରୁଡ଼ାନ୍ ବାଡ଼ତେ ଜ୍ୟୋତ୍ସ୍ନାନ୍ ସାନାବ୍ଜାନ୍ ଡେଡେ ।

ଧରିବା : ଆଜ୍ଞାପତ୍ର

ଓ : ଗୁଣକୁ ଗଲେ ବାଡ଼ି ଧରିବାକୁ ପଡ଼େ ।

ସ : ଅରବୀନ୍ ଇୟ୍ଲେନ୍ଡେନ୍ ଡାଡ଼୍ଗୁନ୍ ଆଜ୍ଞାପତ୍ରେନ ଡେଡେ ।

ଧଳା : ପାଲୁ (ଡାର୍ପିଲ୍)/(ଡା-ଆର୍)

ଓ : ଲୋକଟି ଧଳା ଲୁଗା ପିନ୍ଧିଛି ।

ସ : ମାନରାନ୍ ପାଲୁ କାବାନ୍ ଜିଜିନେଡେନ୍ ।

ଧାର : ରେଆନାନ୍

ଓ : ଦୁଇ, ତିନି ଦିନ ପାଇଁ ଟଙ୍କା ଧାର ଦିଅ ।

ସ : ବାଗୁ, ଯାଗି ତ୍ରିନ୍ନା ଆସାନ୍ ଡାକାନ୍ ରେଆନ୍ ତିଇଜି ।

ଧୂପ : ଗାଡ଼ାସର୍ଷୀ (ସାନୟ୍ କାନୁବ୍)

ଓ : ଝୁଣାରେ ଧୂପ ଦିଅନ୍ତି ।

ସ : ଡାସାଡ଼ାନ୍ ବାଡ଼ତେନ୍ ଗାଡ଼ାସର୍ଷୀ ତିୟ୍ଡେଜି ।

ଧୂପକାଠି : ଗାଡ଼ାଡ଼ା (ବାସାନା କାଡ଼ି)

ଓ : ପୁଜା, ବିଧି ସମୟରେ ଧୂପ କାଠି ଲଗାନ୍ତି ।

ସ : ପୁରପୁର ଗାନାଡ଼୍ କେଲ୍ ଆୟ୍ମାନ୍ ଗାଡ଼ା ଡ଼ାଡ଼ାନ୍ ସଇଡେଜି ।

ଧୂବତାରା : ସୁଂକାରା

ଓ : ରାତି ସମୟ ଆକାଶରେ ଧ୍ରୁବତାରା ଦେଖାଯାଆନ୍ତି ।
ସ : ତଗାଲାନ ଆଡ଼ନାଡ଼୍ ରିଆଡ଼୍ ଲିଡ଼ନ୍ ସୁଂକାରାନ ଗିଜ୍ତା ତେଜି ।

ଧୂଳିନାଗ : ଲାଜିଜ୍ ଲୁଆଡ଼ନା

ଓ : ସାପ ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଧୂଳି ନାଗ ଅଲଗା ଅଟେ ।
ସ : ଜାଆଡ଼ାନଜି ସାରିଡ଼୍ ଲାଜିଜ୍ ଲୁଆଡ଼ନାନ ବେଗଗାଡ଼ା ଡ଼ାମ୍ ।

ଧୂଳି : ଆରାଡ଼ିସଲ୍

ଓ : ପବନ ଧୂଳି ଉଠାଇ ନିଏ ।
ସ : ରାଂଗେନ୍ ଆଡ଼ନାଡ଼୍ ଆରାଡ଼ିସଲାନ ପାଡ଼୍ରିଡ଼ାଇଜ୍ତେ ।

ଧୋଇବା : ଆଗିଜ୍ଜାବା (ଆଡୁବ୍ଡାବା)

ଓ : ଲୁଗାପଟା ସବୁଧୋଇ ଖରାରେ ଶୁଖେଇ ଦିଅ ।
ସ : ସିନ୍ରି ତାକ୍ଜାବନ୍ଜି ଗିଜ୍ଜାଲେ (ଡୁବ୍ଡାଲେ) ଡ଼ାଗା ଲିଡ଼ନ୍ ଜିର୍ବା ।

ଧୋବା : ଡୁବ୍ଡାକାବ୍ମାର୍

ଓ : ଧୋବା ଅନେକଙ୍କର ଲୁଗାପଟା ନଇକୁ ନେଇ ଧୋଇଦିଏ (ସଫାକରେ) ।
ସ : ଡୁବ୍ଡାକାବ୍ ମାରାନ ଆତେଡ଼ାନଜି ଆସିନରେ ତାକ୍ଜାବନ୍ଜି ଜଡ଼ାନ ପାଡ଼୍ଲେ ଡୁବ୍ଡାତେ ।

ପ

ପକାଇବା : ଆପିଡ଼ବା

ଓ : ବାଇଗଣ ଗଛରେ ଖତ ପକାଇବା ।
ସ : ଆନ୍ଡ଼ାରାଇଜ୍ ନେବ୍ ଲିଡ଼ନ୍ ଆସଡ଼୍ତାଡ଼ାନ (କାଇତାମାନ) ଆପିଡ଼ବା

ପଖାଳ : ଡୁଢ଼ା କୁଡୁନ୍/ଡୁଢ଼ାକୁଲ

ଓ : ଆଜି ମୁଁ ପଖାଳ ଖାଇଲି ।
ସ : ନାମି ଝେନ୍ ଡୁଢ଼ା କୁଡୁନ୍ ଗାଲାଇ ।

ପଘା : ଡାନଲ୍

ଓ : ପଘାରେ ଗାଈ ବନ୍ଧାଯାଏ ।
ସ : ଡାନଲାନ ବାଡ଼୍ତେ ଆସ୍ମାତାଡ଼ାନ ତବାଡ଼୍ତେଜି (ତଲ୍ବାଡ଼୍ତେଜି) ।

ପାଟିବା : ଗୁଉରରି

ଓ : ମୁଁ ପାଟିଲା ଆମ ଖାଇଲି ।
ସ : ଝେନ୍ ଆଗୁର୍ ଉଡ଼ାନ ଜୁମ୍ଲାଇ ।

ପଚାରିବା : ଓପାଲ୍ ନେତି

ଓ : ଆମେ ଜଣକୁ ପଚାରିବା ।

ସ : ଆନଲେନ୍ ବ ମାନ୍ରା ଆଡ଼େ ଓପାଲ୍ ନେତି ।

ପଛରେ : ଡିକ୍ କି (ଜୁଲୁ)

ଓ : ଜଣଙ୍କ ପଛରେ ଗାଳି ଦେବ ନାହିଁ ।

ସ : ବମାନ୍ରା ଆଡ଼େ ଡିକ୍ କି କାଈଞ୍ଜିଡ଼େ ।

ପର୍ଜିବା : ଆସାର୍ ଗାଈବା

ଓ : ଚରକାରୀ ପର୍ଜିବା ଦରକାର ।

ସ : ଞ୍ଜିଡ଼ାବ୍ ତଡ଼ାନ୍ ଆସାର୍ ଗାଈ ବିନ୍ ଡେଡେ ।

ପଢ଼ିବା : ଆକେନଲ୍ ବା

ଓ : ଆସ ବହି ପଢ଼ିବା ।

ସ : ଜାବା କାମ୍ ବଲାନ୍ ଆକେନଲ୍ ବା ।

ପ୍ରସ୍ତାବ : ପାଡ଼୍ଲାଡ଼୍ ବେରମାର୍

ଓ : ଶ୍ୟାମ ଶବରଙ୍କ ପ୍ରସ୍ତାବକୁ ରାମ ସମର୍ଥନ କଲା ।

ସ : ଶ୍ୟାମ ଶବର ଆପାଡ଼୍ଲାଡ଼୍ ବେରାନ ବାଡ଼େ ରାମ ଶବର ଜାଲେ ଅଡ଼େଏଡେନ୍ ।

ପଣସ : ପାଡ଼ାସା

ଓ : ପାଟିଲା ପଣସ ଖାଇଲେ ମିଠା ଲାଗେ ।

ସ : ଆଗୁର୍ ପାଡ଼ାସାନ୍ ଜୁମ୍ଲାବେନ୍ ମାନାଡ଼ାମ ।

ପତଳା : ମେତାଡ଼୍

ଓ : ପତଳା ଲୁଗା ଖରା ଦିନରେ ପିନ୍ଧିଲେ ଥଣ୍ଡା ହୁଏ ।

ସ : ମେତାଡ଼୍ କାବାନ୍ ଡ଼ାଗାଈଡ଼ାନ୍ ଜିଜିଲେନ୍ ବେନ୍ଡେନ୍ ସାୟୁଡ଼ାମ୍ ।

ପ୍ରତିମା : କୁଡ଼୍ ଡ଼ାଇଜ୍

ଓ : ମନ୍ଦିର ମାନଙ୍କରେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରତିମା ଦେଖା ଯାଆନ୍ତି ।

ସ : ପାର୍ବପୁର୍ ସିଂ ଲିଡ଼ାନ୍ ବେଗ୍ଗାଡ଼ା ବେଗ୍ଗାଡ଼ା କୁଡ଼୍ ଡ଼ାଇଜ୍ ଗିଜ୍ଡାତେ ।

ପବନ : ରାଡ଼୍ ଗେ

ଓ : ପବନ ହିଁ ଜୀବନ ।

ସ : ରାଂଗେନ୍ ନା ମାନ୍ରେଡ଼ନାଲେନ୍ (ଜିଉଲେନ୍) ।

ପର୍ବତ : ବାରୁ

ଓ : ପର୍ବତରେ ସବୁ ପ୍ରକାର ଗଛ ଥାଏ ।

ସ : ବାରୁ ଲିଡ଼ାନ୍ କୁଡ଼୍ ଡ଼ାଇଜ୍ ଜାନାବ୍ ଆରାନଜିଡ଼ାକୁ ।

ପର : ବାଲେଡ଼୍ (ବିଲୁଡ଼୍)

ଓ : ବଗର ପର ଧଳା ।

ସ : କଡ଼ାନ୍ ଆବାଲେଡ଼୍ ପାଲୁ (ବିଲୁ) ।

ପରି : ଆମ୍ବାରିଜ୍

ଓ : ଏହିପରି କାମ କରିବାକୁ ହେବ ।

ସ : କାନିଆମ୍ବାରିଜ୍ ଆବାରାନ୍ ଆଲୁମ୍ବେନ୍ ଡେଡେ ।

ପସିବା:ଆଗାନ୍‌ବା

ଓ : ଘର ଭିତରକୁ ପସି ଯିବା ।

ସ : ଆଲୁଂ ସିଂ ଲିଡ଼ାନ୍ ଆଗାନ୍‌ନାବା ।

ନ

ନଇଁବା : ଆଡୁଡ଼ଗୁବା

ଓ : ବୁଡ଼ିଚି ନଇଁ ନଇଁ ବାଡ଼ି ଧରି ଚଲେ ।

ସ : ତାଲାଇବା ବସିଜାନ୍ ଡୁଡ଼ଗୁ ଡୁଡ଼ଗୁଲେ ଡାଡ଼ଗୁନ୍ ଖାମ୍ଲେ ଖାଁଡେନ୍ ।

ନଖ : ଆକ୍‌କାରସି

ଓ : ସପ୍ତାହକୁ ଥରେ ନଖ କାଟନ୍ତୁ ।

ସ : ବପାଲିନ୍ ବତାର ଆକ୍‌କାରସିନ୍ ଗାଡ଼ବା ।

ନକ୍ଷତ୍ର : ତୁଇତୁଇଜ୍

ଓ : ରାତିରେ ଅନେକ ନକ୍ଷତ୍ର ଦେଖାଯାଏ ।

ସ : ତଗାଲାନ ଆଡେଡ଼୍ ତୁଇତୁଇଜାନ୍‌ଜି ଗିଜ୍‌ତାଡେ ।

ନଡ଼ିଆ : ପାୟାଡ଼ି

ଓ : ନଡ଼ିଆର ତିନୋଟି ଆଖିଥାଏ ।

ସ : ପାୟାଡ଼ିନ୍ ଯାଗି ଆମାଡ଼ାନ୍ ଡାକୁଡେ ।

ନର୍ତ୍ତକି : ତଡ଼୍‌ସେଡ଼୍‌ବଇ

ଓ : ନର୍ତ୍ତକି ନୃତ୍ୟକରେ ।

ସ : ତଡ଼୍‌ସେଡ଼୍ ମାରାନ ତଂସେଂଡେନ୍ ।

ନମସ୍କାର : ଲିମ୍ ସି (ଲିମ୍‌ତାମ୍)

ଓ : ମୁଁ ତୁମକୁ ନମସ୍କାର ଜଣାଏ ।

ସ : ଖେନ୍ ଲିମ୍ ସିତାମ୍ ଖେନ୍ ଲିମ୍‌ତାମ୍ ।

ନରହତ୍ୟା : ତୁଆର୍‌ମାର୍ / କାବର୍‌ଜିତ୍‌ମାର୍

ଓ : ନରହତ୍ୟା ମହା ପାପ ।

ସ : ତୁଆର୍ ମାରାନ୍ ସୁଡ଼ା ତୁସା ପିନ୍ତୁ ।

ନାକ : ମୁଉଁ

ଓ : ସମସ୍ତଙ୍କର ନାକ ଥାଏ ।

ସ : କୁଡ଼କୁର୍ ମାନରା ମୁଉଁନ୍ ଡ଼ାକୁତେ ।

ନାତୁଣୀ : ଉଡ଼ଲେଡ଼ ଅନ୍‌ଝେନ୍

ଓ : ମୋର ଗୋଟିଏ ନାତୁଣୀ ଅଛି ।

ସ : ଉଡ଼ଲେଡ଼ ଅନ୍‌ ଝେନ୍ ଆବର୍‌ ଡ଼ାକୁ ।

ନାଉରିଆ : ତୁଡ଼୍‌ଗା ସୁଇଜ୍‌ମାର୍

ଓ : ନାଉରିଆ ନଦୀରେ ଡ଼ଙ୍ଗା ଚଲାଏ ।

ସ : ଆଲ ଲିଡ଼ାନ୍ ତୁଡ଼୍‌ଗାନ୍ ସୁଇଜ୍‌ଡ଼୍‌ ମାରାନ୍ ସୁଇଜ୍‌ତେ ।

ନାଭି : ପୁଡ଼ି

ଓ : ମୋର ନାଭି ଅଛି ।

ସ : ପୁଡ଼ି ଝେନ୍ ଡ଼ାକୁ ।

ନିମତ୍ତେ : ଆପ୍‌ସେଲେ

ଓ : କିଛି ଦରକାର ନିମତ୍ତେ ଚିଠି ଲେଖିଲି ।

ସ : ସାନାଇଜ୍ ସାଇଜ୍‌ଝେନ୍ ଆପ୍‌ସେଲେ ସିତିନ୍ ଇଡ଼ଲ୍‌ଲାଇ ।

ନେଉଳ : କାନ୍‌ରାପେଡ଼ (ରାଇଜାପେଡ଼୍)

ଓ : ନେଉଳ ସାପକୁ ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ କରେ ।

ସ : କାନ୍‌ରାପେଡ଼ାନ୍ ଜାଆଡ଼ାନ୍ ଆଡ଼ଡ଼୍ ରାଇଜ୍ ରାଇଜ୍‌ତେ ।

ପାଦ : ଆତାଲ୍‌ଜିଡ଼୍

ଓ : ମାଙ୍କଡ଼ର ପାଦ ଅଛି ।

ସ : ଆର୍‌ସିନ୍ ଆତାଲ୍‌ଜିଡ଼୍ ଡ଼ାକୁ ।

ପାପୁଲି : ଆତାଲ୍‌ସି

ଓ : ଭାଲୁର ପାପୁଲି ଅଛି ।

ସ : ସାଲୁଆନ୍ ଆତାଲ୍‌ସିନ୍‌ଡ଼ାକୁ ।

ପାଲଟିବା : ଆଅଡ଼ିଜ୍‌ନାବା

ଓ : ଗାଧୋଇ ସାରିବା ପରେ ପାଲଟିବା ।

ସ : ଉର୍‌ମାଆନ୍ ଉର୍‌ମାଲେନ୍ ଆଅଡ଼ିଜ୍‌ନାବା ।

ପିଆଜ : ଆନାସୁଡ଼ା (ଡ଼ାସୁଡ଼ା)

- ଓ : ଚରକାରୀରେ ପିଆଜ ପକାଯାଏ
- ସ : ଐଡ଼ାବତ୍ ଲିଡ଼ାନ୍ ଆନାସୁଡ଼ାନ୍ ପାନିଡ଼ାନ୍ ଡ଼େଡ଼େ ।

ପିଠା : ପୁପୁ

- ଓ : ଛୋଟ ପିଲାମାନେ ପିଠା ଖାଇବାକୁ ଭଲ ପାଆନ୍ତି ।
- ସ : ସାନ୍ନା ସାନ୍ନା ପାସିଜାନ୍ତି ପୁପୁନ୍ ଆଜୁମ୍ବେନ୍ ବାଡ଼୍‌ସା ଆପ୍‌ପାଡ଼େଡ଼େଜି (ଇଡ଼୍‌ସୁମ୍‌ଡ଼େଜି) ।

ପିଠି : କାନ୍‌ଡୁଡ଼୍

- ଓ : ତୁମ ପିଠିରେ କଣ ଲାଗିଛି ?
- ସ : କାନ୍‌ଡୁଡ଼୍ ନାମ୍ ଇଡେନ୍ ଜାବ୍‌ଲେ ?

ପିତଳ : ରିଡ଼ି

- ଓ : ପିତଳରେ ତେନ୍ତୁଳି ଚରୁ ପିଇଲେ କଷା ଲାଗେ ।
- ସ : ରିଡ଼ି ମୁଃନ୍ ଲିଡ଼ାନ୍ ତିଡିନ୍‌ଡ଼ାନ୍ ମାଇଲେ ଗାଲେନ୍‌ଡ଼େନ୍ ବାକିଃଡ଼ଡ଼ାମ୍ ଡ଼େଡ଼େ ।

ପିତ୍ତ : ଆବ୍‌ସାଡ଼୍

- ଓ : ପିତ୍ତ ବଢ଼ିଗଲେ ଲୋକ ପିତ୍ତବାନ୍ତି କରେ ।
- ସ : ଆବ୍‌ସାଡ଼ାନ୍ ସୁଡ଼ାଲେନ୍‌ଡ଼େନ୍ ମାନ୍‌ରାନ୍ ଆସାଡ଼ାନ୍ ଆଡେ ବାଇଜ୍‌ଡେ ।

ପୂଜ : ଗୁରୁଡ଼ା

- ଓ : ଘାରେ ପୂଜ ବାହାରେ ।
- ସ : କାନେଡ଼୍ ଲିଡ଼ାନ୍ ଗୁରୁଡ଼ାନ୍ ତୁଡ଼୍‌ଡେନାଇ ।

ପୂର୍ବୀ : ଆଡ଼ାରାନ୍/ଆଡ଼ାରାନ୍

- ଓ : ପୂର୍ବୀରେ ଆମ୍ବେମାନେ ବାସକରୁ ।
- ସ : ଅଡ଼ାର ଲିଡ଼ାନ୍ ଆନ୍‌ଲେନ୍ ବାସୁଡ଼ାବେ ।

ପୁର୍ବପୁରୁଷ : ଯୁୟୁ

- ଓ : ପୁର୍ବପୁରୁଷ ମାନଙ୍କ ଠାରୁ ଆମ୍‌ମାନଙ୍କର ମାତୃଭାଷା ଅଛି ।
- ସ : ପୁର୍ବୀନ୍ ଯୁୟୁ ଲେନ୍‌ଜି ସାରିଡ଼୍ କାରୁଡ଼୍‌କୁଡ଼୍ ସାର୍‌ରାଡ଼୍‌ଲେନ୍ ଡ଼ାକୁ ।

ପୁରସ୍କାର : ଉଞ୍ଜୁଲ୍ କୁଇଜାନ୍

- ଓ : କର୍ମ ଅନୁସାରେ ପୁରସ୍କାର ପାଇବା ।
- ସ : ଆବାରାଡ଼ାମାନ୍ ବାଡ଼୍‌ଡେ ଉଞ୍ଜୁଲ୍‌କୁଇଜାନ୍ ଝିପାଡ଼୍‌ଡାବେ ।

ପୋଖରୀ : ବାନ୍ତା

ଓ : ପୋଖରୀରେ ମାଛ ଗ୍ରସ୍ତ କର ।

ସ : ବାନ୍ତା ଲୁଡ଼ାନ୍ ଆୟନ୍ ଲୁବା ।

ପୋଷ୍ୟପୁତ୍ର : ଲୁଡ଼ାଅନ୍

ଓ : ମୁଁ ପୋଷ୍ୟପୁତ୍ର ଆଣି ଲାଳନ ପାଳନ କରୁଛି ।

ସ : ଖେନ୍ ଆବର୍ଷି ଲୁଡ଼ା ଅନାନ୍ ଉରୁଡ଼ଲେ ସାଗାଲ୍ତାଇ (ପୁସିତାଇ) ।

ବ

ବଜାଇବା : ଆଡ଼େବ୍ବା

ଓ : ତାମ୍ ବଜାଇବା ।

ସ : କାଡ଼ିତାନ୍ ଆଡ଼େବ୍ବା ।

ବକିବା : ଆକାଇଞ୍ବା

ଓ : ଆମେ ତାଙ୍କୁ ବକିବା ।

ସ : ଆଲେନ୍ ଆନିନ୍ ଆଡ଼ତ୍ ଆକାଇଞ୍ବା ।

ବଗିଋ : କୁଡ଼ତା (ଡୁଡ଼ଡ଼ି)

ଓ : ଆମର କଦଳୀ ବଗିଋ ଅଛି ।

ସ : କିଃନ୍ତେ କୁଡ଼ତା (ଡୁଡ଼ଡ଼ି) ଖେନ୍ ଡ଼ାକୁ ।

ବଞ୍ଚିବା : ଆମେ ଏଡ଼୍ବା

ଓ : ବଞ୍ଚିବାଯାଏ ଆମେ ଏହି ଜଗତରେ ବାସକରୁ ।

ସ : ଆମେଏଡ଼୍ ତାଇଏନ୍ ସିକ୍କଇଜା କାନ୍ ଆଅଡ଼ାରାନ୍ ବାସୁତାବେ ।

ବଜ୍ରକାସ୍ତ୍ରା : ଆରବୁ

ଓ : ବଜ୍ରକାସ୍ତ୍ରାର ପର ଖପୁରୀ ପରି ଅଛି ।

ସ : ଆରବୁନ୍ ଆବାଲେଡ଼୍ ଗାରିଜାନ୍ ଆମ୍ବାରିଜ୍ଡ଼ାକୁ ।

ବଡ଼ମୁଷା : ସୁଡ଼ାକୁମ୍

ଓ : ବଡ଼ମୁଷା ରାତିରେ ବାହାରନ୍ତି ।

ସ : ସୁଡ଼ାକୁମ୍ ଡ଼ଗାଲାନ ଡୁଡ଼ତେନାଇଜି ।

ବଡ଼ାଇବା : ଆଜାବା

ଓ : ଯାହା ପାଇବା ତାହା ବଡ଼ାଇବା ।

ସ : ଇଡେନ୍ଡ଼ି ଖ୍ୟାଡ଼ତାବେ ଆନ୍ତାତେ ଆଜାବା ।

ବଡ଼ପୁଅ : ଆଡ଼ିବାଅନ୍

- ଓ : ମୋର ବଡ଼ପୁଅ ଗୁଣ କାମ କରୁଛି ।
- ସ : ଆଡ଼ିବା ଅନୁଷ୍ଠେନ୍ ଅରୁର ବାରାନ୍ ଲୁମ୍ଫତେ ।

ବଡ଼ଭାଇ : କାକୁ

- ଓ : ମୋର ବଡ଼ଭାଇ ବଢ଼େଇ କାମ କରୁଛନ୍ତି ।
- ସ : କାକୁଷ୍ଠେନ୍ ସାବ୍‌ସାବ୍ ବାରାନ୍ ଲୁମ୍ଫତେ ।

ବଢ଼େଇ : ସାବ୍‌ସାବ୍‌ମାର

- ଓ : ବଢ଼େଇ ସୁନ୍ଦର ସୁନ୍ଦର ପଲଙ୍କ ତିଆରି କରେ ।
- ସ : ସାବ୍‌ସାବ୍ ମାରାନ୍ ଲାଡ଼୍‌ଗା ଲାଡ଼୍‌ଗା ଆରା ସାନ୍‌ଡ଼ିନ୍ ସାବ୍‌ଜାତେ ।

ବନ୍ଦ କରିବା : ଆଇଡ଼ାଡ଼ିବା

- ଓ : କବାଟ ବନ୍ଦ କରିବା ।
- ସ : ସାନାଡ଼ାନ୍ ଆଇଡ଼ାଡ଼ିବା ।

ବଧ : ଡାନ୍‌ଆବ୍/ଡୁ ବାବ୍

- ଓ : ଜଣେଲୋକ ଡାହାର ସ୍ତ୍ରୀକୁ ବଧ କଲା ।
- ସ : ବମାନ୍‌ରା ଆଡୁକ୍ରିନ୍ ଆଡ଼଼୍ ଡୁଆବେତେନ୍ (ଡୁବବେତେନ୍) (ଆଡୁକ୍ରିନ୍) ।

ବନ୍ଧାପକାଇବା : ଆବାନ୍‌ଡ଼ା ବା

- ଓ : ଜଣେ ଲୋକ ରଣ ସକାଶେ ସୁନା ବନ୍ଧା କଲା ।
- ସ : ବମାନ୍‌ରା ରିଡ଼ାନ୍ ଆସାନ୍ ଆରାନାନ୍ ବାନ୍‌ଡ଼ାଏତେନ୍ ।

ବନ୍ଧୁକ : ବାଡ଼ାନ୍

- ଓ : ବନ୍ଧୁକ ଧରି ଶାକାରୀ ବାଘକୁ ମାରେ ।
- ସ : ବାଡ଼ାନ୍ ଖାଁମ୍‌ଲେ ବେନ୍‌ତା ମାରାନ୍ କିଃନାନ୍ ସର୍‌ସିତେ ।

ବିରୁଡ଼ି : ସୁରବାଡ଼

- ଓ : ଆମକୁ ବିରୁଡ଼ି ମାରିଲେ ପୁଲିସାଏ ଓ ଦୁଇ ତିନି ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବଥାହୁଏ ।
- ସ : ସୁରବାଡ଼ାନ୍ ରମାଇତେନ୍‌ଡ଼େନ୍ ପୁରପୁରତେ ବାବ୍ ବାଗୁ ଯାଗି ଡ଼ିନ୍‌ନା ସିକ୍‌କଇଜା ଆସୁଡ଼ାନ୍ ଡ଼ାକୁତେ ।

ବିରାଟ : ସୁଡ଼ା

- ଓ : ବାମଣି ଗାଁରେ ବିରାଟ ହାଟ ହୁଏ ।
- ସ : ବାମବାଡ଼ି ଆଗରଜାଡ଼୍ ଲିଡ଼ାନ୍ ସୁଡ଼ା ସାଇଞ୍‌ତାନ୍ ଡ଼େତେ ।

ବିଶ୍ୱସ୍ତ ଋକର : ଡିରଡ଼ିରନା କାମବାରୀ

ଓ : ବିଶ୍ୱସ୍ତ ଋକର ହୋଇଥିବାରୁ ମୋହର କଥା ମାନେ ।

ସ : ଡିରନାଡ଼ାଗେ ଆକାମବାରୀ ମାର୍ ଆସାନ୍ ବେରନା ଖେନ୍ ତେରତେନ୍ (ମାନନେତେ) ।

ବିଷଦାନ୍ତ : ବିସାଡ଼ାମ୍ ଆଜିନ୍ / ବିସ-ଜି

ଓ : ନାଗ ସାପର ଦାନ୍ତରେ ବିଷ ଥାଏ ।

ସ : ଲୁଝାଡ଼ନା ଜାଡ଼ାନ୍ ଆଜି ଲିଡ଼ାନ୍ ବିସାନ୍ ଡ଼ାକୁ ।

ବିରକ୍ତ : ମୁସାଲଡ଼ାୟେମ୍

ଓ : କାମଟି ଶିଘ୍ର ନ ସରିଲେ ଆମେ ବିରକ୍ତ ହେବା ।

ସ : ବାରାଜି ଉମେଡ଼୍ (ବାୟାଲେ) ଆଡ଼ନାଞ୍ଜିଡ଼ଲେନଡ଼େନ୍ ମୁସାଲଡ଼ା ଯେମ୍ଗେ ଡ଼େଡ଼ାଇ ।

ବୁଝାଇବା : ଆଗାଡ଼ଲାମ୍ବା (ଆଅବ୍ପୁଡ଼୍ବା)

ଓ : ସେହି ପିଲାଟି ନ ବୁଝିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତାଙ୍କୁ ଆମେ ବୁଝାଇବା ।

ସ : କୁନ୍ ଆପାସିଜାନ୍ ଏନ୍ରାଡ଼୍ ଗାନ୍ଲୁଡ଼େନ୍ ସିକ୍କଇଜା ଆନିନ୍ ଆଡ଼ଡ଼୍ ଆନ୍ଲେନ୍ ଆଗାଡ଼ଲାମ୍ ବେନ୍ଡ଼େତେ ।

ବୁଡ଼ିବା : ପାଲୁଡ଼ତେ (ତାବୁରଲେ)

ଓ : ନଦୀରେ ପିଲାଟି ବୁଡ଼ିଗଲା ।

ସ : ଜଡ଼ା ଲିଡ଼ାନ୍ ପାସିଜାନ୍ ତାବୁରଲେ ।

ବୁଢ଼ୀ : ବୁଡ଼ି ବଇଜ୍

ଓ : ଘରେ ପିଲାଟିକୁ ବୁଢ଼ୀ ଜଗୁଛି ।

ସ : ସିଡ଼ାନ୍ ପାସିଜାନ୍ ଆଡ଼ଡ଼୍ ବୁଡ଼ି ବଇଜାନ ତୁରତୁରତେ ।

ବୁଢ଼ିଆଣୀ : ତାଇଞ୍ ତାଇଞ୍ ବୁଡ଼୍

ଓ : ବୁଢ଼ିଆଣୀ ପୋକ ସୂତା ବାହାର କରି ବୁଣେ ।

ସ : ତାଇଞ୍ ତାଇଞ୍ ବୁଡ଼ାନ୍ ତାରେଲାନ ଆମ୍ଡ଼ୁଡ଼୍ଲେ ତାଇଞ୍ତେ ।

ବୁଣିବା : ଆବୁଞ୍ଡ଼୍ବା

ଓ : ବିହନ ବୁଣିବା ।

ସ : ଜାବ୍ମଲାନ ଆବୁଞ୍ଡ଼୍ବା ।

ବୃଥା : ଆସାଡ଼୍ଗେନ୍

ଓ : ବର୍ଷା ନହେବାରୁ ମୋର କାମ ବୃଥା ହେଲା ।

ସ : ଗୁନ୍ତୁରତେଡ଼ାନ୍ ଆସାନ୍ ବାରାଖେନ୍ ଆସାଡ଼୍ଗେନ୍ ଡ଼େଲେ ।

ବେଙ୍ଗ : କାନଡୁଡୁ

ଓ : ବେଙ୍ଗ ପାଣିରେ ରହେ ।

ସ : କାନଡୁଡୁଡାନ ଡ଼ାଆ ଲିଡ଼ାନ ଡ଼ାକୁଡେନ୍ ।

ବେଢିବା : ଆତରବା

ଓ : ବଗିଚର ଚାରିପଟେ ବେଢିବା ।

ସ : ଡୁଡୁଡିନ୍ ଆୟାରୟାର ଆତରବା ।

ବେଶ୍ୟା : ଜୁନ୍ଡ଼ାଡ଼ି ବଇଜ

ଓ : ବେଶ୍ୟା, ଗୋଟିଏ ପୁରୁଷକୁ ସ୍ତ୍ରୀ କରେ ନାହିଁ ।

ସ : ଜୁନ୍ଡ଼ାଡ଼ିବର୍ଷଜାନ, ଆବର୍ଷ ତାନଡ଼୍‌ବାନ୍ ଆଡ଼଼ାକକୁଏ ।

ବୋକା : ଇଂରଗାଲାମ୍ (ଇଃରବୁଡ଼ି)

ଓ : ବୋକା ପିଲାଟି ଗୁରୁର ଆଦେଶ ମାନେ ନାହିଁ ।

ସ : ଇଂରଗାଲାମ୍ (ଇଂରବୁଡ଼ି) ସିଜାନ୍ ଆଞ୍ଜାଡ଼୍ ଆଡ଼୍ ମାରାନ୍ ଆବେରନା ଆବ୍‌ମାନନ୍‌ଏ ।

ବଳକା : ଲାଗଗୁ

ଓ : ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଦେଇ ସାରିବା ପରେ ମଧ୍ୟ ବଳକା ରହିଲା ।

ସ : କୁଡ଼ୁଡୁର୍ ମାନରାନ୍‌ଜି ଆଡ଼଼ଡ଼ାନିୟାନ୍ ଡ଼େଲେନ୍ ଆତିକ୍‌କି ଆଲାଗଗୁନ୍ ଡ଼ାକୁଲେ ।

ବଳି : କାନୁର୍

ଓ : ମନ୍ଦିରରେ ବଳି ଦିଅନ୍ତି ।

ସ : ପୁର୍‌ପୁର୍ ସିଡ଼୍ ଲିଡ଼ାନ କାନୁବାନ୍ ତିୟ୍‌ଡେଜି ।

ବନ୍ୟା : ଗଲିଡ଼ାଡ଼ା

ଓ : ବନ୍ୟା ଆସିଲେ ନଦୀ ତଳରେ ଥିବା ଗାଁ ଗୁଡ଼ିକ ଭାସିଯାଏ ।

ସ : ଗଲିଡ଼ାଡ଼ାଲେନ୍‌ଡ଼େନ୍ ମାନେଡ଼୍‌ଜଲାନ ଆଗରଜାଡ଼ାନ‌ଜି ପାଡ଼଼ାଡ଼େ ।

ବ୍ୟୟ : କରସନ୍

ଓ : ଆୟ କରାଯାଇଥିବା ଟଙ୍କାରୁ ବ୍ୟୟ କରାଗଲା ।

ସ : ତାନାରୁଡୁମାନ୍ ଆଡ଼େଲେନ୍ ଆତାଡ଼୍‌କାନ୍ ସାରିଡ଼୍ କରସଲେ ।

ବାଜିବା : ଗାଡ଼ାରରି

ଓ : ହଠାତ୍ ପଥର ଆସିବାରୁ ମୁଣ୍ଡରେ ବାଜିଲା ।

ସ : ଆବୁର୍‌ମୁଡ଼୍ ଆରେଡ଼ାନ ଯେରାଇଡେନ୍ ଆସାନ୍ ଆବବାନ୍ ଗାଡ଼ାରରି ।

ବ୍ୟାପିବା : ଖ୍ୟାରାଇଜଲେ

ଓ : ଜଣଙ୍କ ବାକ୍ୟ ପ୍ରକରରେ ସବୁ ଗ୍ରାମରେ ବ୍ୟାପିଗଲା ।

ସ : ବମାନା ବେରନ୍ ଆନବ୍‌ଲିଡ଼ାନ ବାଡ଼େ କୁଡ଼ୁଡୁର୍ ଗାରଜାଡ଼୍ ଲିଡ଼ାନ ଖ୍ୟାରାଇଜଲେ ।

ବାଧୁବା : ଆସୁଡ଼ାଲେ

ଓ : ଚିକେ କଥାରେ ସେ ଲୋକକୁ ବାଧୁଗଲା ।

ସ : ଆସୁଇ ବେରନା ଲିଡ଼ାନକୁନ୍ ଆମାନରା ଆସୁଡ଼ାଲି ।

ବାଣିଜ୍ୟ : ବେବାରା (ଞ୍ଝାନି ତାନେମ୍ ମାର)

ଓ : କେତେକ ଲୋକ ବାଣିଜ୍ୟ କରି ଧନୀ ହୁଅନ୍ତି ।

ସ : ଡାଜିଡ଼ତେ ମାନରାନଜି ବେବାରାନ ଲୁମ୍ଲେ ଗାମାଡ଼ତେଜି ।

ବରଯାତ୍ରୀ : ସିଡ଼ରୁଡ଼୍ ମାରାନ

ଓ : ବରଯାତ୍ରୀ ଆସିବା ସଙ୍ଗେସଙ୍ଗେ ନିମନ୍ତାତ ଲୋକ ଆନନ୍ଦ କରନ୍ତି ।

ସ : ସିଡ଼ରୁଡ଼୍ ମାରାନ ଷ୍ଟେରରାଇଏନ୍ ଆତାବଡ଼ଡ଼୍ ଆଡ଼୍ଗାନୁଡ଼ିଡ଼୍ ମାରାନଜି ଇଡ଼ିକା ଅଞ୍ଜିତେନଜି ।

ବାଟିବା : ଆରିଡ଼ବା

ଓ : ଲୁଣ, ମରିଚ ବାଟି ତରକାରିରେ ପକାନ୍ତି ।

ସ : ବାସିଡ଼ାନ, ମାରିଡ଼୍ସାନ, ରିଡ଼୍ରିଡ଼୍ଲେ ତାନଡ଼୍ଗାଲ୍ ଲିଡ଼ାନ ପିତତେଜି ।

ବାୟାଚଢେଇ : ରିଜେଡ଼ ତିଡ଼୍

ଓ : ବାୟା ଚଢେଇର ବସାଘର ଯେତେ ଝଡ଼, ତୋଫାନ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ଗଛରୁ ଛିଣ୍ଡି ତଳେ ପଡ଼ି ଯାଏ ନାହିଁ ।

ସ : ରିଜେଡ଼୍ ତିନାନ ଆସିଡ଼ାନ ଡ଼ାଜିଡ଼୍ ରାଡ଼୍ଗେନ୍ ଗାନୁରାନ ଡ଼େଲେ ଜାନାଡ଼୍ଡେନ୍ ଆରା ଲିଡ଼ାନ ସରିଡ଼୍ ଆତାଡ଼ଲେ ଜାଇତାନ ଆଗ୍ଗାଲୁଏ ।

ବାମହାତ : କାନରାବଡ଼ିସି

ଓ : କାମବେଳେ ବାମହାତ ଡ଼ାହାଣ ହାତକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରେ ।

ସ : ବାରାନ ଆଡ଼ନାଡ଼୍ କାନରାବଡ଼ିସିନ୍ ଜାନରୁମ୍ସିନ୍ ଆଡ଼ଡ଼୍ ସାଷ୍ଟେମ୍ତେ ।

ବାଦୁଡ଼ି : କାନଡ଼ୁର

ଓ : ବାଦୁଡ଼ିମାନେ କେବଳ ଫଳ ଖାଆନ୍ତି ।

ସ : କାନଡ଼ୁରାନଜି ସାଡ଼ତା ଗୁଡ଼ର ଜଅନ୍ ଜୁମ୍ତେଜି ।

ବାରସି : ତାରେବ୍

ଓ : ବାରସିରେ କାଠ ଛଅାଯାଏ ।

ସ : ତାରେବାନ୍ ବାଡ଼ତେ ଆରାନ ସାନାବ୍ସାବାନ୍ ଡ଼େତେ ।

ଭ

ଭଅଁର : ଗାନାର

ଓ : ଭଅଁରରେ କାଠ କଣାକର ।

ସ : ଗାନାଃରାନ ବାଡ଼ତେ ଆରାନ ପାଡ଼୍ଡୁଡ଼ା ।

ଭଉଣୀ : ଆୟତ୍

ଓ : ମୋର ଭଉଣୀର ବିବାହ ଆସନ୍ତା ସପ୍ତାହରେ ହେବ ।

ସ : ଆୟତ୍ତେନ୍ ଆବତାର ଲିଙ୍ଗନ୍ ଆସିତ୍ ରୁଡ଼ାନ୍ତେତେ, ଆୟେରତାଇଏନ୍ (ଆପାଲ୍ଲି) ।

ଭଣ୍ଡାର : ତାନାରତୁମ୍ ଜାନରୁମ୍ (ଗୁଲୁମିସିଂ)

ଓ : ଭଣ୍ଡାରରେ ଅନେକ ଧନରଖାଯାଏ ।

ସ : ତାନାରତୁମ୍ ଜାନରୁମ୍ ସିଂ ଲିଙ୍ଗନ୍ ଅତେଡ୍ ବିତ୍ତନ ଡ଼ାକୁତେଜି ।

ଭଜା : ଆନ୍ସାନାରଗାଇଜ୍

ଓ : ଭଜା ତରକାରୀ ଖାଇଲେ ସ୍ୱାଦ ଲାଗେ ।

ସ : ଆନ୍ସାନାର ଗାଇଜ୍ ତଡ଼ାନ୍ ଜୁମ୍ଲାବେନ୍ତେନ୍ ମାନାଡ଼ାମ୍ ।

ଭଣ୍ଡାରି : କୁଂକୁଂ ବାବ୍ମାର୍

ଓ : ଭଣ୍ଡାରି ସମସ୍ତଙ୍କର ବାଳକାଟେ ।

ସ : କୁଂକୁଂ ବବ୍ ମାରାନ୍ କୁଂକୁଂ ମାନରାନ୍ ଆଉଉନ୍ କୁଂତେ ।

ଭାଉଜ : ବୁନ୍ନିତ୍

ଓ : ମୋ ଭାଉଜ ଘରେ ଅଛନ୍ତି ।

ସ : ବୁନ୍ନିତ୍ତେନ୍ ସିଙ୍ଗନ୍ ଡ଼ାକୁ ।

ଭାଙ୍ଗିବା : ଆଲ୍ଡୁବ୍ବା

ଓ : ସାନ ସାନ କାଠ ହାତରେ ଭାଙ୍ଗିବା ।

ସ : ସାନ୍ନା ସାନ୍ନା ଆଡ଼ାଲାନ୍ ସିଇନ୍ ବାତ୍ତେ ଆଲ୍ଡୁବ୍ବା (ଆଲ୍ଡେବ୍ବା) ।

ଭାଇ : ଉବ୍ବା

ଓ : ମୋର ଭାଇ ସାନ ଅଛି ।

ସ : ଉବ୍ବାତ୍ତେନ୍ ସାନ୍ନା ଡ଼ାକୁ ।

ଭାତ : ଡ଼ାରାଇଜ୍

ଓ : ଆମ ଘରେ କେବଳ ରାତିରେ ଭାତ ଖାଉ ।

ସ : ସିଡ୍ ଲିଡ୍ ଷ୍ଟେନ୍ ସାତ୍ତାନ୍ ତଗାଲାନ୍ ଡ଼ାରାଇଜାନ୍ ଆଗାତାଇ (ଆଜୁମ୍ତାଇ) ।

ଭାଜିବା : ଆଗାଇଜ୍ ଗାଇଜ୍ବା

ଓ : ଚେରଟଣା ଭାଜି ଖାଇବା ।

ସ : ଆତୁଲ୍ ବାଇୟାନ୍ ଗାଇଜ୍ ଗାଇଜ୍ଲେ ଆଜୁମ୍ବା ।

ଭାରୁଆ : ତାନାମ୍ବେଡ଼୍ମାର୍

ଓ : ସେହି ଲୋକ ଭାର ବହନ କରି ରାସ୍ତାରେ ଯାଉଛି ।

ସ : କୁନ୍ ଆମାନ୍ରା ବିଡ଼ାରାନ୍ ତାମ୍ବେଡ଼୍ଲେ ତାଡ଼ରାନ୍ ଷ୍ଟାତେନ୍ ।

ଭାବିବା : ଆଅଗାନ୍ତବି

- ଓ : ଭଲରେ ଭାବି ଚିତ୍ରାକରି କାମ କର ।
- ସ : ବାଡ଼଼ସାଲେ ଅଗାନ୍ତୁଆନ୍ ଆଗାନ୍ତୁଲେ ବାରାନ୍ ଲୁମ୍ବବା ।

ଭାସିବା : ଆଡ଼଼ାତେନ୍ (ପାଂଷ୍ଟାତିନ୍)

- ଓ : ବନ୍ଧ ପାଣିରେ ପତ୍ର ପଡ଼ିଲେ ଭାସି ରହେ ।
- ସ : ବାନ୍ତା-ଡ଼ା-ଲିଡ଼ାନ୍ ଅଲାନ ଗାଲୁ ଲେନ୍ଡେନ୍ ଆଡ଼଼ାତିନ୍ ।

ଭାଲୁ : ସାଲଲୁଓଧା

- ଓ : ଭାଲୁ ବଣରେ ରହେ ।
- ସ : ସାଲଲୁଓଧାନ୍ ତୁଲାର୍ ଲିଡ଼ାନ୍ ଡ଼ାକୁତିନ୍ ।

ଭିକମାଗିବା : ଆଗାରଗାରନାବା

- ଓ : ଅଳସୁଆ କାମ ନ କରି ଭିକ ମାଗେ ।
- ସ : ଆଡ଼ାସା ମାରାନ୍ ବାରାନ୍ ଏର୍ ଲୁମ୍ଲାବି ଗାରଗାରତେନ୍ ।

ଭିଡ଼ିବା : ରାଡୁ ଆଜିବା

- ଓ : କାଠ ଆଖକରି ନ ଭିଡ଼ିଲେ ମୁଣ୍ଡରୁ ଖସିଯାଏ ।
- ସ : ଆଡ଼ାଲାନ ରାଡୁ ଆଡ଼଼ିଲେନ୍ଡେନ୍ ବଅର୍ ଲିଡ଼ାନ୍ ସାରିଡ଼ ଜାଲ୍ୟାତେ ।

ଭିଶୋଇ : ବାଉ

- ଓ : ମୋର ଭିଶୋଇ ଆସିବାର ଅଛି ।
- ସ : ବାଉ-ଝେନ୍ ଆୟ୍ବେନ୍ ଡ଼ାକୁ ।

ଭାଷଣ : ଆକକାରା

- ଓ : ଭାଷଣ ଖରା ସକାଶେ ଗରମରେ ରହି ନ ପାରୁ ।
- ସ : ଆକକାରାନ୍ ଡ଼ାଗାନ୍ ଆସାନ୍ ଡାନାଗେନ୍ ବାଡ଼ତେ ରାପ୍ତି ଆଡ଼଼ାକୁନାବେ ।

ଭୁଜିବା : ଆବାବ୍ବା

- ଓ : କୁକୁର ଭୁଜିବାରୁ ପିଲାଟି ଫେରି ଆସିଲା ।
- ସ : କିନ୍ସଡ଼ାନ୍ ଆବାବ୍ଲେନ୍, ଆସାନ୍ ପାସିଜାନ୍ ଡ଼ାୟାର୍ରେ ଷ୍ଟେରାଇତିନ୍ ।

ଭୁତେଇବା : ଆଜଲଡ଼ାବା

- ଓ : ଜଣେ ଲୋକ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଭୁତେଇ ଟଙ୍କା ନେଇଯାଉଛି ।
- ସ : ବ ମାନରା କୁଡୁର୍ ମାନରାନ୍ଜି ଆଡ଼଼ ଜଲଡ଼ାଲେ ଡ଼ାଡ଼କାନ୍ ପାଡ଼ଲେ ଷ୍ଟେରେତେନ୍ ।

ବୁଲାଇବା : ଆବେନ୍ଡୁଡ଼ବା

- ଓ : ଆମ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ରଥ ଯାତ୍ରା ବେଳେ ନେଇ ବୁଲାଇ ଦେଖାଇବା ।
- ସ : ପାସିଜ୍ଲେନ୍ଜି ଆଡ଼଼ ଡ଼ିଡ଼ରାଡ଼ବାନ୍ ଇୟ୍ଲେ ଆବେନ୍ ଡୁଡ଼ନାଜି ।

ଭୂଷିଦେବା : ପଲେ ଆସିତ୍ତ୍ୱା

ଓ : ତାକୁ ଭୂଷି ଦେବା ସତ ମାତ୍ର ଜେଲ୍ କିଏ ଯିବ ।

ସ : ଆନିନ୍ ଆଡ଼଼୍ ପଲେ ଆସେଡ଼୍ୱା ଜାଡ଼ି ବିନ୍ଡ଼ କାରୀଡ଼ି ସିଡ଼ାନ୍ ବୁଡେନ୍ ଝେରଡେ ।

ଭୂଷୁଡ଼ିବା : ରିଡ଼ାଡ଼୍ଲେ

ଓ : ବର୍ଷାରେ କାନୁଟି ଭୂଷୁଡ଼ି ପଡ଼ିଲା ।

ସ : ଗାନୁରାନ୍ ଆସାନ୍କିଃନ୍ତାଲାନ ରିଡ଼ାଡ଼୍ଲେ ।

ଭେଟିବା : ଆରାବାଡ଼଼ବା

ଓ : ଆଜି ଜଣକୁ ଭେଟିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ସ : ନାମି ବ ମାନ୍ରା ଆରାବାଡ଼଼ବେନ୍ ଡ଼ାକୁ ।

ମ

ମଉଲିବା : ବାଲଡ଼େଡ଼୍ଲେ

ଓ : ଖରାରେ ଫୁଲଟି ମଉଲି ଗଲା ।

ସ : ଡ଼ାଗାନ୍ ବାଡ଼୍ଡେନ୍ ତାର୍ବାନ୍ ବାଲଡ଼େଡ଼୍ଲେ ।

ମକଟିବା : ଆର୍କାଡ଼େଡ଼୍ଲେ (ପାଡ଼୍ସାତାରରେ)

ଓ : ମୋର ଗୋଡ଼ ମକଟି ଗଲା ।

ସ : ଜେଡ଼୍ଝେନ୍ ଆର୍କାଡ଼େଡ଼୍ଲେ (ପାଡ଼୍ସାତାରରେ) ।

ମଞ୍ଚା : ଜିରାଡ଼

ଓ : ରାତିରେ ଜଗିବା ପାଇଁ ଡ଼ଙ୍ଗରରେ ମଞ୍ଚାକରନ୍ତି ।

ସ : ତଗାଲ୍ ଲିଡ଼ାନ୍ ଆଡୁରଡୁରବେନ୍ ଆସାନ୍ ବାରୁ ଲିଡ଼ାନ୍ଜିରାଡ଼ାନ୍ ସାବଜାଡେଜି (ଡୁମ୍ପାଡେଜି) ।

ମଞ୍ଚା : ଆଗାରେ/ଗ୍ରେ

ଓ : କଦଳୀର ମଞ୍ଚା ତରକାରୀ ରନ୍ଧାଯାଏ ।

ସ : କିଃନ୍ତେନ୍ ଆଗାରେନ୍ ତାନଡ଼୍ଗାଲାନ ଡ଼ାନିଞ୍ଡ଼ିଞ୍ଚାନ୍ ଡେଡେ ।

ମଜିବା : ମାଗାଡ଼୍ଲେ

ଓ : ଗପ ଶୁଣୁ ଶୁଣୁ ପିଲାଟି ମଜିଗଲା ।

ସ : କାତା ବେରାନ୍ ଆମଡ଼ାଡ଼ାତା ଆମଡ଼ାଡ଼ାତା ପାସିଜାନ୍ ମାଗାଡ଼୍ଲେ ।

ମୁଠା : କୁନ୍ଡୁର୍

ଓ : ମୁଁ ହାତ ମୁଠା କରେ ।

ସ : ଝେନ୍ କୁନ୍ଡୁର୍ ସି ତେନାଇ ।

ମୁଣ୍ଡାକରା : ଆତିଂବା

- ଓ : ମୋ ସ୍ତ୍ରୀ ଧାନ ମୁଣ୍ଡେଇ ଯାଉଛି ।
ସ : ତୁଜରିଞ୍ଜେନ୍ ସାରନ୍ ତିତଲେ ଯେରତେ ।

ମୁତ୍ର : ଆଞ୍ଜୁମ୍

- ଓ : ଗାଈର ମୁତ୍ରରେ ଔଷଧୁୟ ଗୁଣାଅଛି ।
ସ : ଆୟାତ୍ତାତ୍ତନ୍ ଆଞ୍ଜୁମାନ୍ ରେଗାମାନ୍ ଡେଡେ ।

ମୁଜିବା : କିର୍ମାଡ୍ (ପିତମାଡ୍)

- ଓ : ଆଖି ମୁଜି ଚଲ ନାହିଁ ।
ସ : ଆକିର୍ମାଡ୍ ଆଞ୍ଜୁମାଡ୍ତନ୍ନେ ।

ମୁଦୀ : ଏଡ୍‌ସି/ଏସି

- ଓ : ସୁନା ମୁଦୀ ପିନ୍ଧିବାକୁ ଭଲ ।
ସ : ରାନା ଏଡ୍‌ସିନ୍ ଆତଲବେନ୍ ବାଡ୍‌ସା ।

ମୂଳଧନ : ଆବବ୍ ବିତ୍ତି

- ଓ : ପ୍ରଥମେ ମୂଳ ଧନ ରଖିବା ଦରକାର ।
ସ : ଆବ୍‌ମାଡ୍ ଆବବ୍ ବିତ୍ତିନ୍ ଆଡାକ୍‌କୁବେନ୍ ସାନାଇନ୍‌ସାଇନ୍ ଡେଡି ।

ମୁଲାକରା : ଆଜାଡ୍‌ତିବା

- ଓ : ପରିବା ଗୁଡ଼ିକ ମୁଲାକରା
ସ : ତାନଡ୍‌ଗାଲ ଜାନାବାନ୍ ଆଜାଡ୍‌ତିବା ।

ମେଘ : ତାରୁବ୍

- ଓ : ମେଘରୁ ବର୍ଷାହୁଏ ।
ସ : ତାରୁବାନ୍ ସାରିଡ୍ ଗାନୁରତି ।

ମୁଡ଼ିବା : ଆପଡ୍‌ଡେଡ୍‌ବା

- ଓ : କୁକୁଡ଼ା ଶଖିଂ ମୁଡ଼ିବା ।
ସ : କାନ୍‌ସିମାନ୍ ଆପଡ୍‌ଡେଡ୍‌ ସାଡ୍‌କାବା ।

ର

ରକ୍ତ : ମିଞ୍ଜିମ୍

- ଓ : ସମସ୍ତଙ୍କ ଦେହରେ ରକ୍ତ ଅଛି ।
ସ : କୁଡ୍‌ଡୁବ୍ ମାନରାନ୍‌ଜି ଆଡ୍‌ଡ୍ ଲିଡ୍ ମିଞ୍ଜିମାନ୍ ଡାକୁ ।

ରଖିବା : ଆଡ଼ାକକୁବା

ଓ : ଟଙ୍କା ପେଡ଼ିରେ ରଖିବା ।

ସ : ଡାକ୍ତରୀ ଘର ଲିଫ୍ଟାନ୍ ଡାକକୁବା ।

ରଣା : ଗାର୍ପାଲ

ଓ : ରଣା ବିଲ ହିଡ଼ କଣାକରି ରହେ ।

ସ : ଗାର୍ପାଲାନ୍ ସାରବାନ୍ ଆଇଡ଼ିନ୍ ଗାର୍ରେ (ଆପ୍ପୁଡ଼ାରରେ) ଡାକୁଡ଼ିନ୍ ।

ରଡ଼ିବା : ଗୁଗୁଡ଼ିଂ (ଗୁଡେ)

ଓ : ବେଙ୍ଗ ରଡ଼ି କରୁଛି ।

ସ : କାନଡୁଡ଼ାନ୍ ଗୁଡେ ।

ରଞ୍ଚନୀ : ଆନାପ୍ପାୟାନ୍

ଓ : ପାଣି ଜାହାଜରେ ଜିନିଷ ପତ୍ର ରଞ୍ଚନୀ କରାଯାଏ ।

ସ : ଏଡ଼୍ଡା (ଏଡ଼୍ଡାଡ଼) ସିଂ ଲିଫ୍ଟାନ୍ ଜାନାବାନ୍ଜି ଆନାପ୍ପାୟାନ୍ ଡେଡ଼ି ।

ମଡେଇବା : ଗାଡ଼୍ଲାମ୍ପଡେ

ଓ : ପିଲାଟି କିଛି ବୁଝୁନାହିଁ ମଡେଇବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ସ : ପାସିଜାନ୍ ଇଡେଜା ଆଗ୍ଗାଲାମ୍ପେ, ଆଗାଡ଼୍ଲାମ୍ପେନ୍ ଡେଡେ ।

ମଜୁରୀ : ବାଡ଼ିନ୍

ଓ : ଦିନକୁ ମଜୁରୀ ଶହେଟଙ୍କା ମିଳେ ।

ସ : ବଡ଼ିନ୍ନାନ୍ ବ ସୁଫା ଡାକ୍ତରୀ ଖାଁତାଲ ।

ମନ୍ଦିବା : ଆଗାଡ଼୍ଲାମ୍ପେ (ଆଗିସିଡ଼ିବା)

ଓ : ଆଖିରେ ଧୂଳି ପଶିଲେ ମନ୍ଦିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ ।

ସ : ମଅଡ଼ ଲିଫ୍ଟାନ୍ ଲାକିଜାନ୍ ଗାନେଡେନ୍ଡେନ୍ ଆଗିସିଡ଼ିବେନ୍ ଡେଡ଼୍ ।

ମଦ : ଆଲି (ଡିଞ୍ଚିବାସାଲ)

ଓ : ମହୁଲରେ ମଦ ରନ୍ଧାଯାଏ ।

ସ : ଆବାନ୍ ବାଡ଼େନ୍ ଆଲିନ୍ ଡଞ୍ଚିଡେଜି ।

ମନ୍ଦ : ଏରବାଡ଼ିଆ

ଓ : ମନ୍ଦ କାମ କର ନାହିଁ ।

ସ : ଏର ବାଡ଼ିଆ ବାରାନ୍ ଆଲୁମ୍ପଡ଼ି ।

ମଧ୍ୟରେ : ଡାରାଂଡ଼ି

ଓ : ଦୁହିଁଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବନ୍ଧୁତ୍ଵ ରହିଲା ।

ସ : ବାଗୁନ୍ଜି ଆଡାରାଂଡ଼ି କୁଲାମାନ୍ ଡେଲେ ।

ମରିବା : କାଞ୍ଚିତ୍ଲେ

ଓ : ବୁଢ଼ା ଲୋକଟି ମରିଗଲା ।

ସ : ଆବ ତାଲାଈବା ମାରାନ୍ କାଞ୍ଚିତ୍ଲି ।

ମଶା : ସାମାଇଜ୍

ଓ : ମଶା କାମୁଡ଼ିଲେ ମେଲେରିଆ ଜ୍ୱର ହୁଏ ।

ସ : ସାମାଇଜାନ୍ ରାମାଇତେନ୍ତେନ୍ ଖ୍ୟାଂବା ଆସୁନ୍ ଡେଲାଡ଼ିନ୍ ।

ମହୁ : ଆଡ଼ାଡ଼

ଓ : ମହୁ ଋଷ କଲେ ବହୁତ ପଇସା ମିଳେ ।

ସ : ଆଡ଼ାଡ଼ାନ୍ ଲୁଲାବେନ୍ତେନ୍ ଆଡେଡ଼ ଲେବୁନ୍ ଖ୍ୟାଡ଼ତାବେ ।

ମାଗିବା : ଆଗାରବା

ଓ : ସାହୁକାରକୁ ଟଙ୍କା ମାଗିବା ।

ସ : ସାଉ ମାରାନ୍ ଆଡ଼ଡ଼ ତାଡ଼କାନ୍ ଆଗାରବା ।

ମାଛ : ଆୟ

ଓ : ମାଛ ପାଣିରେ ରହେ ।

ସ : ଆୟନ୍ ଡ଼ାଆ ଲିଡ଼ାନ୍ ଡ଼ାକୁତେନ୍ ।

ମାଛି : ଆରଏ/ଆୟର)

ଓ : ମାଛି ବସିବା ଖାଦ୍ୟ ଖାଇବ ନାହିଁ ।

ସ : ଏରଏୟାନ୍ ଆଡୁଇତେନ୍ ଆଜାନୁମ୍ଜୁମ ଆଜୁମ୍ଡ଼ଡ଼ ।

ମାଜିବା : ଆଗଡ଼ଗଡ଼ବା

ଓ : ଆଳିଗିନା ମାଜିବା ଦରକାର ।

ସ : ତାଲ୍ଲିନ୍ ପିନ୍ଧାମାନଡ଼ିନ୍ଜି ଆଗଡ଼ଗଡ଼ବେନ୍ ଡେଡେ (ସାନାଇଜ୍‌ସାଇଜ୍) ।

ମାଟିଘର : ଲାବସିଡ଼

ଓ : ମାଟିଘରେ ରହିଲେ ଥଣ୍ଡା ଲାଗେ ।

ସ : ଲାବ ସିଡ଼ଲିଡ଼ାନ୍ ବାସୁଲାବେନ୍ତେନ୍ ସାୟୁ ଡ଼ାକୁତେ ।

ମାଣ୍ଡିଆ : ସିଡ଼ରି (ସିଡ଼ି)

ଓ : ମାଣ୍ଡିଆ ଜାଉ ଖାଇଲେ ଦେହ ସୁସ୍ଥ ରହେ ।

ସ : ସସିଡ଼ରି କୁଡୁ ଗାଲାବେନ୍ ଡେନ୍ ଡ଼ାଆଡ଼ାନ୍ ସାମାଡ଼ ଡ଼ାକୁତେ ।

ମା : ଯାଡ଼

ଓ : ମା ମୋତେ ଖାଇବାକୁ ଦିଏ ।

ସ : ଯାଡ଼ାନ୍ ଗାଗାନାନ୍ ରୁଡ଼ିଞ୍ଜି ।

ମାତିବା : ଡାଡ଼ାଇମାର

ଓ : ଲୋକଟି ମାତିଗଲା ।

ସ : ମାନରାନ୍ ଡାଡ଼ାଇଲେ ।

ମାନହାନୀ : ଗାନାର୍‌ରୁ ଖିମାଡ଼

ଓ : ଝାଅଟିର ମାନହାନୀ କଲେ ।

ସ : ଇନ୍‌ସାଲ ସିଜାନ୍ ଆଡ଼ୁଟ ଗାର୍‌ରୁ ଖି ମାଡ଼ଲେଜି ।

ମାନିବା : ଅଡ଼େବା

ଓ : ତୁମ କଥା ମୁଁ ମାନିଗଲି ।

ସ : ବେରନା ନାମ୍ ଖେନ୍ ଅଡ଼େଲାଇ ।

ମାମୁଁ : ମାମାଂ

ଓ : ମୁଁ ମାମୁଁ ଘରକୁ ଯାଉଛି ।

ସ : ମାମାଡ଼୍ ସିଡ଼୍ ଖେନ୍ ଇୟତେ ।

ମାରିବା : ଆଡୁଆର୍‌ବା (ଆଡ଼ିଡ଼ବା)

ଓ : ଆଜି ଆମେ କୁକୁଡ଼ା ମାରିବା ।

ସ : ନାମି ଆନ୍‌ଲେନ୍ କାନ୍‌ସିମାନ୍ ଆଡୁଆର୍‌ବା ।

ମାଲ : ଜୁଲ୍‌ଜୁଲ୍ ତାର୍ / ତାନ୍‌ରଲ୍

ଓ : ମାଲଟି ତିଆରିକର ।

ସ : ଜୁଲ୍‌ଜୁଲ୍ ତାର୍ ନାବା ।

ମାଳି : ଡାଡ଼୍‌ଗାମ୍

ଓ : ଝାଅ ମାନେ ମାଳି ପିନ୍ଧନ୍ତି ।

ସ : ଇନ୍‌ସାଲ ସିଜାନ୍‌ଜି ଡାଡ଼୍‌ଗାମାନ୍ ତଲ୍‌ତେଜି ।

ମାଂସ : ଜେଲୁ

ଓ : ମୁଁ ମାଂସ ଖାଏ ।

ସ : ଖେନ୍ ଜେଲୁନ୍ ଜୁମ୍‌ତାଇ ।

ମାସ : ଆଡ଼୍‌ଗାଇ

ଓ : ଆସନ୍ତା ମାସରେ ମୋର ଭାଇ ଆସିବ ।

ସ : ଆୟେରତାଇଏନ୍ ଆଡ଼୍‌ଗାଇ ଲିଡ଼ାନ୍ ଉର୍‌ବାଖେନ୍ ଷ୍ଟେରତାଇ ।

ମୃଗ : ଆଲିର୍

ଓ : ମୃଗ ନଇ ପାଣି ପିଉଛି ।

ସ : ଆଲିବାନ୍ ଜଡ଼ାନ୍ ଆଡ଼ାଆଗାତେ ।

ମିଳାଇବା : ଆବ୍‌ମାଲନାବା

ଓ : ଶତ୍ରୁ ଓ ମିତ୍ର ସଙ୍ଗରେ ମିଳାଇବା ।

ସ : ଆସାତ୍‌ଗେମ୍ ମାରାନ୍ ଡ଼ତାନିମ୍‌ସ୍‌ମ୍ ମାରାନ୍ ଆମ୍‌ପାରା ଆବ୍‌ମାଲନାବା ।

ମିଠା : ରାଗାଲ୍

ଓ : ଜିଲାପି ମିଠା ଲାଗେ ।

ସ : ଜିଲାପିନ୍ ରାଗାଲ୍‌ଡ଼ାମ୍ ।

ମୁକ୍ତ : ତାନାନ୍‌ଡ଼ି/ଆନୁର୍

ଓ : ଜଣେ ଦୋଷିକୁ ମୁକ୍ତ କରିବାକୁ ହେବ ।

ସ : ବଡ଼ୁସା ମାରାନ୍‌ଆଡ଼ତ୍ ଆତାନ୍‌ତେବେନ୍ ଡ଼େତେ ।

ମୁଖ : ମୁକ୍‌କାନ୍

ଓ : ସମସ୍ତଙ୍କର ମୁଖଥାଏ ।

ସ : କୁଡ଼ୁଡ଼ୁର୍ ମାନରାନ୍‌ଜି ଆମୁକ୍‌କାନ୍ ଡ଼ାକୁ ।

ମୁଗୁନି : ଯାଗାରେଡ଼/ଯାଗା-ଆରେ°

ଓ : ମୁଗୁନି ପଥରରେ ଛୁରି ଦାଢ଼ କରାଯାଏ ।

ସ : ଯାଗା ଆରେ°ଲି°ତାନ କୁଣ୍ଡିନ୍ ଡ଼ାବି ।

କିଏ : ବୁଡେନ୍

ଓ : ପିଲାଏ କିଏ କିଏ ଭାତ ଖାଇଲେ ?

ସ : ପାସିଜାନ୍‌ଜି ବୁଡେନ୍ ବୁଡେନ୍ କୁଡ଼ୁନ୍ ଗାଲେଜି ?

ଭାରୀ : ଲାଗିନ୍

ଓ : ଲୁହା ଭାରୀ ଜିନିଷ ଅଟେ ।

ସ : ଲୁଆଡ଼ାନ୍ ଲାଗିନ୍‌ଡ଼ାମ୍ ଡ଼ାକୁ ।

ହାଲୁକା : ଲିୟାର

ଓ : କପା ହାଲୁକା ଥାଏ ।

ସ : ଆଡ଼ିନ୍ ଲିୟାର ଡ଼ାକୁ ।

ପାତ୍ର : ସ୍ଲୋଙ୍

ଓ : ମାଟିପାତ୍ରରେ ପାଣି ଥାଏ ।

ସ : ଲାବସେଡ଼୍‌ଲିଡ଼୍ ଡ଼ାଆନ୍ ପାଡ଼ାଇବା ।

ନେଇଯା : ପାଡ଼ା°

ଓ : ପକେଟରେ ପଇସା ଅଛି କାଡ଼ି ନେଇଯା ।

ସ : ମୁନାଲିଡ଼ାନ୍ ଲେବୁନ୍ ଡ଼ାକୁ ଡ଼ାବ୍‌ଲେ ପାଡ଼ା ।

ପାଣି : ଡାଆ

ଓ : ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦିନ ପାଣି ପିଇବା ଭଲ ।

ସ : ସାରିଞ୍ଜ୍ ଡିନ୍ନା ଡାଆ ଆଗାବେନ୍ ବାଂସା ।

ମାପିବା : ତାରେଡ୍

ଓ : କାନ୍ଦୁଲ ମାପିକି ଦେବାଦରକାର ।

ସ : ରଗନ୍ ତେରେଡ୍ଲେ ଆପାଡ୍ବିନ୍ ଡେଡି ।

ମାସ : ଆକାଈଜ

ଓ : ବର୍ଷକୁ ବାରମାସ ।

ସ : ବମିଞ୍ଜୁମ୍ ଲିଡାନ୍ ମିଗ୍ଗାଲ୍ ଆଂଗାଈଜ୍ ।

ସାଜସଜ୍ଜା : ତେଡ୍‌ରା

ଓ : ସାର୍ବପେଣ୍ଟ ସାଜସଜ୍ଜା କରି ରଖ ।

ସ : ରୋଡୁଡ୍‌କାବ୍‌ସେଡି ତେଡ୍‌ରାଲେ ଡାକ୍‌କୁବା ।

ନାମ:ଆଞ୍ଜିମ୍

ଓ : ତୁମର ନାମ କଣ ?

ସ : ଆଞ୍ଜିମ୍‌ନାମ୍ ଇତିନ୍ ?

ରବି(ସୂର୍ଯ୍ୟ) : ଉୟୁଂ

ଓ : ସକାଳ ହେଲେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଉପରକୁ ଆସୁଛି ।

ସ : ତାଗାଲ୍‌ଡା ଲେନ୍‌ଡେନ୍ ଉୟୁଡାନ୍ ଲାଂକାନ୍ ଡିଡିନ୍ ।

ଓ : ସକାଳ ହେଲେ ରବି ଉଦୟ ହୁଏ ।

ସ : ତାଗାଲ୍‌ଡାନ୍ ଡେଲେନ୍‌ଡେନ୍ ଉୟୁଡାନ୍ ଡୁଡ୍ ତେନାଈ ।

ରହିବା : ଆଡାକୁ ନାବା

ଓ : ଆମ୍ବେମାନେ ଏଠାରେ ରହିବା ଭଲ ।

ସ : ଆନ୍‌ଲେନ୍‌ଜି ଡିଡ୍‌ନେ ଆଡାକୁନାବେନ୍ ବାଡ୍‌ସା ।

ରସଗୋଲା : ରାଗାଲ୍‌ପୁନ୍

ଓ : ରସଗୋଲା ପେଟକୁ ଥଣ୍ଡା କରେ ।

ସ : ରାଗାଲ୍‌ପୁନ୍ କାମ୍ ପୁଡାନ୍ ସାବ୍‌ୟୁତେ ।

ରସି : ଲୁଆଡ୍

ଓ : ରସିଦ୍‌ରା ଘର ଛାଡ ପବନରୁ ରକ୍ଷାପାଏ ।

ସ : ଲୁଆଡାନ୍ ଆସାନାୟେମାନ୍ ଆସାନ୍ ବାଲିଡାନ୍ ରାଡ୍‌ଗେନ୍ ସରିଡ୍, ରାନାବ୍‌ରାବାନ୍ ଡେଡି ।

ରସୁଣ : ଡାଆର୍ ଆନାସୁଡ଼ା

ଓ : ରସୁଣ ଡରକାରାରେ ପକାୟାଏ ।

ସ : ଡାଆର୍ ଆନାସୁଡ଼ାନ୍ ଡାନ୍‌ଗାଲ୍ ଲିଡ଼ାନ୍ ପାନିଡ଼ିପିଡ଼ାନ୍ ଡେଡେ (ରସୁନ୍) ।

ରୋଷିବା ରାଗିବା : ବାନ୍‌ରାବ୍

ଓ : ମଦୁଆ ସବୁବେଳେ ରାଗିୟାଏ ।

ସ : ଡାନାଡ଼ାଇ ମାରାନ୍ କୁଡ଼ୁଡୁବ୍ ଆୟାମ୍ ବାରାବ୍‌ତି ।

ରାଜମିସ୍ତ୍ରୀ : ସୁଡ଼ା ଗାନାଲ୍‌ମ୍ ବାଡ଼ିସିଡ଼ିମାର୍

ଓ : ରାଜମିସ୍ତ୍ରୀ ନହେଲେ ଘର ତିଆରି ସୁନ୍ଦର ହୁଏ ନାହିଁ ।

ସ : ସୁଡ଼ା ଗାନାଲ୍‌ମ୍ ବାଡ଼ିସିଡ଼ିମାର୍ ଡେଡ଼ିଡ଼େନ୍ ସିଡ଼ାନ୍ ଆସାନାବ୍‌ଜାନ୍ ଲାଂଗା ଆଡ଼ିଡ଼େଏ ।

ରାଜପୁତ୍ର : ରାଜାଅନ୍

ଓ : ରାଜା ମରିଗଲେ ରାଜପୁତ୍ର ଦେଶ ଶାସନ କରୁଥିଲେ ।

ସ : ରାଜାନ୍ କାଞ୍ଚିଡ଼ିଲେନ୍‌ଡ଼େନ୍ ରାଜାନ୍ ଆଅନ୍ ଡିସାନ୍ ଆବଞ୍ଚ୍ୟାନାଏଡେନ୍ ।

ରଣଖାଡ଼ା : ରିଡ଼ାଅଲ୍

ଓ : ଯେ ରଣ ନିଏ ଡାହାକଂ ନାମ ରଣ ଖାଡ଼ାରେ ଲେଖାୟାଏ ।

ସ : ବୁଡେନ୍‌ଡେ ରିଡ଼ାନ୍ ପାଡ଼ିଡେ ରିଡ଼ା ଅଲ ଲିଡ଼ାନ୍ ଆଞ୍ଚିମାନ୍ ଆନିଡ଼ିଲାନ ଡେଡି ।

ରୁଣଦାଡ଼ା : ସାଡ଼ମାର୍

ଓ : ରଣଦାଡ଼ା ଟଙ୍କା ମାଗିଥିବା ଲୋକଙ୍କୁ ରଣ ଦିଏ ।

ସ : ସାଡ଼ ମାରାନ୍ ଆଗାର୍‌ଡେନ୍ ଆମାନ୍‌ରାନ୍ ଆଡ଼ିଡ଼ି ରିଡ଼ାନ୍ ତିୟଡେ ।

ରୁଣ୍ଡହେବା : ରୁକ୍‌କୁଡିନ୍‌ବି

ଓ : ଯେଉଁଠି ଆନନ୍ଦଥାଏ ସେଠାରେ ସମସ୍ତେ ରୁଣ୍ଡ ହୁଅନ୍ତି ।

ସ : ଓଧାନ୍‌ଡେ ମାନ ଅଲଞ୍ଚ୍ୟାନ୍‌ଡ଼ାକୁ ଡେଡ଼ିଡେନ୍ ରୁକ୍‌କୁଡେନ୍‌ଜି ।

ରାନ୍ଧିବା : ଆଡ଼ିଞ୍ଚିବା

ଓ : ଭାତ ରାନ୍ଧିବା ।

ସ : ଡାରାଇଜାନ୍ ଆଡ଼ିଞ୍ଚିବା ।

ରାମ୍ପୁପୁଡ଼ିବା : ଆଗିଡ଼ିବା

ଓ : ଯେଉଁଠି କୁଣ୍ଡିଆ ହୁଏ ସେଠାରେ ରାମ୍ପୁଡ଼ିବା ।

ସ : ଓଧାନ୍‌ଡେ ଗାଡ଼ାଡେ ଡେଡ଼ିଡେନ୍ ଆଗିଡ଼ିବା ।

ରାବିବା : ଆଗୁବା

ଓ : ସକାଳ ହେଲେ କାଉ ରାବଇ ।

ସ : ଡାଗାଲ୍‌ଡ଼ାନ୍ ଡେଲେନ୍‌ଡ଼େନ୍ କାକାନ୍‌ଗୁଡେ ।

ରାଶି : ଜାତି

- ଓ : ରାଶିରୁ ତେଲ ବାହାର ହୁଏ ।
ସ : ଜାତିନ୍ ସାରିତ୍ ମିଞ୍ଜଲାନ୍ ଡଢ଼ତେନାଇ ।

ରୋଗ : ରୁଗାମାନ୍ (ବିମ୍ବିମ)

- ଓ : ଲୋକଟିକୁ ରୋଗ ହେଲେ ଔଷଧ ଖାଇବା ଜରୁରୀ ।
ସ : ମାନ୍ରାନ୍ ରୋଗାମାନ୍ ଡେଲେନ୍ଡେନ୍ ଉମେଡ୍ ରୋଗାମାନ୍ ଆଜୁମ୍ବେନ୍ ଡେଡେ ।

ରୋଷେଇ ଘର : ଡାରିଞ୍ ଡିଞ୍ନା ସିଂ

- ଓ : ରୋଷେଇ ଘରେ ରନ୍ଧାଖାଦ୍ୟ ସାଇତି ରଖା ।
ସ : ଡାରିଞ୍ ଡିଞ୍ନା ସିଡ୍ ଲିଡ଼ାନ୍ ଗାନାଗା ଜାନୁମ୍ଜୁମାନ୍ଜି ବାଡ଼୍ସାଲେ ଡ଼ାକ୍ଜୁବା ।

ଲି

ଲଙ୍ଗଳ : ଇଡ଼୍ସା

- ଓ : ଲୋକମାନେ ଲଙ୍ଗଳରେ ଗୁଣ୍ଡ କରନ୍ତି ।
ସ : ମାନ୍ରାନ୍ଜି ଇଡ଼୍ସାନ୍ ବାଡ଼୍ତେ ଅର୍ରତେନ୍ନଜି ।

ଲତା : ରୁଡ଼୍ଜୁଡ଼ି

- ଓ : ଲତା ଭିତରେ ଛେଳିଟି ରହିଗଲା ।
ସ : ରୁଡ଼୍ଜୁଡ଼ି ଲିଡ଼ାନ୍ କିମ୍ମେଡ଼୍ନ୍ ଗେଗେଲି ।

ଲଦିବା : ଆତିକିଃଡ଼୍ବା

- ଓ : ବଡ଼ ଡ଼ଲା ଧାନ ଉପରେ, ସାନ ଡ଼ଲା ଧାନ ଲଦିବ ।
ସ : ସୁଡ଼ ଡୁଡୁଡ଼ ଜିର୍ ଲିଡ଼ାନ୍ ଆଲାଡ଼୍କା ସାନ୍ନା ଡୁଡୁଡ଼ ଜିରାନ୍ ଆତିକିଃଡ଼୍ବା ।

ଲମ୍ବା ଦଉଡ଼ି : ଜାଲେ ଲୁଆଡ଼ାନ୍

- ଓ : କୁଅଁରୁ ପାଣି କାଢ଼ିବାକୁ ଥିଲେ ଲମ୍ବା ଦଉଡ଼ି ଆବଶ୍ୟକ ହେବ ।
ସ : ଗାଇୟଲୁଡ଼୍ ଡ଼ାନ୍ ସାରିତ୍ ଡ଼ାଆନ୍ ଆଗେନ୍ବେନ୍ ଡେଲେନ୍ଡେନ୍ ଜାଲେ ଲୁଆଡ଼ାନ୍ ସାନାଇଜ୍ସାଇଜ୍ ଡେଡେ ।

ଲାଞ୍ଜ : ତାନାନ୍ଲା

- ଓ : କୁକୁରର ଲାଞ୍ଜ କେବେହେଁ ସିଧା ହୁଏ ନାହିଁ ।
ସ : କିଃନ୍ସଡ଼ାନ୍ ଆତାନାନ୍ଲା ଆଡ଼ାଜା ଆଡ଼୍ସାରୁଏ (ଆବ୍ବାଡ଼୍ସ) ।

ଲାଳ : ଆଲେ/ଅଲେ

- ଓ : କୁକୁରର ଲାଳ ଟୋପାଟୋପା ହୋଇ ପଡ଼େ ।
ସ : କିଃନ୍ସଡ଼ାନ୍ ଆଅଲେ ଡାଂବ ଜାନାଡ଼ାଡ଼୍ଗାଲୁଡେ ।

ଲିପିବା : ଆଜଡ଼ାବା

ଓ : ଘର ଗୋବରରେ ଲିପିବା ।

ସ : ସିଡ଼ାନ୍ ଆସଡ଼୍ ତାଡ଼ାନ୍ ବାଡ଼ିନ୍ ଆଜଡ଼ାବା ।

ଲିଭିଲା : ପାଞ୍ଚିଡ଼ଲେ

ଓ : ପବନରେ ଦୀପଟି ଲିଭିଗଲା ।

ସ : ରାଡ଼ଗେନ୍ ବାଡ଼ି ଡ଼ିସାନ୍ (ଲିପ୍ପାନ୍)ପାଞ୍ଚିଡ଼ଲେ ।

ଲୁଟିବା : ଆସନାବା

ଓ : ପିଲା ମାନଙ୍କଠାରେ ଲୁଟିବା ଖେଳ ଅଛି ।

ସ : ପାସିଜାନ୍ ଥି ଆମାଡ଼୍ ସନା ଆନ୍ଡ଼ିଡ଼ନାନ୍ ଡ଼ାକୁ ।

ଲୁଣ୍ଟିବା : ଆଜୁମ୍ବୁରବା

ଓ : ଚୋର ସବୁବେଳେ ଲୁଣ୍ଟନ କରି ନେଇଯାଏ ।

ସ : ଜୁମ୍ବୁର ମାରାନ୍ କୁଡ଼ୁବ୍ ଆୟାମ୍ ଜୁମ୍ ବୁଝୁରଡେନ୍ ।

ଲୁଣ : ବାସିଡ଼୍

ଓ : ଲୁଣ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଭଲ ଲାଗେ ।

ସ : ବାସିଡ଼ାନ୍ କୁଡ଼ୁବ୍ ମାନ୍ରାନ୍ ଆଡ଼଼ ତିମ୍ସେମ୍ତେ ।

ଲୁହା : ଲଆଡ଼୍

ଓ : ଲୁହା ସବୁ କାର୍ଯ୍ୟରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ ।

ସ : ଲୁଆଡ଼ାନ୍ କୁଡ଼ୁବ୍ ବାରା ଲିଡ଼ାନ୍ ଖ୍ୟାନାନ୍ରାମାନ୍ ତେତେ ।

ଲେଉଟିବା : ଆୟାରନାବା

ଓ : ବର୍ଷାଲାଗି କାମ ନକରି ଲେଉଟି ଆସିଲେ ।

ସ : ଗାନ୍ଦୁରାନ୍ ଆସାନ୍ ଏରବାରାଲେନ୍ଦି ଯାରରେ ନାଇଜି ।

ଲେଖକ : ଇଡ଼ଲ୍ମାମ୍

ଓ : ପ୍ରତ୍ୟେକ ଗାଁରେ ଜଣେ ଲେଖକ ଥାଏ ।

ସ : ତିଲେ ଗରଜାଡ଼୍ ଲିଡ଼ାନ୍ ଇଡ଼ଲ୍ ମାରାନ୍ ଡ଼ାକୁଡେ ।

ଲୋମ : ଉପୁର

ଓ : ଭାଲୁର ଲୋମ ଔଷଧ ମଧ୍ୟହୁଏ ।

ସ : ସାଲୁଘ୍ୟାନ୍ ଆଉପୁର ରେଗାମାନ୍ ଡେତେ ।

ଲୋଡ଼ିବା : ଆସାଇଜବା

ଓ : ଆମ୍ବମାନଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ଜଣେ ଉପଦେଷ୍ଟା ଲୋଡ଼ିବା ।

ସ : ଆନ୍ଲେନ୍ଦି ଆସାନ୍ ଆବସି ଖ୍ୟାନାଡ଼୍ ତିୟ୍ ମାରାନ୍ ଆସାଇଜବା ।

ଶ

ଶଂଖ : ଗୁଲୁପେଡ଼ (ଗୁନ୍‌ଲୁ ପେଡ଼)

ଓ : ପୂଜାବିଧି ସମୟରେ ଶଂଖ ବାଜେ ।

ସ : ପୁରପୁରାନ୍ ଆୟାମ୍ ଗୁଲୁ ପେଡ଼ାନ୍ ସାଡ଼ଡ଼ାତେ ।

ଶତ୍ରୁ : ଆସାଂଗେମ୍‌ମାର୍

ଓ : ତୁମ ଶତ୍ରୁକୁ ପ୍ରେମ କର ।

ସ : ଆସାଡ଼ଗେମ୍ ମାର୍‌ନାମ୍ ତିମ୍‌ସିମା ।

ଶପଥ : ଜିବ୍ ଜିବ୍‌ନାବେର୍ (ସିବ୍‌ଡ଼ାଇ ବେର୍)

ଓ : ନିଶା ଦ୍ରବ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକ ବ୍ୟବହାର କରିବି ନାହିଁବୋଲି ମୁଁ ଶପଥ କଲି ।

ସ : ତାନାଡ଼ାଇ ଜାନାବାନ୍‌ଜି ଆଡ଼ଞ୍ଚିଆନ୍‌ରାମାଇ ଗାମ୍‌ଲେ ଖେନ୍ ଜିବ୍‌ଜିବ୍ ଲେନାଇ ।

ଶ୍ରମିବା : ସାମାଡ଼ଲେ

ଓ : ସେ ଜ୍ଵରରୁ ଶ୍ରମିଲା ।

ସ : ଆନିନ୍ ଆସୁନ୍ ସାରିଡ଼୍ ସାମାଡ଼ଲେ ।

ଶରୀର : ଡ଼ଅଡ଼୍

ଓ : ତା' ଶରୀର ସୁସ୍ଥ ସବଳ ଅଛି (ହାତରେ) ।

ସ : ଆନିନ୍ ଡ଼ଅଡ଼୍ ଲିଡ଼ାନ୍ ସୁଜ୍‌କା ସାମାଡ଼ଡ଼ାକୁ ।

ଶଳା : ଇରିସିଜ୍/ଇରିରସିଜ୍

ଓ : ମୋର ଶଳା ଉଚ୍ଚ ପଦବୀ ପାଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଛି ।

ସ : ଇରିସିଜ୍‌ଖେନ୍ ଅବ ସୁଡ଼ା ଡ଼ାନେଗଡ଼ାନ୍ ଆଞ୍ଚିଡ଼ବେନ୍ ଏର୍‌ତେ ଗୁଇଜ୍‌ତେ ।

ଶ୍ଵଶୁର : କୁଞ୍ଚିର୍

ଓ : ମୋର ଶ୍ଵଶୁର ଧନୀ ଲୋକ ।

ସ : କୁଞ୍ଚିର୍ ଖେନ୍ ଆତେଡ଼୍ ବିଡ଼ତିମାର୍ (ଗାମାଂମାର୍) ।

ଶହେ ଟଙ୍କିଆ : ବସୁଓଧା ତାଡ଼କା

ଓ : ଶହେ ଟଙ୍କିଆ ନୋଟ ।

ସ : ବସୁଓଧା ତାଡ଼କା ଲୁଡ଼ୁଅଲ୍ ।

ଶାଗ : ଓଧାବ୍ / ଉଆବ୍

ଓ : ଆମ ବଗିଚାରେ ଶାଗ ଅଛି ।

ସ : କୁତ୍‌ତା (ଡୁଡ଼୍‌ଡ଼୍) ଲିଡ଼୍‌ଖେନ୍ ଆତେଡ଼୍ ଓଧାବାନ୍‌ଜି ଡ଼ାକୁ ।

ଶାନ୍ତ କରିବା : ସାବ୍‌ୟୁନେତେ

ଓ : ଡାହାଙ୍କ ପରିବାରକୁ ଶାନ୍ତ କରିବା ।
ସ : ଆସିତ୍ ବିରିନ୍ତାନଜି ଶାନାବ୍ସୁନ୍ ଆତିୟ୍ବା ।

ଶାବଳ : ଲୁଆଡ଼ଡ଼ାଡ଼

ଓ : ଶାବଳରେ ପଥର କାଢ଼ିବା ।
ସ : ଲୁଆଡ଼ଡ଼ାଡ଼ାନ୍ ବାଡ଼ତେ ଆରେଡ଼ାନ୍ ଡାବ୍ନେତେ ।

ଶାଳ : ସାରଗିୟା

ଓ : ଶାଳଗଛ ମୂଲ୍ୟବାନ୍ ଅଟେ ।
ସ : ସାରଗିଆ ନେବାନ୍ ଜାନାଡ଼ଡ଼ାମ୍ ।

ଶାଶୁ : କିଃନାର୍

ଓ : ମୋର ଶାଶୁ ଘରେ ଅଛନ୍ତି ।
ସ : କିଃନାର୍ ଜେନ୍ ସିଡ଼ାନ୍ ଡ଼ାକୁ ।

ଶିକାରୀ : ବେନ୍ତା ମାର୍

ଓ : ଶିକାରୀ ବଣକୁ ଯାଇ ବେଷ୍ଟକରେ ।
ସ : ବେନ୍ତା ମାରାନ୍ ଡୁଲ୍ଲାବାନ୍ ଇୟ୍ଲେ ବେନ୍ତାତେନ୍ ।

ଶିଖାଇବା : ଆଜ୍ଞାଞ୍ଜାଞ୍

ଓ : ପିଲା ମାନଙ୍କୁ ଶିଖାଇବା ।
ସ : ପାସିଜାନଜି ଆଡ଼ଡ଼ ଆଜ୍ଞାଡ଼ ଜ୍ଞାଞ୍ବାଜି ।

ଶିଖିବା : ଆଜ୍ଞାନାବା

ଓ : ଆମ୍ଭେମାନେ ଶିଖିବା ।
ସ : ଆନ୍ଲେନ୍ ଆଜ୍ଞାନାବା ।

ଶିଙ୍ଗ : ତିରିଡ଼ାନ୍

ଓ : ଶିଙ୍ଗରେ ପାନିଆ ତିଆରି ହୁଏ ।
ସ : ତିରିଡ଼ାନ୍ ବାଡ଼ତେ ସାନାରାନ୍ ସାନାବ୍ଜାନ୍ ଡ଼େତେ ।

ଶାତ : ରାଃଡ଼ା

ଓ : ଶାତ ବେଳେ ନିଆଁ ପାଖରେ ରହୁ ।
ସ : ରାଃଡ଼ାନ୍ ଆଡ଼୍ନାଡ଼ ତଗିବାନ୍ ଡ଼ାକୁତେନ୍ବି ।

ଶିଶୁ : ରେସାସିଜ୍

ଓ : ଶିଶୁଟି ମା ପାଖରେ ଅଛି ।
ସ : ରେସା ସିଜାନ୍ ଆୟ୍ଡ଼ାନ୍ ଆସିଲିଡ଼ ଡ଼ାକୁ ।

ଶିଷ୍ୟ : ଖାତୁନା ସିନ୍ଧୁ

ଓ : ଶିଷ୍ୟ ଗୁରୁଙ୍କ କଥା ମାନିବାକୁ ହେବ ।

ସ : ଖାତୁନା ସିନ୍ଧୁ ଖାତୁନା ଆବେଶ୍ନା ଆମାନ୍ଦେନ୍ ଦେତେ ।

ଶିଷ୍ୟତ୍ରୀ : ଖାତୁ ଖାତୁବନ୍ଧି

ଓ : ଶିଷ୍ୟତ୍ରୀ ଛାତ୍ର ଛାତ୍ରୀ ମାନଙ୍କୁ ଭଲ ଭାବରେ ଶିକ୍ଷା ଦିଅନ୍ତି ।

ସ : ଖାତୁ ଖାତୁବନ୍ଧି ଖାତୁନା ସିନ୍ଧୁ ଆତୁତ୍ ବାତୁସାଲେ ଖାତୁ ଖାତୁ ତେ ।

ଶିକ୍ଷା : ଖାତୁନାତାନ୍

ଓ : ଶିକ୍ଷା ଦେବା ସମୟରେ କାନ ଦେରି ଶୁଣିବା ଉଚିତ୍ ।

ସ : ଖାତୁନାତାନ୍ ଆଦେତେନ୍ ଆୟାମଲିତାନ୍ ଦିରଲୁତ୍ଲେ ଆମତାତ୍ତବେନ୍ ଦେତେ ।

ଶୁଣିବା : ଆସାର୍

ଓ : ଲୁଗାପଟା ଖରାରେ ଶୁଖାଇବା ଦରକାର ।

ସ : ସିନ୍ଧୁ ତାକ୍ତାବାନ୍ ତାଗାଲିତାନ୍ ଆସାର୍ବବେନ୍ ଦେତେ ।

ଶୁଦ୍ଧିବା : ଆଖୁ ଖୁଦ୍ଧି

ଓ : ଭଲ ମନ୍ଦ ବାସନା ଶୁଦ୍ଧିକ ନାକ, ସୁନ୍ଦି ଜାଣି ପାରେ ।

ସ : ବାତୁସାନ୍ ଏରବାତୁସାନ୍ ଆତେ ମୁତନ୍ ଖୁ ଖୁଲେ ଗଲାମତେ ।

ଶୁଦ୍ଧିବା : ଆତାବକୁତ୍ତବା/ଆତୁଲବା

ଓ : ଯେତେ ରଣ ଅଛି ସବୁଯାକ ଶୁଦ୍ଧିଦେବା ।

ସ : ତାଜିତାତେ ରିତାନ୍ଦି ତାକୁ କୁତୁତୁବାନ୍ ଆତେ ତାବକୁତ୍ତଲେ ଆସିତ୍ତବା ।

ଶୁଷ୍ଟ : ଆସି ରା-ଆନ୍

ଓ : ହାତୀ ଶୁଷ୍ଟରେ ତାଳପତ୍ର ଭାଙ୍ଗିଖାଏ ।

ସ : ରାଆନ୍ ଆସିନ୍ ବାତ୍ତେ ଆକାନ୍ତାର୍ ଅଲାନଦି ଆଲ୍ଦେବ୍ଲେ ଜୁମ୍ତେ ।

ଶୁଣିବା : ଆମତାତ୍ତବା

ଓ : ଶିକ୍ଷକ ଯାହା କହନ୍ତି ତାହା ଶୁଣିବା ।

ସ : ଖାତୁ ଖାତୁ ମାରାନ୍ ଇତିନ୍ତେ ଆବ୍ଲତ୍ତେ ଆନ୍ତାତେ ଆମତାତ୍ତବା ।

ଶୁଭା ଯାଉଛି : ସାତୁତାତେ

ଓ : ରାତିରେ କଣ ଶୁଭା ଯାଉଛି ?

ସ : ତଗାଲାନ ଆତୁନାତ୍ ଇତେନ୍ ସାତୁତାତେ ?

ଶୋଷିବା : ଆବେତ୍ତବା

ଓ : ମଶା କେବଳ ରକ୍ତ ଶୋଷଣ କରନ୍ତି ।

ସ : ସାମାଲଜାନ୍ ସାତୁତା ମିଖାମାନ୍ ବେତ୍ତେ ।

ଷ

ଷଷ୍ଠ : କୁପ୍ପାତାତ୍

- ଓ : ଷଷ୍ଠ ଲତେଇ ଦେଖିବାକୁ ଲୋକମାନେ ଆଦର କରନ୍ତି ।
ସ : କୁପ୍ପାତାତାନ୍ ଆରସାନୁନ୍ ଆସାନ୍ ମାନରାନ୍ତି ବାଂସା, ଆପ୍ପାତ୍ତେତେଜି
(ମଅଇଞ୍ଜିତେଜି) ।

ସ

ସତତୁଣୀ : ବାନିନ୍ରାଡ୍

- ଓ : ମୋର ସତତୁଣୀ ରୁଷୁଛି ।
ସ : ବିନ୍ରାଡ୍ ଖେନ୍ ବଡ଼ରାବତେନ୍ ।

ସଂଖୁଳିବା : ଆଅଲାଡ଼ବା

- ଓ : ଜଣେ ବନ୍ଧୁଙ୍କୁ ସଂଖୁଳି ଥିଲି ।
ସ : ଆବଂ କୁଲାମଖେନ୍ ଅଲାଡ଼ଲେ ଯେରରାଇ ।

ସ୍ଵର୍ଗ : ରୁଓପାଡ଼

- ଓ : ସ୍ଵର୍ଗ, ମର୍ତ୍ତ୍ୟ. ପାତାଳ ।
ସ : ରୁଓପାଡ଼ାନ ଅଡ଼ାରାନ୍, (ଏର୍ମାଇ) କିଃନ୍ନରାଇୟାନ୍ (ବୁଆଡ଼) ।

ସଞ୍ଚୟ : ଆତାରତୁମ୍ବ

- ଓ : ଆମେ କିଛି ପଇସା ସଞ୍ଚୟ କରି ରଖିବା ଉଚିତ୍ ।
ସ : ଆନଲେନ୍ ଲିବୁନ୍ ତାରତୁମ୍ବେନ୍ ଦେତେ ।

ସଜନା : ମୁରିଗ୍ଗା

- ଓ : ସଜନା ପତ୍ରରେ ଔଷଧ୍ ଗୁଣ ଥାଏ ।
ସ : ମୁରିଗ୍ଗା ଅଲାନ ରେଗାମାନ୍ ଡ଼ାକୁ ।

ସନ୍ତାନ : ଅଅନ୍

- ଓ : ମୋର ଦୁଇଟି ସନ୍ତାନ ଅଛନ୍ତି ।
ସ : ଅନ୍ଧେନ୍ତି ବାଗୁ ଡ଼ାକୁ ।

ସଫା କରିବା : ଆତୁର୍ଡ଼ାବା

- ଓ : ଲୁଗା ସଫା କରିବା ।
ସ : ସିନ୍ରିନ୍ ଆତୁର୍ଡ଼ାବା ।

ସକ୍ରାଇବା : ଜେମ୍‌ଡାତେ

ଓ : ଘରର ଛାତଟି ସତ୍ତଉଛି ।

ସ : ସିଇଡାନ୍ ଜେମ୍‌ଡାତେ ।

ସବୁଆଡେ : ଝାର୍‌ଝାର୍ ମାନେଡ୍

ଓ : ଘରର ସବୁ ଆଡ଼େ ସଫା ରଖିବା ଭଲ ।

ଓ : ସିଇଡାନ୍ ଆଝାର୍‌ଝାର୍ ମାନେଡ୍ ଆମାଡ୍‌ରିଡ୍‌ବେନ ବାଂସା ।

ସବୁଜ : ଏଡୁ

ଓ : କ୍ଷେତରେ ଧାନ ସବୁଜ ଦେଖାଯାଏ ।

ସ : ସାରବା ଲିଡାନ୍ ସାରନ୍‌ଜି ଏଡୁଡାମ୍ ଗିଜ୍‌ତାତେ ।

ସମର୍ଥକ : ଜାନାଜାଆନ୍‌ଡିମାର୍

ଓ : ହରି ଶବରଙ୍କ ପ୍ରସାବକୁ କୃଷ୍ଣ ଶବର ସମର୍ଥନ କଲା ।

ସ : ହରି ଶବର ଆପାଡ୍‌ଲାଡ୍‌ବେରାନ୍ ବାଡ୍‌ତେ କୃଷ୍ଣ ଶବର ଜାଲେ ଅଡ଼େଏଡେନ୍ ।

ସୋରିଷ : ସରସୁ

ଓ : ସୋରିଷ ତେଲ ଭାରି ଗରମ ।

ସ : ସାରସୁ ମେନ୍ ତାଗି ଡାକୁତେ ।

ସାରିବା : ଆତାବ୍‌କୁଡ୍‌ବା

ଓ : ଶିଘ୍ର କାମଟିକୁ ସାରିବା ।

ସ : ଉମେଂଡ୍ ବାରାନ୍ ଆତାବ୍‌କୁଡ୍‌ବା (ଆବ୍‌ଞ୍ଜିଡ୍‌ବା) ।

ସେହି : କୁନି

ଓ : ସେହି କାର୍ଯ୍ୟରେ ଯୋଗଦିଅ ।

ସ : କୁନି ଆବାରା ଲିଡାନ୍ ମାଇୟଡାମ୍ ନାବା ।

ସେ ସବୁ : କୁନ୍ ଆକୁଡୁବ୍

ଓ : ସେ ସବୁ ନିଜିଷକୁ ସାଇତି ରଖ ।

ସ : କୁନ୍ ଆକୁଡୁବ୍ ଜାନାବାନ୍ ବାଡ୍‌ସାଲେ ଡାକୁକୁବା ।

ହ

ହୁଁକାର : ଗାରୁମ୍‌ତେ

ଓ : ବାଘଟି ହୁଁକାର କରୁଛି ।

ସ : କିଃନାନ୍ ଗାରୁମ୍‌ଲେ ଗୁତେ ।

ହରିବା : ଆସତ୍ନାନ

ଓ : ପିଲାଟି ହଗୁଛି ।

ସ : ପାସିଜାନ୍ ଆସତ୍ତେନ୍ ।

ହଜାଇବା : ଆସ୍‌ସିଏଡ଼େତେନ୍

ଓ : ପିଲାଟି ଚକ୍କା ହଜାଇ ଦେଲା ।

ସ : ପାସିଜାନ୍ ତାଂକାନ୍ ଆସ୍‌ସିଏଡ଼େତେନ୍ ।

ହତିଆର : ବାରାରାଞ୍ଜାନ୍‌ରାମାନ୍‌ଜି

ଓ : କାମକୁ ଗଲେ ହତିଆର ଧରିବାକୁ ହୁଏ ।

ସ : ବାରାବାନ୍ ଇସ୍‌ଲାବେନ୍‌ଡ଼େନ୍ ବାରାରାଞ୍ଜାନ୍‌ରାମାନ୍‌ଜି ଆଞ୍ଜାମ୍‌ବେନ୍ ଡ଼େତେ ।

ହରଡ଼ : ରଗ

ଓ : ହରଡ଼ ଡ଼ାଲି ଖାଇବାକୁ ସମସ୍ତେ ଭଲ ପାଆନ୍ତି ।

ସ : ରଗ ମାରାଇନାନ୍ ଆଜୁମ୍‌ବେନ୍ କୁଡୁବ ମାନ୍‌ରାନ୍‌ଜି ବାଂସା ଆପ୍‌ପାଡ଼େତେଜି ।

ହରିଡ଼ା : ତୁସା

ଓ : ହରିଡ଼ାରୁ ଔଷଧ ତିଆରିହୁଏ ।

ସ : ତୁସାନ୍ ରେଗାମାନ୍ ଗାଡ଼େଲତେ ।

ହଳଦୀ : ସାଡ଼୍‌ସାଡ଼୍

ଓ : ହଳଦୀ ଗୁଣ୍ଡ ସବୁ ତାରକାରୀରେ ପକାଯାଏ ।

ସ : ସାଡ଼୍‌ସାଡ଼ାନ୍ କୁଡୁବ୍ ତାନଡ଼୍‌ଗାଲ୍ ଲିଡ଼ାନ୍ ପାନିଡ଼୍ ପିଡ଼ାନ୍ ଡ଼େତେ ।

ହସିବା : ଆମାଆଡ଼୍‌ବା

ଓ : ପିଲା ମାନଙ୍କୁ ହସାଇବା ଓ ଖେଳାଇବା ଭଲ ।

ସ : ପାସିଜାନ୍‌ଜି ଆଡ଼ଡ଼୍ ଆବ୍‌ମାଆଡ଼୍ ବେନ୍ ଡ଼ ଆବ୍‌ଗାତା ସିନାବେନ୍ ବାଡ଼୍‌ସା ।

ହଲାଇବା : ଆୟୁବା

ଓ : ପିଲାଟି ଶୋଇଲା ବେଳେ ହଲାଇଲେ ଭଲରେ ଶୁଏ ।

ସ : ପାସିଜାନ୍ ଆଡ଼ିମାଡ଼୍‌ତେନାନ୍ ଆୟ୍‌ମ୍‌ୟୁଲାବେନ୍ ଡ଼େନ୍ ବାଡ଼୍‌ସାଲେ ଡ଼ିମାଡ଼୍‌ତେନ୍ ।

ହଲିବା : ଇଃଡ଼୍‌ନା

ଓ : ହାତୀ ହଲି ହଲି ଚଲେ ।

ସ : ରାଆନ୍ ଇଃଡ଼୍‌ଲେନ୍ ଇଃଡ଼୍‌ଲେନ୍ ଞାଁତେନ୍ ।

ହାଇ ମାରିବା : ଆଡ଼େବ୍‌ଡ଼ା

ଓ : ଭୋକ ଲାଗିଲେ ହାଇ ମାରିବାକୁ ହୁଏ ।

ସ : ତୁଲାଇଡ଼ାଲେନ୍‌ଡ଼େନ୍ ଆଡ଼େବ୍‌ଡ଼ା ଲାଡ଼୍‌ତେନ୍ ।

ହାଡ଼ : ଜାଆଡ଼୍

ଓ : ସମସ୍ତଙ୍କ ଦେହରେ ହାଡ଼ ରହେ ।

ସ : କୁଡୁର୍ ମାନରାନ୍ ଆଡ଼୍ ଲିଡ଼ାନ୍ ଜାଆଡ଼ାନ୍ ଡ଼ାକୁ ।

ହାତ : ସିଇ

ଓ : ମାଙ୍କଡ଼ର ହାତ ଅଛି ।

ସ : ଆରସିନ୍ ଆସିଇନ୍ ଡ଼ାକୁ ।

ହାପୁରିବା : ଆସାବ୍‌ବାରୁଇଜ୍‌ବା

ଓ : ପାଣିଆ ତରକାରୀ ହାପୁରି କରି ଖାଇବେ ।

ସ : ଡ଼ାଆତଡ଼ାନ୍ ସାବ୍‌ବାରୁଇଜ୍‌ଲେ ଜୁମ୍‌ତାବେ ।

ହାବୁଡ଼ିବା : ଆରାବାଡ଼୍‌ବା

ଓ : ବଣ ରାସ୍ତାରେ ଯାଉଯାଉ ବାଘ ହାବୁଡ଼ରେ ପଡ଼ିଲା ।

ସ : ତୁଲାବ୍ ଗଡ଼ାନ୍ ଝାଁନାତା ଝାଁନାତା କିଃନାନ୍ ଆରାବାଡ଼୍‌ଲାଇ ।

ହାର : ରାନାତାଡ଼୍

ଓ : ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକମାନେ ହାର ପିନ୍ଧିବାକୁ ବହୁତ ଇଚ୍ଛା କରନ୍ତି ।

ସ : ଇନ୍‌ସାଲନ୍‌ଜି ରାନା ତାଡ଼ାନ୍ ଆତଲ୍‌ବେନ୍ ଆଉର ଇତ୍‌ସୁମ୍‌ତେଜି ।

କ୍ଷ

କ୍ଷୟ ବା କ୍ଷତି : ମୁଡ଼୍‌ସା

ଓ : ବେପାରରେ ମୋର ଟଙ୍କା କ୍ଷତି ହେଲା ।

ସ : ତାନେମ୍‌ନା ଲିଡ଼ାନ୍ ତାଡ଼୍‌କାଞ୍ଚେନ୍ ମୁଡ଼୍‌ସାଲେ ।

କ୍ଷୁର : କାନୁଡ଼୍

ଓ : ମୁଁ କ୍ଷୁର ହେଉଛି ।

ସ : ଞ୍ଚେନ୍ କୁଡ଼୍ କୁଡ଼୍ ତେନାଇ ।

ସଂଖ୍ୟା : ସାଙ୍କଳ୍ପ (ତାନିତି)

୧	:	ଏକ	:	ଆବୟ୍
୨	:	ଦୁଇ	:	ବାଗୁ
୩	:	ତିନି	:	ୟାଗି
୪	:	ଚାରି	:	ଉନ୍ଝି
୫	:	ପାଞ୍ଚ	:	ମନଲଇ
୬	:	ଛଅ	:	ତୁରରୁ
୭	:	ସାତ	:	ଗୁଲ୍‌ଜି
୮	:	ଆଠ	:	ତାମ୍‌ଜି
୯	:	ନଅ	:	ତିନ୍‌ଜି
୧୦	:	ଦଶ	:	ଗାଲ୍‌ଜି
୧୧	:	ଏଗାର	:	ମିୟାଲ୍ (ଗାଲ୍‌ମୁଇ)
୧୨	:	ବାର	:	ମୁୟାଲ୍ (ମିଗ୍‌ଗାଲ୍)
୧୩	:	ତେର	:	ୟାୟାଲ୍ (ମିଗ୍‌ଗାଲ୍ ଆବଇ)
୧୪	:	ଚଉଦ	:	ଉୟାଲ୍ (ମିଗ୍‌ଗାଲ୍ ବାଗୁ)
୧୫	:	ପନ୍ଦର	:	ମୟାଲ୍ (ମିଗ୍‌ଗାଲ୍ ୟାଗି)
୧୬	:	ଷୋହଳ	:	ତୁୟାଲ୍ (ମିଗାଲ୍ ଉନ୍‌ଜି)
୧୭	:	ସତର	:	ଗୁୟାଲ୍ (ମିଗାଲ୍ ମନଲଇ)
୧୮	:	ଅଠର	:	ତାୟାଲ୍ (ମିଗାଲ୍ ତୁଡ୍‌ରୁ)
୧୯	:	ଅଣେଇଶ	:	ତିଇଲ୍ (ମିଗାଲ୍ ଗୁଲ୍‌ଜି)
୨୦	:	କୋଡ଼ିଏ	:	ବାଲ୍ (ବକୁଡ଼ି)
୨୧	:	ଏକୋଇଶ	:	ବାଲ୍‌ବୟ୍ (ବକୁଡ଼ି ଆବଇ)
୨୨	:	ବାଇଶ	:	ବାଲ୍‌ବା (ବକୁଡ଼ି ବାଗୁ)
୨୩	:	ତେଇଶ	:	ବାଲ୍‌ୟା (ବକୁଡ଼ି ୟାଗି)
୨୪	:	ଚବିଶ	:	ବାଲ୍‌ଉନ୍ (ବକୁଡ଼ି ଉନ୍‌ଜି)
୨୫	:	ପଚିଶ	:	ବାଲ୍‌ମାନ (ବକୁଡ଼ି ମନଲଇ)
୨୬	:	ଛବିଶ	:	ବାଲ୍‌ତୁର (ବକୁଡ଼ି ତୁଡ୍‌ରୁ)
୨୭	:	ସତାଇଶ	:	ବାଲ୍‌ଗୁନ୍ (ବକୁଡ଼ି ଗୁଲ୍‌ଜି)
୨୮	:	ଆଠାଇଶ	:	ବାଲ୍‌ତାମ୍ (ବକୁଡ଼ି ତାମ୍‌ଜି)

୨୯ :	ଅଣତ୍ରିଶ :	ବାଲ୍‌ତିନ୍ (ବକୁଡ଼ି ତିନ୍‌ଜି)
୩୦ :	ତିରିଶ :	ୟାଲ୍ (ବକୁଡ଼ି ଗାଲ୍‌ଜି)
୩୧ :	ଏକତ୍ରିଶ :	ୟାଲ୍‌ବୟ୍ (ବକୁଡ଼ି ଗାଲ୍‌ମୁଇ)
୩୨ :	ଦ୍ଵିଶ :	ୟାଲ୍‌ବା (ବକୁଡ଼ି ମିଗାଲ୍)
୩୩ :	ତେତିଶ :	ୟାଲ୍‌ୟା (ବକୁଡ଼ି ମିଗାଲ୍ ଆବଇ)
୩୪ :	ଚଉତିଶ :	ୟାଲ୍‌ଉନ୍ (ବକୁଡ଼ି ମିଗାଲ୍ ବାଗୁ)
୩୫ :	ପଞ୍ଚତିଶ :	ୟାଲ୍‌ମନ୍ (ବକୁଡ଼ି ମିଗାଲ୍ ଯାଗି)
୩୬ :	ଛତିଶ :	ୟାଲ୍‌ତୁର୍ (ବକୁଡ଼ି ମିଗାଲ୍ ଉନ୍‌ଜି)
୩୭ :	ସକ୍ଷତିଶ :	ୟାଲ୍‌ଗୁନ୍ (ବକୁଡ଼ି ମିଗାଲ୍ ମନ୍‌ଲଇ)
୩୮ :	ଅଠତିଶ :	ୟାଲ୍‌ତାମ୍ (ବକୁଡ଼ି ମିଗାଲ୍ ତୁଡ଼ୁ)
୩୯ :	ଅଣଗଣିଶ :	ୟାଲ୍‌ତିନ୍ (ବକୁଡ଼ି ମିଗାଲ୍ ଗୁଲ୍‌ଜି)
୪୦ :	ଋଣିଶ :	ଉଲ୍ (ବାକୁଡ଼ି)
୪୧ :	ଏକଚାଳିଶ :	ଉଲ୍‌ବୟ୍ (ବାକୁଡ଼ି ଆବଇ)
୪୨ :	ବୟାଳିଶ :	ଉଲ୍‌ବା (ବାକୁଡ଼ି ବାଗୁ)
୪୩ :	ତେୟାଳିଶ :	ଉଲ୍‌ୟା (ବାକୁଡ଼ି ଯାଗି)
୪୪ :	ଚଉଚାଳିଶ :	ଉଲ୍‌ଉନ୍ (ବାକୁଡ଼ି ଉନ୍‌ଜି)
୪୫ :	ପଞ୍ଚଗଣିଶ :	ଉଲ୍‌ମନ୍ (ବାକୁଡ଼ି ମନ୍‌ଲଇ)
୪୬ :	ଛୟାଳିଶ :	ଉଲ୍‌ତୁର୍ (ବାକୁଡ଼ି ତୁଡ଼ୁ)
୪୭ :	ସତଗଣିଶ :	ଉଲ୍‌ଗୁନ୍ (ବାକୁଡ଼ି ଗୁଲ୍‌ଜି)
୪୮ :	ଅଠଗଣିଶ :	ଉଲ୍‌ତାମ୍ (ବାକୁଡ଼ି ତାମ୍‌ଜି)
୪୯ :	ଅଣଗଣଷ :	ଉଲ୍‌ତିନ୍ (ବାକୁଡ଼ି ତିନ୍‌ଜି)
୫୦ :	ପଠଷ :	ମଲ୍ (ବାକୁଡ଼ି ଗାଲ୍‌ଜି)
୫୧ :	ଏକାଦନ :	ମଲ୍‌ବୟ୍ (ବାକୁଡ଼ି ଗାଲ୍‌ମୁଇ)
୫୨ :	ଦ୍ଵାଦନ :	ମଲ୍‌ବା (ବାକୁଡ଼ି ମିଗାଲ୍)
୫୩ :	ତେପନ :	ମଲ୍‌ୟା (ବାକୁଡ଼ି ମିଗାଲ୍ ଆବଇ)
୫୪ :	ଚଉଦନ :	ମଲ୍‌ଉନ୍ (ବାକୁଡ଼ି ମିଗାଲ୍‌ବାଗୁ)
୫୫ :	ପଞ୍ଚାଦନ :	ମଲ୍‌ମନ୍ (ବାକୁଡ଼ି ମିଗାଲ୍ ଯାଗି)
୫୬ :	ଛପନ୍ :	ମଲ୍‌ତୁର୍ (ବାକୁଡ଼ି ମିଗାଲ୍ ଉନ୍‌ଜି)
୫୭ :	ସତାଦନ :	ମଲ୍‌ଗୁନ୍ (ବାକୁଡ଼ି ମିଗାଲ୍ ମନ୍‌ଲଇ)

୫୮ :	ଅଠାବନ	:	ମଲତାମ୍ (ବାକୁଡ଼ି ମିଗାଲ ତୁଡ଼ରୁ)
୫୯ :	ଅଣଷଠି	:	ମଲତନ (ବାକୁଡ଼ି ମିଗାଲ ଗୁଲଜ)
୬୦ :	ଷାଠିଏ	:	ତୁଲ୍ (ୟାକୁଡ଼ି)
୬୧ :	ଏକଷଠି	:	ତୁଲ୍‌ବୟ୍ (ୟାକୁଡ଼ି ଆବଇ)
୬୨ :	ବାଷଠି	:	ତୁଲ୍‌ବା (ୟାକୁଡ଼ି ବାଗୁ)
୬୩ :	ତେଷଠି	:	ତୁଲ୍‌ୟା (ୟାକୁଡ଼ି ଯାଗି)
୬୪ :	ଚଉଷଠି	:	ତୁଲ୍‌ଉନ୍ (ୟାକୁଡ଼ି ଉନ୍‌ଜି)
୬୫ :	ପଞ୍ଚଷଠି	:	ତୁଲ୍‌ମନ୍ (ୟାକୁଡ଼ି ମନଲଇ)
୬୬ :	ଛଅଷଠି	:	ତୁଲ୍‌ତୁର (ୟାକୁଡ଼ି ତୁଡ଼ରୁ)
୬୭ :	ସତଷଠି	:	ତୁଲ୍‌ଗୁନ୍ (ୟାକୁଡ଼ି ଗୁଲଜି)
୬୮ :	ଅଠଷଠି	:	ତୁଲ୍‌ତାମ୍ (ୟାକୁଡ଼ି ତାମ୍‌ଜି)
୬୯ :	ଅଣଅଷଠି	:	ତୁଲ୍‌ତିନ୍ (ୟାକୁଡ଼ି ତିନ୍‌ଜି)
୭୦ :	ସତୁରୀ	:	ଗୁଲ୍ (ୟାକୁଡ଼ି ଗାଲଜି)
୭୧ :	ଏକଅଷଠି	:	ଗୁଲ୍‌ବୟ୍ (ୟାକୁଡ଼ି ଗାଲ୍‌ମୁଇ)
୭୨ :	ବାଅଷଠି	:	ଗୁଲ୍‌ବା (ୟାକୁଡ଼ି ମିଗାଲ୍)
୭୩ :	ତେଅଷଠି	:	ଗୁଲ୍‌ୟା (ୟାକୁଡ଼ି ମିଗାଲ୍ ଆବଇ)
୭୪ :	ଚଉଅଷଠି	:	ଗୁଲ୍‌ଉନ୍ (ୟାକୁଡ଼ି ମିଗାଲ୍ ବାଗୁ)
୭୫ :	ପଞ୍ଚଅଷଠି	:	ଗୁଲ୍‌ମନ୍ (ୟାକୁଡ଼ି ମିଗାଲ୍ ଯାଗି)
୭୬ :	ଛଅଅଷଠି	:	ଗୁଲ୍‌ତୁର (ୟାକୁଡ଼ି ମିଗାଲ୍ ଉନ୍‌ଜି)
୭୭ :	ସତଅଷଠି	:	ଗୁଲ୍‌ଗୁନ୍ (ୟାକୁଡ଼ି ମିଗାଲ୍ ମନଲଇ)
୭୮ :	ଅଠଅଷଠି	:	ଗୁଲ୍‌ତାମ୍ (ୟାକୁଡ଼ି ମିଗାଲ୍ ତୁଡ଼ରୁ)
୭୯ :	ଅଣଅଅଷଠି	:	ଗୁଲ୍‌ତିନ୍ (ୟାକୁଡ଼ି ମିଗାଲ୍ ଗୁଲଜି)
୮୦ :	ଅଶି	:	ତାଲ୍ (ଉନ୍‌ଜି କୁଡ଼ି)
୮୧ :	ଏକାଅଶି	:	ତାଲ୍‌ବୟ୍ (ଉନ୍‌ଜି କୁଡ଼ି ଆବଇ) (ଆବଇ)
୮୨ :	ବୟାଅଶି	:	ତାଲ୍‌ବା (ଉନ୍‌ଜି କୁଡ଼ି ବାଗୁ)
୮୩ :	ତେୟାଅଶି	:	ତାଲ୍‌ୟା (ଉନ୍‌ଜି କୁଡ଼ି ଯାଗି)
୮୪ :	ଚଉରାଅଶି	:	ତାଲ୍‌ଉନ୍ (ଉନ୍‌ଜି କୁଡ଼ି ଉନ୍‌ଜି)
୮୫ :	ପଞ୍ଚାଅଶି	:	ତାଲ୍‌ମନ୍ (ଉନ୍‌ଜି କୁଡ଼ି ମନଲଇ)
୮୬ :	ଛୟାଅଶି	:	ତାଲ୍‌ତୁର (ଉନ୍‌ଜି କୁଡ଼ି ତୁଡ଼ରୁ)

୮୭ :	ସତାଅଶି :	ତାଲଗୁନ୍ (ଉନ୍‌ଜି କୁଡ଼ି ଗୁଲ୍‌ଜି)
୮୮ :	ଅଠାଅଶି :	ତାଲତାମ୍ (ଉନ୍‌ଜି କୁଡ଼ି ତାମ୍‌ଜି)
୮୯ :	ଅଣାନବେ :	ତାଲତିନ୍ (ଉନ୍‌ଜି କୁଡ଼ି ତିନ୍‌ଜି)
୯୦ :	ନବେ :	ତିଲ୍ (ଉନ୍‌ଜି କୁଡ଼ି ଗାଲ୍‌ଜି)
୯୧ :	ଏକାନବେ :	ତିଲ୍‌ବୟ୍ (ଉନ୍‌ଜି କୁଡ଼ି ଗାଲ୍‌ମୁଇ)
୯୨ :	ବୟାନବେ :	ତିଲ୍‌ବା (ଉନ୍‌ଜି କୁଡ଼ି ମିଗାଲ୍)
୯୩ :	ତେୟାନବେ :	ତିଲ୍‌ୟା (ଉନ୍‌ଜି କୁଡ଼ି ମିଗାଲ୍ ଆବଇ)
୯୪ :	ଚଉରାନବେ :	ତିଲ୍‌ଉନ୍ (ଉନ୍‌ଜି କୁଡ଼ି ମିଗାଲ୍ ବାଗୁ)
୯୫ :	ପଞ୍ଚାନବେ :	ତିଲ୍‌ମନ୍ (ଉନ୍‌ଜି କୁଡ଼ି ମିଗାଲ୍ ଯାଗି)
୯୬ :	ଛୟାନବେ :	ତିଲ୍‌ତୁର୍ (ଉନ୍‌ଜି କୁଡ଼ି ମିଗାଲ୍ ଉନ୍‌ଜି)
୯୭ :	ସତାନବେ :	ତିଲ୍‌ଗୁନ୍ (ଉନ୍‌ଜି କୁଡ଼ି ମିଗାଲ୍ ମନ୍‌ଲଇ)
୯୮ :	ଅଠାନବେ :	ତିଲ୍‌ତାମ୍ (ଉନ୍‌ଜି କୁଡ଼ି ମିଗାଲ୍ ତୁଡ଼ରୁ)
୯୯ :	ଅନେଶ୍ୱତ :	ତିଲ୍‌ତିନ୍ (ଉନ୍‌ଜି କୁଡ଼ି ମିଗାଲ୍ ଗୁଲ୍‌ଜି)
୧୦୦ :	ଶହେ :	ଆଲ୍ (ବ ସୁଓଧା) ବସୁଆ

ସପ୍ତାହ : ବୟ୍‌ତାର୍ (ବ.ପାଲି)

୧ :	ରବିବାର :	ୟୁଜ୍‌ତାର୍ :	ଆଡିଆରା
୨ :	ସୋମବାର :	ଗାୟ୍‌ତାର୍ :	ସୋମ୍‌ବାରା
୩ :	ମଙ୍ଗଳବାର :	ଲାବ୍‌ତାର୍ :	ମାଙ୍ଗାଡ଼ାରା
୪ :	ବୁଧବାର :	ରାଇତାର୍ :	ବୁଡୁଆରା
୫ :	ଗୁରୁବାର :	ଡାଡାର୍ :	ଲାଜିୟାରା
୬ :	ଶୁକ୍ରବାର :	ଉଡ୍‌ତାର୍ :	ସୁକ୍‌ଲାରା
୭ :	ଶନିବାର :	ଆର୍‌ତାର୍ :	ସାନଧାଆରା

ମାସରନାମ : ଆଙ୍ଗାଲ୍‌ଝୁମ୍

ବୈଶାଖ :	ୟୁଡ୍	-	ବସାଗ
ଜ୍ୟେଷ୍ଠ :	ନାଡ୍	-	ତେସ୍ତ
ଆଷାଢ :	ଗାନିଡ୍	-	ଆସାଡ଼ା
ଶ୍ରାବଣ :	ଗାରିଡ୍	-	ସେରାବ
ଭାଦ୍ରବ :	ନାରାଡ୍	-	ବୁଡୁ

ଆଶ୍ୱିନ	:	ସ୍ୱାରେଡ଼୍ (ଞ୍ଜାକୁଙ୍ଗ)	ଅସିନ
କାର୍ତ୍ତିକ	:	ତାବିଡ଼୍	- କାର୍ତ୍ତିକା
ମାର୍ଗଶିର	:	ଲୀଡ଼୍	- ମଙ୍ଗଶିର
ପୌଷ	:	ସାମାନ୍	- ପୁଷ
ମାଘ	:	ସ୍ୱାର୍	- ମାଗ
ଫାଲ୍ଗୁଣ	:	ଲୀୟାଡ଼୍	- ପଗୁନ
ଚୈତ୍ର	:	ତଡ଼୍	- ସଇତି

ରତୁର ନାମ : ଇଡ଼ଞ୍ଜୁମ୍

ଗ୍ରୀଷ୍ମ	:	ତେଇଡ଼୍ (ଡ଼ାଗାଈଂ)
ବର୍ଷା	:	ଗାନ୍ଧୁରଇଡ଼୍ (ଗାନ୍ଧୁରଈଂ)
ଶରତ	:	କାଚେରଇଡ଼୍ (ତିସାର୍ ଈଂ)
ହେମନ୍ତ	:	ପୁରେଡ଼୍‌ଇଡ଼୍ (ଗାଈଗାଈ ଡୁଲ୍ ଈଂ)
ଶୀତ	:	ଶାରିଡ଼୍‌ଇଡ଼୍ (ଗାଡ଼୍‌ଗାଡ଼ିଂ) (ରାଡ଼ାଈଂ)
ବସନ୍ତ	:	ବରଇଡ଼୍ (ଞ୍ଜିବାଈଂ)

ଅଣ୍ଡିରା ବିଲେଇ : ଅଙ୍ଗେରରାମ୍

- ଓ : ଆମଘରେ ଅଣ୍ଡିରାବିଲେଇ ପୋଷିଲୁ ।
- ସ : ସିଇଙ୍ଗ୍‌ଲେ ଅଙ୍ଗେରରାମ୍ ଆଲୁଲୀୟ୍ ।

ଅଣ୍ଡିରାପିଲା : ଅଙ୍ଗେରସିଜ୍

- ଓ : ଆମଘରେ ଗୋଟିଏ ହେଲେ ଅଣ୍ଡିରାପିଲା ନାହିଁ ।
- ସ : ସିଇଂଲେ ଆବସ୍ତ ଜାନାଂ ଅଙ୍ଗେରସିଜାନ୍ ଆଗାସା ।

ଅତିଥି : ଡ଼ୟଲ୍‌ମାର୍

- ଓ : ଆଜି ଆମଘରକୁ ଅତିଥି ଆସିବେ ।
- ସ : ଲୀମି ସିଇଡ଼୍‌ଲେନ୍ ଡ଼ୟାଲ୍ ଇୟ୍‌ଡ଼ାୟ୍‌ଜି ।

ଅଦା : ସିଙ୍ଗେର୍

- ଓ : ଆମବାଡ଼ିରେ ଅଦା ଲଗାଇଲୁ ।
- ସ : କାରୋଙ୍ଗ୍‌ଲେ ସିଙ୍ଗେରରାନ୍ ଆଗୁଲୀୟ୍ ।

ଅନ୍ଧ : କାଡୁ

- ଓ : ଅନ୍ଧମାନେ ବାଡ଼ିଧରି ରାସ୍ତାରେ ଚଲନ୍ତି ।
- ସ : କଡୁ ମାରାନ୍ ଜିଡ଼ାଂଗୁନ୍ ଞ୍ଜାମ୍‌ଲେ ତାଡ଼ରାନ୍ ଞ୍ଜାଡେନ୍‌ଜି ।

ଅନ୍ଧାର : ଲୁଚୁଡ଼ୁ

ଓ : ଅନ୍ଧାର ରାତିରେ ଦେଖି ବାଟରେ ଚଳନ୍ତି ।

ସ : ଲୁଚୁଡ଼ୁଡ଼ାମ୍ ତଗାଲ ଲିଡ଼ାନ୍ ତାତରାନ୍‌ଗିଲେ ଖିତିନି ।

ଅନାଥ : କୋଣ୍ଡା

ଓ : ଆମଗାଁରେ ଚରିଜଣ ଅନାଥ ପିଲା ଅଛନ୍ତି ।

ସ : ଗରଜାଂ ଲେନ୍ ଉନ୍‌ଜି କୁନ୍‌ରା ସିଜାନ୍‌ଜି ତାକୁ ।

ଅଅଁଳା : ଏଡେର

ଓ : ଅଅଁଳା ଖାଇଲେ କଷା, ମିଠା, ପାଟିକୁ ଲାଗେ ।

ସ : ଏଡେରନ୍ ଜୁଲାଇବିନ୍‌ଡେ ବୁକୁଡ଼, ବୁକୁଡ଼, ରାଗାଲ, ତଅଡ଼ାନ୍ ଡେଡି ।

ଆଇ : ଯୁୟୁଡ଼

ଓ : ଆଇ ରାତିରେ ଗନ୍ଧ କହି ମୋତେ ଶୁଆଇ ଦିଏ ।

ସ : ଯୁୟୁଜେନ୍ ତଗାଲାନ କାତାଲିନ୍ ଆନ୍‌ଲେନ୍ ଆତଂ ତାବମୁଲେ ସିତ୍ତେ ।

ଓଜାଡ଼ିବା - ରୁବମା

ଓ : ଆମରମା ହାଣ୍ଡିରେ ପାଣି ଓଜାଡ଼ୁଛି ।

ସ : ଯାଂଜେନ୍ ତାଂକିଲିଡ଼ାନ୍ ତାଆନ୍ ରୁବମାତେ ।

ଅଣ୍ଡା : ଡିଆ

ଓ : ମୋର ଅଣ୍ଡା ବ୍ୟଥା ହେଉଛି ।

ସ : ଡିଆଜେନ୍ ଆସୁଡ଼ାଡ଼ିଜି ।

ନାତି : ଉଲେଙ୍ଗ

ଓ : ମୋର ଆଇ ନାତିବୋଲି ମୋତେ ପାଟିଲା ଆମ ଆଣି ଦେଲା ।

ସ : ଯୁ ଯୁ -ଜେନ୍ ଉଡ଼ଲେଂଜେନ୍ ଗାମଲେ ଆବଇ, ଆଗୁର୍ ଉଡ଼ାନ୍ ।ପାଂତିଇଜିତେନ୍ ।

ଅଣ୍ଡା : ଆଡ଼ରେସିମ୍

ଓ : ଗୋଟିଏ ମାଇକୁକୁଡ଼ା ଆମଘରେ ଅଣ୍ଡାଦେଉଛି ।

ସ : ଆବଇ ଆୟାଡ଼୍‌ମ୍ ସିଇଡ଼ଲେନ୍ ଆଡ଼ରେ ତିନ୍ ।

ବିଭିନ୍ନପଶୁ : ବିଗ୍‌ଗାଡ଼ା ବିଗ୍‌ଗାଡ଼ା ଜନ୍‌ଡୁନ୍‌ଜି

ଗାଇ : ଆୟାତାଂ

ଓ : ଗାଇ ଗୋଟିଏ ପାଲିତ ପଶୁ ।

ସ : ଆୟାତାଡ଼୍ ଆବଇ (ଲାନୁ) (ଲାନୁଜନ୍‌ଜୁ) ।

ବଳଦ : ଅରତାତ୍

ଓ : ବଳଦ ହଳ ଋଷ କାମରେ ଲାଗେ ।

ସ : ଅରତାତ୍ତାନ୍ ବାତ୍ତେ ଅରନ୍ତେ ଡେତେ ।

ଷଷ୍ଠ : କୋପାତାତ୍

ଓ : ଷଷ୍ଠ ବଳଦ ଲଡ଼େଇ ଦେଖ ।

ସ : କୋପାତାତ୍ତାନ୍ ଆସୁନ୍ତୁନ୍ ଗିଜ୍ବା ।

ବାଘ : କିଃନା

ଓ : ବଣରେ ବାଘ ରହେ ।

ସ : ଗାଡ଼ାଲିଡ଼ାନ୍ କିଃନାନ୍ ଡାକୁତିନ୍ (ତୁଲୀବାନ) ।

ବାଘୁଣି : ଆନ୍ସାଲକିଡ଼

ଓ : ବାଘୁଣି ଛୁଆ ଜନ୍ମ କରେ ।

ସ : ଆନ୍ସାଲ କିଡ଼ାନ ଆଅନ୍ କିଃତାନ୍ କୁଡ଼ତେ ।

ଓଟ : ସିସାଲାଇ(ସିସାବଂଡ଼ା)

ଓ : ଓଟ ଗୋଟିଏ ଭାରବାହୀ ପଶୁ ।

ସ : ସିସାବଂଡ଼ା ଲାଗିନ୍ ଜାନାବାନ୍ ପାଂତେ ।

ଓଧ : କୋଲାପ/କୁଡ଼ଲାବ୍

ଓ : ଓଧ ପାଣିରେ ରହେ ।

ସ : କୋଲାପ ଡ଼ାଆଲିଡ଼ାନ୍ ଡ଼ାକୁତିନ୍ ।

କଲରାପତିଆ : କିନ୍ସତ୍ କିଃଡ଼

ଓ : କଲରାପତିଆ ଗୋଟିଏ ଛୋଟବାଘ ।

ସ : କିନ୍ସତ୍ତବା ନିଃଡ଼ାନ୍ ଆବଇ ସାନ୍ନା କିଃଡ଼ ।

କଟାସ : ବୁଆବ୍

ଓ : କଟାସ କୁକୁଡ଼ା, ମୁଷା, ଶିକାର କରେ ।

ସ : ବୁଆବାନ୍ କାନ୍ସିମାନ୍ କୁମ୍ବୁଲାନ ଝାଁମ୍ତେ ।

କୁକୁର : କିନ୍ସତ୍

ଓ : କୁକୁର ଘର ଜଗେ ।

ସ : କିନ୍ସତାନ୍ ସିଡ଼ାନ୍ ଅରଲ୍ତେ/ତୁରତୁରତେ ।

କୁକୁରି : ଆୟାଂସତ୍

ଓ : କୁକୁରି ଛୁଆ ଜନ୍ମ କରେ ।

ସ : ଆୟାଂସତାନ୍ ଆଅନାନ୍ କୁଡ଼ତେ ।

କୋକି ଶିଆଳି : କୁଲୁ (ବୁରା)

ଓ : କୋକିଶିଆଳି କୁକୁଡ଼ା ଶିକାର କରେ ।

ସ : କୁଲୁ କାନସିମାନ ଖାଏ ।

ଗଧ : ପେକୁଡ଼

ଓ : ଗଧ ପିଠିରେ ଜିନିଷ ଲଦି ଦିଅନ୍ତି ।

ସ : ପେକୁଡ଼ାନ୍ ଆକାଷ୍ଟୁ ଲିଡ଼ାନ୍ ଜାନାବାନ୍ ତାମ୍ବେଡ଼ତେ ।

କୁକୁରଛୁଆ : ଆଅନ୍ ସଡ଼

ଓ : କୁକୁରଛୁଆ ମା ସହ ଖେଳେ ।

ସ : ଆଅନ୍ସଡ଼ାନ୍ ଆୟାଡ଼ାନ୍ ଆମ୍ପାଚା ଆନ୍ତିଡ଼ତେନ୍ ।

ଗଧୁଆ : ବାଡ଼ କୁଲ (ଅଡ଼ଲା)

ଓ : ଗଧୁଆ ଛେଳି ଶିକାର କରେ ।

ସ : ବାଡ଼କୁଲୁନ୍ କିମ୍ପେଡ଼ାନ୍ ଖାଏ ।

ଗନ୍ଧଳ : ସାଏଲ

ଓ : ଗନ୍ଧଳ ବଣରେ ରହେ ।

ସ : ସାଏଲ ଗାଡ଼ା ଡ଼ାକୁତେ (ସାଏଲାନ ଗାଡ଼ାନ୍ ତୁଲାବାନ୍ ଡ଼ାକୁତେନ୍) ।

ଗୁଣ୍ଡୁଚି ମୂଷା : ଗଣ୍ଡି

ଓ : ଗଛରେ ଗୁଣ୍ଡିଚି ମୂଷା ଖେଳୁଛି ।

ସ : ଗନ୍ଡ଼ିଜାନ୍ ଆରାଲିଡ଼ାନ୍ ଆନ୍ତିଡ଼ତେନ୍ ।

ଘୋଡ଼ା : କୁର୍ତ୍ତା

ଓ : ଘୋଡ଼ା ଗୋଟିଏ ପାଳିତ ପଶୁ ।

ସ : କୁର୍ତ୍ତା ଆବଲ ଲାନୁ ଜନ୍ମୁ ।

ଘୋଡ଼ି : ଆନ୍ସାଲ କୁର୍ତ୍ତା

ଓ : ଘୋଡ଼ି ପଡ଼ିଆରେ ଚରୁଛି ।

ସ : ଆୟା କୁର୍ତ୍ତାନ୍ ବାସେ ଜୁମ୍ ଜୁମ୍ ତିନ୍ ଲିଡ଼ାନ୍ ।

ଘୁଷୁରି : କମୋନ

ଓ : ଘୁଷୁରି ପାଳନ ଲାଭଜନକ ଚରଣ ।

ସ : କାମ୍ବୁନାନ୍ ଲୁଲାବିଶେନ୍ ଲାବନ୍ ଡ଼ାକୁ ।

ଚୁରହା : ସୈତୁକ୍‌କୋମ୍

ଓ : ଚୁରହା ମୂଷାର ପାଟି ଗୋଜିଆ ଥାଏ ।

ସ : ସାଇଞ୍ଚୁକ୍‌କୋମ୍ କୁମାନ୍ ଆତଅଡ଼ ମାଇଜା ତାମ୍ ।

ଚଟିଆ ମୂଷା : ରିଡିକ୍ୟୁମ୍ (କୋଡ଼ତକ୍ୟୁମ୍)

ଓ : ଧାନ ଅମାରରେ ଚଟିଆ ମୂଷା ବୁଲୁଥାନ୍ତି ।

ସ : ଜାନରୁମ୍ ସିଂ ଲିଡ଼ାନ୍ କୁଡ଼ାତାଡ଼ କୁମାନ୍ ଏଣୁ ତେଜି ।

ଛେଳି : କୁମେ (କିମ୍ମେଡ଼)

ଓ : ଛେଳିଡ଼ାଳ ଖାଏ ।

ସ : କୁମ୍ମେଡ଼ାନ୍ ଅଲାନ କୁମ୍ମତେ ।

ମାଛ ଛେଳି : ଆୟମ୍ମେଡ଼

ଓ : ମାଛଛେଳି ଛୁଆ ଜନ୍ମ କରେ ।

ସ : ଆନ୍ସାଲ ମେଡ଼ାନ୍ ଆଅନ୍ ମେଡ଼ାନ୍ କୁଡ଼ତେ ।

ଝିଙ୍କ : କାଞ୍ଜିଂ

ଓ : ଝିଙ୍କର ପର ଗୋଜିଆ କାଠି ପରିଥାଏ ।

ସ : କାନ୍ଜିଡ଼ାନ୍ ଆଉପୁର ମାଜାଂରା ଡ଼ାକୁତେ ।

ଠେକୁଆ : ପାନ୍ଡ଼େର (ପାଣ୍ଡେର)

ଓ : ଠେକୁଆ ବଣରେ ରହେ ।

ସ : ପାଣ୍ଡେରାନ୍ ଗାଡ଼ାନ୍ଡ଼ାକୁତେନ୍(ତୁଲୀବାନ୍) ।

ଗାଈ : ଆୟାତାଂ

ଓ : ଗାଈ ଦୁଧ ଦୁହାଯାଏ ।

ସ : ଆଡୁବ୍ ଆୟାତାଂ ଆଡୁବାନ୍ ଡିୟ୍ଲାଂତେନ୍ ।

ନେଉଳ : ରାଇଜାଡ଼/ରାଇଜାବ୍ପିଡ଼

ଓ : ନେଉଳ ସାପକୁ ମାରେ ।

ସ : ରାଇଜାଡ଼ ପେଡ଼୍ ଜାଆଡ଼ାନ୍ କାବ୍ଝିଠ୍ତେ ।

ବଣ ମଣିଷ : ଗାଡ଼ାମାର୍(ତୁଲୀବ୍ମାର୍)

ଓ : ବଣ ମଣିଷ ବଣରେଥାନ୍ତି ।

ସ : ତୁଲୀବ୍ ମାରାନ୍ ଗାଡ଼ାନ୍ ଡ଼ାକୁତେନ୍ ।

ମାଛ ବାଛୁରି : ଆନ୍ସଲ ଆଅନ୍ତାଂ

ଓ : ମାଛ ବାଛୁରି ବଡ଼ ହେଲେ ଗାଈ ହୁଏ ।

ସ : ଆନ୍ସଲ ଆଅନ୍ତାଂ ସୋଡ଼ାଲେନ୍ ଡ଼େନ୍ ଆୟାତାଂ ଡ଼େଡ଼ି ।

ଅଣ୍ଡିରା ବାଛୁରି : ଅଙ୍ଗେର ଆଅନ୍ତାଂ

ଓ : ଅଣ୍ଡିରା ବାଛୁରି ବଡ଼ ହେଲେ ବଳଦ ହୁଏ ।

ସ : ଅଙ୍ଗେର ଆଅନ୍ତାଂ ସୋଡ଼ାଲେନ୍ଡ଼େନ୍ ଅରନ୍ତାଂ ଡ଼େଡ଼ି ।

ବଡ଼ମୁଷା : ସୋଡ଼ାକୁମ୍ଭ

ଓ : ବଡ଼ ମୁଷା ବିଲହିଡ଼ ଗାତରେ ରହେ ।

ସ : ଅମ୍ଳତେଇ କୁମ୍ଭ ପୋତାର ଲିଙ୍ଗାନ୍ ଡ଼ାକୁତିନ୍ ।

(ଗୁନ୍ତୁର କୁମ୍ଭାନ୍ ସାରବାନ୍ ଆଇତି ପୁତ୍ତାର ଲିଙ୍ଗାନ୍ ଡ଼ାକୁତେନ୍) ।

ବିଲେଇ : ରେମେଡ଼

ଓ : ବିଲେଇ ଦୁଧପିଏ ।

ସ : ରମେଡ଼ାନ୍ ଆଡୁବାନ୍ ଗାତେ ।

ଭାଲୁ : ସାଲୁଆ (କାମୁଡ଼)

ଓ : ଭାଲୁ ବଣରେ ରହେ ।

ସ : ସାଲୁଆନ୍ ଗାତାନ୍ ଡ଼ାକୁତିନ୍ (ତୁଲୀବାନ୍) ।

ମଇଁଷି : ଆୟାଂ-ବଂ

ଓ : ମଇଁଷି କ୍ଷୀର ଦିଏ ।

ସ : ଆୟାଂବଡ଼ାନ୍ ଆଡୁବାନ୍ ତିୟ୍ତେ ।

ମେଣ୍ଢା : ମୁକୁଣ୍ଡାଡ଼ଂ

ଓ : ମେଣ୍ଢାର ଲୋମରେ କମଳ ହୁଏ ।

ସ : ମୁକୁଣ୍ଡାଡ଼ାନ୍ ଆଉପୁର ପାଞ୍ଜୁମ୍ ଗାରୁସାଇନାନ୍ ଡ଼େଡ଼ି ।

ମେଣ୍ଠି : ମୁକୁଣ୍ଡିଡ଼ିଂ

ଓ : ମେଣ୍ଠି କ୍ଷୀର ଦିଏ ।

ସ : ମୁକୁଣ୍ଡିଡ଼ିନ୍ ଆଡୁବାନ୍ ତିୟ୍ତାଇ ।

ମୃଗହରିଣୀ : ପାର୍ଗାଡ଼ାବ୍

ଓ : ମୃଗହରିଣୀ ବଣ ପାହାଡ଼ରେ ରହେ ।

ସ : ପାର୍ଗାଡ଼ାବାନ୍ ତୁଲୀବ୍ ଲିଙ୍ଗାନ୍ ଡ଼ାକୁତିନ୍ ।

ସିଂହ : ସିରିନ୍ (ସାମଣ୍ଡା କୁଲଲ କିଃଡ଼)

ଓ : ସିଂହବଣର ରଜା ।

ସ : ସାମଣ୍ଡା କୁଲଲକିଃଡ଼ ଗାଡ଼ାନ୍ ଆରାଜା ।

ସିଂହ : ଆନ୍ସାଲ ସାମଣ୍ଡା କୁଲୁଲ କିଃଡ଼ାନ୍

ଓ : ସିଂହୀ ଛୁଆ ଜନ୍ମ କରେ ।

ସ : ଆନ୍ସାଲ ସାମଣ୍ଡା କୁଲୁଲ କିଃଡ଼ାନ୍ ଆଅନାନ୍ କୁତ୍ତେ ।

ହାତୀ : ରାଆନ୍

ଓ : ହାତୀ ବଣରେ ରହେ ।

ସ : ରାଆନ୍ ଗାଡ଼ାଲିଙ୍ଗାନ୍ ଡ଼ାକୁତିନ୍ (ତୁଲୀବାନ୍) ।

ହନୁମାଙ୍କଡ଼ : ଆରସି

ଓ : ହନୁମାଙ୍କଡ଼ ଗଛରେ ରହନ୍ତି ।

ସ : ଆରସିନ୍ ସୋଡ଼ା ଆରା ଲିଂ ଡ଼ାକୁତିଞ୍ଜି ।

ବିରାଡ଼ି ଛୁଆ : ଆଅନ୍ରାମ୍

ଓ : ବିରାଡ଼ି ଛୁଆ କ୍ଷୀର ପିଉଛି ।

ସ : ଆଅନ୍ ରାମ୍ ଆଡୁବାନ୍ ଗାତେ ।

ଶିକାରି କୁକୁର : ଝିମ୍ବିରସଡ଼

ଓ : ଶିକାରି କୁକୁର ଶିକାରିର କଥାମାନେ ।

ସ : ଝାମ୍ବିରସଡ଼ାନ୍ ବିନ୍ଦ୍ରା ମାରାନ୍ ଆବିରନାନ୍ ମାନ୍ନିତେ ।

ବୁଲା କୁକୁର : ଏନେଣ୍ଡୁରିଂସଡ଼

ଓ : ବୁଲା କୁକୁରକୁ ବିଶ୍ୱାସ ନାହିଁ ।

ସ : ଏନେଣ୍ଡୁରିଂସଡ଼ାନ୍ ଆଡ଼ିର ଡିରନାବି ।

ପାତି ମାଙ୍କଡ଼ : କରୋ (କ୍ଲୋ)

ଓ : ପାତିମାଙ୍କଡ଼ ଗଛରେ ରହେ ।

ସ : କରୋଞ୍ଜି/ମାଙ୍କଡ଼ିନଜି ଆରା ଲିଙ୍ଗାନ୍ ଡ଼ାକୁତିନ୍ଜି ।

ହେଟାବାଘ : କୁକୁକିଃଡ଼

ଓ : ହେଟାବାଘ ମଡ଼ ଖାଇବାକୁ ଭଲପାଏ ।

ସ : କୁକୁକିଃଡ଼ାନ୍ ମାଡୁନ୍ ଜୁମ୍ତେ ।

ପୋଡ଼ : ଅରରବଂ (ବଂଡେଲ)

ଓ : ଅଣ୍ଡିରା ମଇଁଷିକୁ ପୋଡ଼ କୁହାଯାଏ ।

ସ : ଅଙ୍ଗେର୍ ବଂଡେଲାନ୍ ଅରରବଂ ବଂ ଗାମତାଜି ।

ପଶୁ ଶରୀରର ବିଭିନ୍ନ ଅଂଶ

ଖୁରା : ଗୋଲାଜିଂ/ଗୁନ୍ଲା

ଓ : ବଳଦର ୪ଟି ଖୁରା ଥାଏ ।

ସ : ଡ଼ାଲିଜାନ୍ ଉନ୍ଜି ଗୋଲାଜିଂ(ଗୁନ୍ଲାଜିଂ) ଡ଼ାକୁ ।

ଚୂଳ : ତୁନ୍ତୁ

ଓ : ମୟୂର ମୁଣ୍ଡରେ ମୟୂର ଚୂଳ ଥାଏ ।

ସ : ମାରାନ୍ ଆବର୍ଲିଂ ଆତୁଣ୍ଡୁନ୍ ଡାକୁ ।

ଚମଡ଼ା : ଆଉସାଲ

ଓ : ହାତୀର ଚମଡ଼ା ମୋଟା ।

ସ : ରାଆନ୍ ଆଉସାଲ କାବୁଠାମଡ଼ାକୁ ।

ଥୋମଣି : ଗୋଲୋତମ୍

ଓ : ଗାଈର ଥୋମଣୀ ଅଛି ।

ସ : ଆୟତାଙ୍ଗାନ୍ ଆଗୋଲୋତାମ୍ ଡାକୁ ।

ଦ୍ଵିଖଣ୍ଡିତ : ପାଲ୍‌ପାଲ୍ ଗୁଲ୍‌ଲାଇଂ

ଓ : ବଳଦର ଖୁରା ଦ୍ଵିଖଣ୍ଡିତ ଥାଏ ।

ସ : ତାଲିଜାନ୍ ଆଗୁନ୍‌ଲା ବାଗୁ ପାଲ୍‌ପାଲ୍ ଡାକୁ ।

ଲଣ୍ଡି : ଏର୍ଡେରିଂ ତାଂ (ମୁଣ୍ଡୁଡାବର୍ ତାଂ)

ଓ : ସିଙ୍ଗ ନଥୁବା ଗାଈକୁ ଲଣ୍ଡି କୁହାଯାଏ ।

ସ : ଡିରିଙ୍ଗାନ୍ ଆଗାସାନ୍ ଆୟାତାଂ ମୁଣ୍ଡୁଡି ବର୍ ତାଂ ଗାମ୍‌ଡେଜି ।

ପୋଷା : ଲାନୁ (ଲୁ)

ଓ : ପୋଷା କୁକୁର କଥା ମାନେ ।

ସ : ଲାନୁ ସଡ଼ାନ୍ ବିର୍ନାନ୍ ମାନ୍ନିତେ ।

ପହ୍ନା : ଆଜମେ

ଓ : ଗାଈର ଚରଟି ପହ୍ନା ଥାଏ ।

ସ : ଆୟାତାଙ୍ଗାନ୍ ଉନ୍‌ଜି ଆଜମେନ୍ ଡାକୁତି ।

ପଘା : ତାନଲ୍

ଓ : ପଘାରେ ଗାଈକୁ ବନ୍ଧାଯାଏ ।

ସ : ଆୟାତାଙ୍ଗାନ୍ ତାନଲାନ୍ ବାତି ଜିବାତାବି (ତଲ୍‌ବାଡ଼ତାବି) ।

ଲାଞ୍ଜ : ଆଲା

ଓ : ବଳଦର ଗୋଟିଏ ଲାଞ୍ଜ ଥାଏ ।

ସ : ତାଡ଼ଲିଜାନ୍ ଆବଇ ତାନାନ୍‌ଲା ଡାକୁ ।

ଲୋମଗୁଞ୍ଜ : ଆଲାଉନ୍

ଓ : ଗାଈର ଲାଞ୍ଜରେ ଲୋମଗୁଞ୍ଜ ଥାଏ ।

ସ : ତାଡ଼ ଲିଜାନ୍ ଆମୁତିଲା ଲିଜାନ୍ ଉଉନ୍ ଡାକୁ ।

ଶିଳା : ତିରିଡ଼୍

- ଓ : ବଳଦର ଦୁଇଟି ଶିଳାଥାଏ ।
ସ : ତାଡ଼ ଲିଜାନ୍ ବାଗୁ ତିରିଡ଼୍ ଡାକୁ ।

ଶୁଣ୍ଠ : ଆସିତାମ୍

- ଓ : ହାତୀର ଗୋଟିଏ ଶୁଣ୍ଠ ଅଛି ।
ସ : ରାଆନ୍ ଆବଇ ଆସିତାମ୍ ଡାକୁ ।

ହାତୀଦାନ୍ତ : ରାଆନ୍ ଆଜିନ୍

- ଓ : ହାତୀର ଦାନ୍ତ ଦୁଇଟି ।
ସ : ରାଆନ୍ ଆଜିଇନ୍ ବାଗୁ ଡାକୁ ।

ପଶୁର ଗୁହାଳ : ଗୁଜୁସିଂ

- ଓ : ପଶୁ ମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଗୁହାଳ ଅଛି ।
ସ : ଜନ୍ତୁଜି ଆପ୍ପେଲେ ଗୁଡ଼ୁ ସିତାନ୍ ଡାକୁଟି ।

ପଶୁର ପାଦ : ଜନ୍ତୁନ୍ ଆତାଲ୍‌ଜିଡ଼୍

- ଓ : ପଶୁର ଚରଟି ପାଦ ଥାଏ ।
ସ : ଜନ୍ତୁନ୍‌ଜି ଉନ୍‌ଜି ଆତାଲ୍‌ଜିଡ଼୍‌ଡାକୁ ।

ଗୁଣ୍ଡୁଟି : ଗଣ୍ଡିସଡ଼୍/ଗଣ୍ଡିନ୍‌ସିଂ

- ଓ : ଗୁଣ୍ଡୁଟି ମୁଷା ଗଛରେ ଘରକରେ ।
ସ : ଗଣ୍ଡିଜାନ୍ ଆରାଲିଡାନ୍ ସିଇଂତିନ୍‌ଜି ।

ବିଭିନ୍ନ ପକ୍ଷୀ

ପକ୍ଷୀ : ଅନ୍ତଡ଼୍

- ଓ : ପକ୍ଷୀମାନେ ଆକାଶରେ ଉଡ଼ନ୍ତି ।
ସ : ଅନ୍ତଡ଼ାନ୍‌ଜି ରିଆଡ଼ ଲିଡାନ୍ ଏଡ଼୍‌ଡାତିନ୍‌ଜି ।

ପର : ଉପୁର୍ (ବାଲେଡ଼୍)

- ଓ : ମୟୁର ର ପର ସୁନ୍ଦର ଦିଶେ ।
ସ : ମାରାନ୍ ଆଉପୁର୍ (ଆବାଲେଡ଼୍) ଲାଙ୍ଗାଡ଼ାମ୍ ଗିଜ୍‌ତାତେ ।

ଥଣ୍ଡ : ଆତଅଡ଼୍

- ଓ : ବରର ଥଣ୍ଡ ଗୋଜିଆ ଥାଏ ।
ସ : କଡ଼ାନ୍ ଆତଅଡ଼୍ ମାଜାଡ଼୍ ଡାମ୍ ଡାକୁ ।

ସାଗୁଣା : ଆଡ଼ାଡ଼

ଓ : ସାଗୁଣା ପକ୍ଷୀ ବହୁତ ଦୂର ଉଡ଼େ ।

ସ : ଆଡ଼ାଡ଼ାନ୍ ସାଡ଼ାଲଡ଼ାମ୍ ଏଡ଼୍‌ଡେ ।

କପୋତ : କୁକୁର୍

ଓ : କପୋତ ପକ୍ଷୀ ରୁପ ସୁନ୍ଦର ।

ସ : କୁକୁରାନ୍ ଆଡ଼ଅଡ଼ ଲାଙ୍ଗାଡ଼ାମ୍ ।

କାଠହଣା : କାଡ଼୍‌ଗୁଁ

ଓ : ବରଗଛରେ କାଠହଣା ପକ୍ଷୀ ଘରକରେ ।

ସ : କାଡ଼୍‌ଗୁଁ ତିଡ଼ାନ୍ ତାବାର୍ ଆରା ଲିଡ଼ାନସିଇଡ଼୍ ତିନ୍ ।

କାଉ : କାକା

ଓ : କାଉ ସମସ୍ତେ ଦେଖନ୍ତି ।

ସ : କାକାନ୍ ସାବିର୍ଜ୍ ମାନ୍‌ରାନ୍‌ଜି ଗିଜ୍‌ଡେଜି ।

କୁକୁଡ଼ା : କାନ୍‌ସିମ୍

ଓ : ମାଈ କୁକୁଡ଼ା ଅଣ୍ଡା ଦିଏ ।

ସ : ଆୟାଡ଼୍ ଇମାନ୍ ଆଡ଼୍‌ରେ ତେନ୍ ।

କୋଇଲି : କୁକୁଡ଼ିଡ଼୍/ପଗାଡ଼ିଡ଼୍

ଓ : କୋଇଲିର ସ୍ଵର ବହୁତ ସୁନ୍ଦର ଲାଗେ ।

ସ : ପଗାଡ଼ିଡ଼୍ ଆଗୁଗୁ ଲାଙ୍ଗାଡ଼ାମ୍ ।

କଜଳପାତି : କାରାନ୍ତା/ଗଗବଂତା

ଓ : କଜଳପାତି ପକ୍ଷୀର ରଙ୍ଗ କଳା ।

ସ : କାରାନ୍ତା ତିଡ଼ାନ୍ ଯାଗାଡ଼ାମ୍ ।

ପେଚା : କାନ୍ତୁଇ

ଓ : ପେଚା ଦେଖିବାକୁ ଭୟଲାଗେ ।

ସ : କାନ୍ତୁଜାନ୍ ଗିଜ୍‌ଲାବେନ୍ ବାନ୍‌ଡ଼ିଡ଼ିଜ୍‌ଡ଼ାଗେ ଗିଜ୍‌ଡାଡେ ।

ଗେଣ୍ଡାଲିଆ : ସୋଡ଼ାକଡ଼୍(ଗୋଲକାୟା) (ରଡୁଡ଼୍)

ଓ : ଗେଣ୍ଡାଲିଆ ପକ୍ଷୀର ବଡ଼ ଅଣ୍ଡାଏ ।

ସ : ରଡୁଡ଼ାନ୍ ଆଡ଼ଅଡ଼୍ ସୁଡ଼ା ଡାକୁଡ଼ି ।

ଘୁଣ୍ଟୁରୀ : ଗୁଡ଼ି

ଓ : ଘୁଣ୍ଟୁରୀ ମାଂସ ଖାଇବାକୁ ସ୍ଵାଦ ଲାଗେ ।

ସ : ଗୁଡ଼ି ଜେଲାନ୍ ଆଜୁମ୍‌ବିନ୍ ମାନାଡ଼ାମ୍ ।

ବତକ : କାପ୍ପାରା

ଓ : ବତକ ପାଣିରେ ପହଁରି ଥାଏ ।

ସ : କାପାରାନ୍ ଡାଆ ଲିଙ୍ ଧଂଡ଼ାତିନ୍ ।

ଛଅାଣ : ଆନ୍ସାନେବାଲ୍

ଓ : ଛଅାଣ ପକ୍ଷୀ ଶିକାର କରେ ।

ସ : ଅନ୍ସା ନେବାଲ୍ଲାନ୍ ଅନ୍ତିଡ଼ାନ୍ ଖାଁମ୍ତେ ।

ଡାମରା କାଉ : ତୁଲାରକାଉ/କାକା

ଓ : ଡାମରାକାଉ ଗଛ ଉପରେ ଘରକରେ ।

ସ : ତୁଲାରକାନ୍ ଆରା ଲିଙ୍ଗାନ୍ ସିଇଙ୍ ତିନ୍ ।

ଡାହୁକ : କୁଆବ୍ତିଡ୍ / କୁଡ୍କାବ୍

ଓ : ଡାହୁକ ନଦୀ କିମ୍ବା ନାଳ କୂଳରେ ଥାଏ ।

ସ : କୁଆବ୍ତିଡ଼ାନ୍ ମାନେଙ୍ ଆଲବାନ୍ଡ଼ ମାନେଙ୍ ଜଡ଼ାବାନ୍ ଡ଼ାକୁଡ଼େ ।

ପାଣିକୁଆ : ଡ଼ାଆକା

ଓ : ପାଣିକୁଆ ନଦୀନାଳ କୂଳରେ ଥାଏ ।

ସ : ଡ଼ାଆକାନ୍ ଡ଼ାଆମାନେଙ୍ବାନ୍ ଡ଼ାକୁଡ଼ିଞ୍ଜି ।

ପାରା : ପାରୁଆ

ଓ : ପାରା ଚଢ଼େଇ ମନ୍ଦିରରେ ଘର କରନ୍ତି ।

ସ : ପାରୁଓ୍ୟା ତିଡ଼ାନ୍ କିଡୁଙ୍ ସିଂ ଲିଙ୍ଗାନ୍ ସିଇଂତିଞ୍ଜି ।

ମୟୁର : ମାରା

ଓ : ମୟୁର ପାହାଡ଼ ଗଛ ଉପରେ ରହନ୍ତି ।

ସ : ମାରାନ୍ ବାରୁନ୍ ଆନିବ୍ ଲିଙ୍ଗାନ୍ଡ଼ାକୁଡ଼େନ୍ଜି ।

ବଣା : ରାମି

ଓ : ବଣା ଚଢ଼େଇ ନଡ଼ିଆ ଗଛରେ ଘର କରନ୍ତି ।

ସ : ରାମି ତିଡ଼ାନ୍ ପାୟାତି ଲିଙ୍ଗାନ୍ ସିଇଂତିନ୍ଜି ।

ବାଦୁଡ଼ି : କାନ୍ତୁର

ଓ : ବାଦୁଡ଼ି ଗଛ ଉପରେ ଲମ୍ବିଥିବାର ଦେଖାଯାଏ ।

ସ : କାତୁନ୍ତୁ ରାନ୍ ଆରାନିବ୍ଲିଙ୍ଗାନ୍ ତେଡ୍ ତିନ୍ଜି ।

ତୋଡ଼ା : ରୁପାର୍ଡ଼ି/ଆରରେଡ୍

ଓ : ତୋଡ଼ା ଚଢ଼େଇ ଗଛ କୁରଡ଼ିରେ ଘରକରେ ।

ସ : ଆରରେଡ୍ତିଡ଼ାନ୍ ଆରାନ୍ ଆପୁଡ଼ାର୍ ଲିଙ୍ଗାନ୍ ସିଇଂତିଞ୍ଜି ।

କୀଟ ଓ ପତଙ୍ଗ

କୀଟ : ବୁଡ଼୍‌ବୁଡ଼୍

ଓ : ଗଛରେ ଛୋଟଛୋଟ କୀଟ ରହନ୍ତି ।

ସ : ଆରା ଲିଙ୍ଗାନ୍ ସାନା ବୁଡ଼୍‌ବୁଡ଼ାନ୍ ଡାକୁ ଡିନିଜି ।

ପତଙ୍ଗ : ଆନେଂବୁଡ଼୍

ଓ : କଙ୍କି ଗୋଟିଏ ପତଙ୍ଗ ବୋଲି କୁହାଯାଏ ।

ସ : ପେଡ଼୍‌ପେଡ଼ାନ୍ ଆବଇ ଆନେଂବୁଡ଼୍ ଗାମ୍‌ତେଜି ।

ଅସରପା : ଅଡ଼ିମିର୍/ଅଡ଼କିର୍

ଓ : କାନୁ କୋଣରେ ଅସରପା ରହନ୍ତି ।

ସା : ଅଡ଼ିମିର୍ ନ ଆକୋନେ ସିଡ଼୍‌ବାନ୍ ଡାକୁଡିନିଜି ।

ଉକୁଣୀ : ଇଇ

ଓ : ଉକୁଣୀ, ଲୋକ ମୁଣ୍ଡରେ ଥାଏ ।

ସ : ଇଇନିଜି ମାନ୍‌ରାନ୍ ଆବର୍ ଲିଡ଼୍ ଡାକୁଡିନିଜି ।

ଉଇ : ତୁରୁରୁ/ତାରମାଲ୍

ଓ : ମାଟି ହୁଙ୍କା ଭିତରେ ଉଇ ଥାଆନ୍ତି ।

ସ : ଲାବ ଲିଙ୍ଗାନ୍ ତୁରୁରୁ ଡାକୁଡିନିଜି ।

ଏଣ୍ଡିପୋକ : ଗଅଲ୍‌ବୁଡ଼୍

ଓ : ଏଣ୍ଡିପୋକ ଗଛରେ ଘର କରନ୍ତି ।

ସ : ଗାଅ ଲବୁ ଡାନ୍ ଆରା ନିର୍‌ଲିଡ଼ ନ ସିଇଡ଼୍‌ଡିନିଜି ।

କାଇ : ଆବୁ

ଓ : କାଇ ଗଛରେ ଡାଳକୁ ଡାଳ ଜାଲ ତିଆରି କରେ ।

ସ : ଆବୁନ୍ ଅଲାନ ବାଡ଼୍‌ତେନ୍ ଗାବ୍‌ଲେନ୍ ଡାକୁଡେଞ୍ଜି ।

ଝଡ଼ିପୋକ : ପାର୍‌ରିଡ଼୍‌ଗାତା

ଓ : ଝଡ଼ିପୋକ ବର୍ଷା ସମୟରେ ବିଲରେ ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ ।

ସ : ଗାନୁର୍ ଇଡ଼ାନ୍ ପାନ୍‌ରିଂଗାତା ବୋଡ଼ାନ୍ ସାରଜାନ ଗିଜତାତି ।

ଜୁଲୁଜୁଲିଆ ପୋକ : ଲଜୁମାର୍ / ଜାଲାମିଲିବୋଡ଼ (ଜାଲାମିମିବୁଡ଼୍)

ଓ : ଅନ୍ଧାର ରାତିରେ ଜୁଲୁଜୁଲିଆ ପୋକ ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ ।

ସ : ତଗାଲ୍ ଲୁଡ଼ୁଡ଼୍ ଲିଡ଼ାନ୍ ଲିଜୁମାର୍ ବୋଡ଼ାନ୍ ଗିଜତା ତେଜି ।

ଝିଝିକା : ପାପାର୍

ଓ : ଧାନ କିଆରୀ ଗୁଡ଼ିକରେ ଝିଝିକା ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ ।

ସ : ପାପପାରାନ୍ ସାରବାଲିତାନ୍ ଗିଜ୍ଜତାତେଜି ।

ପ୍ରଜାପତି : କୁଜକୁଜି (କାରରୁକୁ)

ଓ : ପ୍ରଜାପତି ଡେଣା ଦେଖିବାକୁ ସୁନ୍ଦର ।

ସ : କୁଜକୁଡ଼ି ଆରେନେଂଆଗିୟ୍ବିନ୍ ଲାଂଗାଡ଼ାମ୍ ।

ପିମ୍ପୁଡ଼ି : ମୁଇଡ଼ା (ମୁଇଜା)

ଓ : ପିମ୍ପୁଡ଼ି ମାଟି ଭିତରେ ରହନ୍ତି ।

ସ : ମୁଇଡ଼ା ଲାବଲିତାନ୍ ଆଲୁଇଲିତାନ୍ ଡ଼ାକୁଡ଼ିନି ।

ବହୁରୁପି : ବନାଡ଼ (ବନାଡ଼)

ଓ : ବହୁରୁପି ଗଛ ଡ଼ାଳରେ ରହେ ।

ସ : ବନାଡ଼ ଆନିବ୍ କାଣ୍ଡାର୍ ଲିତାନ୍ ଡ଼ାକୁଡ଼ିନି ।

ବୁଡ଼ିଆଣି ଜାଲ : ଡାଇଞ୍ଜିଡାଇଞ୍ଜିବୋଡ଼

ଓ : ବୁଡ଼ିଆଣି ଗଛଡ଼ାଳରେ ଜାଲ ତିଆରି କରେ ।

ସ : ଡାଇଞ୍ଜିଡାଇଞ୍ଜି ବୋଡ଼ାନ୍ ଆରାଲିତାନ୍ ଡାଇଞ୍ଜି ଡାଇଞ୍ଜି ତେନ୍ଜି ।

ଭ୍ରମର : ବୁରୁତେଡ଼ (ବୁଂବୁଂ ବୁଡ଼)

ଓ : ଫୁଲ ଉପରେ ଭ୍ରମର ବୁଲୁଥାଏ ।

ସ : ବୁରୁତେଡ଼ ବୁଡ଼ାନ୍ ତାର୍ବା ଲିତାନ୍ ଡୁଇଲେନ୍ ଗରଡ଼ତେ ।

ବିରୁଡ଼ି : ସୁରବାଡ଼

ଓ : ବିରୁଡ଼ି କାମୁଡ଼ିଲେ ଜଳା ବାହାରେ ।

ସ : ସୁର ବାଡ଼ାନ୍ ରାମଲାଇଜି ତେନ୍ ଆସୁଡ଼ାଲାତେନ୍ ।

ମଶା : ସାମାଇଜ

ଓ : ମଶା କାମୁଡ଼ିଲେ ଜର ହୁଏ ।

ସ : ସାମାଇଜାନ୍ ରାମଲାଇ ଏଞ୍ଜିତେନ୍ ଆସୁନ୍ ଷ୍ଟେରଡ଼ାଇ ।

ଶାଗପୋକ : ଓ଼ାବୁଡ଼

ଓ : ଖଡ଼ାଶାଗ ପତ୍ରରେ ପୋକଥାନ୍ତି ।

ସ : ଅନେଡ଼ାବ୍ ଅଲାଇତାନ୍ ବୁଡ଼ବୁଡ଼ାନ୍ ଡ଼ାକୁଡ଼ିନି ।

ସାମାଲୁଆଁ : କୋରୋ ବୁଡ଼

ଓ : ସାମାଲୁଆଁ ପୋକ ଲାଗିଲେ କୁଣ୍ଡିଆ ଲାଗେ ।

ସ : କୁଡୁ ବୁଡ଼ାନ୍ ଜାବଲାଇଏଞ୍ଜେନ୍ ଗାଡ଼ା ଲାତେନ୍ ।

ଏଣୁଅ : ତୁତ୍ତୁମ୍

ଓ : ଏଣୁଅ ମୁଣ୍ଡ ହଲାଏ ।

ସ : ତୁତ୍ତୁମାନ୍ ମିମିବବ୍ତେନ୍ ।

ପଶୁ ପକ୍ଷୀଙ୍କ ରାବ

ବିରାଡ଼ିର ମ୍ୟାଓ ମ୍ୟାଓ : ରମେଡାନ୍

ଓ : ବିରାଡ଼ି ମ୍ୟାଓ ମ୍ୟାଓ ରଡ଼ିଛାଡ଼େ ।

ସ : ରାମେଡାନ୍ ମେମ୍ବଙ୍ଗ ଗାମ୍ଲେ ଗୁଡେ ।

ଓଟ : ଘୁଷୁରି ଶବ୍ଦ / ସିସ୍ଲାଲ, କାମ୍ବୁନାନ୍ ଆଗୁଗୁନ୍

ଓ : ଓଟ ଘୁଷୁରି ଘୁରୁକୁର ଶବ୍ଦ ଡାକୁଛନ୍ତି ।

ସ : ସିସ୍ଲାଲ, କାମ୍ବୁନ୍ ବୋର୍ ବୋର୍ ଗୁଡେଜି ।

କୁକୁରୁର ଭୋକା : କିନ୍ସଡାନ୍ ଆଗୁଗୁ

ଓ : କୁକୁର ଭୋ ଭୋ ଭୋକେ ।

ସ : କିନ୍ସଡାନ୍ ବାବ ବାବ ଗାମ୍ଲେ ଗୁଡେ, (ବାବ୍ତେ) ।

କୋକି, ବିଲୁଆ ହୁକେହୋ ଶବ୍ଦ:କୁଲୁ ଆଗୁଗୁନ୍ ଗୁଣ୍ଡି

ଓ : କୋକି ବିଲୁଆ ହୁକେହୋ ଶବ୍ଦ କରେ ।

ସ : କୁଲୁନ୍ ଓକେ ଓ ଗାମ୍ଲେ ଗୁଡେ ।

ଗଧର ଭେଁ ଭେଁ : ପେକୁଡୁନ୍

ଓ : ଗଧରଡ଼ି ଭେଁ ଭେଁ ଶବ୍ଦ କରେ ।

ସ : ପେକୁଡାନ୍ ବେ'ବେ' ଗାମ୍ଲେ ଗୁଡେ ।

ବଣ ମଣିଷ : ତୁଲାବ୍ ମାରାନ୍

ଓ : ବଣ ମଣିଷ ଜଙ୍ଗଲରେ ବାସକରେ ।

ସ : ତୁଲାବ୍ମାରାନ୍ ତୁଲାବ୍ମାନନା ଡାକୁଡିନ୍ ।

ବାଘ ଭାଲୁର ଗର୍ଜନ : କିଃନାନ୍, କାମ୍ବୁଡାନ୍ ଆଗୁଗୁନ୍

ଓ : ବାଘ ଭାଲୁ ରାତିରେ ଗର୍ଜନ କରନ୍ତି ।

ସ : କିଃନାନ୍, କମ୍ବୋଡାନ୍ ତଗାଲେନ୍ ଗୁଡେଜି ।

ଷଣ୍ଠରଡ଼ି : କୋପାତାଡାନ୍ ଆଗୁଗୁନ୍

ଓ : ଷଣ୍ଠରଡ଼ିରେ ବାଘ ଡରନ୍ତି, ।

ସ : କୁପ୍ପାତାଡାନ୍ ଆଗୁଗୁନ୍ କିଃନାନ୍ ବାତ୍ତେ ।

ବେଙ୍ଗର କେକଟର : କାଣ୍ଡୁଡାନ୍ ଆଗୁଗୁନ୍

ଓ : ବର୍ଷାହେଲେ ବେଙ୍ଗର କେକଟର ଶବ୍ଦ ହୁଏ ।

ସ : ଗାନୁରିଡାନ୍ କଣ୍ଡୁଡାନ୍‌ଜି ଗୁଡେଜି ।

ମୁଷାର ଚିଲ୍‌ଚିଲ୍ : କୁମ୍‌ବୁଲାନ

ଓ : ଚୁଚୁହା ମୁଷା ଛୁଆ ଚିଲ ଚିଲ ଶବ୍ଦକରେ ।

ସ : ଆଅନ୍ କୁଡତାତ୍ କୁମାନ୍ ଜିଡ୍ ଜିଡ୍ ଗାମ୍‌ଲେ ଗୁଡେ ।

ହରିଣ ବୋବାଇବା : ପାର୍ଗାଡାବାନ୍

ଓ : ବଣରେ ହରିଣ ବୋବାଇବୁଲେ ।

ସ : ପାର୍ଗାଡାବାନ୍ ଗାଡା ଲୁଡାନ୍ ଗୁଡେ (ତୁଲାଇଲିଡାନ୍) ।

ସାପର ଫଁ ଫଁ : ଜାଆଡାନ୍ ଆଗୁଗୁନ୍

ଓ : ସାପ ଗାତରୁ ଫଁ ଫଁ ଶବ୍ଦ କରେ ।

ସ : ଜାଆଡାନ୍ ପୋତାରିଡାନ୍ ସାରିଂ ପୁଉଁ ପୁଉଁ ଗାମ୍‌ଲେ ଗୁଡେ ।

ମଇଁଷିର ଡାକ : ଆୟ୍‌ବଡାନ୍ ଆଗୁଗୁନ୍

ଓ : ମଇଁଷି ଭେଁ ଭେଁ ଶବ୍ଦ କରେ ।

ସ : ଡଲ ଡଲ ଗାମ୍‌ଲେ ବଂଡେଲାନ ଗୁଡେ ।

ଭାଲୁର ରଡି : କାମୁଡାନ୍ (ସାଲୁଆନ୍)ଆଗୁଗୁନ୍

ଓ : ଭାଲୁ ଭୋ ଭୋ ଶବ୍ଦ କରନ୍ତି ।

ସ : କାମୁଡାନ୍ ଗାଡାନ୍ ସାରିଂ ବୁ ବୁ ଗାମ୍‌ଲେ ଗୁଡେ ।

ବୃକ୍ଷ ଓ ତାରଅଂଗ : ବୁଙ୍ଗ୍ ଗାମ୍‌ଡେ

ଗଛ : ଆନିବ୍

ଓ : ବଣରେ ଗଛ ଦେଖାଯାଏ ।

ସ : ତୁଲାଇଲିଡାନ୍ ଆରା ନିବାନ୍ ଡାକୁ / ଗିଜ୍‌ତାଡେ ।

ଅଶ୍ୱଥ ଗଛ : ଅନ୍‌ଜାର

ଓ : ପାହାଡ଼ ପର୍ବତରେ ଅଶ୍ୱଥ ଗଛ ଦେଖାଯାଏ ।

ସ : ବାରୁ ଲିଡାନ୍ ଅଞ୍ଜର ନିବାନ୍ ଡାକୁଡି ।

ଅରଖ ଗଛ : ପାରକାନିବ୍

ଓ : ଅରଖ ଗୋଟିଏ ଔଷଧୀୟ ଗଛ ।

ସ : ପାରାକାନି ଆବଇ ରେଗାମ୍‌ନିବ୍ ।

ଅଁଳା : ଏଡ଼େର

ଓ : ବଣରେ ଅଁଳା ଗଛ ଥାଏ ।

ସ : ଗାଡ଼ା ଲିଙ୍ଗାନ୍ ଏଡ଼େରାନ୍ ଆନିବ୍ ଡ଼ାକୁତି
(ତୁଲାଇଲିଙ୍ଗାନ୍ ଏଡ଼େରାନ୍ ଆନିବ୍ ଡ଼ାକୁ) ।

ଆଖୁଗଛ : ରାଗାଲଡ଼ାଡ଼/ଆକୁନିବ୍

ଓ : ଆଖୁ ଗଛରୁ ଚିନି ବାହାରେ ।

ସ : ରାଗାଲଡ଼ାଡ଼ ନିବ୍ସାରିଂ ସିନିନ୍ ଗାଡ଼ିଲ୍ଡେ ।

ଖଜୁରୀ ଗଛ : ସିନ୍ଡି ନିବ୍

ଓ : ଖଜୁରୀ ଗଛ ଫଳର ଖଜ୍ରା ତିଆରି ହୁଏ ।

ସ : ସିନ୍ଡି ଗୁରାନ୍ ନା କଜ୍ରା ସିନାନ୍ ସାନାବ୍ଜାନ୍ ଡେଡେ ।

ଖଡ଼ିକା : ସାନାରଜାଂ

ଓ : ଖଜୁରି ପତ୍ରରୁ ଝାଡୁ ବା ଖଡ଼ିକା କରାଯାଏ ।

ସ : ସିନ୍ଡି ଅଲାନ ସାରିଂ ଜ୍ଜନ୍ ସାବ୍ଜାଡେଜି (ସାନାରଜାଂ) ।

ଗବ : ଜଡ଼ାଗଛ

ଓ : ଗବ ଗଛ ବା ଜଡ଼ା ଗଛରୁ ତେଲ ବାହାରେ ।

ସ : କାନ୍ତିଡ଼ା ନିବାନ୍ ଆଜନ୍ ସାରିଂ ମିଞ୍ଜଲାନ ଡୁଂଡେ ।

ଘାସ : ଆଜିଂ

ଓ : ପଡ଼ିଆ ଘାସ ସୁନ୍ଦର ଦେଖାଯାଏ ।

ସ : ତୁଡ଼ିନ୍ ଆଜିଂ ଲାଙ୍ଗାଡ଼ାମ୍ ଗିଇଜ୍ଡେ ।

ଦୁବଘାସ : ପୁର୍ପୁରିଜିଡ଼/ରିଆଡିଜକ୍

ଓ : ଦେବତା ପୂଜାରେ ଦୁବଘାସ ଲାଗେ ।

ସ : ପୁର୍ପୁରି ଜିଡ଼୍ କିତୁଂପୁର୍ ଡେଡେ ।

ଛଣ ଗଛ : ଆଲଡ଼୍ନେବ୍

ଓ : ବଣରୁଦା ପାହାଡ଼ରେ ଛଣ ଗଛ ଥାଏ ।

ସ : ବାରୁ ତୁଲାଇଲିଙ୍ଗାନ୍ ଆଲାଂ ନେବାନ୍ ଡ଼ାକୁତି ।

ଛତୁ : ବାତି (ପାଡ଼ାବ୍)

ଓ : ପାଲଛତୁ ଋଷ କରାଯାଏ ।

ସ : ଆଲାପୁଡ଼ାନ୍ ଆଲାମ୍ ଲିଙ୍ଗାନ୍ ଡୁଂଡେନାଇ / ପାଡ଼ାବ୍ଡେ ।

ଜାଲେଣି କାଠ : ଇମେର୍ସମେଣ୍ଟ/ସାରଇନାଆଙ୍ଗ

ଓ : ବଣରୁ ଜାଲେଣି କାଠ ମିଳେ ।

ସ : ତୁଲବ ସଲୋଡ଼ାନ୍ ସାରଇନା ଆଡ଼ାଲାନ୍ ଝ୍ୟାତାବେ (ତୁଲ୍ଲାବାନ୍ ସାରିଂ ଆଡ଼ାଲାନ୍ ଝ୍ୟାତାବି) ।

ତାଳଗଛ : କାମାନିର୍

ଓ : ତାଳଗଛ ଉଚ୍ଚଥାଏ ।

ସ : କମାନିବାନ୍ ଲାଂକା ଡ଼ାକୁଡ଼ି ।

କୁମ୍ଭିଗଛ : କୁମ୍ଭିନିର୍

ଓ : କୁମ୍ଭିଗଛ : କୁମ୍ଭିଗଛ ଦଉଡ଼ିରୁ ନିଆହୁଳା ତିଆରି କରନ୍ତି ।

ସ : କୁମ୍ଭିନିର୍ : କୁମ୍ଭିଲୁଡ଼ାନ୍ ବାଡ଼ତେ ଜାମ୍ବି ତୁଡ଼ାନ୍ ସାବ୍ଜାତେଜି ।

ପିଆଶାଳ : ଆମେ

ଓ : ପିଆଶାଳ : ପିଆଶାଳ ସାତଥର ଫୁଲଫୁଟେ ।

ସ : ଆମେ : ଆମେ ଆରାନ୍ ଗୁଲ୍ଲଜି ତାଡ଼ର୍ ରାଆତି ।

ଶିଆଳି : ଲାଇ

ଓ : ଶିଆଳି : ଶିଆଳି ପତ୍ରରେ ଖଲି ତିଆରି ହୁଏ ।

ସ : ଲାଇ (ରାଆଡ଼୍) : ରାଆଡ଼୍ଡ଼ଲାନ୍ ବାଡ଼ତେ ସିତାର୍ ଅଲାନ୍ ସାନାବ୍ଜାନ୍ ଡେଡ଼ି ।

ଫସଲ : ଜାନ୍ଡୁମ

ଓ : ଫସଲ : ଲୋକେ ଫସଲ ଅମଳ କରନ୍ତି ।

ସ : ଜାନ୍ଡୁମ : ମାନ୍ତ୍ରାନଜି ସିଡ଼ଲୁଡ଼ାନ୍ ଜାନ୍ଡୁମାନ୍ ତାର୍ଡୁମ୍ତେଜି ।

ସଲପ୍ : ଆରାସାଲ

ଓ : ସଲପ୍ : ସଲପ୍ ରୁନାରେ ଜାଉ ତିଆରି ହୁଏ ।

ସ : ଆରାସାଲ : ସାଲ୍ପମାନ୍ ବାଡ଼ତି କୁଡୁନ୍ ଡେଡେ ।

ଟାଙ୍କୁ : ଡାଙ୍କୁ

ଓ : ଟାଙ୍କୁ : ଆମ ଟାଙ୍କୁ ରୁନାରେ ଜାଉ କରନ୍ତି ।

ସ : ଡାଙ୍କୁ : ଉଡ଼ାନ୍ ଆଡାଙ୍କୁ ବାଡ଼ତେ କୁଡୁନ୍ ଡେଡି ।

ଭଜା : ସାନାର୍ଗାଇଜ

ଓ : ଭଜା : ଶାଗକୁ ଭାଜିଖାଆନ୍ତି ।

ସ : ସାନାର୍ଗାଇଜ : ଗାଜ୍ଡ଼ାବାନ୍ ସାର୍ଗାଇଜଲେ ଜୁମ୍ତେଜି ।

ମହୁଲଖଜା : ଡାଢ଼ା

ଓ : ମହୁଲଖଜା : ମହୁଲୁରୁ ମହୁଲ ଖଜା ତିଆରି ହୁଏ ।

ସ : ଡାଢ଼ା : ଆବାନ୍ ବାଡ଼ି ଡାଢ଼ାଡ଼ / ଗାଈରୁଡ଼ବା / ଗାଈରୁଡ଼ବାନ୍ ଡେଡ଼ି ।

ଡେଡ଼ୁଲି ଗଛ : ତିଡିନ୍ ନିବାନ୍

ଓ : ଡେଡ଼ୁଲିଗଛ : ଡେଡ଼ୁଲିଗଛ ବହୁତବର୍ଷ ବଞ୍ଚେ ।

ସ : ତିଡିନ୍ ନିବାନ୍ : ତିଡିନ୍ନିବାନ ଆଡେ ମିଞ୍ଚୁମ୍ ମେଏଡ଼େ ।

କଅଁଳିଆ ପତ୍ର : ଲେଡେଡ଼ଅଲ୍

ଓ : କଅଁଳିଆ ପତ୍ର : ବର୍ଷାଦିନେ କଅଁଳିଆପତ୍ର ହୁଏ ।

ସ : ଲେଡେଡ଼ଅଲ୍ : ଗାନ୍ଧୁରିଡ଼ାନ୍ ଅଲାନଲେଡେଡ଼ି ।

ପଥୁରିଆ ମାଟି : ଆଜାଂ ଆଜାଂଲନ୍

ଓ : ପଥୁରିଆମାଟି : ପଥୁରିଆମାଟିରେ କୌଣସି ଫସଲ ହୁଏ ନାହିଁ ।

ସ : ଆଜାଂ ଆଜାଂଲନ୍ : ଆଜାଂ ସଲ୍ ଲିଡ଼ାନ୍ ପାନ୍ରାଡ଼ସିନ୍ ଆଡ଼େଡ଼େ ।

ପତଳା ଲୋକ : ଅଜାଡ଼ଆଜାଡ଼ମାରାନ୍

ଓ : ପତଳାଲୋକ : ଲୋକଟି ନଖାଇ ପତଳା ଦେଖାଯାଉଛି ।

ସ : ଅଜାଡ଼ଆଜାଡ଼ମାରାନ୍ : ମାନ୍ଡ୍ରାନ୍ ଏରଗାଲେନ୍ବେ ଆଜାଂ ଆଜାଂ ଗିଡ଼ତା ଡେ ।

ଚେର : ଆଜିଡ଼

ଓ : ଚେର : ଗଛର ଚେର ମାଟିରେ ଥାଏ ।

ସ : ଆଜିଡ଼ : ଆରାନ୍ଆଜିଡ଼ ଲବଲିଜାନ୍ ଡାକୁଡିନ୍ ।

ଚର୍ବି : ଆକାରି

ଓ : ଚର୍ବି : ଚର୍ବିରୁ ଡେଲ ବାହାରେ ।

ସ : ଆକାରି : ଆକାରି ସାରିଡ଼ ମିଞ୍ଚିଲାନ ଡୁଡ଼ିନାଇ ।

ନିଆଁହୁଳା : ଆଲାଡ଼ଡୁଡ଼

ଓ : ନିଆଁହୁଳା : ନିଆଁହୁଳାଦେଖି ଭାଲୁ ଡରେ ।

ସ : ଆଲାଡ଼ଡୁଡ଼ : ଆଲାଡ଼ଡୁଡ଼ ଗିଜାନଗିଜଲେ ସାଲୁଆନ୍ ବାଡ଼େଡ଼ି ।

କତକ : କାପାରା

ଓ : କତକ : କତକ ଦ୍ଵାରା ଗୋଳିଆପାଣି ନିର୍ମଳ ହୁଏ ।

ସ : କାପାରା : କାପାରାବାୟାନ୍ ବାଡ଼େ ଉରୁଡ଼ାଆନ୍ ମାଡ଼ିରଡ଼ି ।

ପାଳ : ଆଲାମାନ୍

ଓ : ପାଳ : ପାଳକୁ ଗାଈ ଖାଆନ୍ତି ।

ସ : ଆଲାମାନ୍ : ଆଲାମାନ୍ ତାଲିୟାନ୍ (ତାଲିଜାନ୍) ଜୁମ୍ଡେଜି ।

କୁସୁଳା : ଗାଡ଼ଗାନ୍

- ଓ : କୁସୁଳା : କୁସୁଳା ଗଢ଼ଳରେ ଉପମା ତିଆରି ହୁଏ ।
ସ : ଗାଡ଼ଗାନ୍ : ଗାଡ଼ଗା ରୁଡ଼ାନ୍ କୁସୁଡ଼ାର ଡେଡି(ସାର୍ଗାଈଡ଼ାର) ।

ପାଉଁସ : କୁମାର୍

- ଓ : ପାଉଁସ : ପାଉଁସରେ ଲୁଗାସଫା କରାଯାଏ ।
ସ : କୁମାର୍ : କୁମାର୍ବାତି ତିର୍ଜ୍ଜକାବ୍ତନିଜି ।

ବେଲଫଳ : କୁଲ୍ପାଡ଼ଜଅ

- ଓ : ବେଲଫଳ : ବେଲଫଳ ମିଠା ଲାଗେ ।
ସ : କୁଲ୍ପାଡ଼ଜଅ : କୁଲ୍ପାଡ଼ଜଅନ୍ ମାନାଡ଼ାମ୍ ।

କାକୁଡ଼ି : ଏଡ଼ଲୁଡ଼

- ଓ : କାକୁଡ଼ି : କାକୁଡ଼ି ଖାଇଲେ ଥଣ୍ଡାଲାଗେ ।
ସ : ଏଡ଼ଲୁଡ଼ : ଏଡ଼ଲୁଡ଼ନ୍ କୁମ୍ଭାବିନଡ଼େନ୍ ସାୟୁଡ଼ାମ୍ ।

କନ୍ଦମୂଳ : ଗାନୁଗାୟାନ୍

- ଓ : କନ୍ଦମୂଳ : କନ୍ଦମୂଳ ମିଠାଲାଗେ ।
ସ : ଗାନୁଗାୟାନ୍ : ଗାନୁଗାୟାନ୍ ମାନାଡ଼ାମ୍ ।

କଲରା : କାରିଲ୍ଲା

- ଓ : କଲରା : କଲରା ପିତାଲାଗେ ।
ସ : କାରିଲ୍ଲା : କାରିଲ୍ଲାନ୍ ଆସାଡ଼ାମ୍ ।

ତରଭୁଜ : ତୁରବୁଜା

- ଓ : ତରଭୁଜ : ତରଭୁଜ ମିଠାଲାଗେ ।
ସ : ତୁରବୁଜା : ତୁରବୁଜା ରାଗାଲଡ଼ାମ୍ ।

ପିଆଜ : ଆନାସୁଡ଼ା

- ଓ : ପିଆଜ : ପିଆଜ ରାଗ ।
ସ : ଆନାସୁଡ଼ା : ଡ଼ାସୁଡ଼ା/ଆନାସୁଡ଼ାନ୍ / ଡ଼ାସୁଡ଼ାନ୍ ସୁୟୁଡ଼ାମ୍ ।

ବରକୋଳି : ମୁରୀ

- ଓ : ବରକୋଳି : ବରକୋଳି ଗଛରେ କଣ୍ଟାଥାଏ ।
ସ : ମୁରୀ : ମୁରାନିବାନ୍ ଇବାନ ଡ଼ାକୁଡ଼ି ।

ବାଦାମ : ମସଡ଼

- ଓ : ବାଦାମ : ବାଦାମ ଗୋଟିଏ ତେଲଜାତୀୟ ଫସଲ ।
ସ : ମସଡ଼ : ମସଡ଼ ଆବାଇ ମିଞ୍ଜିଲାନ୍ ତୁଡ଼୍ତିନାଇ ।

ବିଲାତି ବାଇଗଣ : ସିମାଡ଼ାଜାନ୍

ଓ : ବିଲାତି ବାଇଗଣ : ବିଲାତି ବାଇଗଣ ଏକ ପରିବା ।

ସ : ସିମାଡ଼ାଜାନ୍ : ସିମାଡ଼ାଜାନ୍ ଆବ ତନଙ୍ଗାଲ୍ ।

ଲଙ୍କାମରିଚ : ମାରିଚ୍

ଓ : ଲଙ୍କାମରିଚ : ଲଙ୍କାମରିଚ ରାଗଲାଗେ ।

ସ : ମାରିଚ୍ : ମାରିଚ୍ ଯୁଷ୍ଟୁଡ଼ାମ୍ ।

ଲାଉ : ଲାଉ

ଓ : ଲାଉ : ଲାଉ ତୁମ୍ଭାରେ ଭାତ ନିଆଯାଏ ।

ସ : ଲାଉ : ଲାଉ ତୁମ୍ଭାଲିଡ଼ାନ୍ କୁଡୁନ୍ ପାଡ଼୍ତେଜି ।

ବିଭିନ୍ନ ଫଳ

ଫଳ : ଜଅ

ଓ : ଫଳ : ଗଛରେ ଫଳ ଫଳେ ।

ସ : ଜଅ : ଆନିବ୍ଲିଡ଼ାନ୍ ଜଅନ୍ ଜଅତେ ।

କଞ୍ଚାଫଳ : ଆୟୁଡ଼୍‌ଜଅ

ଓ : କଞ୍ଚାଫଳ : କଞ୍ଚାଫଳ ଖାଇବା ଭଲ ।

ସ : ଆୟୁଡ଼୍‌ଜଅ : ଆୟୁଡ଼୍‌ଜଅନ୍ ଜୁମ୍‌ଲାମ୍‌ବିନ୍‌ଡ଼େନ୍ ବାଡ଼୍‌ସା ।

ଆମ୍ଭ : ଉଡ଼ାନ୍

ଓ : ଆମ୍ଭ : ଆମ୍ଭ ଖରାଦିନରେ ପାଚେ ।

ସ : ଉଡ଼ାନ୍ : ଉଡ଼ାନ୍ ଡ଼ାଗାଲିଡ଼ାନ୍ ଗୁର୍ତ୍ତେ ।

ଆତ : ରାମ୍‌ପଡ଼ାମ୍

ଓ : ଆତ : ଆତଫଳେ ଡ଼ାଳେ ।

ସ : ରାମ୍‌ପଡ଼ାମ୍ : ରାମ୍‌ପଡ଼ାମ୍ କାଣ୍ଡାରିଲିଡ଼ାନ୍ ଜଅତେ ।

କମଳା : କମଲୁ

ଓ : କମଳା : କମଳା ମିଠା ଲାଗେ ।

ସ : କମଲୁ : କମଲୁ ଗୁର୍ତ୍ତାନ୍ ମାନାଡ଼ାମ୍ ।

କଇଁଥ : କାଇତା

ଓ : କଇଁଥ : କଇଁଥ ଖଟା ଲାଗେ ।

ସ : କାଇତା : କାଇତା ଗୁର୍ତ୍ତାନ୍ ବାଃକିଡ଼୍ ଡ଼ାମ୍ ।

କଦଳୀ : କିନ୍ତେ

ଓ : କଦଳୀ : କଦଳୀ ମିଠା ଲାଗେ ।

ସ : କିନ୍ତେ : କିନ୍ତେ ଗୁରାନ୍ ରାଗାଲତାମ୍ ।

ଆଲୁ : ଆଲୁ

ଓ : ଆଲୁ : ଆଲୁଫଳେ ମୂଳେ ।

ସ : ଆଲୁ : ଆଲୁନ୍ ଆଜିଏତାନ୍ ସାରିଂ ବାଡ଼ାତେ ।

ଜାମୁ : କୁରଗଡ଼

ଓ : ଜାମୁ : ଜାମୁକୋଳି କଳା ଅଟେ ।

ସ : କୁରଗଡ଼ : କୁରଗାଡ଼ ଗୁରାନ୍ ଯାଗା (ସଇବଂ) ।

ଝୁଡୁଙ୍ଗା : କାନଡୁମ୍

ଓ : ଝୁଡୁଙ୍ଗା : ଝୁଡୁଙ୍ଗା ଗଛ ମାଡ଼େ ।

ସ : କାନଡୁମ୍ : କାନଡୁମାନ୍ ଆନିବ୍ ଲାମ୍ତିନ୍ ।

ଡାଳିମ : ସିପାଇତାରକଥ

ଓ : ଡାଳିମ : ଡାଳିମଫଳର ଔଷଧି ଗୁଣ ଅଛି ।

ସ : ସିପାଇତାରକଥ : ସିପାଇତାର କଥନ୍ ରେଗାମାନ୍ ଡେଡ଼ି ।

ସପୁରୀ : ଲାଂକାପାଡ଼ା

ଓ : ସପୁରୀ : ସପୁରୀ ମିଠାଲାଗେ ।

ସ : ଲାଂକାପାଡ଼ା : ଲାଂକାପାଡ଼ାନ୍ ମାନାତାମ୍ ।

ଶାଗ : ଝାବ୍

ଓ : ଶାଗ : ଶାଗ ଦେହପାଇଁ ଭଲ ।

ସ : ଝାବ୍ : ଝାବାନ୍ ଡ଼ଅଂଆସାନ୍ ବାଡ଼୍ସା ।

ମଞ୍ଜି : ଆବାଇ

ଓ : ମଞ୍ଜି : ମଞ୍ଜି ଲଗାଅ ।

ସ : ଆବାଇ : ଆବାଇୟାନ୍ ଗୁବା ।

କାଜୁ : ଅଲଇ

ଓ : କାଜୁ : କାଜୁ ଖରା ଦିନରେ ଫଳେ ।

ସ : ଅଲଇ : ଅଲଇଜାନ୍ ଡ଼ାଗାଇଡ଼ାନ୍ ଜଅତେ ।

ଲଙ୍କାଆମ : ଗାନିଙ୍ଗଲଇଜ୍

ଓ : ଲଙ୍କାଆମ : ଲଙ୍କାଆମ ବଣରେ ରହେ ।

ସ : ଗାନିଙ୍ଗଲଇଜ୍ : ଗାନିଙ୍ଗଲଜନ୍ ଆଗୁବା ।

ବିଭିନ୍ନ ଫୁଲ

ଫୁଲ : ତାରବା

ଓ : ଫୁଲ : ଫୁଲ ବଗିଚାରେ ଫୁଟେ ।

ସ : ତାରବା : ତାରବାନ୍ ଡୁଢ଼ିଲିତାନ୍ ରାଡ଼ତେ ।

କଇଁଫୁଲ : କୁମ୍ଭୀତାର

ଓ : କଇଁଫୁଲ : ପୋଖରୀରେ କଇଁଫୁଲ ଫୁଟେ ।

ସ : କୁମ୍ଭୀତାର : ବାନ୍ଡ଼ାଲିତାନ୍ କୁମ୍ଭୀତାରାନ୍ ରାଡ଼ତେ ।

କିଆ : କିଡ଼ାତାର

ଓ : କିଆ : କିଆଫୁଲ ଗଛ ନାଳ କଳରେ ଥାଏ ।

ସ : କିଡ଼ାତାର : କିଡ଼ାତାରାନ୍ ମେନେଡ଼ଜଲ୍ ନ୍ ଡ଼ାକୁତି ।

ପଦ୍ମ : ତୁମ୍ପେଡ଼ା

ଓ : ପଦ୍ମ : ପଦ୍ମଫୁଲ ପୋଖରୀରେ ଫୁଟେ ।

ସ : ତୁମ୍ପେଡ଼ା : ତୁମ୍ପେଡ଼ା ତାରାନ୍ ବାନ୍ଡ଼ାଲିତାନ୍ ରାଡ଼ତେ ।

ସୂର୍ଯ୍ୟମୁଖୀ : ଡ଼ାଂସୁଡ଼ତାର

ଓ : ସୂର୍ଯ୍ୟମୁଖୀ : ସୂର୍ଯ୍ୟମୁଖୀ ମଞ୍ଜିରୁ ତେଲ ବାହାରେ ।

ସ : ଡ଼ାଂସୁଡ଼ତାର : ଡ଼ାଂସୁଡ଼ତାରାନ୍ ଆବାଇଲୁଁ ସାରିଂ ମିଞ୍ଚିଲାନ ଡ଼ୁଠିନାଇ ।

ଗେଣ୍ଡୁଫୁଲ : ମିରିଆତାର

ଓ : ଗେଣ୍ଡୁଫୁଲ : ଗେଣ୍ଡୁଫୁଲରେ ଫୁଲମାଳ କରନ୍ତି ।

ସ : ମିରିଆତାର : ମିରିଆତାର/ସାରତାରନ୍ / ସାରତାର ଜାନୁଲ୍ ତାରାନ୍ ଡ଼େଡ଼ି ।

ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟ

ବାଜରା : କାମ୍ବୁର

ଓ : ବାଜରା : ବାଜରା ପାହାଡ଼ରେ ଫସଲ ହୁଏ ।

ସ : କାମ୍ବୁର : କାମ୍ବୁରାନ୍ ବାରୁଲିତାନ୍ ପାଡ଼ସିତେ ।

କୋଳଥ : ଅଡ଼ାଇଜ୍

ଓ : କୋଳଥ : କୋଳଥ ଡ଼ାଲି ଜାତୀୟ ଖାଦ୍ୟ ।

ସ : ଅଡ଼ାଇଜ୍ : ଅଡ଼ାଇ ଜାନ୍ ଆବ୍ଇ ତାନଂଗାଲ୍ ଜାନାତି ।

ଧାନ : ସ୍ଵାର୍

ଓ : ଧାନ : ଧାନ ବିଲରେ ପାଚେ ।

ସ : ସ୍ଵାର୍ : ସାରନ୍ ସରବାନ୍ ପାଡ଼ସିତେ ।

ମାଣ୍ଡିଆ : ସିତିରି

ଓ : ମାଣ୍ଡିଆ : ମାଣ୍ଡିଆଜାଉ ଦେହପକ୍ଷେ ଭଲ ।

ସ : ସିତିରି : ସିତିରିକୁଲନ୍ ଡ଼ଅଡ଼ାନ୍ ଆସାନ୍ ବାଡ଼ସା ।

ରାଶି : ଜାତି

ଓ : ରାଶି : ରାଶି ଗୋଟିଏ ତେଲ ଜାତୀୟ ଗଛ ।

ସ : ଜାତି : ଜାତିଆବଇ ମିଞ୍ଚିଲ୍ ନିବ୍ ।

ଅଳସି : ମାରକ୍ଜା

ଓ : ଅଳସି : ଅଳସି ଗୋଟିଏ ତେଲ ଜାତୀୟ ଗଛ ।

ସ : ମାରକ୍ଜା : ମାରକ୍ଜାନିବାନ୍ ଆବ ମିଞ୍ଚିଲ୍ ନିବ୍ ।

କାନ୍ଦୁଲ : ରଗ

ଓ : କାନ୍ଦୁଲ : କାନ୍ଦୁଲ ଗୋଟିଏ ଡ଼ାଲି ଜାତୀୟ ଗଛ ।

ସ : ରଗ : ରଗନ୍ ଆବଇ ଡନଡ଼ଗାଲ୍ ମାରାଇନାନିବ୍ ।

ଗୃହ ଓ ତାର ସାମଗ୍ରୀ

ଜେଲଖାନା : କଇଦସିଡ଼୍

ଓ : ଜେଲଖାନା : ଜେଲଖାନାରେ କଏଦିମାନେ ରହନ୍ତି ।

ସ : କଇଦସିଡ଼୍ : କଇଦସିଂଲିଡ଼ାନ୍ ଡୁସାମାରାନ୍ ଜି ଡ଼ାକୁଡିନିଜି ।

ଅସ୍ଵାଗାର : ଖାନ୍ଡ୍ରାମୁତାନରତୁମସିଂ

ଓ : ଅସ୍ଵାଗାର : ଅସ୍ଵାଗାରରେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଅସ୍ଵଥାଏ ।

ସ : ଖାନ୍ଡ୍ରାମୁତାନରତୁମସିଂ : ଖାନ୍ଡ୍ରାମ୍ ତାନାରତୁମସିଂ ଲିଡ଼ାନ୍ ବିଗ୍ଗଡ଼ା ବିଗ୍ଗଡ଼ା ଖାନ୍ଡ୍ରାମ୍ ଜିଡ଼ାକୁଡି ।

ଅନାଥାଶ୍ରମ : କୁନଡ୍ରାସିଜାନ୍ ଜି

ଓ : ଅନାଥାଶ୍ରମ : ଅନାଥ ପିଲାମାନେ ଅନାଥାଶ୍ରମରେ ରୁହନ୍ତି ।

ସ : କୁନଡ୍ରାସିଜାନ୍ ଜି : କୁନଡ୍ରା ସିଜାନ୍ ଜି ଆଡ୍ରାକୁନାସିଂ କୁନଡ୍ରାସିଜାନ୍ ଆଡ୍ରାକୁନାସିଂ ଲିଡ଼ାନ୍ ଡ଼ାକୁଡିନିଜି ।

ଇଗାଘର : ପିଡ଼ିଗଲା

ଓ : ଇଗାଘର : ଇଗାରେ ଘର ବନ୍ଦାଯାଏ ।

ସ : ପିଡ଼ିଗଲା : ପିଡ଼ିଗଲାନ ବାଡ଼ତି ସୁଡ଼ାନ୍ ସାବ୍ଜାତେତିଜି ।

କୋଠାଘର : ଡାଡ଼ିତ୍ସିତ୍

- ଓ : କୋଠାଘର : କୋଠାଘରକୁ ନିଆଁ ଡରନଥାଏ ।
- ସ : ଡାଡ଼ିତ୍ସିତ୍ : ଡାଡ଼ିତ୍ସିତ୍ ତଅଗିନ୍ଥାସାନ୍ ବାନ୍ତଡାନ୍ ଆଗାସା ।

କୁଡ଼ିଆ ଘର : ଅନ୍ସିତ୍

- ଓ : କୁଡ଼ିଆଘର : ଗରାବ ଲୋକ କୁଡ଼ିଆଘରେ ରହନ୍ତି ।
- ସ : ଅନ୍ସିତ୍ : ଡୁଲାକମାରନ୍ଜି (ବାନାଗ୍ଗି) ଅନ୍ସିଲିଡାନ୍ ଡାକୁଡିନ୍ଜି ।

କୁଟୀର : ଅନ୍ସିତ୍

- ଓ : କୁଟୀର : ସଭରା ଲୋକ କୁଟୀରରେ ରହୁଥିଲେ ।
- ସ : ଅନ୍ସିତ୍ : ସରା ମାରାନ୍ଜି ଅନ୍ସି ଲିଡାନ୍ ଡାକୁଲିନ୍ଜି ।

କମାରଶାଳ : ତାରାସିଂ

- ଓ : କମାରଶାଳ : କମାରଶାଳରେ କମାର କାମ କରେ ।
- ସ : ତାରାସିଂ : ତାରାସିଡାନ୍ ଲୁଆରାନ୍ ବାରାଡିନ୍ ।

ଗୁହାଳ : ଗୁଞ୍ଜୁ

- ଓ : ଗୁହାଳ : ଗୁହାଳରେ ଗାଈଗୋରୁ ରହନ୍ତି ।
- ସ : ଗୁଞ୍ଜୁ : ଗୁଂଗୁସିଡାନ୍ ତାଲିଜାନ୍ଜି ଡାକୁଡିନ୍ଜି ।

ଗାଜୀ : ଗାଜୀ

- ଓ : ଗାଜୀ : ଗାଜୀଘରେ ପ୍ରାଥନା କରନ୍ତି ।
- ସ : ଗାଜୀ : ଗାଜୀସିଡାନ୍ ଗାର୍ବିଚ୍ତେଞ୍ଜି ।

ଟଙ୍କାଶାଳ : ଡାକ୍ତାସରାବାଜାସିଂ

- ଓ : ଟଙ୍କାଶାଳ : ଟଙ୍କାଶାଳରେ ଟଙ୍କା ଡିଆରି ହୁଏ ।
- ସ : ଡାକ୍ତାସରାବାଜାସିଂ : ଟଙ୍କାସିଡାନ୍ ତାକାନ୍ ସାର୍ବଜାଡେଜି ।

ଧନାଗାର : ବିଭିସିତ୍

- ଓ : ଧନାଗାର : ଧନାଗାରରେ ଟଲାନ କରାଯାଏ ।
- ସ : ବିଭିସିତ୍ : ବିଭିସଡାନ୍ ଟଲାନ ଜିଡେଜି ।

ଧର୍ମଶାଳା : ଲୁଲୁନାସିଂ

- ଓ : ଧର୍ମଶାଳା : ଧର୍ମଶାଳାରେ ଲୋକେ ରହନ୍ତି ।
- ସ : ଲୁଲୁନାସିଂ : ଲୁଲୁନାସିଡାନ୍ ମାନ୍ତ୍ରାନ୍ଜି ଡାକୁଡିନ୍ଜି ।

ନିଜଘର : ସିଇଂଡାମ୍ଝେନ୍

- ଓ : ନିଜଘର : ନିଜଘରେ ଆମେରହୁ ।
- ସ : ସିଇଂଡାମ୍ଝେନ୍ : ସିଂଡାମ୍ଝେନ୍ ଡାକୁଡିନାଇ ।

ପୁସ୍ତକାଳୟ : କାମଲସିତାନ୍

ଓ : ପୁସ୍ତକାଳୟ : ପୁସ୍ତକାଳୟରେ ବହି ବିକ୍ରି ହୁଏ ।

ସ : କାମଲସିତାନ୍ : କାମଲସିତାନ୍ କମଳାନ୍ ତିମ୍ ତେଜି ।

ଛାତ୍ରାବାସ : ଖ୍ୟାନାସିତାନ୍

ଓ : ଛାତ୍ରାବାସ : ଛାତ୍ରାବାସରେ ଛାତ୍ର ରୁହନ୍ତି ।

ସ : ଖ୍ୟାନାସିତାନ୍ : ଖ୍ୟାରାନାସିତାନ୍ ଆତ୍ରକୁନା ଆତ୍ରାକୁନାସିଂ ସିତାନ୍ ।

ଔଷଧାଳୟ : ରେଗାମ୍ସିଂ

ଓ : ଔଷଧାଳୟ : ଔଷଧାଳୟରେ ଔଷଧ ବିକ୍ରି ହୁଏ ।

ସ : ରେଗାମ୍ସିଂ : ରେଗାମ୍ସିତାନ୍ ରେଗାମାନ୍ ତିମ୍ ତେଜି ।

ଚିକିତ୍ସାଳୟ : ପସିସିତାନ୍

ଓ : ଚିକିତ୍ସାଳୟ : ଚିକିତ୍ସାଳୟରେ ଚିକିତ୍ସା କରାଯାଏ ।

ସ : ପସିସିତାନ୍ : ପସିସିତାନ୍ ପସିତେନ୍ଜି ।

ବିରୋଧାଳୟ : ବିରୋସିଂ

ଓ : ବିରୋଧାଳୟ : ବିରୋଧାଳୟରେ ବିରୋଧ କରାଯାଏ ।

ସ : ବିରୋସିଂ : ବିସାରାସିତାନ୍ ବିସାରାତେଞ୍ଜି ।

ପାନ୍ଥୁଶାଳା : ବ୍ରୁତୁନାସିଂ

ଓ : ପାନ୍ଥୁଶାଳା : ପାନ୍ଥୁଶାଳାରେ ବିଶ୍ରାମ ନିଆଯାଏ ।

ସ : ବ୍ରୁତୁନାସିଂ : ବ୍ରୁତୁନାସିଂଲିତାନ୍ ଲୁଲୁତିନ୍ଜି ।

କାଠଘର : ଆରାସିଂ

ଓ : କାଠଘର : ତିଆରି ଘର (କୋଳଷା ଘର) ।

ସ : ଆରାସିଂ : ଗୁମ୍ନାସିଂ ଆରାନ୍ ବାତିସାବ୍ଜାତେଜି (ଗୁମ୍ନାସିଂ) ।

ଭଣ୍ଡାର ଘର : କୁଇତୁସିଂ

ଓ : ଭଣ୍ଡାରଘର : ଭଣ୍ଡାରଘରେ ଧାନ ଚଢ଼ଳ ରଖାଯାଏ ।

ସ : କୁଇତୁସିଂ : କୁଇତୁସିଂଲିତାନ୍ ସାରଜିରାନ୍ ଗୁଂକୁନ୍ ଡାକୁତ୍ତେଜି ।

ଭଡ଼ାଘର : ଆଡ଼ିଆସିଂ

ଓ : ଭଡ଼ାଘର : ଭଡ଼ାଘରେ ଲୋକେ ରହନ୍ତି ।

ସ : ଆଡ଼ିଆସିଂ/ : ଆଡ଼ିଆସିଲିତାନ୍/ବତା ସିତାନ୍ ବତାସିଂ ମାନ୍ରାନ୍ଜି ଡାକୁତିନ୍ଜି ।

ମନ୍ଦିର : କିତୁଂସିଂ

ଓ : ମନ୍ଦିର : ମନ୍ଦିରରେ ମୂର୍ତ୍ତିଅଛି ।

ସ : କିତୁଂସିଂ : କିତୁଂସିତାନ୍ କୁତ୍ଵାଲନ୍ ସୁମାନ୍ତକୁତିନି ।

ମଦଦୋକାନ : ଆଲିସିତାନ୍

ଓ : ମଦ ଦୋକାନ : ମଦଦୋକାନରେ ମଦ ବିକ୍ରି ହୁଏ ।

ସ : ଆଲିସିତାନ୍ : ଆଲିସିତାନ୍ଆଲିନ୍ତିମତେଜି ।

ମଦଭାଟି : ତ୍ରିଞ୍ଜବାସିଂ

ଓ : ମଦଭାଟି : ମଦଭାଟିରେ ମଦ ରନ୍ଧାଯାଏ ।

ସ : ତ୍ରିଞ୍ଜବାସିଂ : ତ୍ରିବାସିତାନ୍ ଆଲି (ଆବାନ୍) (ତ୍ରିଞ୍ଜତେଜି) (ସତ୍ତେଜି) ।

ଲୁଗାକଳ : ତାଞ୍ଜକାର୍ସିଂ

ଓ : ଲୁଗାକଳ : ଲୁଗାକଳରେ ଲୁଗାବୁଣାଯାଏ ।

ସ : ତାଞ୍ଜକାର୍ସିଂ : ତାଞ୍ଜକାର୍ସିତାନ୍ ସିନ୍ତ୍ରିନ୍ ତାଲଞ୍ଜତେଜି ।

ଶବଗୃହ : ମାତୁସିଂ

ଓ : ଶବଗୃହ : ଶବ ଗୃହରେ ଶବ ବ୍ୟବଚ୍ଛେଦ କରାଯାଏ ।

ସ : ମାତୁସିଂ : ମାତୁସିଂଲିତାନ୍ ମତୁନ୍ ଗାତ୍ତେଜି ।

ସନ୍ତସନ୍ତିଆ ଘର : ଗିଂଡ଼ାସିଂ

ଓ : ସନ୍ତସନ୍ତିଆ ଘର : ବର୍ଷାଦିନେ ଘର ସନ୍ତସନ୍ତିଆ ରହେ ।

ସ : ଗିଂଡ଼ାସିଂ : ଗିଂଡ଼ାସିଂତାନ୍ ଗାନ୍ତୁରିତାନ୍ ଗିଂଡ଼ାତି (ଜେମ୍ଡ଼ାତି) ।

ସମାଧିସ୍ଥାନ : କାନ୍ତଲଡ଼

ଓ : ସମାଧିସ୍ଥାନ : ସମାଧିସ୍ଥାନରେ ଶବ ପୋଡ଼ାଯାଏ ।

ସ : କାନ୍ତଲଡ଼/ : କିନ୍ତଲଡ଼ ଲିତାନ୍ ତାରିଲତିଲଲୁଙ୍ଗ୍ ମାତୁନ୍ ତିଲତାବି ।

ଶୟନ ଗୃହ : ତ୍ରିମାତନାସିଂ

ଓ : ଶୟନଗୃହ : ଶୟନଘରେ ପିଲାମାନେ ଶୁଅନ୍ତି ।

ସ : ତ୍ରିମାତନାସିଂ : ତ୍ରିମାତନାସିଂଲିତାନ୍ ପିସିଜ୍ଗୁଲାତ୍ତିମାତ୍ତେନି ।

ରୋଷେଇ ଗୃହ : ତ୍ରିଞ୍ଜଞ୍ଜନାସିଂ

ଓ : ରୋଷେଇଗୃହ : ରୋଷେଇଘରେ ରନ୍ଧାଯାଏ ।

ସ : ତ୍ରିଞ୍ଜଞ୍ଜନାସିଂ : ତ୍ରିଞ୍ଜଞ୍ଜନାସିତାନ୍ ତ୍ରିଞ୍ଜଞ୍ଜିନି ।

ପଦାଘର : ଞ୍ଝାନାସିଂ

ଓ : ପଦାଘର : ପଦାଘରେ ପାଠ ପଢ଼ନ୍ତି ।

ସ : ଞ୍ଝାନାସିଂ : ଞ୍ଝାଂରାଂନାସିତାନ୍ ଞ୍ଝାଂତିନି ।

ଗାଧୁଆ ଘର : ଉମାନାସିଂ

ଓ : ଗାଧୁଆଘର : ଗାଧୁଆଘରେ ଗାଧାନ୍ତି ।

ସ : ଉମାନାସିଂ : ଉମାନାସିଂତାନ୍ ଉମାତିନ୍ତି ।

ପରିସ୍ରାଗାର : ଆଷ୍ଟୁମ୍ନାସିଂ

ଓ : ପରିସ୍ରାଗାର : ପରିସ୍ରାଗାରରେ ପରିସ୍ରା କରାଯାଏ ।

ସ : ଆଷ୍ଟୁମ୍ନାସିଂ : ଆଷ୍ଟୁମ୍ନାସିଂତାନ୍ ଆଷ୍ଟୁମ୍ନାତିନ୍ତି ।

ପାଇଖାନା : ଆରାସଂନାସିଂ

ଓ : ପାଇଖାନା : ପାଇଖାନା ବ୍ୟବହାର କର ।

ସ : ଆରାସଂନାସିଂ : ଆରାସଂନା ସିଂତାନ୍ ଆରାନ୍ତ୍ରାମ୍ବା ।

ଅଗଣା : କାରୁଡ଼ାନ୍

ଓ : ଅଗଣା : ଅଗଣାରେ ମାଠିଆ ଥିଲା ।

ସ : କାରୁଡ଼ାନ୍ : କାରୁଡ଼ାନ୍ ଡାଡ଼କିନ୍ତାକୁଲି ।

ବାରଣ୍ଡା : ତୁଆର / ପିଣ୍ଡା

ଓ : ବାରଣ୍ଡା : ବାରଣ୍ଡାରେ ବସ ।

ସ : ତୁଆରା/ପିଣ୍ଡା : ତୁଆରାନ୍ ଗବ୍ବା ।

ଅଫିସ୍ : ବ୍ରାସିଂ

ଓ : ଅଫିସ୍ (କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ) : ଅଫିସରେ ସବୁକାର୍ଯ୍ୟ ହୁଏ ।

ସ : ବ୍ରାସିଂ : ବ୍ରାସିଂଲିତାନ୍ କୁଡୁର୍ ବାରାନ୍ ଡେଡି ।

ଇଟାଘର : ପିଡ଼ାଗାଲାସିଂ

ଓ : ଇଟାଘର : ଇଟାଘର ସୁନ୍ଦର ଦିଶେ ।

ସ : ପିଡ଼ାଗାଲାସିଂ : ପିଡ଼ାଗାଲାସିଂତାନ୍ ବଇବଇ ଲାଂଗାତାମ୍ ଗିଜ୍ତାତେ ।

କୋଠାଘର : ତାଡ଼ିଙ୍ଗସିଂ

ଓ : କୋଠାଘର : କଟକ ସହରରେ ବଡ଼ବଡ଼ କୋଠାଘର ଅଛି ।

ସ : ତାଡ଼ିଙ୍ଗସିଂ : କଟକ ଗାଡ଼ାଲିତାନ୍ ସୁଡ଼ା ସୁଡ଼ା ତାଡ଼ିଙ୍ଗ ସିଂତାନ୍ ଡାକୁ ।

କୁଡ଼ିଆ : ଅନ୍ସିଂ

ଓ : କୁଡ଼ିଆ : ସଉରା ମାନେ ବଗଡ଼ରେ କୁଡ଼ିଆ କରିଥାନ୍ତି ।

ସ : ଅନ୍ସିଂ : ସରା ମାରାନଜି ବାରୁନ ଅନ୍ସିଂତାନ୍ ସାଜ୍ଜାତେଜି ।

କାରାଗାର : କାରଇଜସିଂ

ଓ : କାରାଗାର : କାରା ଗାରରେ କଇଦି ମାନେ ରହନ୍ତି ।

ସ : କାରଇଜସିଂ : କାରଇଜସିଂ ଲିତାନ୍ କଇଡ ମାରାନଜି ଡାକୁଡ଼ିଞ୍ଜି ।

ଗୁହାଳ : ଗୁଞ୍ଜୁସିଂ

ଓ : ଗୁହାଳ : ଗୋଗୁଗାଈ ଗୁହାଳରେ ବନ୍ଦାଯାଏ ।
ସ : ଗୁଞ୍ଜୁସିଂ : ଗୁଞ୍ଜୁସିଂଲିଫାନ ଡ଼ାଗଲିୟାନ୍ ତଲ୍‌ବତାବି ।

କମାର : ଲୁଆରା

ଓ : କମାର : କମାର ଲୁହା ପଜାଏ ।
ସ : ଲୁଆରା : ଲୁଆରାନ୍ ଲୁଆଡ଼ାନ୍ ପାମ୍‌ତେ ।

ଛାଞ୍ଚୁଣୀ : ଜାନ (ଜ୍)

ଓ : ଛାଞ୍ଚୁଣୀ : ଛାଞ୍ଚୁଣୀରେ ଘର ଝାଡୁ କରାଯାଏ ।
ସ : ଜାନ : ଜାନନ୍ ବାଡ଼ି ସିଂଇଡ଼ାନ୍ ଜାନଜନ୍ ଡେଡେ ।

ଚୋକେଇ : ତୁଡୁଡୁ

ଓ : ଚୋକେଇ : ଚୋକେଇରେ ଜିନିଷ ରଖାଯାଏ ।
ସ : ତୁଡୁଡୁ : ତୁଡୁଡୁ ଲିଫାନ ଜାନାବାନ୍ ଡ଼ାକୁଡେଜି ।

ଡ଼ଙ୍କା : କୁଉ

ଓ : ଡ଼ଙ୍କା : ଡ଼ଙ୍କାରେ ପାଣି କଟାଯାଏ ।
ସ : କୁଉ : କୁ-ଉନ୍ ବାଢି ଡ଼ା-ଆନ୍ ଗିନ୍‌ଡେଜି ।

ତକିଆ : ଆନିବାବ୍

ଓ : ତକିଆ : କେତେକ ଲୋକ ତକିଆ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତି ।
ସ : ଆନିବାବ୍ : ଡ଼ାଜିଡ୍ ମାନ୍‌ରା ଆନିବାବାନ୍ ଝାନ୍‌ରାମ୍‌ଡେଜି ।

ତାଲା : ଗାଡେଡ଼୍‌ପାଡ୍

ଓ : ତାଲା : ସେହି ଘର ତାଲା ପଡ଼ିଛି ।
ସ : ଗାଡେଡ଼୍‌ପାଡ୍ : କୁନ୍ ଆସିଂ ଆ ଗାନାଡେଡ଼୍‌ ପାଡ୍ ।

ଥାଲି : ମାଣ୍ଡି

ଓ : ଥାଲି : ଆମେ ଥାଲିରେ ଖାଉ ।
ସ : ମାଣ୍ଡି : ଆନ୍‌ଲେନ୍ ମାଣ୍ଡିଲିଫାନ ଗାଗାତିସି ।

ଦିଆସିଲି : ଗୁଡ୍ ତୁଡ୍ (ଡ଼ାଗଡ଼୍‌ତୁଡ୍)

ଓ : ଦିଆସିଲି : ଦିଆସିଲି ଆଣ ।
ସ : ଗୁଡ୍ ତୁଡ୍ (ଡ଼ାଗଡ଼୍‌ତୁଡ୍): ଗୁଡ଼୍‌ତୁଡ଼ାନ୍ ପାଡ଼ଂଇ ।

ନିଶୁଣି : ଡ଼ିରାଙ୍ଗା(ପାରାଡୁ)

ଓ : ନିଶୁଣି : ନିଶୁଣିରେ ମଞ୍ଚା ଚଢ଼ି ।
ସ : ଡ଼ିରାଙ୍ଗା(ପାରାଡୁ): ଡ଼ିରାଙ୍ଗାନ୍ ବାଡି ମାଡ଼ାନ୍ ଡ଼ାଇତାବି ।

ପରଦା : ଡ଼ାନାଂକାବ୍

ଓ : ପରଦା : ଦ୍ଵାର ମୁହଁରେ ପରଦା ବନ୍ଧାଯାଏ ।

ସ : ଡ଼ାନାଂକାବ୍ : ଡ଼ାରାନ୍ନିଲିଡ଼ାନ୍ ଡ଼ାନାଂକାବାନ୍ ଜିତେଜି ।

ପଘା : ଡ଼ାନଲ୍

ଓ : ପଘା : ପଘାରେ ଗାଈ ବନ୍ଧାଯାଏ ।

ସ : ଡ଼ାନଲ୍ : ଡ଼ାନଲାନ ବାଡ଼ି ଡ଼ାଙ୍ଗଲିୟାନ୍ ଜିତାବି ।

ପାଇଖାନା : ଆରାସଂନାସିଂ

ଓ : ପାଇଖାନା : ପ୍ରତି ଘରେ ପାଇଖାନା ରହିବା ପାଇଁ ସରକାରଙ୍କ ଯୋଜନା ଅଛି ।

ସ : ଆରାସଂନାସିଂ : ଡ଼ିଲେ ସିଡ଼ାନ୍ ଆରାଂସନା ସିଂଡ଼ାନ୍ ସାବ୍ଜାବିନ୍ ଆସାନ୍ ସର୍କାରାନ୍ ଆନଗାଣିନ୍ ଡ଼ାକୁ ।

ଚଟାଣ : ଡ଼ିଆସିଂ

ଓ : ଚଟାଣ : ଆଜିକାଲି ଲୋକେ ଚଟାଣରେ ଟାଲଲ୍ ପକାନ୍ତି ।

ସ : ଡ଼ିଆସିଂ : ନାମିଡ଼ାନ୍ ଉଡ଼୍ସୁଡ଼ାନ୍ ମାନରାନ୍ଜି ଡ଼ିଆସିଲିଡ଼ାନ୍ ଲାନ୍ପିଡ଼୍ଡେଜି/ ବିଲ୍ଡେଜି ।

ପାହାଚ : ଅମ୍ପିଲ୍ (ପାଉସା)

ଓ : ପାହାଚ : ଘରକୁ ଯିବାପାଇଁ ପାହାଚ ଡ଼ିଆରି କରାଯାଏ ।

ସ : ଅମ୍ପିଲ୍ : ସିଂଡ଼ାନ୍ ଆ ଗାନ୍ନାବିନ୍ ଆସାନ୍ ଅମ୍ପିଲାନ୍ (ପାଉସା) ସାନାବଜାନ୍ ଡ଼େଡ଼ି ।

ଝରକା : କିଡ଼ାଲ୍ସାଙ୍ଗ୍

ଓ : ଝରକା : ଲୋକେ ପବନ ଆସିବା ପାଇଁ ଝରକା ରଖନ୍ତି ।

ସ : କିଡ଼ାଲ୍ସାଙ୍ଗ୍ : ମାନରାଞ୍ଜି ରାଞ୍ଜିନ୍ ଆୟିରବିନ୍ ଆସାନ୍ କିଡ଼ାଲ୍ସାଡ଼ାନ୍ ସାବ୍ଜାଡେଜି ।

ଦଉଡ଼ି : ଲୁଆଡ଼

ଓ : ଦଉଡ଼ି : ଦଉଡ଼ିରେ ବିଡ଼ା ବନ୍ଧାଯାଏ ।

ସ : ଲୁଆଡ଼ : ଲୁଆଡ଼ାନ୍ ବାଡ଼ି ଜିଜିତାବି ।

କଣ୍ଟା : ଇବବା

ଓ : କଣ୍ଟା : କଣ୍ଟାକୁ କଣ୍ଟା ସାହାଯ୍ୟରେ କଟାଯାଏ ।

ସ : ଇବବା : ଇବ୍ବାନ୍ ଇବ୍ବାନ୍ ବାଡ଼ି ଡ଼ାବ୍ତାବି ।

ପଥର : ଆରେଡ଼୍

ଓ : ପଥର : ପଥର ଆମର ସବୁ କାମରେ ଲାଗେ ।

ସ : ଆରେଡ଼୍ : ଆରେଡ଼ାନ୍ କୁଡୁବ୍ ବାରାଲିଡ଼ାନ୍ ବ୍ରାରାନ୍ ଡ଼େଡ଼ି ।

କୁରାଡ଼ା : ଏଞ୍ଜୁମ୍

ଓ : କୁରାଡ଼ା : କୁରାଡ଼ାରେ କାଠ ହଣାଯାଏ ।

ସ : ଏଞ୍ଜୁମ୍ : ଏଞ୍ଜୁମାନ୍ ବାତି ଆଡ଼ାଲାନ ଇଡ଼ୁଡ଼ାବି ।

ଘଣ୍ଟି : ନେନେଙ୍ଗ/ଗନ୍ତନ୍

ଓ : ଘଣ୍ଟି : ଘଣ୍ଟି ବାଜିଲେ ପିଲାମାନେ ସ୍କୁଲକୁ ଯାଆନ୍ତି ।

ସ : ନେନେଙ୍ଗ/ଗନ୍ତନ୍ : ନେନେଡ଼ାନ୍ ସାଡ଼ୁଡ଼ାଲିନ୍ ଡେନ୍ ପାସିଜାନ୍ତି ଖୁଆଁନାବାନ୍ ଯିଡ଼ତେଜି ସର୍ବନାମ ।

ମୁଁ : ମେନ (ଝେନ୍)

ଓ : ମୁଁ ସ୍କୁଲକୁ ଯାଉଛି ।

ସ : ଝେନ୍, ମେନ୍, ଖୁଆଁନାସୁବାନ୍ ଇୟତେ ।

ଆମ୍ବେମାନେ : ଆନ୍ଲେନ୍

ଓ : ଆମ୍ବେମାନେ କଣ କରାବ ?

ସ : ଏଲେନ୍ ଇଡିନ୍ ଆଲୁମା ?

ସେ : ଆନିନ୍

ଓ : ସେ କି କାମ କରନ୍ତି ?

ସ : ଆନିନ୍ ଇଡିନ୍ ଆବାରା ଲୁମ୍ତେ ?

ଏହା : କାନ୍

ଓ : ଏହାକଣ ଦେଖୁଛ ?

ସ : କନ୍ ଇଡିନ୍ ଗିଜତେ ?

ସେମାନେ : ଆନିନ୍ଜି

ଓ : ସେମାନେ କଣ ଖାଆନ୍ତି ?

ସ : ଆନିନ୍ଜି ଇଡିନ୍ ଗାତିଜି ?/ଜୁମ୍ତେଜି ?

ତାହା : କୁନି

ଓ : ତାହା ଗୋଟିଏ ବହି ।

ସ : କୁନି ଆବଲ କାମଲ ।

ଏଗୁଡ଼ିକ : କାନିଜି

ଓ : ଏଗୁଡ଼ିକ ଗଛ ।

ସ : କାନିଜି ଆନିବ୍/ଆରାନିବ୍ ।

ସେଗୁଡ଼ିକ : କୁନିଜାକିଞ୍(କୁନିଜି)

ଓ : ସେଗୁଡ଼ିକ କଷେଇ ଅଟେ ।

ସ : କୁନିଜାକିଞ୍ କଠାଇଜାନ୍ତି ।

ମୋତେ : ଖେଁନ୍

ଓ : ମୋତେ ସ୍ଵଳକୁ ଯିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ସ : ଖେଁନ୍ ଖ୍ୟାଠାଠା-ସିଂବାନ୍ ଆଇବିନ୍ ତେତି ।

ଆମ୍ଭମାନଙ୍କୁ : ଜାକିଞ୍ଜୁ ଆନ୍ଲେନ୍ (କୁଡ଼ୁବ୍ ଲେନ୍)

ଓ : ଆମ୍ଭମାନଙ୍କୁ ବହି ପତ୍ର ଦିଅ ।

ସ : ଆନ୍ଲେନ୍ ଜାକିଞ୍ଜୁ କମ୍ଲାନ୍ ତିଲେୟା / ତଅଲେନ୍ କାମ୍ ଅଲାନ୍ ଜି ତିୟାଲେନ୍ ବା ।

ତୁମକୁ , ତୁମ୍ଭମାନଙ୍କୁ : ଆମିନ ଜି

ଓ : ତୁମ୍ଭ ମାନଙ୍କୁ ନାଚ ଶିଖିବାକୁ ହେବ ।

ସ : ଆମିନ ଜି ତଂସେତାନ୍ ଖାଁଡ଼ନାବା ।

ତାଙ୍କୁ : ଆନିନ୍

ଓ : ତାଙ୍କୁ କଲମ ଦିଅ ।

ସ : ଆନିନ୍ ରିକମ୍ ତିୟ୍ବା (ପେଏନାନ୍) ତିୟ୍ବା ।

ଏହାକୁ : କାନାତି

ଓ : ଏହାକୁ କଲମ କହନ୍ତି ।

ସ : କାନାତି ରିକମ୍ ଗାମ୍ତେଜି (ପେଏନ୍) ଗାମ୍ତେଜି ।

ସେମାନଙ୍କୁ : ଆନିନଜି

ଓ : ସେମାନଙ୍କୁ ବହି ଦିଅ ।

ସ : ଆନିନଜି ଆତଂ କାମ୍ଲାନ୍ ତିୟ୍ବା ।

ମୋର : ଖେଁନ୍ ଆତି (ମେନ୍)

ଓ : ମୋର ଦୁଇଟି ହାତ ଅଛି ।

ସ : ସି-ଖେଁନ୍ ବାଗୁଡ଼ାକୁ ।

ଆମ୍ଭମାନଙ୍କର : ଆନ୍ଲେ ଆତେ

ଓ : ଏହିସ୍ଵଳ୍ ଆମ୍ଭମାନଙ୍କର ।

ସ : କନ୍ ଖ୍ୟାଠାଠାସିଂ ଆନ୍ଲେନ୍ଆତି ।

ତୁମର : ଆମାନ୍ଆତି

ଓ : ଏହି ବହିଟି ତୁମର ।

ସ : କାନ୍ ଆକାମ୍ବଲ୍ ଆମାନ୍ ଆତି ।

ତାହାର : ଆନିନ୍ ଆତି

ଓ : ଏହି ଗୋପିଟି ତାହାର ।

ସ : କାନ୍ ଆରାନ୍ଦୁବ୍ବର୍ ଆନିନ୍ ଆତି ।

ଏହାର : କାନ୍ ଆନିନ୍ ଆତେ

ଓ : ଏହାର ଦୁଇଟି ଡେଣା ଅଛି ।

ସ : କାନ୍ ଆନିନ୍ ବାଗୁ ନେରଙ୍ଗ୍ ଡାକୁ(ରେନେ°) ।

ସେମାନଙ୍କର : ଆନିନ୍‌ଜିଆତି

ଓ : ବହି ଗୁଡ଼ିକ ସେମାନଙ୍କର ଅଟେ ।

ସ : କାମ୍‌ବଲାନ୍ ଜାକିଷ୍ଟ୍ ଆନିନ୍‌ଜି ଆତି ।

ମୁଁ ନିଜେ : ଖେନ୍‌ନା(ମେନ୍‌ନା)

ଓ : ମୁଁ ନିଜେ ଏକାମ କଲି ।

ସ : ଖେନ୍‌ନା କାନ୍‌ଆ ବାବା ଲୁମ୍‌ଲାଇ ।

ଆମ୍ଭେନିଜେ : ଏଲେନା (ଆନ୍‌ଲେନ୍‌ନା)

ଓ : ଏହି ଘର ଆମ୍ଭେନିଜେ କଲୁ ।

ସ : ଆନ୍‌ଲେନ୍‌ନା ଆସବ୍‌ଜା ଲାଇ (କାନ୍ ସି-ଇଂଡ଼ାନ୍) ।

ତୁମ୍ଭେ ନିଜେ : ଆମିନ୍‌ନା

ଓ : ଏହିକାମ ତୁମ୍ଭେନିଜେ କଲ ।

ସ : କାନ୍ ଆବାବା ଆମିନା ଆଲୁମ୍ ଲେ ।

ସେ ନିଜେ : ଆନିନ୍‌ନା

ଓ : ସେ ନିଜେ ଗୀତ ଗାଇଲେ ।

ସ : ଆନିନ୍‌ନା କାନିନ୍‌କିନାନ୍ କିନେତିନ୍ ।

ସେମାନେ ନିଜେ : ଆନିନ୍‌ଜିନା

ଓ : ଏଇ କାମ ସେମାନେ ନିଜେ କଲେ ।

ସ : କନ୍‌ଆବାବା ଆନିନ୍‌ଜି ନା ବାବାଲେଜି ।

କିଏ : ବୁଡିନ୍

ଓ : ତୁମେ କିଏ ?

ସ : ଆମାନ୍ ବୁଡେନ୍ ?

କଣ : ଇତିନ୍

ଓ : ତୁମ ନାମ କଣ ?

ସ : ଆର୍ଜିମ୍‌ନାମ୍ ଇତିନ୍ ?

କାହାକୁ : ବୁଡିନ୍

ଓ : କାହାକୁ ପିଠା ଦେଲ ?

ସ : ପୁପୁନ୍ ବୁଡିନ୍ ଆତିସ୍‌ଲେ ?

କାହାର : ବୁଢ଼େନ୍ ଆତେ

ଓ : ଏହି କଲମଟି କାହାର ?

ସ : କି ରିକାମ୍ ବୁଢ଼େନ୍ ଆତେ (ପେଏନାନ୍) ?

ତାହାଙ୍କର : ଆନିନ୍ ଆତେ

ଓ : ଏଠାରୁ ତାହାଙ୍କର ।

ସ : କାନ୍ ସାରି ଆନିନ୍ ଆତେ ।

କେଉଁଠାରେ : ଓଁ ଆମାନେ

ଓ : ତୁମ ବାପା କେଉଁଠାରେ ରହନ୍ତି ?

ସ : ଓଁ ଆମାନ୍ ଓଁ ଆମାନେ ତାକୁତେନ୍ ?

ଯେ କେହି : ବୋତି ଡେଙ୍ଗ୍ (ବୁଢ଼େ ଜାନା)

ଓ : ଯେ କେହି ଲେଖି ପାରନ୍ତି ।

ସ : ବୁଢ଼େ ଜାନା ଇଡ଼ଲ୍‌ଡେଜି ।

ଯାହାକିଛି : ଇଡିନ୍‌ଡି/ଇଡିଜାନା

ଓ : ଫଳାଫଳ ଯାହାକିଛି ହେବ ।

ସ : ଇଡିଗତିବାରା ଡେଇଡି(ଆବାରାନ୍ ଇଡିନ୍ ଡେଡି)/ ଏଡାଜାନା ବାରାନ୍‌ଜି ଡେଡି ।

ଯାହାକୁ ହେଉ : ବୋତିନ୍‌ଡେଗ୍ (ବୁଢ଼ିଜାନା)

ଓ : ଯାହାକୁ ହେଲେ କାମଟି ଦେବା ।

ସ : ବୁଢ଼ିଜାନା ବାରାନ୍ ଆତିସ୍‌ବା ।

କେହି ନୁହେଁ : ମଇଜାଜାତିଡ୍

ଓ : ତୁମ ବିନା କେହି ନୁହେଁ ।

ସ : ଆମାନ୍ ସାଡ଼୍‌ଲେ ମଇଜାଜା ଡିଡ୍ ।

କେହି : ବୋତିଡେଗ୍ (ମୌନାଜା)

ଓ : କୌଣସି କାମକୁ କେହି ନ ଦିଅନ୍ତି ।

ସ : କାନ୍‌ବାରା ବୁଢ଼େ ଜାନା ଡିବିନ୍‌ଡିଡ୍ ।

ପ୍ରତ୍ୟେକ : ଡିମାନ୍‌ରାନ୍

ଓ : ପ୍ରତ୍ୟେକ ପିଲା ମାନଙ୍କୁ ବହି ବନ୍ଧନ ହେଉ ।

ସ : ଡିଲେ ପାସିଜାନ୍‌ଜି କାମଲାନ ଡିସ୍‌ବାଜି ।

ପୂର୍ବାହ୍ନ : ଅରିଜି ମାର୍/ ଅରୁବାନ୍

ଓ : ପୂର୍ବାହ୍ନ ୧୦ ଘଣ୍ଟା ସମୟରେ ମୁଁ ଯାଏ ।

ସ : ଖେନ୍ ତାଗାଲଡାନ୍ ୧୦ ଗନ୍‌ତାନ ଆଡ଼୍‌ନା ଫିରଡେ ।

ଦ୍ଵିପହର : ଗରିଷ୍ଠ / ତାମ୍ବାନ

ଓ : ଦ୍ଵିପହର ରେ ଗାଣ ଖରାହୁଏ ।

ସ : ଗରିଷ୍ଠ ଡେଲେ ନଡ଼େନ୍ କାରରାନ୍ ଡାଗାତି ।

ମଧାହ୍ନ : ତାମ୍ବାୟ / ଗ୍ରି ଯୁତ୍ତାନ

ଓ : ମଧାହ୍ନ ଭୋଜନ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଦିଆଯାଏ ।

ସ : ପସିଜାନ୍ତି ତାମ୍ବା ଗାଗାନାନ୍ ରୁଡାବିଜି ।

ସକାଳ : ତାଗାଲଡ଼ା

ଓ : ସକାଳ ଗଲିଲେ ଦେହ ଭଲ ରହେ ।

ସ : ତଗଲଡ଼ାନ୍ ଆଗାନରଡ଼ ବାଂସା ।

ସନ୍ଧ୍ୟା : ଆଉରୋୟୁ (ଆଅରୁୟୁ)

ଓ : ସନ୍ଧ୍ୟା ସମୟରେ ବୁଲିବା ଦେହକୁ ଭଲ ।

ସ : ଆଉ ରୁବାନ୍ ଆଗାନରଡ଼ ଡ଼ଙ୍ଗାନ୍ ବାଂସା ।

ଅପରାହ୍ନ : ତାରାଙ୍ଗଡ଼ି ଆୟାମାନ/ଅରୁବାନ୍ ଆଉଲି

ଓ : ଅପରାହ୍ନ ୧ ଘଣ୍ଟା ସମୟରେ ମଧାହ୍ନ ଭୋଜନ ଦିଆଯାଏ ।

ସ : ସାତିଡ଼ୟୁ ଆବଇ ଗନ୍ତାଲୁଙ୍ଗାନ୍ ଗାଗାନାନ୍ ରୁଡାବିଜି ।

ଉଷା : ସୁଜଲ୍ ସାକାଲ

ଓ : ଉଷା ସମୟରେ କାଉ ରାବଡ଼ି ।

ସ : ସୁଜଲ୍ ସାକାଲ ତାଗଲଡ଼ାନ୍ କାକାନ୍ତି ଗୁଡେଜି ।

ଆଜି : ଲମି (ନାମି)

ଓ : ଆଜି କେଉଁ ଦିନ ?

ସ : ଲମି ଇତିନ୍ ଆଡିନ୍ନା (ନାମି ଇତିନ୍ ଆଡିନ୍ନା) ?

ଆଜିରାତି : ଲମିତଗଲ୍ (ନାମିଆତଗାଲ୍)

ଓ : ଆଜିରାତି କେଉଁ ନାଚ ହେବ ?

ସ : ଲାମିତଗଲ୍ (ନାମି ଆତଗାଲ୍) ଇତିନ୍ ଆତଡ଼ ସେଙ୍ଗ୍ ଡେଡ଼ି ?

ଗୋଧୂଳି ସମୟ : ଚୁୟୁଙ୍ଗା (ଚୁୟୁୟୁ)/ଅରୁବାନ୍

ଓ : ଗୋଧୂଳି ସମୟରେ ପକ୍ଷୀମାନେ ବସାକୁ ଫେରଡ଼ି ।

ସ : ଅରୁୟୁତ୍ତାନ ଅନ୍ତିଡ଼ାନ୍ଦି ତାରିମାଡ଼ନାବାନ୍ ଡାୟାରଡେନ୍ଜି ।

ଗତରାତି : ରୁବାନ୍ ଆତାଗଲ୍

ଓ : ତୁମେ ଗତରାତି କେଉଁଆଡେ ଗଲ ?

ସ : ଆମାନ୍ ରୁବନ ଆତଗଲ୍ଘାନ୍ ଇୟଲେ ?

ଗତଦିନ : ରୁବୀନ୍ ଆଡ଼ିନ୍ନା

ଓ : ଗତଦିନ ତୁମେ କେଉଁଠାକୁ ଯାଇଥିଲେ ?

ସ : ଆମାନ୍ ରୁବୀନ୍ ଆଡ଼ିନ୍ନା ଓଧାନ୍ ଇୟ୍ଲେ ?

ଗତକାଲି : ରୁବୀନ୍

ଓ : ରବି ଗତକାଲି ଗୁଣାପୁର ଯାଇଥିଲା ।

ସ : ରବିନ୍ ରୁବୀନ୍ ଗୁଣାପୁର ଇଏ ତିନ (ଇୟେତେନ୍) ।

ଆସନ୍ତାକାଲି : ବିୟଡ଼ିତ୍ତନା

ଓ : ମୁଁ ଆସନ୍ତାକାଲି ଗାଁରେ ଥିବି ।

ସ : ଝେନ୍ ବିୟଡ଼ି ଗରଜାଂ ଲେଡ଼ାନ୍ ଡ଼ାକୁତିନାଲ୍ ।

ମଧ୍ୟରାତ୍ରି : ତୁଡ଼ାର ତଗାଲ୍

ଓ : ଭୀମ ମଧ୍ୟରାତ୍ରି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପଡ଼େ ।

ସ : ବିମନ୍ ତୁଡ଼ାର ତଗାଲ୍ ସିକ୍କଇଜା କିନଲ୍ତିନ୍ ।

ଶିକ୍ଷକ, ଛାତ୍ର, ଅଭିଭାବକ ମଧ୍ୟରେ କଥୋପକଥନ

ଓ : ଶିକ୍ଷକ : ତୋର ନାମ କଣ ?

ସ : ମାଡ଼ିର : ଆର୍ଜିମ୍ ନାମ୍ ଇତିନ୍ ?

ଓ : ଛାତ୍ର : ମୋର ନାମ ସନ୍ତୋଷ ଶବର ।

ସ : ପାସିନ୍ : ଆର୍ଜିମ୍ ଝେନ୍ ସନ୍ତୋଷ ଶବର ।

ଓ : ଶିକ୍ଷକ : ତୋର କେଉଁ ଗ୍ରାମ ?

ସ : ଶିକ୍ଷକ : ଆମାନ୍ ଓଧାନ୍ ଆଗରଜାଂ ?

ଓ : ଛାତ୍ର : ମୋର ଗ୍ରାମ କୁଲୁସିଂ ।

ସ : ପାସିନ୍ : ଗାରଜାଂଝେନ୍ ଆର୍ଜିମ୍ କୁଲୁସିଂ ।

ଓ : ଶିକ୍ଷକ : ତୁମ ପିଲା ଆଜି ସ୍କୁଲକୁ ଆସିନାହିଁ କାହିଁକି ?

ସ : ଶିକ୍ଷକ : ପାସିକ୍ନାମ୍ ଲାମି ଇତିନ୍ ଆସାନ୍ ଝ୍ୟାଁନାବାନ୍ ଆଡ଼ନିୟାଇତିନ୍ ?

ଓ : ଅଭିଭାବକ : ଆଜି ମୋ ପୁଅର ସ୍ଵାସ୍ଥ୍ୟ ଖରାପଥିବା ଯୋଗୁଁ ସ୍କୁଲକୁ ଆସିନାହିଁ ।

ସ : ଓଧାନ୍ : ଅନ୍ଝେନ୍ ଲାମି ଆଡ଼ଅଂ (ସାମାଂ ତେଡ଼) ଡ଼ଲ୍ଡିଡ଼ାନ୍ ଆସନ୍ ଝ୍ୟାଁନାସିଙ୍ଗ୍ ଆଡ଼ନିୟାଇତିଡ଼ ।

ଓ : ଶିକ୍ଷକ : ତୁମ ପୁଅକୁ ପ୍ରତିଦିନ କ'ଣ କ'ଣ ଖାଇବାକୁ ଦିଅ ?

ସ : ଶିକ୍ଷକ : ଅନ୍ନାମ୍ ଡିତଡ଼ଂ ଇତିନ୍ ଇତିନ୍ ଆକୁମ୍ବିନ୍, ଆଗାବିନ୍ ଆମିନ୍ ଆଡ଼ିୟ୍ତେ ?

- ଓ : ମାଁ : ମୋ ପୁଅକୁ ପ୍ରତିଦିନ ଭାତ, ଡାଲି, ଚରକାରୀ ଓ ଫଳ ଖାଇବାକୁ ଦେଉ ।
- ସ : ଯା : ଅଞ୍ଜେନ୍ ଆଡ଼ଂ ଆରଜଡ଼ ଡିନା କୁଡୁ, କାପୁସାନ, ଓ୍ବାବନ୍ ଆଜି ଆଗାଦି ଆଜୁମି ଆତିୟତାୟ ।
- ଓ : ଶିକ୍ଷକ : ପିଲେ, ତୁମେ ଦେଖୁଥିବା କେତେଗୁଡ଼ିଏ ଫୁଲ ଗୁଡ଼ିକର ନାମ କଣ ?
- ସ : ପାସିଜାନ : ପାସିୟଜି ଆମି ଆଗିୟେଲେ ଆତାରବା ଆନିମ୍ ଇତି ଇତି ?
- ଓ : ଛାତ୍ର : କିଆଫୁଲ, ମଲୁଫୁଲ, ଗୋଲାପ ଫୁଲ, ବନ୍ଦିଫୁଲ, ସୂର୍ଯ୍ୟମୁଖୀ, ମଦାରଫୁଲ ।
- ସ : ପାସିଜାନ : କିଡ଼ାତାର, ମଲାତାର, ଗୋପାତାର, ଜୁଜୁତାର, ଉୟୁତାର, ଜେଏତାର ।
- ଓ : ଶିକ୍ଷକ : ପିଲେ ତୁମେ ଜାଣିଥିବା କେତେଗୁଡ଼ିଏ ପନିପରିବାର ନାମ ଗୁଡ଼ିକ କଣ ?
- ସ : ପାସିଜାନ : ପାସିଜଜି, ଆମିନ୍ ଆଗାଲାମତେନ୍ ଆଓ୍ବାବ୍ ତାନଙ୍ଗାଲ, ଆଞ୍ଜୁମ୍ ଇତିନ୍ ଇତିନ୍ ?
- ଓ : ଛାତ୍ର : ବାଇଗଣ, ଜହ୍ନି, ଝୁଡୁଙ୍ଗ, କାଂକଡ଼, ଚମାଟ ।
- ସ : ପାସିଜାନ : ଆଣ୍ଡାଇଜ, ଚିଚିଣ୍ଡା, କାଣ୍ଡୁମ୍, ସାକୁଡ଼ା, ସିମାଡ଼ାୟଇ ।
- ଓ : ଛାତ୍ର : ମାଁ ଆଜି ମୋର ଦେହ ଭଲ ନଥିବାରୁ ସ୍କୁଲକୁ ଯିବିନାହିଁ ।
- ସ : ପାସିଜାନ : ଯାଂ, ଲାମି ଡ଼ଅଞ୍ଜେନ୍ ଡ଼ଲତେଡ଼ାନ ଆସାନ ଖ୍ୟାନ୍ ସିଂବାନ୍ ଆଡ଼ନିୟେ ।
- ଓ : ଛାତ୍ର : ବାପା, ଆମକୁ ପ୍ରତିଦିନ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ପାଠପଢ଼ା ବ୍ୟତୀତ ଖେଳ, ନାଚ, ଗୀତ ଆମ ଆଜ୍ଞା ଶିଖାନ୍ତି ।
- ସ : ପାସିଜାନ : ଓ୍ବାଙ୍ଗ, ସାବ୍ବିଞ୍ଜ ଡିନା ଆନଲେନ୍ ଆଡ଼ଂ ଆଣ୍ଡିସିଂ, କାନିକିନାନ୍, ତଙ୍ଗ୍ସେଡ଼ାନ ଖ୍ୟାନ୍ତେଲେଞ୍ଜି ।
- ଓ : ବାପା : ତୁମ ସ୍କୁଲରେ ପ୍ରତିଦିନ ଆଉ କ'ଣ କ'ଣ କର ?
- ସ : ଓ୍ବାଙ୍ଗ : ଖ୍ୟାନ୍ରାଂ ନା ସିଂଡ଼ାନ ସାବିଞ୍ଜିଡ଼ିନନା ଇତିନ୍ ଇତିନ୍ ଆସାବ୍ଜାତେ ?
- ଓ : ଛାତ୍ର : ଆଜ୍ଞା, ଆପଣ କେତେବେଳେ ଆସିଲେ ?
- ସ : ପାସିଜାନ : ଖାତଂ ଖାତଂମାର୍ ଆମାନ୍ ଆଡ଼ାନିୟିରଲାଇ ?
- ଓ : ଶିକ୍ଷକ : ମୁଁ ସକାଳୁ ଆସିଲି ।
- ସ : ଖ୍ୟାନ୍ନାଂମାର୍ : ଷେନ୍ ତାଗାଲଡ଼ା ଇଲାୟ(ୟିରରାଇ) ।
- ଓ : ମାଆ : ବାବୁ ତୁମ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଖାଇବାକୁ ଦିଅନ୍ତି କି ?
- ସ : ଯାଙ୍ଗ୍ : ଅଅନ୍, ଖ୍ୟାନ୍ନାସିଂବିନ୍ ଆଗାଗାନାବିନ୍ ତିୟ୍ତେଜିପ ?
- ଓ : ପୁଅ : ହଁ ମାଁ ଆମକୁ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଖାଇବାକୁ ଦିଅନ୍ତି ।
- ସ : ଅଅନ୍ : ଆଉ ଯାଙ୍ଗ୍, ଖ୍ୟାନ୍ନାସିଙ୍ଗ୍ଲେନ୍ ଆଗାଗାନାବିନ୍ ତିୟ୍ତେଲେନ୍ଞ୍ଜି ।

- ଓ : ଶିକ୍ଷକ : ପିଲାମାନେ ତୁମେ ପୋଖରୀ ଦେଖୁଛ କି ? ପୋଖରୀ ଭିତରେ କଣ କଣ ବାସ କରନ୍ତି ?
- ସ : ଖ୍ୟାନ୍ତାମାର୍ : ପାସିନ୍ଦି, ଆସିନ୍ ବାଣ୍ଡାନ୍ ଆଗିଲେପ ବାଣ୍ଡାଲୁଡ୍ନ୍ ଇତିନ୍ ଇତିନ୍ ଡାକୁଡିଞ୍ଜି ?
- ଓ : ଶିକ୍ଷକ : ପୋଖରୀରେ ମାଛ, କଇଁଛ, କୁମ୍ଭୀର, ଗେଣ୍ଡା ଇତ୍ୟାଦି ବାସ କରନ୍ତି ।
- ସ : ଖ୍ୟାନ୍ତାମାର୍ : ବଞ୍ଚାଲୁଡ୍ନ୍ ଆସନ୍, କୁଲୁନ୍ ତାଞ୍ଜାଲାନ, ଗୁଲୁ ଡାକୁଡିଞ୍ଜି ।
- ଓ : ଶିକ୍ଷକ : ପିଲେ, ବଣରେ କି କି ପଶୁ ବାସ କରନ୍ତି ।
- ସ : ଖ୍ୟାନ୍ତାମାର୍ : ପାସିନ୍ଦି ଗାଡ଼ାଲୁ (ତୁଲବଲୁ) ଇତିନ୍ ଇତିନ୍ ଆଜନ୍ତୁନ୍ଦି ଡାକୁଡିଞ୍ଜି ?
- ଓ : ଛାତ୍ର : ବଣରେ ବାଘ, ଭାଲୁ, ସିଂହ, ହରିଣ, ଠେକୁଆ, ବିଲୁଆ ଇତ୍ୟାଦି ବାସ କରନ୍ତି ।
- ସ : ଖ୍ୟାନ୍ତାସିନ୍ : ଗାଡ଼ାଲୁ କିଃନାନ୍, କାମୁଡ୍ (ସାଲୁଆ), ବୁରାନ୍ ଆଲିବ୍ ପାଣ୍ଡେରାନ୍ ବାସୁତେ ଜି ।
- ଓ : ଶିକ୍ଷକ : ବଣରେ କି କି ପକ୍ଷୀ ବାସ କରନ୍ତି ?
- ସ : ଖ୍ୟାନ୍ତାମାର୍ : ଗାଡ଼ାଲୁ (ତୁଲବଲୁ ଇତିନ୍ ଇତିନ୍ ଆଅଡିଡ୍ ବାସୁତେଜି) ?
- ଓ : ଛାତ୍ର : ବଣରେ ମୟୂର, ଚିଲ, ବଗ, କୋଇଲି, ପେର, ଶୁଆ, କୋଇଲି ବାସ କରନ୍ତି ।
- ସ : ଖ୍ୟାନ୍ତାସିନ୍ : ଗାଡ଼ାଲୁ ମାରା, ଆଡ଼ା, କଙ୍କୟ୍ଡା, କାନ୍ତୁଇଜ୍, କୁଉଲା ରୁପାଡି, ଆରେଡ୍, ବାସୁତେଜି ।
- ଓ : ଶିକ୍ଷକ : ପିଲେ, କେଉଁ କେଉଁ ପ୍ରାଣୀ ପାଣି ଭିତରେ ବାସ କରନ୍ତି ?
- ସ : ଖ୍ୟାନ୍ତାମାର୍ : ପାସିନ୍ଦି ଡାଆଲି ଇତିନ୍ ଇତିନ୍ ଜିଉ(ପୁରାଡ଼ାନ) ବାସୁତେଜି ?
- ଓ : ଛାତ୍ର : ପାଣିରେ କୁମ୍ଭୀର, କଇଁଚ, ଗେଣ୍ଡା, କଙ୍କଡ଼ା, ମାଛ, ବେଙ୍ଗ ବାସ କରନ୍ତି ।
- ସ : ଖ୍ୟାନ୍ତାସିନ୍ : ତା ଆ-ଲୁ ତାଞ୍ଜାଲ କୁଲୁୟ, କୁଲୁ, କିଃନାଡ୍, ଆସ ବାସୁତେଜି ।
- ଓ : ଶିକ୍ଷକ : ଆଜି କେଉଁ ବାର ?
- ସ : ଖ୍ୟାନ୍ତାମାର୍ : ଲାମି ଇତିନ୍ ଆଡିନ୍ନା ?
- ଓ : ଛାତ୍ର : ଆଜି ସୋମବାର ।
- ସ : ଖ୍ୟାନ୍ତାମାର୍ : ଲାମି ଗାୟ୍ଡାର୍(ସୁମ୍ବାରାନ୍) ।
- ଓ : ଶିକ୍ଷକ : ମୋ ପାଖକୁ ଆସ ।
- ସ : ଖ୍ୟାନ୍ତାମାର୍ : ମାଂବାଞ୍ଚେନ୍ ଇୟାଲ/ୟିରାଲ ।
- ଓ : ଶିକ୍ଷକ : ରବିର କେତୋଟି ଭାଇ ଓ ଭଉଣୀ ଅଛନ୍ତି ?
- ସ : ଖ୍ୟାନ୍ତାମାର୍ : ରବିନ୍ ତାଜିଡାନ୍ ଉବାନ୍ ଆସିନ୍ ଡାକୁଜି ।

- ଓ : ରବି : ମୋର ଦୁଇଭାଇ ଓ ତିନି ଭଉଣୀ ଅଛନ୍ତି ।
- ସ : ରବିନ୍ : ଉଦ୍‌ବାଞ୍ଚେନ୍ ବାଗୁ ଡ଼ ଯାଗି ଆଇଞ୍ଚେନ୍ ।
- ଓ : ଶିକ୍ଷକ : ରବି, ବର୍ତ୍ତମାନ କି ମାସ ?
- ସ : ଖ୍ୟାନ୍‌ମାର୍ : ରବି, ଲାମି ଇତିନ୍ ଆଙ୍ଗାୟ୍ ।
- ଓ : ରବି : ବର୍ତ୍ତମାନ ଗ୍ରାବଣ ମାସ ।
- ସ : ରବିନ୍ : ଲାମି ଗାରିଡ଼଼ ଆଙ୍ଗାୟ୍ ।
- ଓ : ଶିକ୍ଷକ : ବର୍ତ୍ତମାନ କି ରତ୍ନ ?
- ସ : ଖ୍ୟାନ୍‌ମାର୍ : ଲାମି ଇତିନ୍ ଆ ଇ଼ ଡ଼ାକୁ ?
- ଓ : ଛାତ୍ର : ବର୍ତ୍ତମାନ ବର୍ଷାରତ୍ନ ।
- ସ : ଖ୍ୟାନ୍‌ମାର୍ : ଲାମି ଗାନୁରୁଇ଼ ।
- ଓ : ଶିକ୍ଷକ : ତୁମେ ଛିଡ଼ା ହୁଅ ।
- ସ : ଖ୍ୟାନ୍‌ମାର୍ : ଆମନ୍ ତାନାଡ଼ା ।
- ଓ : ଶିକ୍ଷକ : ତୁମେ ବସ ।
- ସ : ଖ୍ୟାନ୍‌ମାର୍ : ଅମାନ୍ ଗବା ।
- ଓ : ଶିକ୍ଷକ : ତୁମେ ଶୋଇଛ କି ?
- ସ : ଖ୍ୟାନ୍‌ମାର୍ : ଆମନ୍ ତିମାଡ଼ଲିନ୍ ପ ?
- ଓ : ଛାତ୍ର : ନା, ମୁଁ ଦଉଡ଼ୁଛି ।
- ସ : ଖ୍ୟାନ୍‌ମାସିଜ୍ : ଇଜା, ଞ୍ଚେନ୍ ଯିରତେନାଇ ।
- ଓ : ଶିକ୍ଷକ : ତୁମ ବାପା ଗୁଷ୍ଟ କରନ୍ତି କି ?
- ସ : ଖ୍ୟାନ୍‌ମାସାର୍ : ଓ୍ଵାନାମ୍ ଅରରତିନ୍ ପ ?
- ଓ : ପୁଅକୁ : ଘଟଣା କ'ଣ ? କୁଆଡ଼େ ବାହାରିଛୁ ?
- ସ : ଖ୍ୟାନ୍‌ମାସିଜ୍ : ଇତିନ୍‌ଆ ତାନାଡ଼ା ଡ଼ାନ୍ ଓ୍ଵାନ୍ ତୁ଼ଲିନ୍ ?
- ଓ : ପୁଅ : ମାମୁଁ ଜଣେ ଭଦ୍ରଲୋକକୁ ସାକ୍ଷାତ କରିବାର ଅଛି ।
- ସ : ଖ୍ୟାନ୍‌ମାସିଜ୍ : ମାମା଼ ଞ୍ଚେନ୍ ଆବୟ ଗୁଗୁମାରାନ୍ ଆମ୍‌ପାରା ଆରାବାଡ଼ିନ୍ ଡ଼ାକୁ ।
- ଓ : ଶିକ୍ଷକ : ତୁମ୍, ପରିବାରରେ କିଏ କିଏ ବାସ କରନ୍ତି ?
- ସ : ଖ୍ୟାନ୍‌ମାସାର୍ : ଆମନ୍ ସିଇ଼ବିରିଣ୍ଡା ଲୁ଼ ବୁତିନ୍ ବୁତିନ୍ ବାସୁତେଜି ?
- ଓ : ଛାତ୍ର : ଆମ ପରିବାରରେ ମା ବାପା, ଅଜା ଆଇ, ଭାଇ, ଭଉଣୀ ବାସ କରନ୍ତି ।
- ସ : ଖ୍ୟାନ୍‌ମାସିଜ୍ : ଞ୍ଚେନ୍ ସିଇ଼ବିରିଣ୍ଡା ଲୁ଼ ଲେନ୍ ଓ୍ଵା, ଞ୍ଚେନ୍ ଯା଼ଞ୍ଚେନ୍ ଜୁଜୁଞ୍ଚେନ୍ ଯୁୟୁୟେନ୍ ଉବାଞ୍ଚେନ୍ ଆୟିଞ୍ଚେନ୍ ବାସୁତେଜି ।

- ଓ : ଶିକ୍ଷକ : ତୁମ ଢାଙ୍କ ପୁଅ କଣ କରନ୍ତି ?
- ସ : ଝାଁନାମାର : ରାୟାମ୍ ବିନ୍ ଇତିନ୍ ଲୁମ୍ତେ ?
- ଓ : ଛାତ୍ର : ମୋ ଢାଙ୍କ ଋଷୀ ଅଟନ୍ତି ।
- ସ : ଝାଁନାସିଜ୍ : ରାୟାମ୍ଲେନ୍ ଅର୍ମାର ।
- ଓ : ଶିକ୍ଷକ : ତୁ ଗାଧୋଇଲୁ କି ?
- ସ : ଝାଁନାମାର : ଆମାନ୍ ଉର୍ମାଲିନ୍ ପ ?
- ଓ : ଶିକ୍ଷକ : ତୁ ଖାଇଲୁକି ?
- ସ : ଝାଁନାମାର : ଆମାନ୍ ଗାଗାଲିନ୍ ପ ?
- ଓ : ଶିକ୍ଷକ : ତୁମ ବାପା କେଉଁ ଗ୍ରାମକୁ ଗଲା ?
- ସ : ଝାଁନାମାର : ଓ୍ଵାନାମ୍ ଓ୍ଵାନ୍ଆଗର୍ଜାଂ ଇକ୍ଷେତେନ୍ ?
- ଓ : ଶିକ୍ଷକ : ତୁମ ମାଁକୁ ଢର ହୋଇଛିକି ?
- ସ : ଝାଁନାମାର : ଯାମାମ୍ ଆସୁତିପ ?
- ଓ : ଶିକ୍ଷକ : ତୁମ ଶରୀରରେ କଣ କଣ ଅଛି ?
- ସ : ଝାଁନାମାର : ତଅଂଲୁଂ ନମ୍ ଇତିନ୍ ଇତିନ୍ ତାକୁ ?
- ଓ : ଛାତ୍ର : ଆମ ଶରୀରରେ, ହାତ, ଗୋଡ଼, ଆଖି, କାନ, ହାଡ଼, ବାଳ, ନଖ, ହୃଦୟ, ରକ୍ତ, ସବୁ ଅଛି ।
- ସ : ଝାଁନାସିଜ୍ : ତଅଂ ଲିଂ ଲେନ୍ ସିଇ, ଜିଂ ମଅଡ଼ାନ୍, ଆଲୁଡ଼, ଆଜାଂ, ଆଉଉନ୍, ଆକାର୍ସି, ଉଗାର୍, ମିଞ୍ଜାମାନ୍ ସାବ୍ବିଞ୍ଜ, ତାକୁ ।
- ଓ : ଶିକ୍ଷକ : ପିଲେ, ତୁମେ ବଜାରରେ କି କି ରକମର ଫଳ ଦେଖୁଛ ?
- ସ : ଝାଁନାମାର : ପାସିଜ୍ଜି, ଆସିନ୍ ବାଜାରୁଲୁଂ ଇତିନ୍ ଇତିନ୍ ଆଗୁରଜଅ ଆଗିୟଲେ ?
- ଓ : ଛାତ୍ର : ଆମେ ବଜାରରେ ଆମ୍, ପଣସ, ନଡ଼ିଆ, କଦଳୀ ସପୁରୀ, ଜାମୁକୋଳି, ଖଜୁରୀ, କାକୁଡ଼ି, ଡିମିରି ସବୁ ଦେଖୁଛୁ ।
- ସ : ଝାଁନାସିଜ୍ : ଆନ୍ଲେନ୍ ବାଜାରା ଲିଡ଼ାନ୍ ଉଡ଼ା, ପାତାଷା, ପେଡ଼ି, କିଡ଼େ, ଲାକ୍ଲୁଂପାଡ଼ା କୁରଗଡ଼, ସିଣ୍ଡି, ଏଡ଼ଂଲୁ, ଲୁଆ ଆଗିଜ୍ଲାୟ୍ ।
- ଓ : ଭିତରକୁ ଆସନ୍ତୁ ।
- ସ : ଆଲୁଡ଼ାଂନ୍ ଯିରାଇ (ଗାନ୍ନାଇ) ।
- ଓ : ମୁଁ ପାଣି ପିଇବି ।
- ସ : ଖେଁନ୍ ଗାଡ଼ାତିନାଇ ।

- ଓ : ଚାଲି ବୁଲି ଯିବା ।
- ସ : ମାବା, ଆଗରତ୍ନାଲବା ।
- ଓ : ଆମେ ଦୁଇ ଜଣ ମିଶି ନାଚିବା ।
- ସ : ଆନଲେ ବାଗୁନଲେନ୍ ମାଇଲ୍ଲେନ୍ ଆତଡେ ।
- ଓ : ଆମେ ଦୁଇ ଜଣ ମିଶି ଗାତ ଗାଇବା ।
- ସ : ଆନଲେ ବାଗୁନଲେନ୍ ମାୟଲିନ୍ ଆକିନେ ।
- ଓ : ପିଲାଟି ବହୁତ ଭଲ ଦିଶୁଛି ।
- ସ : ପାସିଜାନ୍ ଲାଙ୍ଗାଡ଼ାମ୍ ଗିଜତାତି (ଗିଇଜ୍ତି) ।
- ଓ : ସେ ପିଲାଟିର ବହୁତ ଭଲ ଜ୍ଞାନ ଅଛି ।
- ସ : କୁନ ଆପାସିଜାନ୍ ଆତେ ବାଂସା ବାନୁଡ଼ିନ୍ ଡ଼ାକୁ ।
- ଓ : ସେ ପିଲାଟି ମୋ ଉପରେ ରାଗୁଛି ।
- ସ : କୁନ ଆପାସିଜ୍ ଲାନାଂକା ଖେନ୍ ବାରାବଡ଼ାତି ।
- ଓ : ତୁ କାହିଁକି ବେଶୀ ବୁଲାଇଲି କରୁଛୁ ।
- ସ : ଆମନ୍ ଇତିନ୍ ଆସାନ୍ ଆତେ ଗରଡ଼ ଗରଡ଼ଲେ ସିତେ ।
- ଓ : ତୁମେ କାହିଁକି ଭଲ ପାଠ ପଢୁନାହିଁ ।
- ସ : ଆମ୍ଭିନ୍ ଇତିନ୍ ଆସାନ୍ ବାଂସାଲେ ଆକ୍‌କିନଲ୍ ନେ ?
- ଓ : ସେ ପିଲାଟି ଆମ ଘରକୁ ଆସିଥିଲା ।
- ସ : କୁନା ଆପାସିଜ୍ ସିଂ ଖେନ୍ ଇୟାଇତିନ୍ ।
- ଓ : ସେ ମୋ ସାଙ୍ଗକୁ ବାଡ଼େଇଲେ ।
- ସ : ଆନି ଗାଡ଼ିଖେନ୍ ଆଡ଼ ତିଡ଼େତେନ୍ ।
- ଓ : ମୁଁ ତା ଉପରେ ବହୁତ ଭରସା ରଖୁଛି ।
- ସ : ଖେନ୍ ଆନିନ୍ ଆମାଂ ଡ଼ିରଡ଼ିରନାନ୍ ଡ଼ାକୁ ।
- ଓ : ସେ ମୋ ଠାରୁ ବୟସରେ ବଡ଼ ।
- ସ : ଆନିନ୍ ଖେନ୍ ସାରିଂ ସୁଡ଼ା ।
- ଓ : ଆପଣ ସେଠାକୁ ଯିବା ଦରକାର ନାହିଁ ।
- ସ : ଆମାନ୍ ତିଡ଼ି ଆୟ୍‌ବିନ୍ ସାନାଇଜ୍ ସାଇଜ୍ ତିଡ଼ ।
- ଓ : ମୋର ଭାଇ ଘରେ ରହନ୍ତି ନାହିଁ ।
- ସ : ବୁଝାଂ ଖେନ୍ ସିଡ଼ାନ୍ ଅଡ଼ାକୁ ନେ ।

ଓ : ଭୃର ନାହିଁ ବାପା ଅରାଜି ହେବେ ନାହିଁ ।
 ସ : ବାନ୍ତଂ ତେଡ଼, ଓଏଞ୍ଚେନ୍ ଆଡ଼ନାସାଏ ।
 ଓ : ମୁଁ ପରଦିନ ଠିକ୍ ସମୟରେ ପହଞ୍ଚି ପାରିଲିନି ।
 ସ : ଞେନ୍ ରୁମାଂତାନ୍ ସାରିଗୟ ଆୟାମ୍ ଏରଆଡୁସିଂ ।
 ଓ : ମୋତେ ଚିଠି ମିଳି ନାହିଁ ।
 ସ : ଞେନ୍ ଗାନାଡ଼ଲ୍ଲାମ୍ ଅଲ୍ଲାନ୍ ଏରଞ୍ଜାନ୍ନାଡ଼ ।
 ଓ : ତାଙ୍କର ପୁଅ ନାହିଁ ।
 ସ : ଆନିନ୍ ଆଅନାନ୍ ଆଗାସା ।
 ଓ : କାଲି ମୁଁ ତୁମ୍ ସହ ରହି ପାରିବିନି ।
 ସ : ବିୟଞ୍ଚେନ୍ ମାଂବାନାମ୍ ଡ଼ାକୁଲିନ୍ ଆରାପ୍ତିଆଇ ।
 ଓ : ମୁଁ ଏହା କେବେ ଭୁଲି ପାରିବିନି ।
 ସ : ଞେନ୍ କାନି ଆଡ଼ାଜା ଆକାରିଡ଼ାଆଇ ।
 ଓ : ଆମେ ଆଗରୁ ମିଶିଛେ ।
 ସ : ଆନ୍ଲେ ଆମାଙ୍ଗ୍ ଆଲ୍‌ରାବାଂଲାବି ।
 ଓ : ତୁମେ ନିଜକାମ ଶେଷ କରିଦେଇଥିଲ ।
 ସ : ଆମାନ୍ ବାରା ଡ଼ାମ୍‌ନାମ୍ ଆମ୍‌ତୁଂଲେ ।
 ଓ : ତୁମେ କଣ କହିବାକୁ ଚାହୁଁଛ ?
 ସ : ଆମାନ୍ ଇତିନ୍ ଅବ୍‌ଲିଂ ବିନ୍ ଇଡ଼୍‌ସୁମ୍‌ତେ ?
 ଓ : ପ୍ରସ୍ତୁତ ରୁହ ।
 ସ : ଅସକାଲିନ୍ ତାକୁନା ।
 ଓ : କିଛି ପରଘ୍ନା ନାହିଁ ।
 ସ : ଇତିଜା ଡ଼ିଡ଼ ।
 ଓ : ଅବଶ୍ୟ ଆସା ।
 ସ : ତେଲିଜାନାଂ ଯିରାଇ ।
 ଓ : ପ୍ରକୃତରେ ଏହା ଭୁଲ୍ ହୋଇଗଲା ।
 ସ : ଆଜାଡ଼ିନା ଡ଼ିଜ୍ କାନାତି ଆଡ଼୍ ଡ଼ାକୁଲି ।
 ଓ : ଯେମିତି ଆପଣଙ୍କ ଇଛା ।
 ସ : ଯାନ୍ତି ଗାମ୍ ଆମାନ୍ ଇସୁମ୍‌ତେ (ଆମାନ୍ ଇତିନ୍ ଆୟାରିଜ୍ ଇଡ଼୍‌ସୁମ୍‌ତେ) ।

ଓ : ଆପଣ ଚିତ୍ରା କରନ୍ତୁନି କିଛି କ୍ଷତି ହୋଇନି ।
 ସ : ଆମାନ୍ ଇତିଜା ଅଂଗାନ୍ତ୍ରିତଂ ଇତିଜା ଆଗ୍ରାଅଇଜାଡ଼୍ (ଆବ୍ମୁତ୍ସାଅଡ଼୍) ।
 ଓ : ଏହା ଅଜାଣତରେ ହୋଇଗଲା ।
 ସ : କାନ୍ ଆତିଏର୍ ଗାଲାଲାମ୍ ଲାବିଡ଼େଲି ।
 ଓ : ଆଜି ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ଆପଣଙ୍କୁ ଅବସର ମିଳିବ ।
 ସ : ନାମି ଅରବ୍ବାନ୍ ତ-ଅଙ୍ଗନାମ୍ ଆନମ୍ ରେଙ୍ଗାଗାନ୍ ଡ଼େଡାମ୍ ।
 ଓ : ମୁଁ ଆପଣଙ୍କ ସହ କେତେବେଳେ ମିଶିପାରିବି ।
 ସ : ଖେଁନ୍ ଆମାନ୍ ଆମ୍ ପ୍ରା ଆଙ୍ଗାନ୍ ମାୟ୍ଲିନ୍ରାପତିତାୟ୍ ।
 ଓ : ଅନେକ ଦିନପରେ ସାକ୍ଷାତ୍ ।
 ସ : ଆଡେକ୍ ତିନ୍ନା ଆତିକ୍ତି ଆଲ୍ଗାବାଡ଼୍ ଲାବି ।
 ଓ : ମୋତେ ଦେଖି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଉଛି ।
 ସ : ଡ଼ଂଖେଁନ୍ ଗିଜ୍ଲେ ରୁର୍ମାଙ୍ଗଡ଼ା ତେ ।
 ଓ : କାମରେ ବାଧା ଦିଅନା ।
 ସ : ବାରା ଲିଂଗାନ୍ ଆବାସୁଡ଼ାଡ଼ଂ ।
 ଓ : ମୋର ଦୁଇଭାଇ ଓ ଗୋଟିଏ ଭଉଣୀ ।
 ସ : ବାହାଗୁ ଉବାଖେଁନ୍ ଡ଼ ଆବୟ୍ ଯାୟ୍ଖେଁନ୍ ।
 ଓ : ଏବେ କେତେଟା ବାଜିଛି ।
 ସ : ନାମି ତାଜିଂଙ୍ଗାନ୍ ତେଲି ।
 ଓ : ଆଜି କି ବାର ।
 ସ : ନାମି ଇତିନ୍ ଆଡ଼ିନ୍ ।
 ଓ : ଠିକ୍ ସମୟ କେତେ ।
 ସ : ସାକ୍ଲାୟ୍ ଆୟାମାନ୍ ଡ଼ାଜିଙ୍ଗାନା ।
 ଓ : ମେଘ ହେଲେ ମୁଁ ଯିବି ନାହିଁ ।
 ସ : ତାରୁର୍ଲିନ୍ ଡ଼େନ୍ ଖେଁନ୍ ଆଡ଼୍ଯରେ ।
 ଓ : ରାତିରେ ଖାଇକରି ଯିବେ ।
 ସ : ତଗାଲାନ୍ ଗାଗାନ୍ଗାଗାଲିନ୍ ଯିର୍ତ୍ତେ(ୟିରା) ।
 ଓ : ଭିତରକୁ ଆସନ୍ତୁ ।
 ସ : ଆଲୁଙ୍ଗାନ୍ ଗାନ୍ନାୟେ ।

- ଓ : ଆପଣଙ୍କ ସହ ମିଶି ଖୁସି ହେଲି ।
- ସ : ତଥ୍ୟରାମ୍ ରାବୀଂଜୀନରାବାଙ୍ଗଲେ ଇତସ୍ତୁମ୍ତେ ।
- ଓ : ଜୀବନରେ ତୁମେ କଣ ହେବାକୁ ଚାହଁ ।
- ସ : ମାନରେଡ୍ ନାନାମ୍ ଇତି ଆଲୋମ୍ବିନ୍ ଇତ୍ମ୍ତେ ।
- ଓ : ତୁମ୍ ବାପା କଣ କରନ୍ତି ।
- ସ : ଉଆ ନାମ୍ ଇତିନ୍ ଲୁମ୍ତେ ।
- ଓ : ତାଙ୍କୁ ଭିତରକୁ ନେଇ ଆସ ।
- ସ : ଆଡ଼ତାନ୍ ଆଲୁଡାନ୍ ଉରୁଡାଲ୍ ।
- ଓ : ସେ ଧାରେ ଧାରେ ସୁସ୍ତୁ ହେବେ ।
- ସ : ଆନିନ୍ ଡିରଗାଡିରଗାଲେ ସୁକ୍ଜାତେ ।
- ଓ : ସେ ହସିଲେ ଖୁବ୍ ସୁନ୍ଦର ଦିଶୁଛି ।
- ସ : ଆନିନ୍ ମାଆଡେ ତିନ୍ଡେନ୍ ଲାଗାଂଡାମ୍ ଗିଜ୍ତାତି ।
- ଓ : ଆପଣଙ୍କ ପିଲା ରାତିରେ ଠିକ୍ ଶୋଉଛି ତ ?
- ସ : ପିସିଜନାମ୍ ତଗାଲାନ ବାଂସାଲେ ଡିମାଡ଼ନେତିନ୍ ଫ ?
- ଓ : ଆଶା କରୁଛି ଆପଣ ମୋତେ କ୍ଷମା କରିଦେବେ ।
- ସ : ଡିରତିନାମ୍ ଆମାନ୍ ଡ଼ଡ଼ଞ୍ଜେନ୍ ତାମାତେ ।
- ଓ : ମୁଁ ଆପଣଙ୍କ ନାମ ଜାଣିପାରେ କି ।
- ସ : ଞ୍ଜେନ୍ ଆର୍ଜିମ୍ନାମ୍ ଆଗାଲାମ୍ବିନ୍ ଡେଡିଫ ?
- ଓ : ଜ୍ଞାନ ଦାତା ।
- ସ : ଗାନାଲାମ୍ ତିୟ୍ମାର୍ ।
- ଓ : ତୁମ୍ ମାଁ କ'ଣ କରନ୍ତି ?
- ସ : କ୍ଷାତ୍ନାମ୍ ଇତିନ୍ ଲୁମ୍ତେ ?
- ଓ : ତା ବିବାହରେ ମୋତେ ଯିବାକୁ ହେବ ।
- ସ : ଞ୍ଜେନ୍ ଆନିନ୍ ଆପାଡ଼କୁଇବାନ୍ ଆଇବିନ୍ ଡେଡତି (ଆସିଡ଼ରୁଂବାନ୍) ।
- ଓ : ଆପଣଙ୍କର ସମସ୍ୟା କଣ ?
- ସ : ଆମାନ୍ ତାନାଡ଼ାଡ଼ନାମ୍ ଇତିନ୍ ?
- ଓ : ବଡ଼ ଦୁଃଖର କଥା ।
- ସ : ସୁଡ଼ା ତୁକ୍ମାଡ଼ାଗିନ୍ ଆବିରନା ।
- ଓ : ତାଙ୍କୁ ସାହୁନା ଦିଅ ।
- ସ : ଆନିନ୍ ଆଡ଼ଅଡ଼ ବାବ୍ସିବା ।

ଓ : ସେ ମୋର ବିଶ୍ୱାସରେ ଆଦାତ ଦେଲା ।
 ସ : ଆନିନ୍ ଆସାଂଗିମ୍ ଲିଂଜେନ୍ ବାରାନ୍ ଲୁମେତିନ୍ ।
 ଓ : ତୁମ କାମ ପ୍ରଶଂସା ଯୋଗ୍ୟ ।
 ସ : ବାରାନାମ୍ ସାନିନ୍ସିନ୍ଡାମ୍ ।
 ଓ : କାହାକୁ ଧକ୍କା ଦିଅ ନାହିଁ ।
 ସ : ବୁଡିଜା ଆଡ଼ଅଡ଼ ଆବାସୁଡ଼ାଡ଼ ।
 ଓ : ତୁମେ ମୋ କଥାରେ ସହମତ କି ।
 ସ : ଆମାନ୍ ବିରନା ଲିଡ଼ଂଜେନ୍ ଅଡ଼ିତେ ପ ।
 ଓ : ମୋର କୌଣସି ଆପତ୍ତି ନାହିଁ ।
 ସ : ଜେନ୍ ଇତିଜା ଡାନାଂଡ଼ାଡ଼ଡ଼ିଡ଼ ।
 ଓ : ମୁଁ ଆପଣଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ଗ୍ରହଣ କଲି ।
 ସ : ଜେନ୍ ଗାନ୍ତୁଡ଼ିଡ଼ ଅଲ୍ଲନାମ୍ ଜାଲାଇ ।
 ଓ : ସତରେ ଆପଣଙ୍କୁ ବହୁତ ଧନ୍ୟବାଦ ।
 ସ : ଜାଡ଼ିୟତିନ୍ ଗାମ୍ଲେ ଡ଼ଅଡ଼ନାମ୍ ବଇବଇ ସାନିନ୍ସିନ୍ଡାମ୍ ।
 ଓ : ମଣିଷ ମରଣଶାଳ ।
 ସ : ମାନ୍ରାନ୍ ଏରଡ଼ାଡ଼ାଡ଼ାମ୍ ।
 ଓ : ମଣିଷ ଏକ ସାମାଜିକ ପ୍ରାଣୀ ଅଟେ ।
 ସ : ମାନ୍ରାନ୍ ଆପୁରାଡ଼ାନ୍ ଆପୁରାଡ଼ାନ୍ ଅସେଂ ଡାଗେ ଡ଼ାକୁ ।
 ଓ : ସିଂହ ହିଂସ୍ର ଜନ୍ତୁ ଅଟେ ।
 ସ : ସାମ୍ଡ଼ାକୁଲୁଇ କିଡ଼ାନ୍ ଆସାଂଗିମ୍ ଜନ୍ତୁ ।
 ଓ : ମୋତେ ଦେଖୁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଉଛି କି ।
 ସ : ଡ଼଼ଂଜେନ୍ ଗିଜ୍ଲେ ରୁବ୍ମାଡ଼ ଡ଼ାଡ଼ାମ୍ ପ ।
 ଓ : ତାଙ୍କୁ ମୋର ନମସ୍କାର ଜଣାଇବ ।
 ସ : ଆଡ଼ଅଡ଼ାନ୍ ଲାନିମ୍ଜେନ୍ ଗାଡ଼ଲ୍ଲାମା ।
 ଓ : ମୁଁ ଡ଼ାଞ୍ଚର ହେବାକୁ ଚାହୁଁଛି ।
 ସ : ଜେନ୍ ତିୟ୍ରେମାର୍ ଆଡ଼େବିନ୍ ଇଡ଼୍ସୁମ୍ଡ଼ାଲ୍ ।
 ଓ : ସେ ମୋର ସହଧର୍ମିଣୀ ଅଟନ୍ତି ।
 ସ : ଆନିନ୍ ତୁଡୁବଇଜେନ୍ ।
 ଓ : ମୋର ଶୁଭକାମନା ତୁମ ସହିତ ଅଛି ।
 ସ : ଜାଡ଼ିନା ବାରାଜେନ୍ ଆମାନ୍ ବାଡ଼ି ଡ଼ାକୁ ।

- ଓ : ଧନ୍ୟବାଦ ମଉସା ମୁଁ ଯାଉଛି ।
- ସ : ସିନ୍ତାମ୍ ଜେନ୍ ଯିର୍ତ୍ତେ ତାଡ଼ି ।
- ଓ : ଯୁକ୍ତ ନ କରି ମୋକଥା ଶୁଣ ।
- ସ : ଏରବାଡ଼ିଲିନ୍ ବିରନାଜେନ୍ ଆମ୍ଭାଡ଼ା ।
- ଓ : ତାଙ୍କର ସ୍ଵାସ୍ଥ୍ୟ ଅବସ୍ଥା ବହୁତ ଖରାପ ।
- ସ : ଆଜିନ୍ ଆକାନାଲକାଲାନ ଆତେଡ଼ାକୁ ।
- ଓ : ସେ ଆମର ସଂପର୍କୀୟ ଲୋକ ଅଟେ ।
- ସ : ଆନିନ୍ କୁଲ୍ଲାମ୍ ମାରଲେନ୍ ।
- ଓ : ଆପଣ ତାକୁ କଲେଜରେ ପଢ଼ାନ୍ତୁ ।
- ସ : ଆମାନ ଆନିଆଡ଼଼ ଲିଂକା ଖ୍ୟାଂରାନା ସିଂଲିଡ଼ାନ ଆବ୍ଝାନାଆ ।
- ଓ : କ୍ଷୁଲ ଶିକ୍ଷା ସମାପ୍ତ କଲ କି ?
- ସ : ଖ୍ୟାଡ଼ନା ନାମ୍ ଆମ୍ଭୁଡ଼଼ ଲେପ ?
- ଓ : ନଦାରେ ବହୁତ ପାଣି ଆସିଛି ।
- ସ : ଆଲଲିଡ଼ାନ ଆତେଡ଼ ଡ଼ାଆନ୍ ଯିରାଉଡ଼ିନ୍ ।
- ଓ : ଆପଣଙ୍କ ପିଲାଟି ରେହେରା ଆପଣଙ୍କ ପରି ।
- ସ : ପାସିଜ୍ନାମ୍ ଆମୁକା ମୁକ୍ଳାନାମ୍ ଆମ୍ଭିଜ୍ ।
- ଓ : ମୋର ଗୋଟିଏ ଲୁଗାକଳ ଅଛି ।
- ସ : ଜେନ୍ ଆବଇ ତାରାଇଞ୍ଜକାବ୍ ସିଡ଼ାନ ଡ଼ାକୁ ।
- ଓ : ସେ ଜଣେ ବିଭଗାଳୀ ଲୋକ ଅଟେ ।
- ସ : ଆନିନ୍ ଆବୟ ବିଡ଼ିମାର୍ ଡ଼ାକୁ ।
- ଓ : ମୁଁ ଆପଣଙ୍କୁ ହିଁ ଅପେକ୍ଷା କରିଥିଲି ।
- ସ : ଜେନ୍ ଡ଼ାଆନାମ୍ନା ଆମ୍ଭିଲ୍ଲାମ୍ ।
- ଓ : ଆଜ୍ଞା ମୋ ପାଖରେ ବସନ୍ତୁ ।
- ସ : ଖ୍ୟାଞ୍ଝାମାର୍ ଆମାନ୍ ମାଂବାଜେନ୍ ଗବା ।
- ଓ : ବୋଧହୁଏ ସେ ଆସିବେ ନାହିଁ ।
- ସ : ବଗାଡ଼ଡ଼େନ୍ ଆନିନ୍ ଆନିୟାଇ ।
- ଓ : ପରିଶ୍ରମୀ ହୁଅ ।
- ସ : ବାରାମାର୍ ଡ଼େଆମ୍ଭି ।
- ଓ : ମୁଁ କହିଲି କିଏ ଅଛି ।
- ସ : ଜେନ୍ ଗାମ୍ଲାୟ୍ ବୁଡ଼ିନ୍ ଡ଼ାକୁ ।

ଓ : ଆପଣ ସେଠାକୁ ଯିବା ଦରକାର ନାହିଁ ।
 ସ : ଆମାନ ଡିଡିଆୟ୍‌ବିନ୍ ସାନାୟ୍‌ସାୟ୍‌ଡିଡି ।
 ଓ : ସେ ଗୀତ ଗାଇଲା ।
 ସ : ଆନିନ୍ କାନିନ୍‌ନାନ କିନେଡିନ୍ ।
 ଓ : ସେ କଣ ଗୀତ ଗାଇଲା ?
 ସ : ଆନିନ୍ ଇଡିନ୍ ଆକାନିନ୍ କିନେଡିନ୍ ?
 ଓ : ଆଜି ଖୁବ ଗରମ ।
 ସ : ନାମି ଆଡେଡ୍ ଉଡ୍‌ରୁଡ୍‌ଡାମ୍ (ତାଗି) ।
 ଓ : ଆଜି ଥଣ୍ଡା ନାହିଁ ।
 ସ : ନାମି ସାୟ୍‌ଡିଡି ।
 ଓ : ଆମକୁ ଦେଖ ।
 ସ : ଡ୍-ଅଲେନ୍ ଗିଜା ।
 ଓ : ସେ ଆମ ସଂଗରେ ଥିଲେ ।
 ସ : ଆନିନ୍ ଆଲେନ୍ ଆମପ୍ରା ଡାକୁଲି ।
 ଓ : ଶୁଣ ତ ।
 ସ : ଆମ୍ ଡାଡ୍‌ରଇ ।
 ଓ : ଶାନ୍ତ ଆସ ।
 ସ : ଉମେଡ୍ ଯିରାୟ୍ ।
 ଓ : ମୋତେ ଦେଖିବାକୁ ଦିଅ ।
 ସ : ଡ୍‌ଅ ଖେଁନ୍ ଗିଜ୍‌ବିନ୍ ଆସାନ୍ ଡିୟ୍‌ଖି ।
 ଓ : ପ୍ରସ୍ତୁତ ରୁହ ।
 ସ : ଅସକାୟ୍‌ଲିନ୍ ଡାକୁନା ।
 ଓ : ମୁଁ କିଛି ପଚାରୁ ନାହିଁ ।
 ସ : ଖେଁନ୍ ଇଡିଜା ଆନୁଆଲାୟ୍ ।
 ଓ : ମୁଁ ଜାଣେ ନାହିଁ ।
 ସ : ଖେଁନ୍ ଆଗଗାଲାମାୟ୍ (ଆଗଗାଲାମାଇ) ।
 ଓ : ତୁମେ ଆଗରେ କଣ ଦେଖିଲ ।
 ସ : ଆମାନ୍ ଆର୍‌ମାଡ୍ ଇଡିନ୍ ଗିଜ୍‌ଲେ ।
 ଓ : ପରୀକ୍ଷା ଫଳ ସଂପର୍କରେ ।
 ସ : ତାନୁନ୍‌ଜିଡ୍ ଜ-ଅନ୍ ଆପ୍‌ସେଲେ ।

- ଓ : ଭୁମେ କେମିତି ଫେରିଲ ।
- ସ : ଆମାନ୍ ଯାନ୍‌ଗାମ୍ ଯାରିଲିନାୟ ।
- ଓ : ଭୁମ ପୁଅର ବୟସ କେତେ ।
- ସ : ଅନ୍‌ନାମ୍ ତାଜିଡ୍ ମିଞ୍ଚୁମ୍ ଡେଲି ।
- ଓ : ତାକୁ ଏଗାର ବର୍ଷ ହେଲା ।
- ସ : ଆନିନ୍ ଗାଲମୁୟ୍ ମିଞ୍ଚୁମ୍ ଡେଲି (ମିୟାଲ) ।
- ଓ : ଏଠାରୁ ପାରାଦ୍ଵାପ କେତେ ଦୂର ?
- ସ : ସିତନେ ସାରିଂ ପାରାଡିବ୍ ତାଜିଡ୍‌ଆନ୍ ଆସାଡାଲ ତାକୁ ?
- ଓ : ମୁଁ ଆଣିବି ।
- ସ : ଖେନ୍ ପାଡ୍‌ତାୟ ।
- ଓ : ଆପଣ କେମିତି ?
- ସ : ଅମାନ୍ ଯାଡ୍‌ଗାମ୍ ?
- ଓ : ଆପଣ ବୁଝିଲେ କିଁ
- ସ : ଆମାନ୍ ଗାଲାମ୍‌ଲେ ପ ?
- ଓ : ବଡି ଜଳାଅ ?
- ସ : ଡିପାନ୍ ଅୟା/ (ଲିପାନ୍) ?
- ଓ : ଭୁମେ ଯାଅ ।
- ସ : ଆମାନ୍ ଯିରା ।
- ଓ : ଡେରି କର ନାହିଁ ।
- ସ : ଆବ୍‌ଡିଂଡିଂ ଡଂନେ ।
- ଓ : ଯେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମୁଁ ନ ଆସିଛି ଏଇଠି ବସିରୁଛ ।
- ସ : ଖେନ୍ ଆଡ୍‌ୟିରାଏନ୍ ସିକକ୍‌କଜା ଡିଡ୍‌ନେ ଗର୍‌ଲେ ଡାକୁନା ।
- ଓ : ଏମିତି କଥା କହୁନି ।
- ସ : କାନ୍‌ଆସିଜ୍ ଆବ୍‌ବିର୍‌ନେଜି ।
- ଓ : ନିଜକାମ ପ୍ରତି ଧ୍ୟାନଦିଅ ।
- ସ : ବାରାଲିଡ୍ ନାମ୍ ଡିୟ୍ ଡାମ୍ ନା
- ଓ : ଏହା ଲେଖିନିଅ ।
- ସ : କାନ‌ଆଡି ଇଡ୍‌ଲ୍‌ଲେପାଡା ।
- ଓ : ସାହାସଧର ।
- ସ : ଉୟୁର୍‌ନା ।

- ଓ : ଡାକ ନାମ କଣ ?
- ସ : ଗାନ୍ଧୁଡ଼ିଂ ଆର୍ଜିମ୍ନାମ୍ ଇତିନ୍ ?
- ଓ : ପ୍ରକୃତରେ ଏହା ଭଲରେ ହୋଇଗଲା ।
- ସ : ଆଜାଡ଼ିନା କାନାତି ବାଡ଼୍‌ସାଲେ ଡେଲି ।
- ଓ : ମୁଁ ଗାଈ ଜାଣେନା ।
- ସ : ଖେଁନ୍ କିନ୍ଲେ ଆରାପ୍ତିଆଇ ।
- ଓ : ଏକଥା ଜାଣି ମୋତେ ଦୁଃଖ ଲାଗିଲା ।
- ସ : କାନ୍ ଆବିରନା ଆମଡ଼ାଂଲାଖେଁନ୍ ଡୁକ୍‌କା ଲିନାଇ (ସିତାଲିନାଇ) (ଡୁକ୍‌କାଡାଲିଞ୍) ।
- ଓ : ବିଶ୍ରାମଗୃହ ।
- ସ : ଲାରୁଲୁନାସିଂ ।
- ଓ : ରାସ୍ତା ବନ୍ଦ ।
- ସ : ତାଡ଼ଂର୍ ତିଡ଼୍ ।
- ଓ : ଭଡ଼ାଘର ଅଛି କି ?
- ସ : ଲେବୁନ୍ ତିୟଲେ ଆଡ଼ାକୁଡିନ୍‌ବିନ୍ ଆସିଂ ଡାକୁପ (ଆଡିଆ ସିଂ)
- ଓ : ତୁମେ କିଏ ?
- ସ : ଆମାନ୍ ବୁଡିନ୍ ?
- ଓ : ସେମାନେ କିଏ ?
- ସ : ଆନିଞ୍ ବୁଡିନ୍ ?
- ଓ : କିଏ ଗାତ ଗାଇଲା ?
- ସ : ବୁଡିନ୍ କାନିନ୍ କିନାନ୍ କିନେତିଡ ?
- ଓ : ବଜାରକୁ କିଏ ଯିବ ?
- ସ : ବଜାରବାନ୍ ବୁଡିନ୍ ଇୟ୍‌ତେ (ସାଇଞ୍ଡାନ୍) ?
- ଓ : ଏ କାମ କିଏ କରି ପାରିବ ?
- ସ : କାନ୍ ଆବାରାନ୍ ବୁଡିନ୍ ରାପ୍ତି ସାବ୍‌ଜାତେ / ଲୁମ୍‌ତେ ?
- ଓ : ସେ କାହାକୁ ଭେଟିବ ?
- ସ : ଆନିନ୍ ବୁଡିନ୍ ଆଡ଼ଂ ଆରାବାଂ ବିନ ଡାକୁ ?
- ଓ : ଭିତରକୁ ଆସ ।
- ସ : ଆଲୁଡ଼ାନ୍ ଇଆୟ୍ (ଗାନ୍‌ନାଇ) ।
- ଓ : ଏଠାକୁ ଚିକେ ଆସିବେ ।
- ସ : ତିନେ ଆଜିତିଡ଼ ଇୟାଇ ।

- ଓ : ଆସ, ବୁଲିବାକୁ ଯିବା ।
- ସ : ଗାନରତ୍ ବାନ୍ ଆସ୍‌ବା ।
- ଓ : ମୁଁ ଆସି ପାରିବି ନାହିଁ ।
- ସ : ଖେଳ୍ ରାପ୍ତି ଆଡ୍‌ନିୟାଲ ।
- ଓ : ମୁଁ ଆସିବାକୁ ଚାହୁଁନି ।
- ସ : ଖେଳ୍ ଆସ୍‌ବିନ୍ ଆନିତ୍‌ସୁମାଲ ।
- ଓ : ଏହା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ ।
- ସ : କାନି ରାପ୍ତି ଆଡ୍‌ତେଏ ।
- ଓ : ତୁମେ କେଉଁଠାଠାରୁ ଆସିଛ ।
- ସ : ଆମାନ୍ ଓ୍ଵାନ୍‌ସାଲୁଂ / ସାରିଂ ଇଲ୍‌ଲୀୟ୍ (ସିରରାଲ) ।
- ଓ : ମୋର କିଛି ଦରକାରନାହିଁ ।
- ସ : ଇତେଜା ସାନାଲଜ୍ ସାଇଜ୍‌ଖେଳ୍ ତେଡ୍ ।
- ଓ : ମୁଁ ଏ ବିଷୟରେ କିଛି ଜାଣିନାହିଁ ।
- ସ : ଖେଳ୍ କାନି ଆପ୍‌ସେଲେ ଇତିଜାଲରଗାଲାମ୍ ।
- ଓ : ମୁଁ ଏହା କରି ପାରିବି ନାହିଁ ।
- ସ : ଖେଳ୍ କାନ୍ ଆତେ ଆରାପ୍ତିୟାଲ ।
- ଓ : ଏହା ମୁଁ କିପରି କରି ପାରିବି ।
- ସ : କାନାତି ସାଙ୍ଗାମ୍‌ଲେ ରାପ୍ତି ଲୁମ୍‌ତାଲ ।
- ଓ : ମୁଁ ମାନିବି ନାହିଁ ।
- ସ : ଖେଳ୍ ଆମାନ୍‌ଆଲ (ଆଡ୍‌ନତିଆଲ) ।
- ଓ : ମୋର କିଛି ଦରକାର ନାହିଁ ।
- ସ : ଖେଳ୍ (ମେୟ୍) ଇତିଜା ସନାୟ୍‌ସାଇତିଡ୍ ।
- ଓ : ମୋର କିଛି ଆପତ୍ତି ନାହିଁ ।
- ସ : ଖେଳ୍(ସେନଇତିକା) ଡାନାଡ୍ ଡାଂ ତେଡ୍ ।
- ଓ : ଅନୃତ ଆଲୋଚନା କରନାହିଁ ।
- ସ : ବମାଣ୍ଡା ଆବିରଡ୍‌ଡ୍‌ଡ୍ ।
- ଓ : ମୁଁ ଆପଣଙ୍କ ସହ ଅଛି ।
- ସ : ଖେଳ୍(ସେନ୍)ଆମାନ୍ ଆମ୍‌ପାରାଡ୍‌ଜାକୁ ।
- ଓ : ଯେମିତି ଆପଣଙ୍କ ଇଚ୍ଛା ।
- ସ : ଇତ୍‌ସୁମ୍‌ନାମ୍ ଆସ୍ତିଜ୍ ।

ଓ : ଆମକୁ ଏବେ ତୁରନ୍ତ ଯିବାକୁ ହେବ ।
 ସ : ଆନଲେନ୍ ଲାମି ଆୟିର୍ବେନ୍ ତାକୁ ।
 ଓ : ଏହି ବହି ଗୁଡ଼ିକ ତମର ।
 ସ : କାନି ଆକାମଲ୍ ଜାକିଞ୍ ଆମିନ୍ ଆତେ ।
 ଓ : ଶୁଣ ।
 ସ : ଆଶ୍ରାତା ।
 ଓ : କୁହ ।
 ସ : ଅବ୍ପୁଡା (ଅବ୍ଲିଡା) ।
 ଓ : ଏଠାକୁ ଆସ ।
 ସ : ତିନେ ଇୟାଲ୍ (ୟିରାଲ୍) ।
 ଓ : ସେଠାକୁ ଯାଅ ।
 ସ : ତିଭି ଇୟା (ୟିରା) ।
 ଓ : ପାଖକୁ ଆସ ।
 ସ : ଆଡ଼ାମ୍ବାଜେନ୍ ଇୟାଲ୍ ।
 ଓ : ଉପରକୁ ଯାଅ ।
 ସ : ଲାଂକାନ୍ ଇୟା(ୟେରା) ।
 ଓ : ଓହ୍ଲାଇ ଆସ ।
 ସ : ଲାତ୍ସଲେ ଯିରାଲ୍ ।
 ଓ : ଶୀଘ୍ର ଯାଅ ।
 ସ : ଉମେଂ ଇୟା(ୟିରା) ।
 ଓ : ବାହାରି ଯାଅ ।
 ସ : ତୁଲିନ୍ ଯିରା ।
 ଓ : ରୁପ୍ପରୁହ ।
 ସ : କିଡ଼ିଂଗାମ୍ଲେ ସିଡ଼ା (ରିଂଲେନ୍ ତାକୁନା) ।
 ଓ : ସେ ଗାତ ଗାଇଲା ।
 ସ : ଆନି କାନିନାନ୍ କିନେଡ଼ି ।
 ଓ : ମୁଁ କାଲି ଏଠାକୁ ଆସିଥିଲି ।
 ସ : ଜେନ୍ ରୁବାନ୍ ତିଡ଼ନେ ଇୟାଲ୍ସ ବିଞ୍ ।
 ଓ : ପୋଲିସ୍ ଚେରକୁ ଧରିଲା ।
 ସ : ତୁରକାନ୍ କୁମ୍ପୁରମ୍ବାନ୍ ଆଡ଼ଂ ଖାମେତିଡ଼ ।

ଓ : ଡା ବିବାହରେ ମୋତେ ଯିବାକୁ ହେବ ।
 ସ : ଆନିନ୍ ଆସିବରୁଁ ବାନ୍ ଖେନ୍ ଆୟ୍ବିନ୍ ଡାକୁ ।
 ଓ : ମୋତେ ଦେଖିବାକୁ ଦିଅ ।
 ସ : ଝେନ୍ ଅଗିୟବିନ୍ ତିୟ୍ବା (ଖେନ୍ ଗିଜ୍ବିନ୍ ତିଇଞ୍ବା) ।
 ଓ : ଥଙ୍ଗା କର ନାହିଁ ।
 ସ : ଆଗୟ୍ବିର୍ ତଡ଼ିଞ୍ ।
 ଓ : ମୋତେ ଏକା ଛାଡ଼ିଦିଅ ।
 ସ : ଆନ୍ସଇ ଖେନ୍ ଅମତାଇଞ୍ବା ।
 ଓ : ଏବେ ଜ୍ବର ନାହିଁ ।
 ସ : ନାମିଜ୍ ଖେନ୍ ଆସୁନ୍ ଆଗାସା ।
 ଓ : ପିଲାଟି ଭୋକିଲା ଅଛି ।
 ସ : ପାସିଜାନ୍ ତୁଲାଇଜାତି ।
 ଓ : ସେ ଅସୁସ୍ଥ ଅଛନ୍ତି ।
 ସ : ଆନିନ୍ ଆଡ଼ଅଁ ସୁଜାତିଡ଼ (ଡ଼ଲତିଡ଼) ।
 ଓ : ପଥର ଆଣ ।
 ସ : ଆରେତାନ୍ ପାଡ଼ାଇବା ।
 ଓ : ମୋତେ ନିଦ ଲାଗୁଅଛି ।
 ସ : ଖେନ୍ ମିବ୍ମିବ୍ତାତିଞ୍ ।
 ଓ : ସେ ଚାଲିଗଲା ।
 ସ : ଆନିନ୍ ଯିରେତିଡ଼ (ୟିରେତିଡ଼) ।
 ଓ : ସେମାନେ କାନ୍ଦନ୍ତି ।
 ସ : ଆନିଞ୍ଜି ଏଡ଼ାତିଞ୍ଜି ।
 ଓ : କୁକୁର ମାଂସ ଖାଏ ।
 ସ : କିନ୍ସଡ଼ାନ୍ ଜେଲୁ ନଜୁମ୍ତେ ।
 ଓ : ପକ୍ଷୀଟି ରାବେ ।
 ସ : ଅନ୍ତିଡ଼ାନ୍ ଗୁତେ ।
 ଓ : ବାଘ ବଣରେ ରହେ ।
 ସ : କିଃନାନ୍ ଗାଡ଼ାଲୁଁ / ତୁଲାବ୍ଲିଡ଼ାନ୍ ବାସୁତେ ।
 ଓ : ପିଲାଟି କାନ୍ଦୁଅଛି ।
 ସ : ପାସିଜାନ୍ ଏଡ଼ାତିନ୍ ।

ଓ : ପିଲାଟି ଝୁଣ୍ଟିପଡ଼ିବାକୁ ରକ୍ତ ବାହାରିଛି ।
 ସ : ପାସିଜାନ୍ ପାବ୍‌ବାଲେନ୍ ଆସାନ୍ ମିଞ୍ଜିଆମାନ୍ ତୁନାଲତେନ୍ ।
 ଓ : ମୋର ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଭଲ ନଥିବାରୁ ମୁଁ ଯାଇ ପାରୁନାହିଁ ।
 ସ : ଡ଼ଅଞ୍ଜେନ୍ ସାମାଂ ତେଡ୍ ଜାନ୍ ଆସାନ୍ ରାପ୍ତି ଆଡ୍‌ନିଏ ।
 ଓ : ପିଲାମାନେ ପ୍ରତିଦିନ ସ୍କୁଲକୁଆସ ।
 ସ : ପାସିଜ୍‌ଜି ତିଡିନ୍‌ ଞିଞ୍ଜିଆମାନ୍ ଇୟାଇବା ।
 ଓ : ବାପା ମୋତେ ଗାଳି ଦେଲେ ।
 ସ : ଓଫାଞ୍ଜେନ୍ କାଞ୍ଜିଞ୍ଜେତେଡ୍ ।
 ଓ : ମା ମୋତେ ମାରିଲେ ।
 ସ : ଝାଞ୍ଜେନ୍ ତିଡିଞ୍ଜେତେନ୍ ।
 ଓ : ମୋତେ ଖାଇବାକୁ ଦିଅ ।
 ସ : ଞେନ୍ ଆଗାବିମ୍ ତିୟିଞ୍ଜିମା ।
 ଓ : ମୋତେ ଯିବାକୁ ଦିଅ ।
 ସ : ଞେନ୍ ଆୟିରବିନ୍ ତିୟିଞ୍ଜିମା ।
 ଓ : ମୁଁ ଶୋଇବି ।
 ସ : ଞେନ୍ ଡିମାତିନାଇ ।
 ଓ : ମୁଁ ଧାଇବି ।
 ସ : ଞେନ୍ ଯିରତିନାଇ ।
 ଓ : ମୁଁ ବସିବି ।
 ସ : ଞେନ୍ ଗବ୍‌ତାଇ ।
 ଓ : ମୁଁ ଠିଆ ହେବି ।
 ସ : ଞେନ୍ ତାନାଂତାଇ ।
 ଓ : ମୁଁ ଚୋରି କରିନାହିଁ ।
 ସ : ଞେନ୍‌ଏର ଜୁମୁରନା ।
 ଓ : ମୁଁ ଯାଇନାହିଁ ।
 ସ : ଞେନ୍ ଏର ଆନିୟ ।
 ଓ : ମୁଁ ପିଇବି ।
 ସ : ଞେନ୍ ଗାଡ଼ାତିନାଇ ।
 ଓ : ମୁଁ ଜାଣେ ନାହିଁ ।
 ସ : ଞେନ୍ ଆଗଗାଲା ମାଇ ।

- ଓ : ସେ ଏଠାକୁ ଆସେନାହିଁ ।
 ସ : ଆନିନ୍ ତିତ୍ତନେ ଆଡ୍‌ନିୟାଲ୍ ।
 ଓ : ସେ ମହିଳାଟି ବିଭା ହୋଇନାହିଁ ।
 ସ : କାନ୍ ଆନ୍‌ସାଲନ୍ ଆଡ୍‌ସିଡ୍‌ରୁନ୍‌ନାଡ୍ ।
 ଓ : ତାଙ୍କର ପୁଅ ନାହିଁ ।
 ସ : ଆନିନ୍ ଅଙ୍ଗେର ଅନ୍‌ଡିଡ୍ ।
 ଓ : ଭାଇ, କାଲି ଘରେ ରହିବେ ନାହିଁ ।
 ସ : ଉବାଞ୍ଜେନ୍ ବିୟଡ୍‌ ସିଂଇଡ୍‌ନାନ୍ ଆଡ୍‌କୁନେ ।
 ଓ : ତୁମେ ସେଠାକୁ ଯିବା ଦରକାର ନାହିଁ ।
 ସ : ଆନିନ୍‌ଡିଡି ଆୟବିନ୍ ତେଡ୍ ।
 ଓ : ତୁମେ କେବେ ତା ସହିତ ମିଶିଲ ?
 ସ : ଆମାନ୍ ଆଡ୍‌ନାନ୍ ଆନିନ୍‌ବାଡି ମାଇୟଲେନ୍ ।
 ଓ : ତୁମେ ମୋତେ ଡାକିଲ କି ?
 ସ : ଆମାନ୍ ଗୁଡିଂ ଲିଞ୍ଜ୍ ପ ?
 ଓ : ଏଠାକୁ କିଏ ଆସିବ ।
 ସ : ତିନେ ବୁଡିନ୍ ଇୟତାୟ୍ (ସିରତାଇ) ।

ପାଠ-୧

ଚିତ୍ର ଦେଖି ଗପ କୁହ

- ଓ : ସୂର୍ଯ୍ୟ : ପୂର୍ବ ଦିଗରେ ଉଦୟ ହୁଏ ।
 ସ : ଉୟଂ : ତୁଙ୍ଗୟୁଂସେଙ୍ଗ୍ ତୁଡ୍‌ତିନାଇ ।
 ଓ : କାଉ : କାଉ ରାବେ ।
 ସ : କାକା : କାକାନ୍ ଗୁଡେ ।
 ଓ : ଗଛ : ଗଛର ଛାଇ ।
 ସ : ନି-ଇର୍ : ନି-ଇବାନ୍ ଆଲୁଡ୍ (ଅଲୁବଲୁର୍) ।
 ଓ : କୁଅଁ : କୁଅର ପାଣି ।
 ସ : କୁଆ : ଗାୟଲୁଡ୍‌ ଆ-ଡା-ଆ ।
 ଓ : ହାଣ୍ଡି : ପାଣିହାଣ୍ଡି ।
 ସ : ସ୍ଲୋଙ୍ (ଡାକ୍) : ଡ୍ରା-ଆବାସେଙ୍ଗ୍ ।

- ଓ : ଗୋଡ଼ି : ଗୋଡ଼ିଆଣା ।
 ସ : ଗୁଡ଼ିୟାର୍ : ଗୁଡ଼ିୟାରାନ୍ (ରାଗାଡ଼ି)ପାଟାଲ ।
 ଓ : ବସିଲା : ହାଣ୍ଡି ଉପରେ ବସିଲା ।
 ସ : ଡୁଇନେତିନ୍ : ଡାଙ୍କିନ୍ ଆଲିଙ୍କା ଡୁଇନେତିନ୍ ।
 ଓ : ଗୋଡ଼ି ପାଟିରେ ଧରିଲା ।
 ସ : ଗୁଡ଼ିୟାରାନ୍ ଆଡ଼ିଅଡ଼ି ଲିଡ଼ାନ୍ ପାକୁର୍ଲେ ।
 ଓ : ହାଣ୍ଡିରେ ପକାଇଲା ।
 ସ : ସ୍ଲୋଙ୍ଗ୍(ଡ଼ାଙ୍କି) ଲୁଡ଼ାନ୍ ପିଡ଼ିପିଡେତିନ୍) ।
 ଓ : ପାଣି ପିଇଲା ।
 ସ : ଡା-ଆନ୍ ଗାଏତିନ୍ ।

(ଚିତ୍ର-୨)

- ଓ : ମେଘ : ମେଘରୁ ବର୍ଷାହୁଏ ।
 ସ : ତାରୁର୍ : ତାରୁବାନ୍ ଗୁରତେ ।
 ଓ : ପର୍ବତ : ପର୍ବତ ଶିଖର ଦେଖା ।
 ସ : ବାରୁନ୍ : ବାରୁନ୍ ଆମୁଷ୍ଟୁଇ-ଗିଜା ।
 ଓ : ତାଳଗଛ : ତାଳଗଛ ବଡ଼ ସୁନ୍ଦର ଦିଶେ ।
 ସ : କାମାନିର୍ : କାମା ନିବାନ୍ ବଇବଇ ଲାଙ୍ଗା ଗିଜ୍ଡାତି ।
 ଓ : ସ୍ତ୍ରୀ : ସ୍ତ୍ରୀଲୋକମାନେ ପାଣି ଆଣନ୍ତି ।
 ସ : ଆନ୍ସଲବଇ : ଆନ୍ସଲନ୍ତି ଡା-ଆନ୍ ପାଡ଼ିତାଇଜି ।
 ଓ : ଘର : ଛଣ ଛପର ଘର ଖରାଦିନେ ଥଣ୍ଡା ରହେ ।
 ସ : ସି-ଇଡ଼ : ଆଲାଡ଼ ସିଂଡ଼ାନ୍ ଡାଗା ଇଡ଼ାନ୍ ସାୟୁ ଡାକୁଡେ ।
 ଓ : ମାଝିବା : ଝିଅଟି ବାସନ ମାଡ଼ୁଛି ।
 ସ : ଗଡ଼ଗଡ଼ : ଆନ୍ସଲ ସିଜାନ୍ଡାଙ୍କିନ୍ ଗଡ଼ଗଡ଼ ତେ ।
 ଓ : ଖଟ : ଖଟ ପକେଇବସା ।
 ସ : ସାଣ୍ଡି : ସାଣ୍ଡିନ୍ ପାଡ଼ିଜିଲେ ଗବା ।
 ଓ : ଖେଳ : ପିଲାଟି ବାଡ଼ି ଧରି ଖେଳୁଛି ।
 ସ : ଗାତାସି : ଆଣ୍ଡିସିଙ୍ଗ୍ (ଗାତାସି) ଡାଙ୍କୁନ୍ ଖ୍ୟାମ୍ଲେ ପାସିଜାନ୍ ଗାତାସିତିନ୍ ।
 ଓ : କୁକୁଡ଼ା : କୁକୁଡ଼ା ଦାଣ୍ଡରେ ଚରୁଛି ।
 ସ : କାନ୍ସିମାନ୍ : କାନ୍ସିମାନ୍ ରଣ୍ଡାଡ଼ିନ୍ଜୁମ୍ ଜୁମ୍ ତିନ୍ ।

ଓ :	କବାଟ	: ଘରର କବାଟ ବନ୍ଦ କର ।
ସ :	ସାନାଡ଼୍	: ସାନାଡ଼ାନ୍ ଇଡ଼ାଡ଼ା ।
ଓ :	ଝରକା	: ଝରକା ଖୋଲ ।
ସ :	ରାଞ୍ଜିସାଞ୍	: ରାଞ୍ଜିସାଡ଼ାନ୍ ରିଆ (କିନ୍ତାଲସାଂ) ।
ଓ :	ବାଡ଼ି	: ବୁଡ଼ା ବାଡ଼ି ଧରି ଚାଲୁଛି ।
ସ :	ଡ଼ାଞ୍ଜୁ	: ଡ଼ୁକ୍ତି ବଜାନ୍ ଡ଼ାଞ୍ଜୁନ୍ ଖାଁମଲେ ଖାଁତିନ୍ ।
ଓ :	ଗାଈମାର	: ପିଲାଟି ଗାଈ ଶାଳକୁ ଯାଉଛି ।
ସ :	ଗୁପାତାଡ଼୍	: ପାସିଜାନ୍ ଗୁପାନ୍ ଯିରେତେନ୍ ।
ଓ :	ତଲାରି	: ବର୍ଷା ହେଲେ ତଲାରି ମୁଣ୍ଡେଇ ନାଈଁ ଚାଲ ।
ସ :	ସୁରୁ	: ଗୁରିଡ଼ାନ୍ ସୁରୁନ୍ ଲାଲାନାବା ।
ଓ :	ବାଦୁଡ଼ି	: ବାଦୁଡ଼ିଟି ଗଛରେ ଓହଲିଆଏ ।
ସ :	କାନ୍ତୁର	: କାନ୍ତୁରାନ୍ ଆରାଲୁଡ଼ାନ୍ ତେଡ଼ନେତିନ୍ ।
ଓ :	ବାଲଟି	: ବାଲଟିରେ ପାଣି ଆଣ ।
ସ :	ଗ୍ରୀଣା (ସେଣ୍ଡା):	ଗ୍ରୀଣା ଲିଡ଼ାନ୍ ଡ଼ା-ଆନ୍ ପାଡ଼ାଇ ।
ଓ :	ଚଢ଼େଇବସା	: ଗଛରେ ଚଢ଼େଇ ବସା ଅଛି ।
ସ :	ଅନ୍ତ୍ରତ୍ସିଂ	: ଆରାଲିଡ଼ାନ୍ ଅନ୍ତ୍ରତ୍ସିଂଡ଼ାନ୍ ଡ଼ାକୁ ।
ଓ :	କଦଳୀ	: କଦଳୀ ଗଛ ।
ସ :	କିନ୍ତେ	: କିନ୍ତେ ନିବାନ୍ ।
ଓ :	ବଳଦ	: ବଳଦ ଘାସ ଖାଏ ।
ସ :	ତାଞ୍ଜଲିୟ୍	: ତାଞ୍ଜଲିୟାନ୍ ଆଗାବାନ୍ (ତାଡ଼ିଞ୍ଜି) ଜୁମ୍ତେ ।
ଓ :	ବସିବା	: ବୁଡ଼ା ବୁଡ଼ା ବସିଛନ୍ତି ।
ସ :	ଗବ୍‌ଗବ୍	: ଡ଼ୁକ୍ତିବଜାନ୍ ଡ଼ ତାଲାଇବାନ୍ ଗବ୍‌ଲେଜି ।
ଓ :	ଗଞ୍ଜ	: ଗଞ୍ଜା ଗଞ୍ଜ କରୁଛି ।
ସ :	ଆର୍-ର	: ଆର୍-ର ମାରାନ୍ ଅର୍-ର ତିନ୍ ।
ଓ :	ଯିବା	: ପିଲାମାନେ ସ୍କୁଲକୁ ଯାଉଛନ୍ତି ।
ସ :	ୟିର୍‌ୟିର୍	: ପାସିଜାନ୍‌ଜି ଖାଁନାବାନ୍ ଯିର୍‌ତେଜି ।
ଓ :	ଝାଡ଼ୁ	: ସ୍ତ୍ରୀଲୋକ ଦାଣ୍ଡ ଝାଡ଼ୁ କରୁଛି ।
ସ :	ସାନାଜାଁଂ	: ଆନ୍‌ସାଲ ବଇଜାନ୍ ରଣ୍ଡାତିନ୍ ଜଜଜାଁତିନ୍ ।
ଓ :	ଘସିବା	: ବୁଡ଼ାଟି ଦାନ୍ତ ଘଷୁଛି ।
ସ :	ତାଞ୍ଜିନା	: ତାଲାଇବାନ୍ ତାଞ୍ଜିତିନ୍ ।

- ଓ : ଶୋଇବା : ଷ୍ଟଟି ଶୋଇଛି ।
 ସ : ଡିମାଡ଼ନା : କୁସ୍ମାତାଡ଼ାନ୍ ଡିମାଡ଼ ନେତିନ୍ ।
 ଓ : କୁକୁର : କୁକୁର ଛୁଆମାନଙ୍କୁ ବୁଲାଇଛି ।
 ସ : କିନ୍ସଡ଼ାନ୍ : କିନ୍ସଡ଼ାନ୍ ଆ ଅନାନ୍ତି ଆମ୍ମା ଏଣ୍ଟୁତେଜି ।

ଚିତ୍ର-୩

ଯାନ ବାହାନ

- ଓ : ରେଳଗାଡ଼ି : ଗୁଣ୍ଟୁପୁରକୁ ରେଳଗାଡ଼ି ଆସୁଛି ।
 ସ : ରେଳଗାଡ଼ି : କାମ୍ପୁଗୁଡ଼ା ରେଳ (ଡ୍ରାଇଗାମ୍) ଗାଡ଼ିନ୍ ଯିରତାଇ ।
 ଓ : ସ୍କୁଟର : ଆମଘରେ ସ୍କୁଟର ଅଛି ।
 ସ : ଇସ୍କୁଟର : ସିଂଲେନ୍ ଇସ୍କୁଟରାବ୍ ଡ଼ାକୁ ।
 ଓ : ସାଇକେଲ୍ : ସାଇକେଲ୍ ର ଦୁଇଟି ଚକ୍ ।
 ସ : ଖିଗାଡ଼ : ଖିଗାଡ଼ ବାଗୁ ଶାଗାଡ଼ି ଜିଡ଼ାନ୍ (ଡୁଡୁଙ୍ଗ୍ ଗାଡ଼େଡ଼୍) ଡ଼ାକୁ ।
 ଓ : ମଟର ସାଇକେଲ୍ : ମଟର ସାଇକେଲ୍ ପେଟ୍ରୋଲରେ ଚଲେ ।
 ସ : ପର୍ପତିଆ : ପର୍ପତିଆନ୍ ପେଟ୍ରୋଲବାଡ଼ି ଖିତିନ୍ ।
 ଓ : ଟ୍ରକ୍ : ଟ୍ରକ୍ରେ ଜିନିଷ ଅଣାଯାଏ ।
 ସ : ଲାରି : ଲାରି ଲିଡ଼ାନ୍ ଜାନାବାନ୍ ପାଡ଼ତାଇଜି ।

ଚିତ୍ର-୪

- ଓ : ଉଡ଼ାଜାହାଜ : ଆକାଶରେ ଉଡ଼ାଜାହାଜ ଉଡ଼େ ।
 ସ : ଆନେଡ଼୍ସିଂ : ଆନେଡ଼୍ସିଂଡ଼ାନ୍ ରିଆଡ଼୍ଲିଡ଼ାନ୍ ଏଡ଼୍ତେ ।
 ଓ : କାର୍ : କାରରେ ବସ ।
 ସ : କୁଲୁଡୁଙ୍ଗାଗାଲ୍ : କୁଲୁଡୁଙ୍ଗା ଗାଲଲିଡ଼ାନ୍ ଗବା ।
 ଓ : ଜିପ୍ : ଜିପ୍ ପାହାଡ଼ ରାସ୍ତାରେ ମଧ୍ୟଯାଏ ।
 ସ : ମତର୍ : ମତରାନ୍ ବୁଗଡ଼ାନ୍ ଜାନାଡ଼୍ ଯିରତେ ।

ଚିତ୍ର-୫

- ଓ : ଦୋଳି : ପିଲାମାନେ ଦୋଳି ଖେଳୁଛନ୍ତି ।
 ସ : ତେଡ଼ନା : ପାସିଜାନ୍ତି ତେଡ଼ତିନ୍ତି ।
 ଓ : ବଲ୍ : ଲୋକମାନେ ବଲ୍ ଖେଳନ୍ତି ।
 ସ : ବଲ୍ : ମାନ୍ରାନ୍ତି ବଅଲାନ୍ ଖିମ୍ଲେ ଗାତାସିତେଞ୍ଜି ।

- ଓ : କୁକୁର : କୁକୁରଟି ଧାଉଁଛି ।
 ସ : କିନ୍ସଡ଼ାନ୍ : କିନ୍ସଡ଼ାନ୍ ଇରନେଡିନ୍ ।
 ଓ : ଘାସ : ଗାଈଘାସ ଖାଏ ।
 ସ : ଆଗାବ୍ : ତାତ୍ଲିୟାନ୍ ଆଗାବାନ୍ ଜୁମ୍ତେ ।
 ଓ : ଫୁଲ : ବଗିଚାରେ ଫୁଲ ଫୁଟିଛି ।
 ସ : ତାର୍ବା : କୁଭା(ତୁଡ଼ୁଡ଼ି) କୁଭାଲିଡ଼ାନ୍ ତାର୍ବାନ୍ ରାଡ଼ୁଲେ ।

ଚିତ୍ର-୬

- ଓ : ହରିଣ : ବଣରେ ରହେ ।
 ସ : ପାରଗାଡ଼ାବ୍ : ପାରଗାଡ଼ାବାନ୍ ତୁଲୀବାନ୍ ।
 ଓ : ପତାକା : ପତାକାର ତିନୋଟି ରଙ୍ଗ ।
 ସ : ଡ଼ାଇନା କାବାନ୍ : ଡ଼ାଇନା କାବାନ୍ କ୍ଷତ୍ରି ର ଅଡ଼ାନ୍ (କାଡୁନ୍) ତାକୁ ଅଭ୍ୟାସ (ଆବୁକକାନା) ।
 ଓ : ନଡ଼ିଆ : ନଡ଼ିଆରସ ବଡ଼ ସରସ ।
 ସ : ପାୟାଡ଼ି : ପାୟାଡ଼ି ଡ଼ାନ୍ ବଇବଇ ଜାବୁଡ଼ି ।
 ଓ : ନଳକୂଅଁ : ନଳକୂଅ ପାଣି ପିଅ ।
 ସ : କୁଡ଼ିଙ୍ଗଡ଼ା : କୁଡ଼ିଙ୍ଗଡ଼ାନ୍ ଆତାଆନ୍ ଗାବା ।

ପାଠ-୨

କହିଲ ଦେଖୁ : ଗିଜଲେ ଅପୁଡ଼ବା

- ଓ : ଶବଦ : ଜଙ୍ଗଲରେ ଶବଦ ଶୁଭା ଯାଉଛି ।
 ସ : ସାନାଡ଼ୁଡ଼ା : ତୁଲୀବ ଲିଡ଼ାନ୍ ସାନାଡ଼ୁଡ଼ାନ୍ ସାଡ଼ୁଡ଼ାତେ ।
 ଓ : ରଚନା : ଚଢେଇ ବସାଡ଼ିଆରି କରୁଛି ।
 ସ : ସ୍ମାବଜା : ଅଡ଼ିଡ଼ାନ୍ ସାବଜାସିଂଡ଼ିନ୍ ।
 ଓ : ପାରିବ : ବୁଢ଼ୀଟି ଯାଇ ପାରିବ ।
 ସ : ରାବଡ଼ିତେ : ତୁଲୀବଜାନ୍ କ୍ଷିରରେ ରାବଡ଼ିତେ ।
 ଓ : ଜଗିବା : କୁକୁରଟି ଘର ଜଗେ ।
 ସ : ତୁରତୁର : କିନ୍ ସଡ଼ାନ୍ ସିଡ଼ାନ୍ତୁରତୁରତେ ।
 ଓ : ଅଜଣା : ଅଜଣା ଲୋକକୁ ବିଶ୍ୱାସ ନାହିଁ ।
 ସ : ଇରଗାଲାମ୍ : ଇରଗାଲାମ୍ ମାରାନ୍ ଆଡ଼ିରନାବିନ୍ ତିଡ଼ି ।
 ଓ : ନାମ : ତୁମ୍ ନାମଟି କଣ ?
 ସ : ଆଞ୍ଜିମ୍ : ଆଞ୍ଜିମ୍ନାମ୍ ଇତିନ ?

ଓ :	କ୍ଷୀର	: କ୍ଷୀରରେ ଋ ତିଆରି ହୁଏ ।
ସ :	ଆଡୁର୍	: ଆଡୁରାନବାଢ଼ି ସାଆନ୍ ସାନାବ୍‌ଜାନ୍ ଡେଡ଼ି ।
ଓ :	ମଧୁର	: ମହୁ ବଡ଼ ମଧୁର ।
ସ :	ରାଗାଲ୍	: ଆଡ଼ାଡ଼ାନ୍ ବଇବଇ ରାଗାଲ୍ ।
ଓ :	ପାଳେ	: କୁକୁଡ଼ା ପାଳନ କର ।
ସ :	ଲାନୁ	: କାନସିମାନ୍ ଲୁବା ।
ଓ :	ଶାଗୁଆ	: ବଣ ଜଙ୍ଗଲ ଶାଗୁଆଦିଶେ ।
ସ :	କାଡୁ (ଏଡୁ)	: ତୁଲୀବାନ୍ ଏଡୁଚିଜ୍‌ତାତି ।
ଓ :	ମନୋହର	: ଫୁଲବଗିଚ୍‌ଟି କି ମନୋହର ।
ସ :	ତାମ୍‌ସେଙ୍ଗ୍	: କୁଭାତାରାନ୍ ଯାନ୍ ଆତାମ୍‌ସେଙ୍ଗ୍ ।
ଓ :	ଧଳା	: ଧଳାଲୁଗା ।
ସ :	ପାଲୁ	: ପାଲୁକାବ୍ (ସିନ୍‌ଡ୍ର) ।
ଓ :	ବଗ	: ବଗର ପର ଧଳା ।
ସ :	କଡ଼ା(କଡ଼କଇଡ଼ା)	: କଡ଼ାନ୍ ଆଡ ପୁର୍ ପାଲୁ ।
ଓ :	ପିଜୁଳୀ	: ପିଜୁଳୀ ଗଛ ।
ସ :	ଜାମି	: ଜାମିନିବାନ୍ ।
ଓ :	ଶଜୁରାଗଛ	: ଶଜୁରା ପାହାଚ ପାହାଚ ।
ସ :	ସିଣ୍ଡିନିବ୍	: ସିଣ୍ଡିନିବାନ୍ ଆକାପା କାପା ।
ଓ :	ସଜନାଗଛ	: ସଜନା ପତ୍ର ଖାଇଲେ ଭିଟାମିନ୍ ମିଳେ ।
ସ :	ମୁରିଗାନିବ୍	: ମୁରିଗାଆଓ୍ୟାବ୍ ଯୁମ୍ ଲ ବିନ୍ ଡେନ୍ ମିଞ୍ଜାମ୍‌ଲା°ଡେନ୍ ଖାଡ଼ତାବି ।
ଓ :	ବିଜୁଳିତାର	: ବିଜୁଳିତାର ଛୁଇଁଲେ ବିପଦ ।
ସ :	କାରେନ୍ତ	: କାରେନ୍ତ ତାରନ୍ ଖାମ୍‌ଲାବିନ୍ କାଲ୍ କାଲଡ଼ାମ୍ ।
ଓ :	ସାଙ୍ଗ	: ସାଙ୍ଗହୋଇ ଯିବା ।
ସ :	ଗାଡ଼ିଡ଼	: ଆରଗାଡ଼ି ଆୟିର୍‌ବା ।
ଓ :	ଗୋଲ	: ପୃଥିବୀ ଗୋଲାକାର ।
ସ :	ରୁଡୁର୍(ଡେଡ଼େର୍)	: ଅଡ଼ାରାନ୍ ରୁଡୁର୍ ଡ଼ାମ୍ ।
ଓ :	ଅକ୍ଷର	: ଅକ୍ଷର ଗୋଲ ଗୋଲ କରି ଲେଖା ।
ସ :	ଆନିଡ଼ାନ୍	: ଆନିଡ଼ାନ୍ ଲାଙ୍ଗା ଲାଙ୍ଗାଇଡ଼ବା ।
ଓ :	ଗାର	: ଗାରକାଟ ।
ସ :	ଗାରି	: ଗାରିଆ ।

ଓ :	ଯୋଡ଼	: ବିନ୍ଦୁ କୁ ବିନ୍ଦୁ ଯୋଡ଼ ।
ସ :	ତୁଲ୍ୟାନ୍	: ଆତାନ୍ତୁମାତାନ୍ ତା ତା ଆତାନ୍ତୁମାତାନ୍ ତୁମ୍ଭସୁବା ।
ଓ :	ସଂଗ୍ରହ	: ଫସଲ ସଂଗ୍ରହକର ।
ସ :	ତାରତୁମ୍	: ଜାନରୁ ମାନ୍ ତାରତୁମ୍ ବା ।
ଓ :	କୋଇଲି	: କୋଇଲି କୁହୁକୁହୁ ଡାକେ ।
ସ :	ପଗାଡ଼ି ତିଡ଼(କୋହୁଲା):	ପଗାଡ଼ିନ୍ କୁହୁକୁହୁ ଗାମଲେ ଗୁଡେ ।
ଓ :	କୁଲା	: କୁଲାରେ ଚଢ଼ଲ ପାଛୁଡ଼ି ।
ସ :	ଆଡ଼଼େର	: ଆଡ଼଼େରାନ୍ ବାତି ରୁକୁନ୍ ଗୁମ୍ଭେଜି ।
ଓ :	ପାଦ	: ପାଦରେ ଚଲିବା ।
ସ :	ଆତାଲଜିଙ୍ଗ	: ଆତାଲଜିଙ୍ଗାନ୍ ବାତି ଆଜାନାବା ।।
ଓ :	ଦେହ	: ହାତୀର ଦେହ ବଡ଼
ସ :	ଡ-ଅଙ୍ଗ	: ରା-ଆନ୍ ଆଡ଼ଅଡ଼ସୁଡ଼ା ।
ଓ :	ଛୋଟ	: ଆଖି ତାର ଛୋଟ ।
ସ :	ମ-ଅଡ଼	: ଆମ-ଅଡ଼ାନ୍ ସାନାରା ।
ଓ :	ଗାତ	: ଗାତରେ ମୁଷାରହେ ।
ସ :	ଲୁ-ଉଙ୍ଗ(ପୁତାର୍)	: ପୁତାର ଲିଡ଼ାନ୍ କୁମୁଲାନ ଡ଼ାକୁଡ଼ିନ୍ ।
ଓ :	ମୁହଁ	: ସକାଳଉଠି ମୁହଁ ଧୋଅ ।
ସ :	ମୁକା	: ତାଗାଲଡ଼ାନ୍ ଡ଼ିଲିନ୍ ଆମାଡ଼ନା ।
ଓ :	ନିଶ	: ପୁରୁଷର ନିଶଥାଏ ।
ସ :	କୁରୁତାମ୍	: ଅଙ୍ଗେରମାରାନ୍ କୁରୁତାମ୍ତି ।
ଓ :	ଜିନିଷ	: ଜିନିଷ ପତ୍ର ସଜାଡ଼ି ରଖା ।
ସ :	ଜାନାବାନ୍	: ଜାନାବାନ୍ ତେଡ଼ରାଲେ ଡ଼ାକୁବା ।
ଓ :	ଉଇ	: ଉଇପାହାଡ଼ ।
ସ :	ଲାଙ୍କା	: ଲାଙ୍କାବାରୁନ୍ ।
ଓ :	ପରିଚିତ	: ପରିଚିତ ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ବିଶ୍ୱାସ କରିବ ।
ସ :	ଇମାଲାମ୍	: ଇମାଲାମ୍ ମାରାନ୍ ଅଡ଼ଡ଼ ଡ଼ିରଡ଼ିରନା ।
ଓ :	ଦକ୍ଷତା	: ଦକ୍ଷତା ସହ କାମକର ।
ସ :	ରାନାବ୍ତି	: ରାନାବ୍ତିନ୍ ବାତିତେ ବାରାନା ।

ପାଠ-୩ ଚାଳ ଘର କରିବା

ଓ :	ସାଙ୍ଗ	: ମାଙ୍ଗଡ଼ା ଓ ଶୁଖୁ ଦୁଇ ସାଙ୍ଗ ।
ସ :	ଗାଡ଼ିନ୍	: ମାଙ୍ଗଡ଼ାନ୍ ଓ ଶୁଖୁନ୍ ଆରଗାଡ଼ିନ୍ଜି ।
ଓ :	ବରଷା	: ମେଘରୁ ବରଷା ହୁଏ ।
ସ :	ଗୁରୁ	: ଡାରୁବାନ୍ ଗୁରତି ।
ଓ :	ଦିନ	: ସପ୍ତାହକୁ ସାତଦିନ ।
ସ :	ଡିନ୍ନା	: ବ ପାଲ ଲିନ୍ (ବତାର) ଗୁଲ୍ଲଜି ଡିନ୍ନା ।
ଓ :	ଛୁଆ	: ମାଁ ଛୁଆକୁ ଶାରଦିଏ ।
ସ :	ଅ-ଅନ୍	: ଯାଡ଼ନ୍ ଅ-ଅନାନ୍ ମେମେତେ ।
ଓ :	କେମିତି	: କେମିତି ଅଛ ।
ସ :	ୟାନ୍‌ଗାମ୍(ୟାନ୍‌ଆନିଜ୍)	: ଯାନ୍ ଅସ୍ତିଜଡ଼ାକୁ ।
ଓ :	ଅଫିସ (ବାରାସିଂ)	: ଅଫିସରେ ଅଫିସର ରହନ୍ତି ।
ସ :	ଅପିସନ	: ଅପିସସିଂଲିଡ଼ାନ୍ ଅପିସରାନ୍ (ବାରାମାରାନ୍) ଡ଼ାକୁଡିନ୍ ।
ଓ :	ଖବର	: ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଖବର ଦିଅ ।
ସ :	କବରାନ୍	: କୁଡୁର୍ ମାନରା କବରାନ (ଗାନାଡ଼୍ ଲାମବେର୍) ତିୟ୍‌ବା ।
ଓ :	ପୋଫାଡ଼ିଲ	: ଟାଙ୍ଗିଆ ପୋଫାଡ଼ିଲା ।
ସ :	ସାର୍‌ଗତୁଡ଼	: ଏନ୍‌ଜୁମାନ୍ ସାର୍‌ଗତୁଡ଼େଡ଼ିନ୍ ।
ଓ :	ଉଲ୍ଲସ	: ଆନନ୍ଦ ଉଲ୍ଲସ କର ।
ସ :	ଇଡ଼ିକା	: ଇଡ଼ିକା ମଞ୍ଜନା ।
ଓ :	ଘରଚଟିଆ	: ଘରଚଟିଆ ଗଲରେ ରହେ ।
ସ :	ଡ଼ାନାଲ୍‌ତିଡ଼	: ଡ଼ାନାଲ୍‌ତିଡ଼ାନ୍ ବାଲିଡ଼ାନ୍ (ଗୁଲ୍ଲୁମିତିଡ଼) ବାସୁତେ ।
ଓ :	ସାପ	: ସାପ ଗାତରେ ରହେ ।
ସ :	ଜା-ଆଡ଼	: ଜା-ଆଡ଼ାନ୍ ପାଡୁଡ଼୍ ଲିଡ଼ାନ୍ ବାସୁତେ ।
ଓ :	ବେଙ୍ଗ	: ବେଙ୍ଗ, ଜଳ ସ୍ଥଳରେ ରହିପାରେ ।
ସ :	କାଣ୍ଡୁଡ଼	: କାଣ୍ଡୁଡ଼ାନ୍ ଡ଼ା-ଆଲିଡ଼ାନ୍ ଓ ଆସାର୍ ସଲ୍ ଲିଡ଼ାନ୍ ବାସୁଲେ ରାବ୍‌ତିତେ ।
ଓ :	ଦ୍ୱିପହର	: ଦ୍ୱିପହର ବେଳେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ମୁଣ୍ଡ ଉପରେ ରହେ ।
ସ :	ଗ୍ରିୟୁଡ଼	: ଗ୍ରିୟୁଡ଼ାନ୍ ଉୟୁଡ଼ାନ୍ ବ-ଅବାନ୍ ଆଲାଙ୍କା ଡ଼ାକୁଡି ।

ଓ :	ବେଳା	: ସନ୍ଧ୍ୟା ବେଳାରେ ବୁଲ ।
ସ :	ଆୟାମ୍	: ଅରୁଚାନ୍ ଆୟାମ୍ ଏଣୁଙ୍ଗା ।
ଓ :	ବଇଦ	: ବଇଦ ପାଖକୁ ଯାଅ ।
ସ :	ତିୟ୍ରେମାର୍	: ତିୟ୍ରେ ମାରାନ୍ ଆମାଡ୍ ଇୟା ।
ଓ :	ଗଧୁଆ	: ଗଧୁଆ ମାଂସଖାଏ ।
ସ :	କୁଡ଼କୁଡ଼କିଡ଼	: କୁଡ଼କୁଡ଼ କିଡ଼ାନ୍ ଜେଲୁନ୍ ଜୁମ୍ତେ ।
ଓ :	ଧାର	: ଧାରସ୍ଥିର କାମ କର ।
ସ :	ଡିର୍ଗା	: ଡିର୍ଗାଡିର୍ଗାଲେ ବାରାନା (ଲିସାଲେ ବାରାନା) ।
ଓ :	ସ୍ଵର	: କି ମଧୁର ସ୍ଵର ।
ସ :	ସାର୍-ରାଡ଼୍	: ସାନଲାଇଁ ସାରାଡ଼୍ (କାନ୍ ଆସାର୍‌ରାଂ ଲାଂଗାଡ଼ାମ୍) ।
ଓ :	ପରୁର	: ପିଲାଙ୍କୁ ପରୁର ।
ସ :	ଝୁଲା	: ପାସିଜାନ୍ ଆଡ଼ଝୁଲା ।
ଓ :	ଶୁଖୁଲା	: ଶୁଖୁଲାକାଠ ଆଣ ।
ସ :	ଆସାର୍	: ଆସାର ଆଡ଼ାଲାନ ପାଡ଼ାଇ ।
ଓ :	ଜୁର	: ଜୁର ହେଲେ ଔଷଧ ଖାଅ ।
ସ :	ଆସୁ	: ଆସୁଲାମାନଡ଼େନ୍ ରେଗାମାନ ଜୁମା ।
ଓ :	ଦୋକାନ	: ଦୋକାନରୁ ଜିନିଷ ଆଣ ।
ସ :	ତାରିମ୍‌ନାସିଂ	: ତାରିମ୍‌ନାସିଂତାନ୍ ସାରିଂଜାନାବାନ୍ ପାଡ଼ାଇ ।
ଓ :	ବିଲେଇ	: ବିଲେଇ ମୁଷାଧରେ ।
ସ :	ରାମେଡ଼୍	: ରାମେଡ଼ାନ୍ କୁମ୍ଭୁଲାନ ଖିଂମ୍ତେ ।
ଓ :	ଶ୍ଵାସ	: ବୁଡ଼ାର ଶ୍ଵାସରୋଗ ଅଛି ।
ସ :	ମାଙ୍ଗା	: ତୁଜି ବଇଜାନ୍ ମାଙ୍ଗା ବିମ୍‌ବିମାନ୍ ଡ଼ାକୁ ।
ଓ :	ରୋଗ	: କୁଷ୍ଠ ବଡ଼ରୋଗ ଅଟେ ।
ସ :	ରୁଗାମ୍	: ମୁତା ବିମ୍ ବିମାନ୍ ସୁଡ଼ା ରୁଗାମ୍ ।
ଓ :	ଆଶ୍ଵାସନ	: ଛୁଆଟି ଆଶ୍ଵାସନା ପାଇଲା ।
ସ :	ବାନାବ୍‌ୟି	: ଆଅନ୍‌ସିଜାନ୍ ବାନାବ୍‌ୟିନ୍ ଖିଂତେଡ଼େନ୍ ।
ଓ :	ଔଷଧ	: ରୋଗହେଲେ ଔଷଧ ଖାଅ ।
ସ :	ରେଗାମ୍	: ରୁଗାମ୍‌ଲାମାନ୍ ଡ଼େନ୍ ରେଗାମାନ ଜୁମା ।
ଓ :	ଡରନା	: କାହାକୁ ଡରନା ।
ସ :	ବାତଡ଼ଡ଼ାମ୍	: ବୁଡ଼ିଜା ଆଡ଼ଂ ବାତଡ଼ଡ଼ାମ୍ ।

ଓ :	ଗଣ୍ଡି	: ବାଉଁଶର ଗଣ୍ଡି ଅଛି ।
ସ :	ମାଡ଼ମାଡ଼	: ଉଚିତ୍ତାନ ଆ ମାଡ଼ମାଡ଼ାନ୍ ଡାକୁ ।
ଓ :	ମାଛି	: ଖାଇବା ଜିନିଷରେ ମାଛି ବସାଇ ଦିଅନା
ସ :	ଆରଇ	: ଜାନୁମଜୁମ୍ ଜାନାବ୍ ଲିତ୍ତାନ ଅରଇୟାନ୍ ଆବ୍ତୁଇନାଡ଼ଂ ।
ଓ :	ଭୋକ	: ଭୋକ ଲାଗୁଛି ।
ସ :	ଡୁଲାଇଜ୍	: ଡୁଲାଇଡ଼ାତିର୍ଜ୍ଜି ।
ଓ :	ହାଲିଆ	: ହାଲିଆ ହୋଇଗଲି ।
ସ :	ମାନାଙ୍ଗା	: ମାଙ୍ଗାଲିର୍ଜ୍ଜି ।
ଓ :	ମଧୁର	: କୋଇଲିର ମଧୁରସ୍ୱର ।
ସ :	ଜାବୁଡ଼୍	: ପଗାଡ଼ିଡ଼ାନ୍ ଆଜାବୁଡ଼୍ ସାରାଡ଼ ।
ଓ :	ଅପରିସ୍କାର	: ନାଳ ନର୍ଦ୍ଦମା ଅପରିସ୍କାର କରନହିଁ ।
ସ :	ଇର୍ମାରିଡ଼୍	: ଅଡ଼ା ଲିତ୍ତାନ ଇର୍ମାରିଡ଼୍ ଆବମେଡ଼ଡ଼୍ (ଆବୁରୁଡ଼୍ଡ଼ଂ)
ଓ :	ଦଳ	: ଦଳରେ ରୁହ ।
ସ :	ଅମ୍ମୁ (ଅମ୍ପୁ)	: ଅମ୍ମୁଲିତ୍ତାନ ଡାକୁନାବା ।
ଓ :	ଠେକୁଆ	: ଠେକୁଆ ବନ୍ୟ ପଶୁଅଟେ ।
ସ :	ପାଣ୍ଡେର	: ପାଣ୍ଡେରାନ୍ ଡୁଲାବ୍ ଜନ୍ତୁ ।
ଓ :	କଇଁଛ	: କଇଁଛ ଧାରେ ଚଲେ ।
ସ :	କୁଲୁ	: କୁଲୁନ୍ ଡିରଗାଲେ ଖାତିନ୍ ।
ଓ :	ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି	: ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି ଗୋଟିଏ ମାଛ ।
ସ :	ସିଙ୍ଗିଡ଼ିୟ	: ସିଙ୍ଗିଡ଼ିନ୍ ଆବଇ ଆୟ ।
ଓ :	କାଠହଣା ଚଢେଇ	: କାଠହଣା ଚଢେଇ କାଠ ଖୁମ୍ପିଘର କରେ ।
ସ :	କାଙ୍ଗୁଡ଼ାନ୍	: କାଙ୍ଗୁଡ଼ାନ୍ ଆରାନ୍ ଗାରଲେ ସିଇଂଡେନ୍ ।
ଓ :	ପୁରସ୍କାର	: ପିଲାଟି ପୁରସ୍କାର ପାଇଲା ।
ସ :	ଉର୍ଜୁଲକୁଇଜ୍	: ପାସିଜାନ୍ ଉର୍ଜୁଲକୁଜାନ୍ ଖାଂଡେଡିନ୍ ।
ଓ :	ତାଳି	: ପିଲାଏ ତାଳିମାରି ହସିଲେ ।
ସ :	ତାର୍ଜୁବ	: ପାସିଜାନ୍ଜି ତାର୍ଜୁବ୍ ସିଲନ୍ ମାଡ଼ଲେଜି ।
ଓ :	ବାଦ୍ୟ	: ବାଦ୍ୟ ବଜାଅ ।
ସ :	ଡାରେବ୍ଡ଼ିଙ୍ଗ୍	: ଡେବ୍ଡ଼ିଙ୍ଗ୍ ।
ଓ :	ସତ୍ୟ	: ସବୁବେଳେ ସତ୍ୟ କୁହ ।
ସ :	ସାକ୍‌କାଇ	: ତଡ଼ଡ଼୍ ଆୟାମ୍ ସାକ୍‌କାଇ (ଜାଡ଼ି) ବିରାନ୍ ଅବ୍ଲିତ୍ତା ।

ଓ :	ଅଭ୍ୟାସ	: ଅଭ୍ୟାସବଳେ ସବୁ ହୋଇ ପାରିବ ।
ସ :	ଆବୁକ୍ଲା	: ଆନାବୁକ୍ଲାନାନ୍ ବାତିକୁତୁବ୍ ଡେଡି ।
ଓ :	ବର୍ଷ	: ବର୍ଷକୁ ବର୍ଷ ବଦଳିଯାଏ ।
ସ :	ମିଷ୍ଟୁମ୍	: ମିଷ୍ଟୁମାନ୍ ମିଷ୍ଟୁମାନ୍ ବାଷ୍ପାତିନ୍ ।
ଓ :	ସର୍ପ	: ସର୍ପ ଭୟଙ୍କର ଜନ୍ତୁ ।
ସ :	ଜା-ଆଡ଼	: ଜା-ଆଡ଼ାନ୍ ବାନତଡିଜଡ଼ାଗି ଆଜନ୍ତୁ ।
ଓ :	ଗର୍ବ	: ଗର୍ବ କରନାହିଁ ।
ସ :	କିନ୍-ସା	: କିନ୍-ସାଡ଼ଢ଼ନେ ।
ଓ :	ପର୍ବ	: ପ୍ରତିବର୍ଷ ପର୍ବ ପାଳନ କରାଯାଏ ।
ସ :	ଆବ୍-ତୁର	: ଡିଲେ ମଞ୍ଜୁମାନ୍ ଆବ୍-ତୁରାନ୍ ଡେଡି ।
ଓ :	ରାଜ୍ୟ	: ଓଡ଼ିଶା ଆମ ରାଜ୍ୟ ।
ସ :	ରାଜମ୍	: ଓଡ଼ିଶା ରାଜମ୍ ଲେନ୍ ।
ଓ :	ଗର୍ଜନ	: ସିଂହ ବଣରେ ଗର୍ଜନ କରେ ।
ସ :	ଗାରୁମ୍	: ସାମନାକୁଲୁକକିଃଡ଼ାନ୍ ତୁଲାଇ ଲିଡ଼ାନ ଗାରୁମ୍ତେ ।
ଓ :	ଦୂଷିତ	: ଦୂଷିତ ପାଣି ପିଅନାହିଁ ।
ସ :	ଉରୁଡ଼-ଡ଼ା	: ଉରୁଡ଼-ଡ଼ାନ୍ ଆଗାଡ଼ଢ଼ ।
ଓ :	ଜଳ	: ଜଳହିଁ ଜୀବନ ।
ସ :	ଡ଼ା-ଆ	: ଡ଼ା-ଆନ୍ ନା ମାନରେଡ଼ନାନ୍ ।
ଓ :	ଝାଡ଼ା	: ବାସି ଜିନିଷ ଖାଇଲେ ଝାଡ଼ାହୁଏ ।
ସ :	ଡୁଡ଼ନା	: ଆସାରାମାନ୍ ଆତି ଜୁମ୍ଲବିନ୍ଡେନ୍ ଡୁଡ଼ନା ଲାଡ଼ତେନ୍ ।
ଓ :	କାଛୁ କୁଣ୍ଡିଆ	: କାଛୁ କୁଣ୍ଡିଆ ଡିଆଁ ରୋଗ ।
ସ :	ଗାଡ଼ଜି	: ଗାଡ଼ଜି ରୁଗାମାନ୍ ଖାଁରେତେ ।
ଓ :	କଲବଲ	: ପିଲାଟି ଦୁଃଖରେ କଲବଲ ହେଉଛି ।
ସ :	କାଲାଇବିଲାଇ	: ପାସିଜାନ୍ କାନାଲକାଲାନ୍ ବାଡ଼ତି କାଲାଇବିଲାଗିଡେଡେ
ଓ :	ମାନୁଛି	: ଚଢେଇଟି ପୋଷା ମାନୁଛି ।
ସ :	ମାନିତେ	: ଅନ୍ତ୍ରୀଡ଼ାନ୍ ଲାନୁନ୍ ମାନିତେ ।
ଓ :	କଥା	: ଛୁଟିଆ ଧିରେ ଧିରେ କଥା କହୁଛି ।
ସ :	ବିରନା	: ପାସିଜାନ୍ ଡିରଗା ଡିରଗାଲେ ବିରଡିନ୍ ।
ଓ :	ତେଣ୍ଡା	: ତେଣ୍ଡାରେ ପାଣି ମଡ଼ାଯାଏ ।
ସ :	ତେଣ୍ଡୁ	: ତେଣ୍ଡୁଡ଼ାନ୍ ବାତି ରାନୁଡ଼ାନ୍ ଡେଡି ।

- ଓ : ଖଣ୍ଡଖଣ୍ଡ : ପଥରଟି ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ ହେଲା ।
- ସ : ରାଡ଼ିଗୁଣ୍ଡା : ଆରେଡ଼ାନ୍ ରାଡ଼ି ଗୁଣ୍ଡାଗି ଡେଲି ।
- ଓ : ଦଣ୍ଡ : ଦୋଷୀ ଦଣ୍ଡପାଏ ।
- ସ : ପାନାଡ଼ିରାଡ଼ି : ତୁସା ମାରାନ୍ ପାନାଡ଼ିରାଡ଼ାନ୍ ଖାଁଡ଼ିତେ ।
- ଓ : କଣ୍ଠେଇ : ପିଲାମାନେ କଣ୍ଠେଇ ଖେଳନ୍ତି ।
- ସ : କୁଡ଼ିଢ଼ାଇ : ପାସିଜାନଜି କୁଡ଼ିଢ଼ାଇଜାନ ଆଣିଡେଜି ।
- ଓ : ତୁଣ୍ଡ : ତୁଣ୍ଡବାଇଦ ସହସ୍ର କୋଶ ।
- ସ : ତ-ଅଡ଼ : ତ-ଅଡ଼ାନ ଆବିରନା ସାଡ଼ାଇ ସାଡ଼ିଡ଼ାତି ।
- ଓ : ଖଣ୍ଡା : ଖଣ୍ଡାରେ ଯୁଦ୍ଧ କରନ୍ତି (ଖଣ୍ଡା ଧରି ଯୁଦ୍ଧ କରନ୍ତି) ।
- ସ : କାଡ଼ିବ୍ : କାଡ଼ିବାନ୍ ବାତି ସାନୁତିନଜି ।
- ଓ : ଅଣ୍ଡା : କୁକୁଡ଼ା ଅଣ୍ଡା ।
- ସ : ଆଡ଼ିରେସିମ୍ : ଆଡ଼ିରେସିମାନ୍ ।
- ଓ : ଯାଦୁ : ଯାଦୁ ଚର୍ମରୋଗ ।
- ସ : ବାନାଲ୍ : ବାନାଲାନ ଉସାଲ୍ ଗୁଗାମ୍ ।
- ଓ : ନାତି : ନାତି ନାଡ଼ୁଣାକୁ ଅଜା ଗପ କହୁଛି ।
- ସ : ଉଡ଼ିଲେଡ଼ : ଆଉଡ଼ିଲେଡ଼ାନଜି ଆଡ଼ିଡ଼ ତାଲାଇବାନ୍ କାତା ବିରାନ୍ ଅବଲିତେ (ଅପୁଞ୍ଜିତେ) ।
- ଓ : ଦୁର୍ବଳ : ସେ କୁରହୋଇ ଦୁର୍ବଳ ହେଲା ।
- ସ : ବ୍ଲାଇ : ଆନିନ୍ ଆସୁନ୍ ବାଡ଼ି ବ୍ଲାଇଡେଲି ।
- ଓ : ଅନୁରୋଧ : ଆପଣ ମୋ ଅନୁରୋଧକୁ ରକ୍ଷା କଲେ ।
- ସ : ଲାବ୍‌ସ୍‌ଗାର୍ : ଆମାନ୍ ଲାବ୍‌ସ୍‌ ଗାର୍‌ବିରଜ୍‌ଜେନ୍ ରାବ୍‌ରାବ୍‌ଲେ ।
- ଓ : ଥଙ୍ଗା ଥାମସା : ବୁଢ଼ା ମାନଙ୍କୁ ଥଙ୍ଗା ଥାମସା କର ନାହିଁ ।
- ସ : ଗାର୍‌ରଇଲେଆମାନାଆଡ଼ : ତାଲାଇବାନ୍‌ଜ ଆଡ଼ିଡ଼ ଗାର୍‌ରଇଲେ ଆ ମାଆଡ଼ି ଡ଼ିଡ଼ି ।
- ଓ : କଞ୍ଚା : କଞ୍ଚା କଦଳୀ ପଚେଇ ଖୁଆଯାଏ ।
- ସ : ଅୟୁଡ଼ : କିଡେନ୍ ଅୟୁଡ଼ାନ୍ ଆବ୍‌ଗୁରରେ ଜୁମ୍‌ତାବି ।
- ଓ : ପାଟିଲା : ପାଟିଲା ଫଳ ଖାଇବା ଭଲ ।
- ସ : ଆଗୁର : ଆଗୁର ଜ-ଅନ୍ ଯୁମ୍‌ଲାବିନ୍‌ଡେନ୍ ବାଙ୍‌ସା ।
- ଓ : ଗରମ : ଗରମ ଜିନିଷ ଖାଅ ।
- ସ : ତାଗି(ପାଞ୍ଜୁମ୍): ତାଗି ଜାନାବାନ୍ ଯୁମ୍‌ବା ।

ଓ :	ଧୂଳି	: ଖେଳିଖେଳି ଧୂଳି ଉଡ଼ାଇଲା ।
ସ :	ତୁଡ଼ିସଲ	: ଆଣ୍ଡିଡ଼ ଆଣ୍ଡିଡ଼ଲିନ୍ ତୁଡ଼ିନ୍ ପୁଡ଼ିସିଡ଼ଲେଜି ।
ଓ :	ଅଳୟ	: କାନୁରେ ଅଳୟ ଲାଗିଛି ।
ସ :	ଆରଞ୍ଜିଲାଡ଼	: କିତାଲିଲିତାନ୍ ଆରଞ୍ଜିଲାଡ଼ାନ୍ଡ଼ାକୁ ।
ଓ :	ନଇବନ୍ଦ	: ନଇବନ୍ଦ ଭାଙ୍ଗିଗଲା ।
ସ :	ଡ଼ାଡ଼ା	: ଡ଼ାଡ଼ାନ୍ ଆଲଡ଼ିଲେ ।
ଓ :	ବର୍ଷିନା	: ତାହାକୁ ଦେଖୁ ବର୍ଷିନା କଲେ ।
ସ :	ଅବଜଡ଼	: ଆନିନ୍ ଆତାନାତାଡ଼ାନ୍ ଅବଜଡ଼ ଅବଜଡ଼ ଲେ ଅବଲିଲେଜି ।
ଓ :	ଗମ୍ଭୀରି	: ଏହା ଗମ୍ଭୀରି ଗଛ ।
ସ :	ସେନ୍ଦ୍ରି	: କାନିଆତି ସେନ୍ଦ୍ରିନିର୍(ସିଆନ୍ଦ୍ରି) ।
ଓ :	ବେମାର	: ମାଉସିକୁ ବେମାର ହୋଇଛି ।
ସ :	କାନାଲକାଲ	: ଯାୟାତାନ୍ କାନାଲକାଲିତାନ୍ ଡ଼ାକୁ ।
ଓ :	ପଣସ	: ପଣସ ରସ ବଡ଼ ସରସ ।
ସ :	ପାଡ଼ାସା	: ପାଡ଼ାସାନ୍ ବଇବଇ ମାନାଡ଼ାମ୍ ।

ପାଠ-୨

ଓ :	ଭୂମି	: ଭାରତ ଆମ ମାତୃ ଭୂମି ।
ସ :	ଲାବ	: ଭାରତ କାରୁଡ଼କୁଡ଼ ଲାବ ଲେନ୍ ।
ଓ :	ଭଳି	: ଗଧ ଘୋଡ଼ା ପରି ନୁହେଁ ।
ସ :	ଆସିଜ	: ପେକୁଜାନ୍ କୁର୍ତ୍ତାନ୍ ଆସିଜ ତିଡ଼ ।
ଓ :	ସିଧା	: ଆମ ଗାଁ ରାସ୍ତା ସିଧା ନାହିଁ ।
ସ :	ଏଙ୍ଗ	: ଗର୍ଜାଡ଼ ଗଡ଼ଲେନ ସେ-ଏଡ଼ତିଡ଼ (ରଜଲତେଡ଼) ।
ଓ :	ଠିକ୍	: ଠିକ୍ ରାସ୍ତାରେ ଚଲ ।
ସ :	ଞ୍ଜାଡ଼ାବ୍	: ଞ୍ଜାଡ଼ାବ୍ ଗଡ଼ଲିତାନ୍ ଞ୍ଜାଡ଼ାବା ।
ଓ :	ପ୍ରକାର	: ଆମ ଦେଶରେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଜାତି ଅଛନ୍ତି ।
ସ :	ଜାନାବ	: ଡ଼ିଶାଲେନ୍ ବିଗାଡ଼ା ବିଗାଡ଼ା ଜାନାବ୍ ଜାତିଞ୍ଜି ଡ଼ାକୁ ।
ଓ :	ନାଚ	: ପର୍ବପର୍ବାଣୀ ସମୟରେ ନାଚ ହୁଏ ।
ସ :	ଡ଼ଙ୍ଗସେଙ୍ଗ	: ଆବୁଡୁରାନ୍ ଅଡ଼ନାଂ ଡ଼ଙ୍ଗସେଡ଼ାନ୍ ଡ଼େଡ଼ି ।

ପାଠ-୩

ଓ :	ଦୟା	: ଦାନ ହିନ ଦରିଦ୍ରକୁ ଦୟାକର ।
ସ :	ଆବାସୁୟିମ୍	: ତୁତ୍ତାମ୍ ଜାତ୍ତାମ୍ ବାନାଗିଞ୍ଜି ଆଡ଼ଙ୍ ଆବା ସୁୟିମା ।
ଓ :	ଖରାପ	: ଖରାପ କାମ କରନହିଁ ।
ସ :	ଇଲ୍ଡାଗି	: ଇଲ୍ଡାଗି ବାରାନ୍ ଆଲ୍ଲୁମ୍ତଡ଼ ।
ଓ :	ପାଞ୍ଚିବା	: ସେ ଯିବାକୁ ପାଞ୍ଚିଲା ।
ସ :	ଅଗାଣ୍ଡି	: ଆନିନ୍ ଆୟିରବିନ ଅଗାଣ୍ଡିଲେ ।
ଓ :	ଅପେକ୍ଷା	: ସମୟ ଆମକୁ ଅପେକ୍ଷା କରେ ନାହିଁ ।
ସ :	ଅମ୍ଡି(ଡ଼ିଡ଼ି)	: ଆୟାମାନ୍ ଆଡ଼ନମ୍ଡି ଲାଁନେ ।
ଓ :	ଘୋଷାରି	: ବାଘ ଘୁଷୁରୀକୁ ଘୋଷାରି ନେଲା ।
ସ :	ଡ଼ିଡ଼ଲେ	: କିଃନାନ୍ କାୟୁନାନ୍ ଡ଼ିଡ଼ଲେ ପାଡ଼େତିନ୍ ।
ଓ :	ପୂରଣ	: ଖାଲଟି ପୂରଣ କର ।
ସ :	ବାଡ଼ରିଜ୍	: ପାଡୁରାନ୍ ବାଡ଼ରିଜା ।
ଓ :	ସଂଗ୍ରହ	: ପିମ୍ପୁଡ଼ି ମାନେ ଖରାଦିନେ ଖାଦ୍ୟ ସଂଗ୍ରହ କରନ୍ତି ।
ସ :	ତାରତୁମ୍	: ମୁଇଡ଼ାଞ୍ଜି ଡ଼ାଗାଗାଜାନ୍ ଜାନୁମ୍ ଜୁମାନ୍ ତାରତୁମ୍ ତେଜି ।
ଓ :	ଜାଗା	: ନିଜ ଜାଗାରେ ଘରକର ।
ସ :	ଡ୍ରାକୁନା	: ଡ୍ରାକୁନା ଲିଙ୍ଗବିନ୍ ଗୁସିଡ଼ ନାବା ।

ପାଠ-୪

ଓ :	ଦଳ	: ପୂର୍ବକାଳରେ ଲୋକେ ଦଳବାନ୍ଧି ରହୁଥିଲେ ।
ସ :	ଅମ୍ପୁ	: ପୁର୍ବାନ୍ ଆୟାମ୍ ମାନ୍ରାଞ୍ଜି ଅମ୍ପୁ ଅମ୍ପୁ ଡ଼ାକୁଲିଞ୍ଜି ।
ଓ :	ଗଣିବା	: ତାରାକୁ ଗଣିବା ଅସମ୍ଭବ ।
ସ :	ଡ଼ିସାମ୍	: ତୁଇଜ୍ତୁଇଜାନ୍ ରାବ୍ତି ଆଡ଼ଡ଼ିସାମି ।
ଓ :	ଡିଆରି	: ମେଷା ଲୋମରୁ କମଳ ଡିଆରି ହୁଏ ।
ସ :	ସାବ୍ଜା	: ଆଉପୁର୍ ମୁରକୁଷ୍ଟାଡ଼ାନ୍ ବାବ୍ତି ପାଞ୍ଜୁମ୍କାବାନ୍ ସାନାବ୍ଜାନ୍ ଡ଼େଡ଼ି ।
ଓ :	ପ୍ରସ୍ତୁତ	: ସବୁବେଳେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ରୁହ ।
ସ :	ଅସକାଲ	: ତଡ଼ଡ଼ ଆୟାମ୍ ଅସକାଲିନ୍ ଡ଼ାକୁନା ।
ଓ :	ଥର	: ଝ ଥର ଗାରକାଟ ।
ସ :	ତ୍ରା	: ଝତ୍ରା ଗାରିଆ ।

ଓ :	ନଡ଼ିଆ	: ନଡ଼ିଆର ଡାଳନାହିଁ ।
ସ :	ପାୟାଡ଼ି	: ପାୟାଡ଼ିନ୍ ଆ କାଣ୍ଡାରତେଡ଼୍ ।
ଓ :	ବଂଶୀ	: ବଂଶୀର ମଧୁର ସ୍ଵର ।
ସ :	ପିରୁଡୁଇ	: ପିରୁଡୁଇପେଡ଼ାନଲାଇଁ ସାର୍ଗାଡ଼ାନ ।
ଓ :	ଶୀତ	: ଶୀତ ଦିନେ ଗରମ ପୋଷାକ ପିନ୍ଧ ।
ସ :	ରାଡ଼ୀ	: ରାଡ଼ୀନ୍ ଆସାନ୍ ପାଞ୍ଚୁମକାବାନ୍ ଜିଜିନାବା (ରତୁଡ଼ନାବା) ।
ଓ :	ଝାଳ	: ଖରାଦିନ ବହୁତ ଝାଳ ବାହାରେ ।
ସ :	ଉଞ୍ଚୁଲ୍	: ଡାଗା ଗାଜାନ୍ କାରରାନ୍ ଉଞ୍ଚୁଲ୍ ଡ଼ିନ୍ ।
ଓ :	ପୃଥୁବୀ	: ପୃଥୁବୀ ଆମର ମା ।
ସ :	ଅଡ଼ାର	: ଅଡ଼ାରାନ୍ ଯାଡ଼ଲେନ୍ ।
ଓ :	ନିଶ୍ଚୟ	: ପୁଣି ନିଶ୍ଚୟ ଆସିବେ ।
ସ :	ଜାଡ଼ିତିନ୍	: ଜାଡ଼ିତିନ୍ ଗାମଲେ ଯିରତାଇ ।
ଓ :	ଶବ୍ଦ	: ଫମ୍ପା ମାଠିଆର ଶବ୍ଦ ବେଶି ।
ସ :	ସାନାଡ଼ା	: ଆରିକକା ଡ଼ାଡ଼ୀନ୍ ଆସାନାଡ଼ା ଆଉର ।
ଓ :	ଆସ୍ତ୍ର	: ଆସ୍ତ୍ର ଆସ୍ତ୍ର କାମକର ।
ସ :	ଡ଼ିରଗା	: ଡ଼ିରଗା ଡ଼ିରଗା ବାରାନ୍ ଲୁମା ।
ଓ :	ଗନ୍ଧ	: ମଳମୂତ୍ର ବହୁତ ଗନ୍ଧ ।
ସ :	ସ-ଅ	: ଆଞ୍ଚୁମାନ୍ ଆସଡ଼ୀନ୍ ସ-ଅ ।
ଓ :	ଯୁବକ	: ଯୁବକ ମାନେ ସାହସୀ ।
ସ :	ଡ଼ାଙ୍ଗଡ଼ା	: ଡ଼ାଙ୍ଗଡ଼ାଞ୍ଚି ବଇବଇ ଉମ୍ପାର ।
ଓ :	ସ୍ଵପ୍ନ	: ଶୟନେ ସପନେ ଦେଖନ୍ତି ।
ସ :	ଗାନ୍ଧୁମତେ	: ଆଡ଼ିମାତ୍ ଗାନ୍ଧୁମତେନ୍ ଗିଜ୍ତେଜି ।

ପାଠ-୯

ଓ :	ଧନୀ	: ଆମ ଦେଶରେ ଧନୀ ଗରୀବ ଅଛନ୍ତି ।
ସ :	ଗାମାଡ଼୍	: ଡ଼ିସାଲେନ୍ ଗାମାଡ଼୍ମାର ବୁଗିମାର ଡ଼ାକୁଜି ।
ଓ :	ଗରୀବ	: ଗରୀବ ଲୋକର ଅନେକ ଚିନ୍ତା ଥାଏ ।
ସ :	ବୁଗି	: ବୁଗି ମାରାନ୍ ଆତେଡ଼୍ ଆନଗାଣିନ୍ ଡ଼ାକୁ ।
ଓ :	ପୋଷାକ	: ଛୁଆକୁ ପୋଷାକ ପିନ୍ଧାଅ ।
ସ :	ସିନ୍ଧି	: ଆଅନ୍ ସିଜାନ୍ ସିନ୍ଧିନ୍ ଆବ ଜିଜିଆ ।

ଓ :	ମାଗଣା	: ଡାକ୍ତର ଖାନାର ଔଷଧ ମାଗଣା ଦିଆଯାଏ ।
ସ :	ଆସାଜ୍ଜିନ୍	: ରେଗାମ୍ସିଂ ଲିଡ଼ାନ୍ ଆସାଜ୍ଜିନ୍ ରେଗାମାନ୍ ତାନିୟାନ୍ ଡେଡି ।
ଓ :	ଗୁମ୍ପା	: ବାଘ ଗୁମ୍ପାରେ ରହେ ।
ସ :	ଲୁଡ଼ାର	: କିଃନାନ୍ ଲୁଡ଼ାର ଲିଡ଼ାନ୍ ଡ଼ାକୁଡିନ୍ ।
ଓ :	ସମ୍ପଦ	: ରାସ୍ତା ଜାତୀୟ ସମ୍ପଦ ।
ସ :	ବିତି	: ଡାଡ଼ରାନ୍ କୁଡ଼ୁଡୁବ୍ଲେନ ଆବିତି ।
ସ :	ଖମ୍ପ	: ଘରର ଖମ୍ପ ମଜଭୁତ ଅଛି ।
ସ :	ସୁଣ୍ଡାଙ୍ଗ	: ସିଂଡ଼ାନ୍ ଆସୁଣ୍ଡାଡ଼ ରାଡୁଡ଼ାକୁ ।
ଓ :	ଦମ୍ପ	: ବିପଦ ବେଳେ ଦମ୍ପଧର ।
ସ :	ରାଡୁ	: କାନାଲ୍ କାଲାନ ଆୟାମ୍ ରାବ୍ଡୁ ଡ଼ାମନା ।
ଓ :	ଡୁମ୍ପେ	: ସବୁବେଳେ ଡୁମ୍ପେ ସତକୁହ ।
ସ :	ଆମିନ୍	: ଆମିନ୍ ତଡ଼ଡ଼ ସାକ୍କାକବିରନାବା ।
ଓ :	କୁମ୍ପାର	: କୁମ୍ପାର ପାଣିରେ ରହେ ।
ସ :	ସିମର(ତାଞ୍ଜିଲ୍)	: ସିମରାନ୍ ଡ଼ା-ଆଲିଡ଼ାନ୍ ଡ଼ାକୁଡିନ୍ ।
ଓ :	ବଉଳ	: ଫଗୁଣ ମାସରେ ବଉଳ ଆସେ ।
ସ :	ତାରବା	: ଆରାସାର ଗାଈଜାନ୍ ତାରବାନ୍ଜି ରାଡ଼ଡେ ।
ଓ :	ଆରମ୍ପ	: କାମ ଆରମ୍ପ ହେଲା ।
ସ :	ସୁସୁନା	: ବାରାନ୍ ସୁସୁନାନ୍ ଡେଲି ।
ଓ :	ଆଡ଼ମର	: ରାଜାମାନେ ଆଡ଼ମରରେ ରହୁଥିଲେ ।
ସ :	ଇବ୍‌ମୁଇ	: ରାଜାନ୍ଜି ଇରାବ୍‌ମୁଇ ଡ଼ାକୁଲିଞ୍ଜି ।
ଓ :	ବିଳମ୍ପ	: ଆଜି ବସ୍ତି ବିଳମ୍ପରେ ପହଞ୍ଚିଲା ।
ସ :	ଡ଼ିଙ୍ଗ୍‌ଲେ	: ନାଡେ ବାସୁନ୍ ଡ଼ିଙ୍ଗ୍‌ଲେ ।
ଓ :	ବାମ୍ପି	: ଗରମ ପାଣିରେ ବାମ୍ପି ବାହାରେ ।
ସ :	ଉମା	: ଆତାଗିଡ଼ାଲିଡ଼ାନ୍ ଆଉମାନ ତୁଡ଼ଡିନାଇ ।
ଓ :	କୁମ୍ପ	: ବିବାହ ବେଦୀରେ ଶୁଭକୁମ୍ପ ରଖାଯାଏ ।
ସ :	କାଡ଼ାସିଡ଼ାଙ୍ଗ	: ସିଡ଼ୁରୁଡ଼ାନ୍ ଆୟାମ୍ ବାନାଂସା କାଡ଼ାସି ଡ଼ାଡ଼ାନ୍ ଡ଼ାନାକୁନ୍ ଡେଡି ।
ଓ :	ମରାମତି	: ଆମ ପୋଖରୀ ମରାମତି ହେଲା ।
ସ :	ବାର୍ଡୁନି	: ବାନ୍‌ଡ଼ାଲେନ୍ ଆବାର୍ଡୁନିଲାଇ ।

ପାଠ-୧୦

- ଓ : ପ୍ରାର୍ଥନା : ଈଶ୍ଵରଙ୍କୁ ପ୍ରାର୍ଥନା କର ।
- ସ : ଗାର୍ବିର : କିତୁତ୍ତାନ ଆମାଡ୍ ଗାର୍ବିରନା ।
- ଓ : ଭଜନ : ଭଜନ ଗାଅ ।
- ସ : ସାନିନ୍ଦ୍ଵିନିରା : ସିନ୍ଦ୍ଵିନିରା କିନାନ୍ କିନା ।
- ଓ : ନଷ୍ଟ : ଖାଦ୍ୟକୁ ନଷ୍ଟ କର ନାହିଁ ।
- ସ : ମୁତ୍ତସା : ଜାନୁମ୍ ଜୁମାନ୍ ଆବ୍ମୁତ୍ତସାତତ୍ ।
- ଓ : ଶୁଷ୍କ : ଖରାଦିନେ ଶୁଷ୍କ ପାଗ ରହେ ।
- ସ : ଆସାର : ଡାଗା ଇତ୍ତାନ କୁତ୍ତୁତ୍ତମାନେତ୍ ଆସାର୍ ଡାକୁତି ।
- ଓ : କଷ୍ଟ : କଷ୍ଟ କଲେ ସୁଖ ମିଳିବ ।
- ସ : କାଲକାଲ : କାଲକାଲ୍ ବାତି ବାରାଲିନ୍ଦ୍ଵିନିତ୍ତେନ୍ ବାନାତ୍ସାନ୍ ଖ୍ୟାତାବି ।
- ଓ : ସଦୁଷ୍ଟ : ନିଜ ଆୟରେ ସଦୁଷ୍ଟ ରୁହ ।
- ସ : ସ୍ଵାୟମ୍ : ବାରାତାମ୍ ଲିତ୍ତନାମ୍ ସାତ୍ତ୍ଵୟମ୍ତାମ୍ନା ।
- ଓ : ବୃଷ୍ଟି : ମେଘରୁ ବୃଷ୍ଟିହୁଏ ।
- ସ : ତାରୁବାନ୍ : ତାରୁବାନ୍ ସାରିଂ ଗାନୁରତି ।
- ଓ : ଦୁଷ୍ଟ : ଦୁଷ୍ଟ ଲୋକ ଦଣ୍ଡପାଏ ।
- ସ : ତୁଆର୍ଜ୍ଜ୍ଵ : ତୁଆର୍ଜ୍ଜ୍ଵ ମାରାନ୍ ପାନାତ୍ତୁରାଡାନ୍ ଖ୍ୟାତେ ।
- ଓ : କନିଷ୍ଠ : ଶ୍ୟାମର କନିଷ୍ଠ ପୁତ୍ରଙ୍କ ନାମ ଦାମ ।
- ସ : ସାନ୍ନା : ସାମନ୍ଥା ସାନ୍ନାଥନ୍ ଆର୍ଜ୍ଜ୍ଵ ଦାମ ।
- ଓ : ଉଭାପ : ଖରାଦିନେ ଉଭାପ ବଢେ ।
- ସ : ତାଗି(ପାଞ୍ଚୁମ୍): ଡାଗା ଗାଜାନ୍ ଆଉର୍ ତାଗିତି ।
- ଓ : ପ୍ରସିଦ୍ଧ : ମହେନ୍ଦ୍ରଗିରି ପ୍ରସିଦ୍ଧ ପର୍ବତ ।
- ସ : ତାର୍ମୁଡ୍ଢିଗାନାଲ୍ଲାମ୍ : ମହେନ୍ଦ୍ରଗିରି ତାର୍ମୁଡ୍ଢି (ପାନିମିଂ) ଗାନାଲ୍ଲାମ୍ ବାରୁ ।
- ଓ : ପରିବା : ସବୁଜ ପରିବା ଖାଅ ।
- ସ : ତାନଙ୍ଗାଲ : ଏତୁ ତାନଙ୍ଗାଲାନ ଜୁମା ।
- ଓ : ହାଟ : ବୁଧବାର ଦିନ ଜଳତାର୍ ହାଟ ହୁଏ ।
- ସ : ସାଞ୍ଜିତା : ବୁଡ୍ଢବାରାନ୍ ଯାର୍ତ୍ତାବ୍ (ତାଆତାର୍) ସାଞ୍ଜିତାନ୍ ଡେଡି ।

ପାଠ-୧୧

ଓ :	ବାଦ୍ୟ	: ବାଦ୍ୟ ବଜାଅ ।
ସ :	ତାନେବ୍‌ଡେବ:	ତାନେବ୍ ଡେବାନ୍ ଡେବ୍‌ବା ।
ଓ :	ଅଭ୍ୟାସ	: ପ୍ରତିଦିନ ପ୍ରାର୍ଥନା ଅଭ୍ୟାସ କର ।
ସ :	ଆନାବୁକା	: ତିଲେ ତ୍ରିନ୍ନାନ୍ ଗାର୍‌ବିରାନ୍ ଆବୁକ୍‌କାନାବା ।
ଓ :	ପିମ୍ପୁଡ଼ି	: ପିମ୍ପୁଡ଼ିମାନେ ଖରାଦିନେ ଖାଦ୍ୟ ସଂଗ୍ରହ କରନ୍ତି ।
ସ :	ମୁଇଡ଼ା	: ମୁଇଡ଼ାଞ୍ଜି ଡ଼ାଗା ଗାଜାନ୍ ଜାନୁମ୍‌ଜୁମାନ୍ ତାରତ୍ତୁମ୍‌ତେଜି ।
ଓ :	ଖଟ	: ଖଟରେ ଶୋଇବା ଭଲ ।
ସ :	ସାଣ୍ଡି	: ସାଣ୍ଡିନ୍ ଆଡ଼ିମାଡ଼୍‌ନା ବାଡ଼୍‌ସା ।
ଓ :	କବାଟ	: କବାଟ ବନ୍ଦ କର ।
ସ :	ସାନାଡ଼୍	: ସାନାଡ଼ାନ୍ ଇଡ଼ାଡ଼ା ।
ଓ :	ଦାମ୍	: ସମସ୍ତ ଜିନିଷର ଦାମ୍ ରହିଛି ।
ସ :	ଜାନାତିନ୍	: କୁଡ଼ୁଡ଼ୁର୍ ଜାନାବାନ୍ ଆଜାନାତିଡ଼ାକୁ ।
ଓ :	ଅନ୍ଧ	: ଅନ୍ଧ ଜାଣି ବହୁ ବଖାଣି ।
ସ :	ଅସୁଇ	: ଆସୁଇ ଗାଲାମ୍‌ଡେନ୍, ଆତେଡ଼୍ ବିରନାନ୍ ।
ଓ :	ପେଟ	: ଜଣଙ୍କର ପେଟ ମାର ନାହିଁ ।
ସ :	କାମ୍‌ପୁଡ଼୍	: ବମାନରା ଆକାମ୍ ପୁଡ଼୍ ଆଗାଡ଼୍‌ଡ଼୍ ।
ଓ :	ଦାଅ	: ଦାଆରେ ଧାନ କାଟନ୍ତି ।
ସ :	କାଡ଼ାତି	: କାଡ଼ାଡ଼ିନ୍ ବାଡ଼ି ସାରନ୍ କାଡ଼ିତେଜି ।

ପାଠ-୧୨

ଗଣିତ ବହି ଦ୍ଵିତୀୟ ଶ୍ରେଣୀ

ଓ :	ପାଦ	: ଜଙ୍ଗଲରେ ବାଘର ପାଦଟିହୁ ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ ।
ସ :	ଆତାଲ୍‌ଜିଙ୍ଗ୍	: ତୁଲାବ୍ ଲିଡ଼ାନ୍ କିଃନାନ୍ ଆନାଡ଼ି ଗିଜ୍‌ତାତି ।
ଓ :	ପତ୍ର	: କଅଁଳିଆ ପତ୍ର ଦେଖିବାକୁ ସୁନ୍ଦର ଦିଶେ ।
ସ :	ଅଲା	: ଆଲେଡେଡ଼୍ ଅଲାନ୍ ଲାଙ୍ଗା ଗିଜ୍‌ତାତି ।
ଓ :	ଲକ୍ଷ	: ଜୀବନରେ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଲକ୍ଷ ଥିବା ଦରକାର ।
ସ :	ସ୍ଵାନେଙ୍ଗ୍ ସେଙ୍ଗ୍	: ମାନରେନା ଲିଡ଼୍‌ଲେନ୍ ସ୍ଵାନେଂ ସେଂ ଡ଼ାକୁବିନ୍ ସାନାଇଜ୍‌ସାଇଜ୍ ।

- ଓ : ପାର୍ଥକ୍ୟ : ସ୍ୱର୍ଗ ଓ ପାତାଳ ମଧ୍ୟରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ ରହିଛି ।
- ସ : ଆନାନ୍ଦସା : ରୁଆଡ଼ାନ୍ ଡ଼ କିନରାଇୟାନ୍ ଆନାନସାନ୍ଡ଼ାକୁ ।
- ଓ : ଯୋଡ଼ : ଆମେ ବିନ୍ଦୁ କୁ ବିନ୍ଦୁ ଯୋଡ଼ିବା ।
- ସ : ତାମସୁ : ତୁଇମାଡ଼ାନ୍ ଡ଼ ତୁଇମାଡ଼ାନ୍ ଆତାମସୁବେନ୍ ଡ଼େଡ଼େ ।
- ଓ : ତଳ : ଇଚାର ଛଅଟି ତଳ ଅଛି ।
- ସ : ଜାଇତା : ପିଡ଼ା ଗାଲଲା ତୁଡ଼ରୁ ଜାନାଇତାନ୍ ଡ଼ାକୁ ।
- ଓ : ଚଷମା : ଖରାଦିନେ କଳା ଚଷମା ପିନ୍ଧ ।
- ସ : ରୁର୍ମାଡ଼ନା : ଡ଼ାଗା ଗାଜାନ୍ ଯାଗା ରାନୁର୍ ମାଡ଼ାନ୍ ରୁର୍ମାଡ଼ନା ।
- ଓ : ନିଶ : ବିଲେଇର ନିଶଥାଏ ।
- ସ : କୁରୁତାମ୍ : ରାମେଡ଼ାନ୍ ଆକୁରୁତାମ୍ ଡ଼ାକୁ ।
- ଓ : ପ୍ରଶ୍ନ : ପିଲାଙ୍କୁ କଠିନ ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାର ନାହିଁ ।
- ସ : ଆନୁଆଲବିର : ପାସିଜାନ୍ ଆଡ଼ଡ଼ ରାଡ଼ୁ(ଜାରୁ) ଆନୁଆଲାନ ଉଆଲଡ଼ଡ଼
- ଓ : କାନୁ : ଇଚା ଓ ପଥରରେ କାନୁ ଡ଼ିଆରି ହୁଏ ।
- ସ : କିତ୍ରାଲ : ପିଡ଼ାଗଲ୍ଲାନ ଡ଼ ଆରେଡ଼ାନ୍ ବାଡ଼ି କିତ୍ରାଲାନ ସାନାବଜାନ୍ ଡ଼େଡ଼ି ।
- ଓ : ମଝି : ସାଧୁ ଓ ରାଧୁ ମଝିରେ ସନ୍ଧି ହୋଇଛି ।
- ସ : ଡ଼ାଙ୍ଗଡ଼ି : ସାଧୁନ୍ ଡ଼ ରାଧୁନ୍ ଆଡ଼ାଙ୍ଗଡ଼ି ତାନନ୍ଡ଼ ଡ଼ାକୁ ।
- ଓ : କିପରି : ତୁମ ଅଞ୍ଚଳ କିପରି ଅଛି ।
- ସ : ଯାନ୍ଆସ୍ତ୍ରଜ୍ : ମାନେଙ୍ଗ୍ବାବିନ୍ ଯାନ୍ ଆସ୍ତ୍ରଜ୍ ଡ଼ାକୁ ।
- ଓ : କୁସୁମ : କୁସୁମ ପରି ସୁନ୍ଦର ।
- ସ : ତାର୍ବା : ତାର୍ବାନ୍ ଆସ୍ତ୍ରଜ୍ ଲାଙ୍ଗା (ଲାଙ୍ଗି) ।
- ଓ : କୁସୁମ : କୁସୁମ ଗଛର କୋଳି ।
- ସ : ବାଡ଼୍‌ରୁ : ବାଡ଼୍‌ରୁ ଗୁରାନ୍ ଆଜିଅନ୍ ।
- ଓ : ସୁବିଧା : ରାମ ସୁବିଧାରେ ଚଲୁଛି ।
- ସ : ଇରାବ୍‌ମୁଇ : ରାମନ୍ ଇରାବ୍‌ମୁଇ ଡ଼ାକୁଡ଼ିନ୍ ।
- ଓ : ଦୀପ : ସନ୍ଧ୍ୟା ହେଲେ ଦୀପ ଜଳାଅ ।
- ସ : ଲିମା (ଲପା) : ଅରୁବଲିନ୍ ଡ଼େନ୍ ଲିପାନ ଅଇବା ।
- ଓ : ବିଡ଼ା : ବାଉଁଶ କାଟି ବିଡ଼ା ବନ୍ଧାଯାଏ ।
- ସ : ଜିଜି : ଉରିଡ଼ାନ୍ ରାଡ଼୍‌ଲେ ଜିଜିବାବି ।
- ଓ : ଫୁଲ : ମହୁମାଛି ଫୁଲରେ ବସେ ।
- ସ : ତାର୍ବା : ଆଡ଼ାଡ଼ାନ୍ ତାର୍ ବାଲିଡ଼ାନ୍ ତୁଇଡ଼ିନ୍‌ଜି ।

- ଓ : ସାଥୀ : ମୋର କେହି ସାଥୀ ନାହାନ୍ତି ।
 ସ : ତୁମ୍ଭୁ : ତୁମ୍ଭୁ ମାର୍ ଜେନ୍ ବୁଡ଼ିଜା ଆଗାସା ।
 ଓ : ବଳକା : ତୁମ୍ଭ ର କିଛି ବଳକା ଅଛି କି ?
 ସ : ଆତାଲ୍ନା : ଆମାନ୍ ଇତିଜା ଆତାଲ୍ନାନ୍ ଡାକୁପ ?

ପାଠ-୧୭

- ଓ : ସବୁ : ଏସବୁ ଆମର ।
 ସ : କୁଡ଼ୁଡ଼ୁବ : କାନ୍ ଆକୁଡ଼ୁଡ଼ୁବ୍ ଆନ୍ଲେନ୍ ଆତି ।
 ଓ : ହାର : ସେ ମୋର ଗଳାରହାର ।
 ସ : ତାନ୍ରଲ୍ : ଆନିନ୍ ସାକାଲିଡ଼୍ ଜେନ୍ ଆତାନ୍ରଲ୍ ।
 ଓ : ପରି : ସେ ମୋ ଭାଇପରି ।
 ସ : ଆସ୍ତ୍ରିଜ୍ : ଆନିନ୍ ଉବ୍ବାଞ୍ଜେନ୍ ଆସ୍ତ୍ରିଜ୍ ।
 ଓ : କାଠି : କାଠି କୁଟା ସଫାକର ।
 ସ : ଡାକୁ(ଅଜିଡ଼୍) : ଆଜିଡ଼୍ ରାମ୍ଜାନାନ୍ ମାଡ଼୍ରିଡ଼୍ବା (ରାମ୍ଜାନଡ଼୍) ।
 ଓ : ଗାର : ଗାରକାଟ ।
 ସ : ଗାରି(ଗାଡ଼୍) : ଗାରିବା (ଗାଡ଼୍ବା) ।
 ଓ : ପଟ : ଆମ ପଟେବର୍ଷା ନାହିଁ ।
 ସ : ମାନେଡ଼୍(ମାଡ଼୍ବା) : ମାଡ଼୍ବାଲେନ୍ ଗୁରୁଡ଼ିଡ଼୍ ।
 ଓ : ମାଟି : ମାଟି ମାଆଁ ।
 ସ : ଲାବ : ଲାବ ଯାତାନ୍ ।
 ଓ : ସୁନା : ସୁନା ମୂଲ୍ୟବାନ୍ ଜିନିଷ ।
 ସ : ରାନା : ରାନାନ୍ ଜାନାତି ଜାନାବ୍ ।
 ଓ : କାଠ : କାଠ ଆଣ ।
 ସ : ଆଡ଼ାଲ୍ : ଆଡ଼ାଲାନ୍ ପାଡ଼ାଲ୍ ।
 ଓ : ଲୁହା : ଲୁହା ବଡ଼ ଭାରି ।
 ସ : ଲୁଆଡ଼୍ : ଲୁଆଡ଼ାନ୍ ବଇବଇ ଲାଗିନ୍ ।
 ଓ : ବାଉଁଶ : ବାଉଁଶ ଗଛ ।
 ସ : ଉରିଡ଼୍ : ଉରିଡ଼୍ ନିବ୍ ।
 ଓ : ନଇ : ନଇ କୁଳିଆ ପବନ ।
 ସ : ଆଲ୍ : ଆଲ୍ ତାଲାନ ଆ ଅନ୍ସିଂ ଆରାଙ୍ଗି ।

- ଓ : ନାଳ : ନାଳରେ ପାଣି ଛଡ଼ାଯାଏ ।
 ସ : ଜଡ଼ା : ଜଡ଼ା ଲିଡ଼ାନ୍ ଡ଼ା-ଆନ୍ ଆବ୍ ପାଇତାବି ।
 ଓ : ସୁଯୋଗ : ଦିଲ୍ଲୀ ଯିବାକୁ ସୁଯୋଗ ପାଇଲା ।
 ସ : ରକ୍ଷତ୍ : ଆନିନ୍ ଦିଲ୍ଲୀ ଆଇକ୍ସବିନ୍ ରକ୍ଷତାନ୍ ଖାଁଡ଼େତିନ୍ ।
 ଓ : ସୃଷ୍ଟି : ଇଶ୍ଵର ସୃଷ୍ଟି କର୍ତ୍ତା ।
 ସ : ଗାନାଡ଼ି : କିତୁଡ଼ାନ୍ ଗାନାଡ଼ି ମାର ।
 ଓ : ଆଲୋଚନା : ସଭା ନିମନ୍ତେ ଆଲୋଚନାକଲେ ।
 ସ : ଆରବିର୍ : ସବାନ୍ ଆସାନ୍ ଆରବିର୍ଡ଼ାଲେଜି ।
 ଓ : ଶବଦ : ଏହା କି ଶବଦ ।
 ସ : ସାନାଡ଼ଡ଼ା : କାନ୍ ଆତି ଇତିନ୍ ଆ ସାନାଡ଼ ଡ଼ା ।
 ଓ : ଚମକି : ସେ ଲୋକଟି ହଠାତ୍ ଚମକିଲା ।
 ସ : ଉଡ଼ୁଡ଼ : କୁନ ଆ ମାନରା ଆବୁମୁଡ଼ ଉଡ଼େତିନ୍ ।

ପାଠ-୧୯

- ଓ : ବଗିଚା : ଫୁଲ ବଗିଚାଟି କି ସୁନ୍ଦର ।
 ସ : କୁଭା : କୁଭା ତାରାନ୍ ଯାନ୍ ଆଲାଙ୍ଗା ।
 ଓ : ଶୁଦ୍ଧିବା : ଫୁଲକୁ ଶୁଦ୍ଧିବା ଭଲ ନାହିଁ ।
 ସ : ଝୁଁ ଝୁଁ : ତାରବାନ୍ ଆଝୁଁ ଝୁଁ ବାଡ଼ସାତିଡ଼ ।
 ଓ : ରାଗ : ଅନ୍ୟ ଉପରେ ରାଗ ନାହିଁ ।
 ସ : ବାନ୍ରାବ୍ : ବମାନରା ଅଡ଼ଡ଼ ବାନ୍ରାବ୍ ଡ଼ଂ ।
 ଓ : ଜଘ୍ : ଲୋକଟିର ଜଘ୍ ଭାଙ୍ଗିଗଲା ।
 ସ : ବୁଲୁ : ମାନରାନ୍ ଆବୁଲୁ ଆଲ୍ ଡ଼ିଙ୍ଗଲି ।
 ଓ : ଶୁଣିବା : ପରକଥା ଶୁଣିବା ନାହିଁ ।
 ସ : ଆମଡ଼ାଙ୍ଗ୍ : ବିଗାଡ଼ା ବିରାନ୍ ଆଡ଼ନାମଡ଼ାଂବି ।
 ଓ : ଲାଲ୍ : ଏଣୁଅର ଲାଲ୍ ମୁଣ୍ଡକୁ ଦେଖ ।
 ସ : ଜେ-ଏ : ଜେ-ଏ ବାବ୍ ତୁମାନ୍ ଗିଜା ।
 ଓ : ଟାଣିବା : ବଳଦ ଶଗଡ଼ ଟାଣେ ।
 ସ : ଡ଼ିଡ଼ିଡ଼ିଂ : ତାଡ଼ ଲିୟାନ୍ ଶାଗାଡ଼ାନ ଡ଼ିଡ଼ିଡ଼େ ।
 ଓ : ସମସ୍ତେ : ଆମେ ସମସ୍ତେ ଭାଇ ଭାଇ ।
 ସ : କୁଡ଼ୁଡ଼ୁବଲେ : ଆନ୍ଲେନ୍ କୁଡ଼ୁଡ଼ୁବଲେନ୍ ବୁଝାଁଡ଼ ବୁଝାଁଡ଼ ।

ଓ :	ଡାର	:	ଶିକାରୀ ଜନ୍ତୁକୁ ଡାରରେ ମାରେ ।
ସ :	ଆ-ଆମ୍	:	ବିକ୍ରା ମାରାନ୍ ଆ-ଆମାନ୍ ବାଡ଼ିଜନ୍ତୁନ୍ ଡୁଇର୍ଜ୍ତେ ।
ଓ :	ମିତ	:	ସାଧୁ ଓ ରାଧୁ ଦୁଇମାତ ।
ସ :	ଗାଡ଼ି	:	ସାଧୁନ୍ ଡ଼ ରାଧୁନ୍ ଆର୍ ଗାଡ଼ିଞ୍ଜି ।
ଓ :	ସାଥୀ	:	ସେ ମୋ ଜୀବନର ସାଥୀ ।
ସ :	ଡୁଡୁ	:	ଆନିଦ୍ ମାନରେଡ଼ନା ଡୁଡୁମାର୍ ଞ୍ଜେନ୍ ।
ଓ :	ଗଣିବା	:	ପଇସା ଗଣି ରଖିବା ଉଚିତ ।
ସ :	ଡ଼ିସାମ୍	:	ତାଙ୍କାନ୍ ଡ଼ିସାମ୍ଲେ ଡ଼ାକୁବିନ୍ ସାନାଇଜ୍ ସାଇଜ୍ ।
ଓ :	ହାତ	:	ଫଳ ଚି ହାତ ପାଉନାହିଁ ।
ସ :	ସି-ଇ	:	ଜ-ଅନ୍ ସିଇନ୍ ଆଡ଼୍ ଯୁଉନେ ।
ଓ :	ନିଜ	:	ନିଜ କାମରେ ସବୁଷ୍ଟ ରୁହ ।
ସ :	ଆନଲେନ୍ଡ଼ାମାନ୍	:	ବାରା ଡ଼ାମ୍ନାମ୍ ବାଡ଼ି ସାଡ଼୍‌ସିମ୍‌ଡ଼ାମ୍ନା ।
ଓ :	ଲଦେଇ	:	ଷଷ୍ଠ ଦୁଇଟି ଲଦେଇ କରୁଛନ୍ତି ।
ସ :	ସୁ(ଆର୍ସ୍‌ନାନ୍)	:	ବାଗୁ କୁପା ତାଡ଼ାନ୍ ସୁତିଞ୍ଜି ।
ଓ :	ପାର	:	ନଦୀକୁ ଡ଼ଙ୍ଗାରେ ପାର କରାହୁଏ ।
ସ :	ପାଡ଼ଡ଼ା	:	ଆଲ ରୁନ୍‌ସାଡ଼ାନ୍ ବାରି ପାଡ଼ଡ଼ାବି ।
ଓ :	ମାପିବା	:	ମାଣରେ ଜିନିଷ ମପାଯାଏ ।
ସ :	ତାରେଡ଼୍	:	ମାଡ଼ିଞ୍ଜାନ୍ ବାଡ଼ି ଜାନ୍‌ରୁମାନ୍ ତାରେଡ଼୍‌ତେଜି ।
ଓ :	କୋଠରୀ	:	ସେ ଘରର ତିନିଟି କୋଠରୀ ଅଛି ।
ସ :	ଆଗକୁଲ	:	କୁନ୍ ଆସିଂ ଯାଗି ଆଗକୁଲ ଡ଼ାକୁ ।
ଓ :	ଲମ୍ବା	:	ବାଉଁଶ ବାଡ଼ି ଲମ୍ବା ଅଛି ।
ସ :	ଜାଲି	:	ଭାରିଡ଼୍ ଡ଼ାଡ଼ାନ୍ ଜାଲି ଡ଼ାକୁ ।
ଓ :	ଓସାର	:	ପୋଖରୀ ଚି ଓସାର ଅଛି ।
ସ :	ଲା+ଆଡ଼	:	ବାଷ୍ଟାନ୍ ଲାଆଡ଼୍ ତାକୁ ।
ଓ :	ପାଦ	:	ଆମେ ସମସ୍ତେ ପାଦରେ ଚାଲୁଛୁ ।
ସ :	ଆତାଲ୍‌ଜିଡ଼୍	:	କୁଡ଼୍ ଡୁବ୍‌ଲେନ୍ ଆତାଲ୍‌ଜିଡ଼ାନ୍ ବାଡ଼ିଞ୍ଜାତେନ୍‌ବି ।
ଓ :	ମାଆ	:	ଘରେ ବାପା ମାଆଁ ରହନ୍ତି ।
ସ :	ୟାଡ଼୍	:	ସିଂ ଲିଡ଼ାନ୍ ଓଧାଞ୍ଜେନ୍ ଯାଂ ଞ୍ଜେନ୍ ଡ଼ାକୁତିଞ୍ଜି ।
ଓ :	ଶୂନ	:	୧ରେ ଶୂନ ମିଶି ଲେଖିଲେ ଦଶ ହୁଏ ।
ସ :	ତେଡ଼େର	:	୧ଡ଼ାନ୍ ତେଡ଼େର ମାଇଲେ ଇଡ଼ଲ୍‌ଲାବିନ୍‌ଶ୍ରେ ଗାଲ୍‌ଜି ଡ଼େଡ଼ି ।

ଓ :	ଯୋଡ଼ିବା	: ସଂଖ୍ୟାକୁ ସଂଖ୍ୟା ଯୋଡ଼ିବା ।
ସ :	ମାୟତାରି	: ସଂଖ୍ୟା ଓ ସଂଖ୍ୟା ମାୟବିନ୍ ଡେଡ଼ି ।
ଓ :	ବଦଳରେ	: ମୋ ବଦଳରେ ମୋ ପୁଅକୁ ମିଶାଅ ।
ସ :	ଆପାନାତୁ	: ଖେଁନ୍ ଆପାନାତୁଖେଁନ୍ ଅନ୍ଧେଁନ୍ ମାୟବା ।
ଓ :	ଗୁଣିବା	: ଝରେ ଝ ଗୁଣନ କର ।
ସ :	ପିଲ୍	: ଝ ଡ଼ ଝ ଆପିଲ୍ବା ।
ଓ :	ସମାନ	: ଭାଇଭଉଣୀ ସମାନ ମାନ୍ୟତା ଦିଅ ।
ସ :	ସାରିଗଇ	: ଉଦାନ ଆଇଡ଼୍ ସାରିଗଇ ଗିଜ୍ବା ।
ଓ :	ବାଣିବା	: ଭାତ ଅନ୍ଧ ଅଛି ବାଣି ଖାଇବା ।
ସ :	ବାନ୍ତି	: କୁଡୁନ୍ ଆସୁଇଡ଼ାକୁ ବାନ୍ତିଲେ ଆଗାବା ।
ଓ :	ଦିଆନିଆ	: ଅସୁବିଧା ସମୟରେ ପଇସା ଦିଆନିଆ କରିବା ଉଚିତ୍ ।
ସ :	ଆଲ୍ତିୟ୍	: ଏରଡ଼ାକୁ ଆୟାମାଲିଂ ଲେବୁନ୍ ଆଲ୍ତିୟ୍ବା ।
ଓ :	ଲମ୍	: ଦଉଡ଼ିଟି ଲମ୍ ଥାଏ ।
ସ :	ଜାଲି	: ଲୁଝାଡ଼ାନ୍ ଜାଲିଡ଼ାମ୍ ଡ଼ାକୁଡ଼ି ।
ଓ :	କେତେ	: ବାବୁକେତେ ପଇସା ନେବୁ ।
ସ :	ଡ଼ିଜିଂ	: ବାବୁ ଡ଼ିଜିଂ ଲେବୁନ୍ ପାଡ଼ତେ ।
ଓ :	ଜାଣିବା	: ଆମେ ଜଣାକଠାରୁ କିଛି ବିଷୟ ଜାଣିବା ।
ସ :	ଆଗାଲ୍ମା	: ଆନଲେନ୍ ବମାନଡ଼ା ଆମାଡ଼୍ ସାରିଡ଼୍ ଇତିଜା ନା ବିର୍ନା ଆଗାଲ୍ମା ।

ଗଣିତ ଖେଳ

ଦ୍ଵିତୀୟ ଶ୍ରେଣୀ

ଓ :	ମାଙ୍କଡ଼	: ମାଙ୍କଡ଼ କଦଳୀ ଖାଏ ।
ସ :	କାରୋନ୍	: କାରୋନ୍ କିନ୍ତେନ୍ ଯୁମ୍ତେ ।
ଓ :	ଲାଞ୍ଜ	: ମାଙ୍କଡ଼ଲାଞ୍ଜ ଲମ୍ ।
ସ :	ଆଲା	: କାରୋନ୍ ଆଲା ଜାଲିଡ଼ାମ୍ ।
ଓ :	ଗୁଲି	: ଗୁଲିରେ ଜିନିଷ ହାତକୁ ନିଅନ୍ତି ।
ସ :	ତୁଡୁଡ଼୍	: ତୁଡୁଡ଼୍ ଲିଡ଼୍ ଜାନଡ଼ାତି (ଜାନାବାନ୍ଜି) ସାଇଡ଼ାନ୍ ପାଡ଼େଜି ।

ସୂଚୀପତ୍ର

- ଓ : ଚିତ୍ର : ଚିତ୍ର ଆଙ୍କିବା ।
ସ : ଲାନାଡ଼୍‌ମୁକା : ଲାନାଡ଼୍‌ମୁକାନ୍ ଆବ୍‌ମେବା (ଆଇଡ଼୍‌ଲ୍‌ବା) ।
ଓ : ଚିହ୍ନିବା : ନୂତନ ଜିନିଷକୁ ଚିହ୍ନିବା ।
ସ : ଆମାଡ଼୍‌ବା : ତାବମେ ଜାନାବାନ୍‌ଜି ଆମାଡ଼୍‌ବା ।
ଓ : ସିଧା : ସିଧା ଯିବା ।
ସ : ରାଇଜଜା° : ରାଇଜଜା° ଇୟ୍‌ବା (ଆୟ୍‌ରବା) ।
ଓ : ଗାର : ଗାର ଟାଣିବା ।
ସ : ଗାରି : ଗାରି ଆଗାଡ଼୍‌ବା ।
ଓ : ସାନ : ସାନଭାଇ ।
ସ : ସନା : ସନା ଉର୍ବା ଖେନ୍ (ସାନାମାର୍) ।
ଓ : ବଡ଼ : ବଡ଼ଭାଇ ।
ସ : ସୋଡ଼ା : ସୋଡ଼ାମାର୍ (କାକୁ) ।
ଓ : ମିଶାଣ : ମିଶାଣ କରିବା ।
ସ : ମଲାଲ୍ : ମଲାଲ୍(ମିଶାଇବା) (ଆମାଇବା) ।
ଓ : ଫେଡ଼ାଣ : ଆମେ ଫେଡ଼ିବା ।
ସ : ପେର୍(ଆତାବବା): ପେର୍ ଆତୁବବା(ଆତାବବା) ।
ଓ : ଘୁରୁଛି : ପଞ୍ଜା ଘୁରୁଛି ।
ସ : ଷ୍ଟାର୍‌ଷ୍ଟାର୍‌ଡିନ୍ : ପା°କାନ୍ ଷ୍ଟାର୍‌ଷ୍ଟାର୍‌ଡିନ୍ ।
ଓ : ଘୁରି : ବୁଲିବା ।
ସ : ଷ୍ଟାର୍ : ଷ୍ଟାର୍‌ଲିନ୍ ଆଗର ଡ଼ବା ।

ମଝି : ତାରାଡ଼଼ି ।

- ଓ : ଗାଁ ମଝିରେ କୁଅ ଅଛି ।
ସ : ଗର୍ଜାଡ଼ାନ୍ ଆତାରାଡ଼଼ି ଲିଡ଼୍ ଗାଇଲୁଡ଼ାନ୍ ଡ଼ାକୁ ।

ଚାରି ପାଖରେ : ଉନ୍‌ଜି ମାନେଡ଼୍

- ଓ : ଗାଁ ଚାରିପାଖରେ ଗଛ ରହିଛି ।
ସ : ଗାର୍ଜାଡ଼ାନ୍ ଉନ୍‌ଜିମାନେଡ଼୍ ଆରାନ୍ ଡ଼ାକୁ ।

ଗଣିବା : ଆଡ଼ିସାମ୍‌ବା

- ଓ : ମୋତେ ଗଣି କୁହ ।
ସ : ଖେନ୍ ଡ଼ିସାମ୍‌ଲେ ଅବଲିଡ଼ିଷ୍ଟ ।

ବଲୁଆ : ରାନାପ୍ତି

ଓ : ସିଂହ ଗୋଟିଏ ବଲୁଆ ଜନ୍ମୁ ଅଟେ ।

ସ : ସାମ୍ତାକୁଲୁଇକିଡାନ୍ ଆବଇ ରାନାପ୍ତି ଜନ୍ମୁ ।

ଆଗପଛ : ଆର୍ମାଂ ଜୁଲୁ (ତିକକି)

ଓ : ଆଗପଛ ହୋଇ ଛିଡାହୁଅ ।

ସ : ଆର୍ମାଡାନ୍ ଜୁଲୁନ୍ ତାନାଡ଼ବା ।

କିଣିବା : ଆଞ୍ଜିବା

ଓ : ଗାଡ଼ି କିଣିବା ।

ସ : ଗାଡ଼ିନ୍ ଆଞ୍ଜିବା ।

ଫେରାଇବା : ଆର୍‌ଝାର୍‌ବା

ଓ : ତାକୁ ଟଙ୍କା ଫେରାଇବା ।

ସ : ଆନିନ୍ ଲେବୁନ୍ ଆର୍‌ଝାର୍‌ବା ।

ଫୁଲମାଳ : ଆନଜାନୁଲଜୁଲତାର୍

ଓ : ବେକରେ ଫୁଲମାଳ ପିନ୍ଧାଅ ।

ସ : ସାଡ଼କାଲିଡାନ୍ ଆନଜାନୁଲ ଜୁଲତାରାନ୍ ଆବ୍‌ତଲା ।

ଖେଳଣା : ଆରାଣ୍ଡିସିଡ଼

ଓ : ପିଲାକୁ ଖେଳଣା ଦିଅ ।

ସ : ପାସିଜାନ୍ ଆରାଣ୍ଡିସିଡାନ୍ ତିୟବା ।

ଜଙ୍ଗଲ : ତୁଲାର୍ (ଗାଡ଼ା)

ଓ : ଜଙ୍ଗଲରେ ବହୁତ ପ୍ରକାରର ଜନ୍ମୁ ରହନ୍ତି ।

ସ : ତୁଲାର୍‌ଲିଡାନ୍ ଆତେଡ଼ଜାନାର୍ ଜନ୍ମୁ ଡାକୁତିଞ୍ଜି ।

ଆଲୁଅ : ତାନାଆର୍

ଓ : ଆଲୁଅରେ ଚାଲ ।

ସ : ତାନା ଆରଲିଡାନ୍ ଖାଁନା ।

ଡାଳ : କାଣ୍ଡାର୍

ଓ : ଗଛ ଡାଳରେ ଚଢେଇମାନେ ରୁହନ୍ତି ।

ସ : ଆରାନ୍ ଆକାଣ୍ଡାର୍‌ଲିଡ଼ ଅଡ଼ିଡାନ୍‌ଜି ଡାକୁତିନ୍‌ଜି ।

ଦୋଷ : ଡାନୁସା

ଓ : ଦୋଷ କାମ କରନାହିଁ ।

ସ : ଡାନୁସା ବାରାନ୍ ଆଲୁମ୍‌ଡ଼ଡ଼ ।

ଖେଳାଳି : ଆଣ୍ଡିନ୍ନାମାର୍

ଓ : ରାମ ଜଣେ ଭଲ ଖେଳାଳି ।

ସ : ରାମନ୍ ଆବଲ ବାଞ୍ଛା ଆଣ୍ଡିନ୍ନାମାର୍ ।

ଢାଳିବା : ରୁର୍ମାବା

ଓ : ଗଛରେ ପାଣି ଢାଳ ।

ସ : ଆରାଲିଡ଼ାନ୍ ଡ଼ାଆନ୍ ରୁର୍ମାବା / ରୁଡ଼ାବା ।

ଶିକ୍ଷକ : ଖାଁଡ଼ ଖାଁଡ଼ମାର୍

ଓ : ଶିକ୍ଷକଙ୍କୁ ନମସ୍କାର କର ।

ସ : ଖାଁଡ଼ଖାଁଡ଼ ମାରାନ୍ ଲିମ୍ବା ।

ନାତି : ଉଡ଼ଲେଡ଼୍

ଓ : ଅଜା ତା ନାତିକୁ ବହୁତ ଗପ ଶୁଣାନ୍ତି ।

ସ : ଡୁଡୁନ୍ ଆଉଡ଼ଲେଡ଼ାନ୍ ଆଡ଼ଅଡ଼୍ ଆଡେ଼ କାତା ବିରାନ ଆ ବାମ୍ ଡ଼ାଡ଼୍ତେ ।

ଓସାର : ଲାଆଙ୍

ଓ : ରାସ୍ତାଟି ଓସାରିଆ ଅଛି ।

ସ : ଡାଡ଼ରାନ୍ ଲାଆଡ଼ଡ଼ାମ୍ ଡ଼ାକୁ ।

କାଠି : ଆରାନ୍‌ଜାମ୍

ଓ : ଚଢ଼େଇମାନେ କାଠିରେ ଘର ତିଆରି କରନ୍ତି ।

ସ : ଅନ୍ତଡ଼ାନ୍‌ଜି ଆରାନ୍‌ଜାମାନ୍‌ବାତି ସିଇଡ଼୍‌ତିନ୍‌ଜି ।

ପତଳା : ମେତାଡ଼

ଓ : ଲୁଗାଟି ବହୁତ ପତଳା ଅଛି ।

ସ : ସିନ୍‌ରିନ୍ ଆଡେ଼ ମେତାଡ଼ ଡ଼ାକୁ ।

ହଠାତ୍ : ଆବ୍‌ବୁମୁଡ଼୍

ଓ : ବିଲେଇଟି ହଠାତ୍ ମୋ ଆଡ଼କୁ ଧାଇଁ ଆସିଲା ।

ସ : ରାମେଡ଼ାନ୍ ଆବ୍‌ବୁମୁଡ଼୍ ମାଡ଼୍‌ଜେନ୍ ଫିରନାଇତିନ୍ ।

ଗୌଡ଼ : ଗଡ଼ୁ

ଓ : ଗୌଡ଼ ଲୋକଟି ମଇଁଷି ଚରାଉଛି ।

ସ : ଗଡ଼ୁମାରାନ୍ ବଡ଼ତେଲାନ ଗୁର୍ବତେ ।

ପାଉଁରୁଟି : ଗୁଡ଼ିପୁ

ଓ : ଗହମରୁ ପାଉଁରୁଟି ତିଆରି ହୁଏ ।

ସ : ଗମସରାନ୍ ସାରିଡ଼୍ ଗୁଡ଼ିପୁନ୍ ସାନାବ୍‌ଜାନ୍ ଡ଼େଡ଼ି ।

ପିଅନ : ପିଉନ

ଓ : ମୋ ବାପା ସ୍କୁଲରେ ପିଅନ୍ କାମ କରନ୍ତି ।

ସ : ଉଆଙ୍ଗ୍ ଜେନ୍ ଖାଁଡ୍ନା ସିଡ୍ଲିଡ୍ନା ପିଉନ୍ ବାବା ଲୁମ୍ତେ ।

ପାପ : ପାପମ୍(ପିଛୁ) (ଏରସି)

ଓ : ପାପ କାମ କରନାହିଁ ।

ସ : ପାପମ୍ ବାବାନ୍ ଲୁମ୍ତେଡ୍(ପିଛୁ ବାବାନ୍ ଲୁମ୍ତେ) ।

ବଣ : ତୁଲାବ୍

ଓ : ବଣରେ ଭାଲୁ ରହେ ।

ସ : ତୁଲାବ୍ ଲିଡ୍ନାନ୍ ସାଲୁଆନ୍ ଡାକୁଡିନ୍ ।

ନଇ : ଆଲ

ଓ : ନଇରେ ବହୁତ ପାଣି ଆସିଲା ।

ସ : ଆଲଲିଡ୍ନାନ୍ ଆତେଡ୍ ଡାଆନ୍ ଯିରାଇତେନ୍ ।

ସେପଟ : ମିଜ୍ତାଲ୍

ଓ : ନଇ ସେପଟ ମୋ ଗାଆଁ ।

ସ : ଆଲନ୍ ଆମିଜ୍ତାଲ୍ ଗରଜାଡ୍ ଜେନ୍ ।

ଫଳ : ଜଅ

ଓ : କଦଳୀ ଗୋଟିଏ ଭଲ ଫଳ ।

ସ : କିଡ୍ରେନ୍ ଆବଇ ବାଟ୍ସା ଜଅଃ ।

ବଗିଚା : ତୁଡ୍ଡି (କୁତତା)

ଓ : ଘର ପାଖରେ ବଗିଚା ଅଛି ।

ସ : ସିଇଡ୍ନାନ୍ ଆଡାମ୍ବା ତୁଡ୍ଡିନ୍ (କୁତତାନ୍)ଡାକୁ ।

ଘାସ : ଆଜିଡ୍

ଓ : ବଗିଚାରେ ବହୁତ ଘାସ ଅଛି ।

ସ : ତୁଡ୍ଡିଲିଡ୍ନାନ୍ ଆତେଡ୍ ଆଜିଡ୍ନାନ୍ ଡାକୁ ।

ସୁଆଦିଆ : ରାଗାଲ୍/ ମାନା

ଓ : ଆମ୍ ଗୋଟିଏ ସୁଆଦିଆ ଫଳ ଅଟେ ।

ସ : ଉଡ୍ନାନ୍ ଆବଇ ରାଗାଲ୍ ଜଅ ଡାକୁ ।

ମିଲିମିଶି : ମାୟ୍ଲିନ୍ ସଡ୍ଲିନ୍

ଓ : ମିଲିମିଶି କାମ କର ।

ସ : ମାୟ୍ଲିନ୍ ସଡ୍ଲିନ୍ ବାବାନାବା ।

ଅଲଗା : ବିଗ୍ଗାଡ଼ା

ଓ : ଅଲଗା କାମ ଅଛି ।

ସ : ବିଗ୍ଗାଡ଼ା ବାରାନ୍ ଡ଼ାକୁ ।

ଦିଅ : ଡିଇଞ୍ଚ

ଓ : ମୋର ବହି ଦିଅ ।

ସ : କାମ୍ବଲ୍ ଖେନ୍ ଡିଇଞ୍ଚ ।

ପଚାର : ଓଆଲା

ଓ : ତାଙ୍କୁ ପଚାର ।

ସ : ଆନିନ୍ ଆଡ଼ଅଡ଼ ଓଆଲା ।

ବିଭିନ୍ନ : ବିଗ୍ଗାଡ଼ା ବିଗ୍ଗାଡ଼ା

ଓ : ରାମ ବିଭିନ୍ନ ଭାଷା କହି ପାରନ୍ତି ।

ସ : ରାମନ୍ ବିଗ୍ଗାଡ଼ା ବିଗ୍ଗାଡ଼ା ଲାଡ଼ଲାଡ଼ (ବିରନା) ଅପୁଡ଼ଲେ ରାପ୍ତିଡ଼େ ।

ସଂଗ୍ରହ : ତାନାରତ୍ନମ୍

ଓ : ମହୁଲ ଫୁଲ ସଂଗ୍ରହ କର ।

ସ : ଆବାନ୍ ଆତାରବା ତାରତ୍ନମା (ଞ୍ଜିବାନାବା) ।

ଉପରେ : ଲାଡ଼କାନ

ଓ : ଉପରକୁ ଦେଖ ।

ସ : ଲାଡ଼କାନ ଗିଜା ।

ଡିଆରି : ସାବଜାବା

ଓ : ମାଟିରେ ଖେଳନା ଡିଆରି କର ।

ସ : ଲାବନ୍ ବାଡିନ୍ ଆରାଣ୍ଡିସିଡ଼ ନାନ୍ସାବଜାବା ।

ବାହାରେ : ବାୟିରାନ୍

ଓ : ଘର ବାହାରେ ସଫାରଖା ।

ସ : ସିଡ଼ାନ୍ ଆବାଇରା ଆମାରିଡ଼ବା (ମାଡ଼୍ରିଡ଼ବା) ।

ଭିତରେ : ଆଲୁଡ଼ାନ୍

ଓ : ଘର ଭିତରେ ଚାଉଳ ରଖା ।

ସ : ସିଇଡ଼ାନ୍ ଆଲୁଡ଼ାନ୍ ରୁକୁନ୍ ଡ଼ାକୁବା ।

ଖୋଲିବା : ଆରିବା

ଓ : କବାଟ ଖୋଲିବା ।

ସ : ସାନାଡ଼ାନ୍ ରିବା ।

ଗଡ଼େଇବା : ଆଗାଡୁଡ଼ା

ଓ : ପଥର ଗଡ଼େଇବା ।

ସ : ଆରେଡ଼ାନ୍ ଆଗାଡୁଡ଼ା (ଆକୁଡ଼ା) ।

ଭୋଜ : ଭୁଲାଇ

ଓ : ମୋତେ ବହୁତ ଭୋଜ ଲାଗୁଛି ।

ସ : ଖେଁନ୍ ଆତେଡ଼ ଭୁଲାଇ ଡ଼ାତିଞ୍ଜି ।

କିପରି : କ୍ଷାନ୍‌ଗାମ୍ (କତେନ୍ ଆମ୍‌ଗାରିଜ୍)

ଓ : କିପରି ଆସିଲା ।

ସ : କ୍ଷାନ୍‌ଗାମ୍ କ୍ଷିରଲାୟ (କ୍ଷିରାକତେନ୍) ।

ସମାନ : ସାରିଗଇ

ଓ : ପୁଅ ଝିଅ ସମାନ ।

ସ : ଅଂଗେରନାନ୍ ବାରିକନ୍‌ସାଲ୍ ଅନାନ୍ ସାରିଗଇଜ୍ ।

ପଡ଼ିଲା : ଗାଲୁଲି

ଓ : ଗଛରୁ ଫଳ ପଡ଼ିଲା ।

ସ : ନିର୍ ଲିଡ଼ାନ୍ ସାରିଡ଼୍ ଜଅନ୍ ଗାଲୁଲେ ।

ବୁଢ଼ିମାଁ : ଯୁୟୁନ୍

ଓ : ବୁଢ଼ିମାଁ ଗପ କହେ ।

ସ : କାତା ବିରାନ୍ ଯୁୟୁନ୍ ଉପୁଡ଼ତେ ।

ସେତେବେଳକୁ : କୁନି ଆୟାମ୍

ଓ : ସେତେବେଳକୁ ମୁଁ ଜନ୍ମ ହୋଇଥିଲି ।

ସ : କୁନି ଆୟାମ୍ ଖେଁନ୍ କୁଡ଼ଲିଞ୍ଜି ।

ଓଲଗାଇବା : ଆଅର୍ ସେଡ଼ା (ଅର୍‌ସୋଲେ)

ଓ : ଗାଡ଼ି ଓଲଟିଗଲା ।

ସ : ଗାଡ଼ିନ୍ ଅର୍‌ସେଡ଼ାନ୍‌ନେଡ଼ିନ୍ ।

ଆଣ : ପାଟାଇ

ଓ : ବହି ଆଣ ।

ସ : କାମ୍ ବଅଲାନ୍ ପାଟାଇ ।

ହାଟ : ସାଞ୍ଜିଡ଼ା

ଓ : ଆମ ଗାଁ ପାଖରେ ହାଟ ହୁଏ ।

ସ : ଗରଜାଲେନ୍ ଆଡ଼ାମ୍ ସାଇଞ୍ଜିଡ଼ାନ୍ ଡ଼େଡ଼ି ।

ଶୀତ : ରାତ୍ନା

- ଓ : ଶୀତ ସକାଶେ ଖରାରେ ଟିକେ ରହୁଛି ।
ସ : ରାତାନ୍ ଆସାନ୍ ଡାଗା ଲିଟାନ୍ ଆସୁଇ ଡାକୁତେନାଇ ।
ଓ : ଶୀତ ସକାଶେ ଗରମ ଭାତ ଖାଇଲେ ଭଲ ।
ସ : ରାତାନ୍ ଆସାନ୍ ଆତାଗି ଡାରାନ୍ ଗାଲବିନ୍ ବାଂସା ।
ଓ : ଶୀତ ସକାଶେ ଗରମ ପୋଷାକ ବ୍ୟବହାର କରିବା ଉଚିତ ।
ସ : ରାଷ୍ଟାନ୍ ଆସାନ୍ ପାଞ୍ଜୁର୍ କାବାନ୍ଜି ଆଞ୍ଜାନ୍ରାମବେନ୍ ବାଂସା ।
ଓ : ଶୀତ ସକାଶେ ଘର ଭିତରେ ଶୋଇବା ଭଲ ।
ସ : ରାତାନ୍ ଆସାନ୍ ଆଲୁଡ୍ ସିଂ ଲିଟାନ୍ ଆଡ଼ିମାଡ଼ନାବେନ୍ ବାଂସା ।
ଓ : ଶୀତ ସକାଶେ ବୁଢ଼ା ବୁଢ଼ୀ ମାନେ ନିଆଁକୁ ଛାଡ଼ନ୍ତି ନାହିଁ ।
ସ : ରାତାନ୍ ଆସାନ୍ ତାଲାଇବାନ୍ ଡ଼ ତାଲାଇବା ବଇଜାନ୍ଭି ତଗିବାନ୍ ଡ଼ାକୁତେନଜି ।
ଓ : ଶୀତ ସକାଶେ ଘରୁ ବାହାରିବାକୁ ଲୋକମାନେ ଅଳସ କରନ୍ତି ।
ସ : ରାତାନ୍ ଆସାନ୍ ସିଟାନ୍ ସାରିଡ୍ ମାନ୍ରାନ୍ଜି ଉମେଡ୍ ଆଡ଼୍ଡୁଡ୍ ନେଜି ।
ଓ : ଶୀତ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ପିଲାମାନେ ଶୀତକୁ ଡ଼ରନ୍ତି ନାହିଁ ।
ସ : ରାତାନ୍ ଡ଼େଲେ ଜାନାଡ଼୍ଡେନ୍ ପାସିଜାନ୍ଜି ରାତାନ୍ ଆବ୍ବାନ୍ତଡ଼େଜି ।
ଓ : ଶୀତ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ଲୋକମାନେ ଲୁଗା ଘୋଡ଼ାଇ ଗାଈ ଚରାକୁ ଯାଆନ୍ତି ।
ସ : ରାତାନ୍ ଡ଼େଲେ ଜାନାଂ ମାନ୍ରାନ୍ଜି ସିନ୍ରିନ୍ ଗୁସାଇଲେନ୍ ଗୁପାବାନ୍ ଇସ୍ତେଜି ।
ଓ : ଶୀତ କାଳରେ ଦିନ ସାନ ରାତି ବଡ଼ହୁଏ ।
ସ : ରାତା ଇଟାନ୍ ଡ଼ିନ୍ନାନ୍ ସାନ୍ନା ଡ଼ ତଗାଲାନ୍ ସୁଡ଼ାଡ଼ାମ୍ ଡ଼ାକୁ (ଡ଼େଡେ)
ଓ : ଶୀତ କାଳରେ ଧାନ କଟାଯାଏ ।
ସ : ରାତା ଇଟାନ୍ ସାରନ୍ ଆଗାଡ଼୍ ଗାଡ଼ାନ୍ ଡ଼େଡେ ।
ଓ : କରଞ୍ଜଗଛ : କରଞ୍ଜଗଛର ମଞ୍ଜିରୁ ତେଲ ବାହାରେ ।
ସ : କାରାଞ୍ଜାନିବ୍ : କରାଞ୍ଜାନ୍ ଆବାଇ ଲୁଡ଼୍ସାରିଂ ମିଞ୍ଜିଲାନ୍ ଡୁଞ୍ଜିନାଇ ।
ଓ : ଅଗଣା : ଏହା ଗୋଟିଏ ଅଗଣା ।
ସ : ରଞ୍ଜାଡ଼ି : କାନାଡ଼ି ଅବଇ ରଞ୍ଜାଡ଼ିନ୍ ।
ଓ : ଜନ୍ଦା : ଜନ୍ଦା କାମୁଡ଼ିଲେ ଜଲାହୁଏ ।
ସ : ଞ୍ଜାଲାଂ : ଞ୍ଜାଲାଂତାନ୍ ରାମାଇଡିନଡ଼େନ୍ ଆସୁଡ଼ାମ୍ ।
ଓ : ଉଇ : ଉଇ ହୁଞ୍ଜା ତିଆରିକରେ ।
ସ : ତାର୍ମାଲ : ତାର୍ମାଲାନ୍ ବାନ୍ଦୁମାନ୍ ସାବ୍ଜା ତେଜି ।

ଓ :	ଛାୟା	: ଗଛ ଛାଇରେ ବସିବା ଭଲ ଲାଗେ ।
ସ :	ଆଲୁଡୁ	: ଆଲୁବଲୁବ୍ ଲିଡ଼ାନ୍ ଗର୍ବିନ୍ଆସନ୍ ଇତ୍ସୁମାଂତିନ୍ ।
ଓ :	ବାଉଁଶ	: ବାଉଁଶରେ ବଂଶାତିଆରୀ ହୁଏ ।
ସ :	ଉରୁଡ଼ାନ୍	: ଉରୁଡ଼ାନ୍ ବାଡ଼ି ପିରୁଡୁଇ ଯେଡ଼ାନ୍ ସାନାବଜାନ୍ଡେଡ଼ି ।
ଓ :	ବରଗଛ	: ବରଗଛ ଓହଲରେ ପିଲାମାନେ ଝୁଲନ୍ତି ।
ସ :	ତାବାର୍ଦ୍ଦିବ୍	: ତାବାର୍ ଜିଇଡ଼୍ ଲିଡ଼ାନ୍ ପାସିଜାନ୍ଜି ଡେଡ଼େଡ଼ି ।
ଓ :	ଗୁରୁଲା	: ବଗଡ଼ରେ ଗୁରୁଲା କରାଯାଏ ।
ସ :	ଲଲ	: ବାରୁଲିଡ଼ାନ୍ ଲଲତିନ୍ନି ।
ଓ :	ସୁତାଚଟିଆ	: ଅରଟରେ ସୁତାକଟାଯାଏ ।
ସ :	ତଡ଼ି	: ରାତାନ୍ବାତି ତଡ଼ିଡେଡ଼ି ।
ଓ :	ପାହୁରାଣୀ	: ପାହୁରାଣୀରେ ଧାନ କୁଟାଯାଏ ।
ସ :	ଅନ୍ତ୍ରଜ୍	: ଅନ୍ତ୍ରଜାନ୍ବାତି ସାରନ୍ ତାଡ଼ଡେଜି ।
ଓ :	ଖଳା	: ଖଳାରେ ଧାନ ମଳାନ୍ତି ।
ସ :	ତାନିଲ୍	: ତାନିଲ୍ ଲିଡ଼ାନ୍ ସାରନ୍ ଆବଞ୍ଜିଡେଜି ।
ଓ :	ଡୁଲ୍ଲି	: ଡୁଲ୍ଲିରେ ଧାନ ରଖନ୍ତି ।
ସ :	ମରଇଞ୍	: ମରଇଞ୍ ଲିଡ଼ାନ୍ ସାରନ୍ ଡାକକୁଡେଜି ।
ଓ :	ପୂର୍ବ	: ପୂର୍ବଦିଗରେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଉଦୟ ହୁଏ ।
ସ :	ଡୁଡ଼ଂସୁଡ଼	: ଡୁଡ଼ଂସୁଡ଼ ସାଲୋଡ଼ ସାରିଂ ଉୟୁଡ଼ାନ୍ ତୁଡ଼ିନାୟ୍ ।
ଓ :	ପଶ୍ଚିମ	: ପଶ୍ଚିମ ଦିଗରେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଅସ୍ତ ହୁଏ ।
ସ :	ବୁର୍ସୁଡ଼	: ବୁର୍ସୁ ଲିଡ଼ାନ୍ ଉୟୁଡ଼ଗାନ୍ତିନ୍ ।
ଓ :	ଉତ୍ତର	: ଉତ୍ତର ଦିଗରେ ହିମାଳୟ ପର୍ବତ ଅଛି ।
ସ :	ଉର୍ବସୁଞ୍ (କାଣ୍ଡାବବାଡ଼ି ସେଂ)	: ଉର୍ବସୁଡ଼ ଆମାନେଡ଼ ହିମାଳୟ ବାରୁନ୍ଡ଼ାକୁ ।
ଓ :	ଦକ୍ଷିଣ	: ଦକ୍ଷିଣ ଦିଗରେ ସମୁଦ୍ର ଅଛି ।
ସ :	ଡେରସୁଡ଼	: ଡେରସୁଞ୍ ଆମାନେଡ଼ (ଜାନ୍ରୁମ୍ ସେଂ) ମାନ୍ଦ୍ରାନ୍ (ଗାନ୍ଡ଼ାନ୍) ଡ଼ାକୁ ।
ଓ :	ଅଜା	: ମୋ ଅଜା ଖଜୁରୀକୋଳି ଆଣିଦେବ ।
ସ :	ଜୁଜୁଡ଼	: ଜୁଜୁଞ୍ଚେନ୍ ସିଣ୍ଡିଗୁର୍ ନପାଡ଼ଡିୟ୍ଡିଞ୍ ।
ଓ :	ଅଗ୍ନି	: ଅଗ୍ନି ଜାଳି ଭାତ ରାନ୍ଧନ୍ତି ।
ସ :	ତଗି	: ତଗି ତୁଡ଼ାଲଲେ କୁଡୁନ୍ ଡ଼ିଞ୍ଡେଜି ।

- ଓ : ଅଳସୁଆ : ଅଳସୁଆ କାମ ନ କରି ରହେ ।
 ସ : ଆଡ଼ାସା : ଆଡ଼ାସା ମାରାନ୍ ଏର ବାରାଲିନ୍ଦି ଡାକୁଡିନ୍ ।
 ଓ : ଅଲଗା : ବଗିଚାରେ ଅଲଗା ଅଲଗା ଗଛ ଲଗାନ୍ତୁ ।
 ସ : ବିଗତାଡ଼ା : କୁଡାଲିଡାନବିଗାଡ଼ା ବିଗତା ଆନିବ୍ ଗୁବ୍ବା ।
 ଓ : ଅଣ୍ଡିରା : ଅଣ୍ଡିରା ଛେଳିକୁ ବୋଦା କହନ୍ତି ।
 ସ : ଅଙ୍ଗେର : ଅଂଗେର ମେଡ଼ାନ୍ , ବୁକୁଡ଼ା ମେଡ଼ ଗାମ୍ବେ ବି ।
 ଓ : ସବୁ : ଜିନିଷ ସବୁ ଘରକୁ ନିଅ ।
 ସ : ସାବିୟ୍ : ଜାନ୍ତ୍ରାତିଞ୍ଜି ଜାନାଜାନଜି ସାବାୟ୍ ସିଇଂ ପାଡ଼୍ବା ।

ଅଧର୍ମ : ଇରତାରୁନା

- ଓ : ଅଧର୍ମ କର୍ମ କରିବା ନାହିଁ ।
 ସ : ଇରତାରୁନା ଡାଗି ଆବାରାନ୍ ଆଡ଼ଲୁମ୍ବେ ।

ଅନ୍ଧାର : ଲୁଡୁଡ଼

- ଓ : ଅନ୍ଧାର ହେଲା ।
 ସ : ଲୁଡୁଡ଼ଲେ ।

ଅଧା ରାସ୍ତା : ତୁଡ଼ାର ଗଡ଼

- ଓ : ଅଧା ରାସ୍ତାରେ ମୁଁ ତୁମକୁ ଅପେକ୍ଷା କଲି ।
 ସ : ତୁଡ଼ାରଗଡ଼ ଖେଁନ୍ ଅମଡ଼ିଲାମ୍ ।

ଅନାଥ : କୁନ୍ରା

- ଓ : ସେହି ପିଲା ଅନାଥ ହେଲା ।
 ସ : କୁନ୍ ଆପାସିଜ୍ କୁନ୍ରାଲେ ।

ଅନିଦ୍ରା : ଏରଡ଼ିମାଡ଼ନ

- ଓ : ମୁଁ ଅନିଦ୍ରା ହୋଇ ରହିଲି ।
 ସ : ଖେଁନ୍ ଏର ଡ଼ିମାଡ଼ଲେନ୍ଦେ ଡ଼ାକୁଲେନାଇ ।

ଅନୁମତି : ଆନ୍ଡେନ୍/ଆନଡ଼ି

- ଓ : ମୁଁ ବାପାଙ୍କଠାରୁ ଅନୁମତି ପାଇଲି ।
 ସ : ଓ୍ୟାଖେଁନ୍ ସାରିଂ ଆନଡ଼ିନ୍ ଖାଁଲାଇ ।

ଅପରାଧ : ଏରବାନାଂସା

- ଓ : ମୁଁ ଅପରାଧ କରିବି ନାହିଁ ।
 ସ : ଏରବାନାଂସା ବାରାନ୍ ଖେଁନ୍ ଆଡ଼ଲୁମ୍ବାଇ ।

ଅପବିତ୍ର : ଏରମାରିଡ଼

ଓ : ଅପବିତ୍ର କର୍ମ କଲେ ଲଜା ପାଇବା ।

ସ : ଏର ମାରିଡ଼ ବାରାନ୍ ଲୁମ୍ବଲେନ୍ଡେନ୍ ଗାନାବ୍‌ରଇଜାନ୍ ଖାଡ଼ିତାବେ ।

ଅବିବାହିତ : ଏରସିଡ଼ରୁନା (ଆଡାଈଆ)

ଓ : ସେହି ଯୁବକ ଅବିବାହିତ ।

ସ : କୁନ୍ ଆଡ଼ାଂଗାଡ଼ା ଏରସିଡ଼ରୁନା(ଆଡାଈଆ) ।

ଅମାର : ଗୁଲୁମି ସିଂ

ଓ : ଅମାରରେ ଧନ ସଞ୍ଚୟ କରି ରଖନ୍ତି ।

ସ : ଗୁଲୁମି ସିଂ ଲିଡ଼ାନ୍ ବିଡ଼ିନ୍ ତାରତୁମ୍‌ତେଜି ।

ଅମାବାସ୍ୟା : ଆପାଞ୍ଜିଡ଼ଗାଇ

ଓ : ଗତକାଲି ଆମାବାସ୍ୟା ହେଲା ।

ସ : ରୁବାନ୍ ଆତଗାଲ୍ ପାଞ୍ଜିଡ଼ ଗାଇଜଲେ ।

ଅରଖ : ପାରାକକା

ଓ : ଅରଖର ଘରରେ ଔଷଧ ରହିଛି ।

ସ : ପାରକକାନ୍ ଆଡୁର୍ ଲିଂରେଗାମାନ୍ ଡ଼ାକୁ ।

ଅଳିଆ : ଆଡ଼ିଲ୍

ଓ : ମୋ ଘରେ ଅଳିଆ କରି ରଖେନାହିଁ ।

ସ : ସିଂଜେନ୍ ଆଡ଼ିଲ୍‌ଡ଼ାମ୍ ଆଡ଼ିଡ଼ାକୁ ଆଇ ।

ଅଳ୍ପ : ଆସୁଇ

ଓ : ହାଣ୍ଡିରେ ମାତ୍ର ଅଳ୍ପ ପାଣି ଅଛି ।

ସ : ଡ଼ାକିଂ ଲିଡ଼ାନ୍ ଆସୁଇ ମାଞ୍ଜି ଡ଼ାଆନ୍ ଡ଼ାକୁ ।

ଅସ୍ତଶସ୍ତ୍ର : ଖାନ୍‌ରାମାନ୍‌ଜି

ଓ : ମୋ ପାଖରେ କେତୁଟି ଅସ୍ତଶସ୍ତ୍ର ରହିଛି ।

ସ : ମାଂ-ଖେନ୍ ଡ଼ାଜିଛାନ୍‌ତେ ଖାନ୍‌ରାମାନ୍‌ଜି ଡ଼ାକୁ ।

ଅସୁସ୍ଥ : ଏରସାମାଡ଼

ଓ : ମୋର ମାଁ ଅସୁସ୍ଥରେ ଅଛି ।

ସ : ଯାଡ଼ିଖେନ୍ ଏରସାମାଂ ଲିଡ଼ାନ୍ ଡ଼ାକୁ ।

ଅମାନ୍ୟ : ମାନେଡ଼ଡ଼େ

ଓ : ଏହିପିଲା କେତେ ଥର ଅମାନ୍ୟ କରୁଛି ।

ସ : କାନ୍ ଆପାସିନ୍ ଡ଼ାଜିଡ଼ ତାରା ମେଡ଼ଡ଼େଲାଂତେନ୍ ।

ଅକର୍ଷ : କାଲ୍ଲୁ

ଓ : ଅକର୍ଷ ଲୋକ ଯେତେ କହିଲେ ମଧ୍ୟ ଶୁଣେ ନାହିଁ ।

ସ : କାଲ୍ଲୁ ମାରାନ୍ ଡାଜିଂ ଅପୁତ୍ତଲାବେ ଜାନାଂ ଆଡ୍‌ନାମଡ଼ାଡେ ।

ଅକାଳ : କାନ୍ତାରା

ଓ : ଆମ ଦେଶରେ ଅକାଳ ହେଲା ।

ସ : ଡିସାଲେନ୍ କାନ୍ତାରାଲେ ।

ଆକୁଳ : ଡାନୁକୁ

ଓ : ସେହି ଲୋକଟି ଆକୁଳ ହେଲା ।

ସ : କୁନ୍ ଆମାନରା ତୁକୁଡାଲି ।

ଅକ୍ଷୟ : ତାଡ଼ା ଆୟାମ୍

ଓ : ଯାହାର କର୍ମ ଉତ୍ତମ, ତାହାର ନାମ ଅକ୍ଷୟ ହୋଇ ରହିବ ।

ସ : ବୁଡିନ୍‌ତେ ଆବାରାନ୍ ବଂସା ଆନିନ୍ ଆର୍ଜିମାନ୍ ତାଡ଼ା ଆୟାମ୍ ଡାକୁଡେ ।

ଅନିୟା : ଗାନୁଗୁନ୍

ଓ : ଯାହା କର୍ମ ଅନିୟା, ସେ ସ୍ଵରଣାୟ ହୋଇ ରହିବ ।

ସ : ବୁଡିନ୍‌ତେ ଆବାରା ଗାନୁଗୁଡାଗେ, ଆନିନ୍ ତଡ଼ଂ ଆୟାମ୍ ଆନାୟିମାନ୍ ଡେଡେ ।

ଅଗୋପନ : ଏର୍ ସାନସ

ଓ : ଯେଉଁଲୋକ ପାପ କରେ, ତାହାର ପାପ କେବେ ହେଲେ ଗୋପନ ହୋଇ ରହେ ନାହିଁ ।

ସ : ଆୟେଡାନ ଆମାନଡ୍ରା ପିନ୍‌ତୁନ୍ ଲୁମ୍ ତେ ଆନିନ୍ ଆପିନ୍‌ତୁନ୍ ଏର୍ ସାନସ ଡାଗେ ଆଡ଼ଡେଏ ।

ଅଗ୍ନିପୁତ୍ରଗାର : ଆପାଡୁମ୍ ତୁଡ଼୍

ଓ : ଗାଁରେ ଘର ପୋଡ଼ା ହେଲେ ଅଗ୍ନିପୁତ୍ରଗାର ଶୁଭାଯାଏ ।

ସ : ଗରଜାଂ ଲିଡାନ ଲୁମ୍‌ତୁଡ଼୍ ସିଡାନ ଡେଲେନ୍ ଡେନ୍ ପାଡୁମ୍ ତୁଡାନ ଆମଡ଼ାଂତାବେ ।

ଅକ୍ଷୟ ପାଟି : ଏର୍ ମାରିଡ଼୍ ତଅଡ଼୍

ଓ : ଯଦି ଅକ୍ଷୟ ପାଟିରେ ଖାଦ୍ୟ ଖାଇଲେ ତୁଣ୍ଡକୁ ସ୍ଵାଦ ଲାଗେ ନାହିଁ ।

ସ : ବଗାଡ଼୍ ଏର୍ ମାରିଡ଼୍ ତଅଡାନ ବାଡ଼୍‌ତେ (ଏର୍ଡାନଜିନା) ଜାନୁମ୍‌ଜୁମାନ୍ ଜୁମ୍‌ଲାବେନ୍‌ଡେନ୍, ଆର୍‌ମାନା ତାମ୍‌ଲାଂନେ ।

ଗତିପଥ : ଲାଆଂ ଗଡାନ/ଖିରାନାଗଡ଼୍

ଓ : ଗତି ପଥରେ ଅନେକ ଲୋକ ଗଲକ୍ତି ।

ସ : ଲାଆଂ ଗଡ଼୍ ଲିଡାନ ଆଡେଡ଼୍ ମାନ୍‌ଡ୍ରାନ୍‌ଜି ଖାଡେନ୍‌ଜି ।

ଅନୁରୂପ : ଆନବ୍ଦଂ ଇଲ୍ଲନା

- ଓ : ବାଘର ଅନୁରୂପ ନେଇ ଲୋକମାନେ ପାଲଟା ବାଘ ହୁଅନ୍ତି ।
- ସ : କିଃନାନ୍ ଆନବ୍ଦଂ ଇଲ୍ଲନାନ୍ ଆମବାରିଜ୍ ମାନଦ୍ରାନଜି କିନ୍ଲଂ କିଃଡ଼ାନ୍ ଗାବ୍ଡ଼ିଲ୍ ତେନ୍ଜି ।

ଅନ୍ତ୍ରମ କାଳ : କାରାଞ୍ଜିତ୍ ଆୟାମାନ୍

- ଓ : ଜଣେ ଧନୀଲୋକ ଅଜସ୍ର ଧନଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଅନ୍ତ୍ରମ କାଳରେ କିଛି ନେଇ ନ ପାରେ ।
- ସ : ବ ମାନଦ୍ରା ପାନେମିଂଡ଼ାଗେ ଆଗାମାଂ ମାରାନ୍ ଆଉର୍ ବିତ୍ତିନ୍ ଡ଼ାକୁଲେ ଜାନାଂ ତେନ୍ କାରାଞ୍ଜିତାନ୍ ଆୟାମ୍ ଲିଡ଼ାନ୍ ଇତିଜା ରାପ୍ତି ଆପ୍ପାତେ ।

ଅପବ୍ୟୟା ପୁତ୍ର : ଏରବାଂସା ଆଡ଼ତ୍ ଅନାନ୍

- ଓ : ଅପବ୍ୟୟା ପୁତ୍ର, ସେ ପିତାଙ୍କ ଆଦେଶ ମାନେ ନାହିଁ ।
- ସ : ଏର ବାଂସା ଆଡ଼ତ୍ ଅନାନ୍, ଆନିନ୍ ଆଓୟାନ୍ ଆବାନାଇଞ୍ ଆବ୍ମାନନେଏ ।

ଅତୃପ୍ତି : ଏର ସାୟିମ୍

- ଓ : ନିଜର ପିଲା ମାନଙ୍କୁ ଯାହା ଇଚ୍ଛା କରନ୍ତି, ତାହା ନ ଦେଲେ ଅତୃପ୍ତ ହୋଇ କାନ୍ଦନ୍ତି ।
- ସ : ପାସିଜ୍ ଡ଼ାମ୍ନାମଜି ଇତିନ୍ତେ ଇତ୍ସୁମ୍ତେଜି ଆନ୍ତାତେ ଆଡ଼ତିୟଲେନ୍ଜି ସିକ୍କଇଜା ଏର ସାୟିମ୍ଲାବେ ଏଡ଼ାତେନ୍ଜି ।

ଅଳସୁଆ : ବାଡ଼ତୁଓୟା

- ଓ : ହେ ଅଳସୁଆ ତୁମେ କେତେ କାଳ ଶୋଇ ରହିଥିବ ।
- ସ : ଏ ବାଡ଼ତୁଓୟା ମାର୍ ଆମାନ୍ ଡ଼ାଜିଂ ଆୟାମ୍ ଡ଼ିମାଡ଼ଲେନ୍ ଡ଼ାକୁତେନ୍ ।

ଅଳ୍ପମୂଲ୍ୟ : ଆସୁଇ ଜାନାତ୍ତି

- ଓ : ମୂଲ ଧନରୁ ଯେ ଅଳ୍ପ ମୂଲ୍ୟରେ ବିକ୍ରୟ କରେ, ତାହାର ବ୍ୟବସାୟରେ ନଷ୍ଟ ହେବ ।
- ସ : ଆବର୍ ବିତ୍ତିନ୍ ସାରିଂ, ବୁତେନ୍ତେ ଆସୁଇ ଜାନାତ୍ତିନ୍ ବାତ୍ତେନ୍ ତିମ୍ତେ ଆନିନ୍ ଆବେବାରା ଲିଡ଼ାନ୍ ଗଅଜ୍ତି ।

ଅଜ୍ଞାନ : କେକା

- ଓ : ଅଜ୍ଞାନ ପ୍ରତି ଜ୍ଞାନ ଅତି ଉଚ୍ଚ ।
- ସ : କେକା ମାରାନ୍ ଆପ୍ପସେଲେ ବାନୁଡ଼୍ଡିନ୍ ଜିନ୍ଜିନ୍ ଲାଂକା ।

ଅଶାନ୍ତ : ଏର ଲାଗାଡ଼୍

- ଓ : ସମୁଦ୍ର ପାଣି ଦିନ ରାତି ଅଶାନ୍ତ ରହେ ।
- ସ : ଗାନିଂଡ଼ାନ୍ ତାମ୍ବା ତଗାଲ୍ ଏର ଲାଗାଡ଼୍ ଡ଼ାକୁତେ ।

ଶାଗଡ଼ାଳ : ଉଆବ୍

ଶାଗ	:	ଶାଗ ଖାଇଲେ ଆଖି ଭଲଦିଶେ ।
ଉଆବ୍	:	ଉଆବାନ୍ ଜୁମ୍‌ଲବିନ୍‌ଡେନ୍ ଫ-ଅଡ଼ାନ୍ ବାଡ଼଼ସାଗିଜ୍‌ତାତେ ।
ବରଡ଼ା ଶାଗ	:	ବଣରେ ବରଡ଼ା ଶାଗ ମିଳେ ।
ବାରାଡ଼ାବ୍	:	ତୁଲୀବାନ୍ ବାରାଡ଼ାବାନ୍ ଖାଁତାବି ।
ଖଡ଼ା ଶାଗ	:	ଖଡ଼ାଶାଗ ବାଡ଼ିରେ ହୁଏ ।
ଆନେଙ୍ଗଡ଼ାବ୍	:	ଆନେଙ୍ଗାବାନ୍ କୁଭାଲିଙ୍ଗାନ୍ (ଆନେଙ୍ଗାବ୍) ପାଡ଼ାବ୍‌ତେ ।
କୋଶଳା ଶାଗ	:	କୋଶଳା ଶାଗ ଚକ୍ଷ କରାଯାଏ ।
ବିଡ଼ଲଆବ୍	:	ବିଡ଼ଲଆବାନ୍ ବିଡ଼ତେଜି ।
ପୋଇ ଶାଗ	:	ପୋଇଶାଗ ଦେହପ୍ରତି ଭଲ ।
ଗାଲୁଡ଼ାଆବ୍	:	ଗାଲୁଡ଼ାଆବାନ୍ ଡ଼ଅଡ଼ାନ୍ ଆସାନ୍ ବାଡ଼଼ସା ।
ପୋଇ ତୁଣ୍ଡିଶାଗ	:	ପୋଇତୁଣ୍ଡି ଶାଗ ବହୁତ ବାସନା ।
ସମିତିଲାବ୍ (ମାଣ୍ଡାତୁଣ୍ଡାବ୍):	:	ସମିତି ଲୁବାନ୍ ମାଡ଼଼ଡ଼ ସାରୁମ୍ ।
କାମରା ଶାଗ	:	କାମରା ଶାଗ ଯାଉରେ ମିଶାନ୍ତି ।
ସୁସୁନାବ୍	:	ସୁସୁନାବାନ୍ କୁଡ଼ୁତେଜି ।
ତାଲକୁଡ଼ି ଶାଗ	:	ତାଲକୁଡ଼ି ଶାଗ ଦେହ ଅଣ୍ଡା ରଖେ ।
କୁର୍ ପାଲଡ଼ା ଆବ୍	:	କୁର୍ପାଲଡ଼ା-ଆବାନ୍ ଡ଼-ଅଡ଼ାନ୍ ସାୟୁ ଆବ୍‌ମେତେ ।
ଚୁନୁ ଚୁନିଆ ଶାଗ	:	ଚୁନୁଚୁନିଆ ଶାଗ ବିଲ ମଳରେ ଥାଏ ।
ରୁଡ଼୍‌ରୁଡ଼ାଆବ୍	:	ରୁଡ଼୍‌ରୁଡ଼ାବାନ୍ ସ୍ରବାନ୍ ଡ଼ାକୁଡ଼ି ।
ବୋଇତାଲୁ ଶାଗ	:	ବୋଇତାଲୁ ଶାଗ ବଡ଼ ସୁଆଦ ।
ଆତୁଡ଼ଲାବାନ୍	:	ଆତୁଡ଼ଲାବାନ୍ (କିନ୍‌ଲାଲଆବ୍) ମାଡ଼଼ଡ଼ମାନା ।
ଋକୁଣ୍ଡା ଶାଗ	:	ଋକୁଣ୍ଡା ଶାଗକୁ ତୁଣ୍ଡା ଓ ଜାଉରେ ପକାନ୍ତି ।
କିରିତାଆବ୍	:	କିରିତାଆବାନ୍ ତାନଂଗାଲାନ ଡ଼ କୁଡ଼ୁତେଜି ।
ବାସମତି ଶାଗ	:	ବାସ ମତି ଶାଗକୁ ଆମିଳା କରନ୍ତି ।
ଉର୍ବଂଡ଼ାଆବ୍	:	ଉର୍ବଂଡ଼ାଆବାନ୍ ତିତିନ୍‌ଡ଼ାଲିଙ୍ଗାନ୍ ମାଲତେତି ।
କଣ୍ଟା ଶାଗ	:	କଣ୍ଟା ଶାଗ ଖାଇଲେ ଦେହ ଭଲ ରହେ ।
ଇବାଜାଡ଼ାବ୍	:	ଇବାଜାଡ଼ାବାନ୍ ଡ଼-ଅଡ଼ାନ୍ ବାଙ୍ଗ୍‌ସା ଆବ୍‌ମେତେ ।
ଗିରିଡ଼ି ଶାଗ	:	ଗିରିଡ଼ି ଶାଗର ଫୁଲ ଖୁଆଯାଏ ।
ଉଡ଼଼େଆବ୍	:	ଉଡ଼଼େ ଆବାନ୍ ଆତାରବାନ୍ ଜୁମ୍‌ତାବି ।
ନିଆଁ	:	ନିଆଁରେ ସବୁ କାମ ହୁଏ ।

ତ-ଅଗି	:	ତ-ଅଗିନ୍ ବାତି କୁଡୁଡୁବ୍ ବାରାନ୍ ଡେଡି ।
ଧୁଆଁ	:	ନିଆଁ ଜୁଲାଇଲେ ଧୁଆଁ ବାହାରେ ।
ଉମୁଡ୍	:	ତ-ଅଗିନ୍ ସଇଲାବିନ୍ ତେନ୍ ଉମୁଡ଼ାନ୍ ଡୁଡ୍ଡିନାଇ ।
ପାଉଁଶ	:	ପାଉଁଶରେ ଲୁଗାସଫା କରାଯାଏ ।
କୁମାବ୍	:	କମାବାନ୍ ବାତି ସିନ୍ରିନ୍ ଡିଞ୍ଜିଡେଜି ।
ଅଙ୍ଗାର	:	ଅଁଙ୍ଗାର କଳା ଦିଶେ ।
ଆସାଇ	:	ଆସାଇଜାନ୍ ଯାଗାଗିଜ୍ତାତି ।

ଅଙ୍ଗ ପ୍ରତ୍ୟଙ୍ଗ (କାଣ୍ଡାର୍ ତଅଡାନ୍ଜି)

ଆଖୁ	:	ଆଖୁ ଶରୀରର ପ୍ରଦୀପ ।
ମ-ଆଡ୍	:	ମ-ଅଡାନ୍ ଡଞ୍ଜାନ୍ ଆତାନା- ଆର୍ (ଆପାନାଲିଡ୍) ।
ନାକ	:	ନାକ ଦ୍ଵାରା ଆଦ୍ରାଣ କରାଯାଏ ।
ମୁଉ	:	ମୁଉନ୍ ବାଡ୍ଡି ଞ୍ଜିଞ୍ଜିତାବି ।
ପାଟି	:	ଆମେ ପାଟିରେ ଖାଉ ।
ତ-ଆଡ୍	:	ତ-ଅଡାନ୍ ବାତି ଗାଗାତିସି ।
ଦାନ୍ତ	:	ଦାନ୍ତ ପଡ଼ିଲେ ସ୍ଵାଦଗଲା ।
ଜି-ଇ	:	ଜି-ଇନ୍ ରୁଡ଼ାଙ୍ଗଲିନ୍ ଅବ୍ମାତାମଲାଙ୍ଗନେ ।
ଜିଉ	:	ଜିଉଦ୍ଵାରା ସ୍ଵାଦ ଜାଣି ହୁଏ ।
ଆଲାଡ୍	:	ଆଲାଡାନ୍ ବାତିମାନା ଗାଲାମ୍ତାବି ।
ମୁଣ୍ଡ	:	ମୁଣ୍ଡରେ ବୁଝିଥାଏ ।
ବ-ଅବ୍	:	ବ-ଅବ୍ଲିଡାନ୍ ବାନୁଡିନ୍ ଡାକୁ ।
କେଶ(ବୁଟି)	:	ମୁଣ୍ଡର ବୁଟି କଳା ।
ଉ-ଉ	:	ବ-ଅବ୍ଲିଡାନ୍ ଆଉ-ଉ ଯାଗା ।
କପାଳ	:	କପାଳ ଲିଖନ କେ କରିବ ଆନ ।
ଆନିଡ଼ାଡ଼ା	:	ଆନିଡ଼ାଡ଼ା କାରାମାନ୍ ବୁଡିନ୍ ରାପ୍ତି ଗାଲାମ୍ତେ ।
କାନମୁଠା	:	ପିଲାଙ୍କ କାନ ମୁଠାରେ ମାର ନାହିଁ ।
ତାନାଡ଼ଲୁଡ୍	:	ପାସିଜାନ୍ ଆ ତାନାଡ୍ ଲୁଡ୍ ତାଡ୍ଡଡ୍ ।
ହାତ	:	ହାତରେ ଅନେକ କାମ ହୁଏ ।
ସି-ଇ	:	ସି-ଇନ୍ବାତି ଆଡେ ବାରାନ୍ ଡେଡି ।
ଆଙ୍ଗୁଠି	:	ପାଞ୍ଚ ଆଙ୍ଗୁଠି ସମାନ ନାହିଁ ।
ଅଣ୍ଟେରସି	:	ମନଲଇ ଅଣ୍ଟେରସିନ୍ ସିଗଇତିଡ୍ ।

ପାପୁଲ	:	ପାପୁଲି ନରମ ଅଟେ ।
ଆତାଲସିନ୍	:	ଆତାଲସିନ୍ ଲାମାଡ଼୍ ଡ୍ରାମ୍ ।
ବାହୁ	:	ବାହୁ ବଳରେ ଗର୍ବ କର ନାହିଁ ।
କୁମ୍ଭୁଲସି	:	କାନୁମ୍ଭୁଲସିନାମ୍ ଆରାନାବ୍ତିଲିଡ଼୍ କିନ୍ସାଡ଼୍ଡ଼ନେ ।
କହୁଣୀ	:	ହାତଛାଡ଼ି କହୁଣୀକୁ ଧର ନାହିଁ ।
କୁଜସି	:	ସି-ଇନ୍ ଅମଡ଼ାଲେ କୁଜସିନ୍ ଖାଁମଡ଼ଡ଼୍ ।
ପେଟ	:	ଅନ୍ୟର ପେଟ ମାରନାହିଁ ।
କାମ୍ପୁଙ୍ଗ	:	ବମାନ୍ରା ଆକମ୍ପୁଙ୍ଗ୍ ଆ- ଗାଡ଼ଡ଼ଡ଼୍ ।
ନାଭି	:	ଛୁଆର ନାଭି କଟାଯାଏ ।
ପୁଡ଼ି	:	ଆଅନ୍ ସିଜାନ୍ ଆପୁଡ଼ି ଗାଡ଼୍ ସୁଲ୍ଡେଜି ।
ଅଷ୍ଟା	:	ବୁଡ଼ାର ଅଷ୍ଟା ପଡ଼ି ଯାଇଛି ।
ଡ଼ିଆ	:	ତାଲାଇବାନ୍ ଆସୁଡ଼ା ତୁବ୍ତି ।

ବଚନ (ବିରନାନ୍)

ମୁଁ	:	ମୁଁ ଖାଉଛି ।
ଝେନ୍	:	ଝେନ୍ ଗାଗାତିନାଇ ।
ତୁମେ	:	ତୁମେ ଯାଉଅଛ ।
ଆମାନ୍	:	ଆମାନ୍ ଯିରତେ ।
ତୁମ୍ଭେମାନେ	:	ତୁମ୍ଭେମାନେ ଯାଉଅଛ ।
ଆସିରେତେଡ଼୍	:	ଆମ୍ଭେବେନଜି ଆସିରତେ ।
ସେମାନେ	:	ସେମାନେ ଯାଉଅଛନ୍ତି ।
ଆନିଞ୍ଜ	:	ଆନିଞ୍ଜ ଯିରେତେଜି ।
ଯାଏ	:	ମୁଁ ଗାଁକୁ ଯାଏ ।
ଯିରତେ	:	ଝେନ୍ ଗର୍ଜାଡ଼ାନ୍ ଯିରତେ ।
ତୁମ୍ଭେମାନେ	:	ତୁମ୍ଭେମାନେ ଯିବ ।
ଆମେନଜି	:	ଆମିନ୍ ଆସିରତେ ।
ସେ	:	ହୋ ଯାଉଅଛି ।
ଆନିନ୍	:	ଆନିନ୍ ଯିରତେ ।
କରିବି	:	ମୁଁ କାମ କରିବି ।
ଲୁମ୍ତାଲ/ତୁରତାଲ	:	ଝେନ୍ ବାରାନ୍ ଲୁମ୍ ତାଲ ।

କାଟିବି	:	ମୁଁ ଧାନ କାଟିବି ।
ଗାଡ଼ିଗାଡ଼ି	:	ଜେଁନ୍ ସୁନ୍ ଗାଡ଼ିତାଇ ।
ଯିବ	:	ତୁମେ କାଲିକି ଯିବ ।
ସିରା(ସିରତେ)	:	ଆମାନବିୟତ୍ରି ସିରା (ସିରେତେ) ।

ସମ୍ପର୍କୀୟ (ମାଇନା)

ବାପା	:	ମୋ ବାପା ହାଟକୁ ଯାଇଛି ।
ଉଆ(ଓଧାନ୍)	:	ଉଆଜେନ୍ ସାଞ୍ଜିତାନ୍ ଇସେତିଡ଼୍ ।
ମାଁ	:	ମାଁ ରୋଷେଇ କରୁଛି ।
ସାଡ଼ାନ୍	:	ସାଡ଼ାନ୍ ଡ଼ିଞ୍ଜିଡ଼ି ତିନ୍ ।
ଭାଇ	:	ଭାଇ ସ୍କୁଲକୁ ଯିବ ।
ଉବା(ଝିଂନାବାନ୍)	:	ଉବାନ୍ (ଇସକୁଲିନ୍) ସିରତେ ।
ଭଉଣୀ	:	ଭଉଣୀ ଦୋଳି ଖେଳୁଛି ।
ସାସିନ୍(ଆସିନ୍)	:	ସାସିନ୍ ତ୍ରେନାଲିତାନ୍ (ସାଡ଼ିସିନ୍) ତେଡ଼ିତିନ୍ ।
ବଡ଼ଭାଇ	:	ବଡ଼ଭାଇ କ୍ଷେତକୁ ଗଲା ।
କାକୁ	:	କାକୁନ୍ ସୁବାନ୍ ସିରେତିନ୍ ।
ଅପା	:	ମୋ ଅପା ଶାଶୁଘରକୁ ଗଲା ।
କାକି	:	କାକିଜେଁନ୍ ଡ଼ୁଡ଼ିବାସିଂତାନ୍ ସିରେତିନ୍ ।
ଦଦା	:	ମୋର ଦଦା ନାହିଁ ।
ଡ଼ାଡ଼ି	:	ଡ଼ାଡ଼ିଜେଁନ୍ ଆଗାସା/ଆରିକା ।
ଖୁଡ଼ି	:	ମୋର ଖୁଡ଼ି ମଧ୍ୟ ନାହିଁ ।
ସାସାଙ୍କ୍	:	ସାସାଙ୍କ୍‌ଜେଁନ୍ ଡ଼ାଡ଼ି ଆଗାସା ।
ମାମୁଁ	:	ମାମୁଁ ଆସିବେ ।
ମାମାଙ୍କ୍	:	ମାମାତାନ୍ ଇସ୍‌ତାଇ ।
ମାଇଁ	:	ମାଇଁ ଆସିବେ ନାହିଁ ।
ଆଉଆଡ଼/ନାନିଡ଼୍	:	ଆଉଆତାନ୍ ଆଡ଼ିନିସାଇ ।
ବଡ଼ବାପା	:	ବଡ଼ବାପା କୁଆଡ଼େ ଗଲା ।
ତାତା	:	ତାତାନ୍ ଓଧାନ୍ ସିରେତିନ୍/ ସିରେତିଡ଼୍ (ଇସେତେଡ଼୍) ।
ବଡ଼ମାଁ	:	ବଡ଼ମାଁ ଅଛିକି ?
ଆତ୍ରାଲାଜ୍	:	ଆତ୍ରାଲାଜାନ୍ ଡ଼ାକୁପ ?

ପୁତୁରା	:	ରାମର ଦୁଇଟି ପୁତୁରା ଅଛି ।
ଆମନ୍‌ସିଜ୍	:	ରାମନ୍ ବାଗୁଆ ଆମନ୍‌ସିଜାଞ୍ଜି ଡାକୁ ।
ଝିଆରି	:	ତାଙ୍କର ଝିଆରି ନାହିଁ ।
ଆମନ୍‌ସିଲ୍	:	ଆନିନ୍ ଆ ମନ୍‌ସିଲ୍ ଡିଡ୍ ।
ଅଜା	:	ଅଜା ଶୋଇଛି ।
ଜୁଜୁନ୍	:	ଜୁଜୁନ୍ ଡିମାଡ୍ ନେ ଡିନ୍ ।
ଆଇ	:	ଆଇ ଗପ କହୁଛି ।
ୟୁୟୁ	:	ୟୁୟୁ କାତାବିରାନ୍ ଅବ୍‌ପୁଂଡେ ।
ଶଶୁର	:	ଗୋପାଳ ଶଶୁର ଘରକୁ ଗଲା ।
କୁଞ୍ଜିର୍	:	ଗୋପାଳନ୍ ଆ କୁଞ୍ଜିର୍ ସିଂଡାନ୍ ଯିରେଡିନ୍ ।
ଶାଶୁ	:	ମିଲିର ଶାଶୁ ଆସିବେ ।
କିନାର୍	:	ମିଲିନ୍ ଆକିନାର୍ ଯିର୍ତାଇ ।
ଶଳା	:	ଶଳାଙ୍କ ପାଇଁ ବହି ଆଣ ।
ଇରିସିଜ୍	:	ଇରିସିଜାନ୍ ଆସାନ୍ କାମଲାନ୍ ପାଡାଇ ।
ଶାଳୀ	:	ଶାଳୀର ବାହାଘର ହେବ ।
ଇରିବଇ(ଆଲିବଇ)	:	ଇରିବଜାନ୍ ଆକୁଇଜ୍‌ଡେନ୍ ।
ସମୁନ୍	:	ବିପ୍ର ସମନ୍ ଘରକୁ ଗଲା ।
ପାଇସା/ପାରୁଇ	:	ବିପ୍ରନ୍ ଆପାରୁଇସିଡାନ୍ ଯିରେଡିନ୍ ।
ମେଳାଭାଇ	:	ସେ ମୋର ମେଳା ଭାଇ ।
ମାରଂଗେର	:	ଆନିନ୍ ମାରଂଗେରଞ୍ଜେନ୍ ।
ବୋଉ	:	ବୋଉ ମାଁ ଘରକୁ ଯାଇଛି ।
କର୍ଯିନ୍	:	କର୍ଯିନାନ୍ ଆୟାଙ୍ଗ୍ ସିଡାନ୍ ଯିରେଡିନ୍ ।
ନାତି/ନାତୁଣୀ	:	ନାତି କାୟୁଛି ।
ଉଡ୍‌ଲେଡାନ୍	:	ଉଡ୍‌ଲେଡାନ୍ ଏଡାଡିନ୍ ।
ପୁଷ୍ୟପୁତ୍ର	:	ତାଙ୍କର ପୋଷ୍ୟ ପୁତ୍ର ଅଛି ।
ଲୁଡାଅନ୍/ମେମେଡାଅନ୍	:	ଆନିଞ୍ଜି ଲୁଡାଅନାନ୍ ଡାକୁ ।
ସଉତା(ସଉତୁଣି)	:	ରିନାର ସଉତା ଅଛି ।
ବିନ୍‌ରାଡ୍	:	ରିନ୍ନାନ୍ ଆବିନ୍‌ରାଡ୍ ଡାକୁ ।
ଦିଅର	:	ସୁଜନୀର ଦିଅର ନାହିଁ ।
ଇରିସିଜ୍	:	ସୁଜନୀନ୍ ଆଇରିସିଜ୍ ଆଗାସା/ଆରିକା ।

ସବୁ : କାହା ଓ ଗୁରୀଡ଼ା ଦୁଇ ସବୁ
 ସାଡ଼ୁଡ଼ୁ : କାହାନ୍ ଡ଼ ଗୁରୀଡ଼ାନ୍ ଆର ସାଡ଼ୁଡ଼ୁ।

ଜନ୍ତୁ (ଜନ୍ତୁନ୍‌ଜି)

ଗାଈ : ଗାଈ ଗୋଟିଏ ଗୃହପାଳିତ ପଶୁ।
 ଆୟାଡ଼୍‌ତାଡ଼୍ : ଆୟାଡ଼୍ ତାଡ଼ାନ୍ ଲାନ୍ତୁ ଜନ୍ତୁ।
 ବଳଦ : ବଳଦ ସାହାଯ୍ୟରେ ଋଷ କରାଯାଏ।
 ଅଙ୍ଗୋରତାଭ : ଅଙ୍ଗୋର ତାଡ଼ାନ୍ ଅରତାବି।
 ଛେଳି : ଛେଳି ପାଳନ କଲେ ବହୁତ ଲାଭ ମିଳେ।
 କିମ୍‌ମେଡ଼୍ : କିମ୍ ମେଡ଼ାନ୍ ଲୁଲବିନ୍ ଡେନ୍ ଆତେ° ଲାବାମ୍।
 ଦୁଷ୍ଟରୀ : ଦୁଷ୍ଟରୀ କାଦୁଅରେ ଓଲଟେ।
 କାମୁନ୍ : କାମୁନାନ୍ ଜବାଲିଡ଼ାନ୍ ଡିଲ୍‌ଡିନ୍।
 କୁକୁର : କୁକୁର ଘରେ ଜଗେ।
 କିନ୍‌ସଡ଼୍ : କିନ୍‌ସଡ଼ାନ୍ ସିଂଡ଼ାନ୍ ତୁରତୁରତେ।
 ମେଷ : ମେଷ ଲୋମରେ କମଳ ତିଆରି ହୁଏ।
 ମୁର କୁଣ୍ଡାଡ଼ା : ମୁରକୁଣ୍ଡାଡ଼ାନ୍ ଆଉପୁରବାଡ଼୍ କମଲାନ ସାବ୍‌ଜାଡେଜି।
 ପୋଡ଼ : ପୋଡ଼ ସାହାଯ୍ୟରେ ମଧ୍ୟଋଷ ହୁଏ।
 ବଡ଼ତେଲ୍ : ବଡ଼ତେଲାନ ବାତି ଜାନାଡ଼୍ ଅରନ୍ ଡେଡି।
 ମଇଁଷି : ମଇଁଷି ମଧ୍ୟ ଗାଈ ପରି କ୍ଷୀର ଦିଏ।
 ଆୟାଙ୍ଗ୍‌ବଡ଼୍ : ଆୟାଡ଼୍ ବଡ଼ାନ୍ ଜାନାଡ଼୍ ଆଡୁବାନ୍ ଡିୟ୍‌ଡେ।
 ଘୋଡ଼ା : ଘୋଡ଼ାରେ ବସି ଦୂର ଜାଗାକୁ ଯାଉଥିଲେ।
 କୁର୍ତ୍ତା : କୁର୍ତ୍ତା ଲିଡ଼ାନ୍ ଗର୍ଲେ ସାଡ଼ାଇ ଡ୍ରାକୁନାବାନ୍ କ୍ଷିରଲେଜି
 (କ୍ଷିରରେଜି)।

ପକ୍ଷୀ (ଅନ୍‌ଡିଡ଼ାନ୍)

ଚଢ଼େଇ : ଚଢ଼େଇ ମାନେ ଉଡ଼ିବୁଲନ୍ତି।
 ଅନ୍ତ୍ରଡ଼୍ : ଅନ୍ତ୍ରଡ଼ାନ୍‌ଜି ଏଡ଼୍‌ଲେ ଏଣ୍ଡୁଡ଼୍‌ଡେଜି।
 କପୋତ : କପୋତ ଶାନ୍ତ ପକ୍ଷୀ।
 କୁକୁର : କୁକୁରାନ ଲାଗାଡ଼୍ ଅନ୍ତ୍ରଡ଼୍।
 କାଉ : କାଉ ସକାଳେ ରାବେ।
 କାକ : କାକାନ୍ ତାଗାଲ୍‌ଡ଼ାନ୍ ଗୁଡେ।

ପାରା	:	ପାରାଦ୍ୱାରା ଚିଠି ପଠାଯାଏ ।
ପାରୁଆ	:	ପାରୁଆନ୍ ବାଟି ସିତି ଆବ୍‌ପାଇ ତେଜି ।
କୁକୁଡ଼ା	:	କୁକୁଡ଼ା ଅଣ୍ଡା ଦିଏ ।
କାନ୍‌ସିମ୍	:	କାନ୍‌ସିମାନ୍ ଆଡ଼ରେଡିନ୍ ।
ବତକ	:	ବତକ ଉଡ଼ିପାରେ ନାହିଁ ।
କାପାରା	:	କାପାରାନ୍ ଏଡ଼ଲେ ଆଡ଼ରାବତିଏ ।
ପେର	:	ପେରର ଆଖି ବଡ଼ବଡ଼ ।
କାନ୍ତୁଲ	:	କାନ୍ତୁଲଜାନ୍ ଆ ମାଡ଼୍ ସୁଡ଼ାରାଡ଼ାମ୍ ।
ଶୁଆ	:	ଶୁଆ କଥା କହିପାରେ ।
ରୁପାଡ଼ି	:	ରୁପାଡ଼ିନ୍ ବିରିନ୍ ରାବତିତେ ।
ବଣି	:	ବଣି ମଧ୍ୟ କଥା କହିପାରେ ।
ରାମି (କାମି)	:	ରାମିନ୍ ଜାନାଡ଼୍ ରାବତି ବିରତିନ୍ ।
ଜିରଗାନ୍	:	ଜିରଗାନ୍ ମାଡୁନ୍ ଜୁମ୍‌ତେ ।

କୀଟ ପତଙ୍ଗ (ଆନେଂ ବୁବୁଡ଼ାନ୍‌ଜି)

ମଶା	:	ମଶାଦ୍ୱାରା ମ୍ୟାଲେରିଆ ଜ୍ୱର ହୁଏ ।
ସାମାଜ୍	:	ସାମାଜାନ୍ ବାଟି ଉରାଲବା ସୁନ୍ ଡେଡ଼ି ।
ମାଛି	:	ଖାଇବାଜିନିଷରେ ମାଛି ବସାଇ ଦିଅନା ।
ଆରଲ	:	ଜୁମ୍‌ଜୁମ୍ ଜାନାବ୍ ଲିଡ଼ାନ୍ ଆରଲୟାନ୍ ଆବୁଡୁଲନା ଡ଼ଡ଼୍ ।
ଝିଙ୍କା	:	ଝିଙ୍କା ଅଳସୁଆ ପ୍ରାଣୀ ।
ପାପାର୍	:	ପାପାରାନ୍ ଆଡ଼ାସା ଡ଼ାମ୍ ।
କଙ୍କି	:	କଙ୍କି ଉଡ଼ିଉଡ଼ି ଖାଦ୍ୟ ଖାଏ ।
ପେଙ୍ଗ୍‌ପେଙ୍ଗ୍	:	ପେଙ୍ଗ୍ ପେଙ୍ଗ୍‌ଡ଼ାନ୍ ଏଡ଼ଲେ ଏଡ଼ଲେ ଜୁମ୍‌ଜୁମ୍‌ତିନ୍ ।
ଉଲ	:	ଉଲ ମାଟିରେ ରହେ ।
ତାର୍‌ମାଲ	:	ତାର୍‌ମାଲାନ ଲାବଲିଡ଼ାନ୍ ବାସୁତେ ।
ପିମ୍ପୁଡ଼ି	:	ପିମ୍ପୁଡ଼ି ବୁଝିମାନ ।
ମୁଇଡ଼ା	:	ମୁଇଡ଼ାନ୍ ବାନୁଡ଼ିଡ଼ାମ୍ ।
କାଠଜୟା	:	କାଠଜୟା କାଠରେ ରହେ ।
ତାର୍‌ଞ୍ଜଡ଼ା	:	ତାର୍‌ଞ୍ଜଡ଼ାନ୍ ଆରାଲିଡ଼ାନ୍ ଡ଼ାକୁତିନ୍ ।
ଜୟା	:	ଜୟା ଗର୍ବିଲେ ବହୁତ ଜୁଳା ହୁଏ ।
ଞାଁଲାଡ଼୍	:	ଞାଁଲାଡ଼ାନ୍ ରାମାଇତିନ୍ ଡେନ୍ ଆସୁଡ଼ାମ୍ ।

ବିଛା	:	ବିଛା କାମୁଡ଼ିଲେ ବହୁତ ଜ୍ୱଳା ହୁଏ ।
ଅନ୍ତମେକାଡ଼୍	:	ଅନ୍ତ ମେକାଡ଼ାନ୍ ରାମାଇତିନ୍ ମାଡ଼୍ ଆସୁଡାମ୍ ।
ବୃକ୍ଷିକ	:	ବୃକ୍ଷିକର ବହୁତ ବିଷ ।
ମାମାର୍	:	ମାମାରାନ୍ ମାଡ଼ୁ ବିସାନ୍ ଡାକୁ ।
ମହୁମାଛି	:	ମହୁମାଛି ଫୁଲରୁ ରସ ସଂଗ୍ରହ କରେ ।
ଆୟାଙ୍ଗଡ଼ାଙ୍ଗ	:	ଆୟାଙ୍ଗଡ଼ାଡ଼ାନ୍ ତାରବାଲିଡ଼ାନ୍ ବେଡ଼ଲେ ଆଡ଼ାନ୍ ତାରତୁମ୍ ତେ ।
ଭ୍ରମର	:	ଭ୍ରମର ମଧ୍ୟ ମହୁମାଛି ପରି ଫୁଲରେ ବସେ ।
ବୁଢ଼୍‌ବୁଢ଼୍ ବୁଡ଼	:	ବୁଢ଼୍‌ବୁଢ଼୍ ବୁଡ଼ାନ୍ ଘାଡ଼୍ ତାରବାଲିଡ଼ାନ୍ ଡୁଇତେନ୍ ।
ଡ଼ାଆଁଶ	:	ଡ଼ାଆଁଶ ଗାଈ ଗୋରୁର ରଜ୍ଜ ଖାଏ ।
ବାରତାଡ଼୍	:	ବାରତାଡ଼ାନ୍ ତାଡ଼୍‌ଲିୟାନ୍‌ଜି ଆମିଞ୍ଜାମ୍ ବେଡ଼ତେ ।
ବିରୁଡ଼ି	:	ବିରୁଡ଼ି ଡ଼ାଳରେ ଘର କରେ ।
ସୁରବାଡ଼୍	:	ସୁରବାଡ଼ାନ୍ ଆରାକୁଡ଼ିଂଲିଡ଼ାନ୍ ତୁରସିଂଡ଼ିନ୍ ।
ଜିଆ	:	ଜିଆ ମାଟିକୁ ଉର୍ବର କରେ ।
ଲୁଇବିଡ଼୍	:	ଲୁଇବିଡ଼ାନ୍ ସଲଡ଼ାନ୍ ଆବ୍ ବୁଗିତେ ।
ଜୋକ	:	ଜୋକ ପାଣିରେ ରହେ ।
ଞ୍ଜିଲିମ୍	:	ଞ୍ଜିଲିମାନ୍ ଡ଼ା-ଆଲଡ଼ାନ୍ ବାସୁତେ ।
ଗେଣ୍ଡା	:	ଗେଣ୍ଡା ଧୀରେ ଚଲେ ।
ଗୁଲୁ	:	ଗୁଲୁନ୍ ଡ଼ିରଗା ଞ୍ଜାତିନ୍ ।

ଘରୋଇ ଜିନିଷପତ୍ର

ଘର	:	ଖରା ବର୍ଷାରୁ ରକ୍ଷା ପାଇବା ପାଇଁ ମନୁଷ୍ୟ ଘରଟିଆରି କରେ ।
ସି-ଇଡ଼୍	:	ଗୁରାନ୍ ଡ଼ାଗାନ୍ ସ୍ତ୍ରୀଡ଼୍ ରାନା ରାବାନ୍ ଆଞ୍ଜାଡ଼ିନ୍ ଆସାନ୍ ମାନ୍‌ରାନ୍ ସିଂଡ଼ାନ୍ ଗୁଡୁଲ୍‌ତେ ।
ଠଳ	:	ଛଟରେ କିମ୍ପା ନଡ଼ାରେ ଠଳ ଛପର କରାଯାଏ ।
ବାଲିଡ଼୍	:	ଆଲାଡ଼ାନ୍ ଡ଼ ଆଲାମାନ୍ ବାଡ଼ି ବାଲିଡ଼ାନ୍ ଆଲ୍‌ତାବି ।
ଛଟ	:	ଛଟ ବଟରେ ହୁଏ ।
ଆଲାଡ଼୍	:	ଆଲାଡ଼ାନ୍ ତୁଲାବାନ୍ ଡ଼ାକୁଡ଼ି ।
ବାଉଁଶ	:	ବାଉଁଶ ଘରକାମରେ ଦରକାର ।
ଉରିଡ଼୍	:	ଉରିଡ଼ାନ୍ ସିଡ଼ାନ୍ ଆବାରାଲିଡ଼୍ ସ୍ନାଇସାଇଜ୍‌ଡ଼ାମ୍ ।

ରୁଅ	:	ଗଲଘରେ ରୁଅ ବତା ଲାଗେ ।
ଉରୁତ୍ରା	:	ଆଲାଡ଼୍‌ସିଂଡାନ୍ ଉରୁତ୍ରାନ୍ ଡ଼ ଉରିଡାନ୍ ସ୍ଵାଇସାଇଜ୍ ।
ଖୁଣ୍ଟି	:	ଖୁଣ୍ଟି ଦ୍ଵାରା ମଞ୍ଚା ତିଆରି ହୁଏ ।
ସୁଷ୍ଟାଡ଼୍	:	ସୁଷ୍ଟାଡାନ୍ ବାତି ଜିରାଡାନ୍ ସାବଜାତାବି ।
ପାଟି	:	ପାଟି ନଥିଲେ ମଞ୍ଚାହୁଏ ନାହିଁ ।
ଆଡ଼ଡ଼୍	:	ଆଡ଼ଡାନ୍ ଆଡ଼ଡ଼େଲିନ୍ ଡେନ୍ ଜିରାଡାନ୍ ଆଗାଡ଼ିଲେ ।
ଚୁଲୀ	:	ଚୁଲିରେ ରନ୍ଧାହୁଏ ।
କୁଡ଼ା	:	କୁଡ଼ା ଲିଡାନ୍ ଡ଼ଞ୍ଜିଡ଼ିଜି ତିନବି ।
କୁରୁଣୀ	:	କୁରୁଣୀରେ ଧାନ କୁଟାଯାଏ ।
ଅନାଲ୍	:	ଅନାଲ୍ ଲିଡାନ୍ ସୁନ୍ ତାଡ଼ିତାବି ।
ଥାଳି	:	ଥାଳିରେ ଖୁଆଯାଏ ।
ମାଣ୍ଡି	:	ମାଣ୍ଡିନ୍ ବାତି ଗାଗାତିସି ।
ଗିନ୍ନା	:	ଗିନ୍ନାରେ ତରକାରି ଖୁଆଯାଏ ।
ପିନ୍‌ସାମିନ୍	:	ପିନ୍‌ସାମିନାନ୍ ବାତି ଡ଼ଙ୍ଗାଲାନ୍ ଜୁମ୍‌ତାବି ।
ଡ଼ଙ୍କା	:	ଡ଼ଙ୍କାରେ ପାଣି କଢାଯାଏ ।
କୁ-ଉ	:	କୁ-ଉନ୍ ବାତି ଡ଼ା-ଆନ ଗିନ୍‌ତାବି ।
ହାଣ୍ଡି	:	ହାଣ୍ଡିରେ ଭାତ ରନ୍ଧାଯାଏ ।
ଡ଼ାଙ୍କି	:	ଡ଼ାଙ୍କିନ୍ ବାତି ଡାରାଜାନ୍ ଡ଼ିଜିତାବି ।
ପାଣିହାଣ	:	ପାଣି ହାଣ୍ଡିରୁ ପାଣି ଆଣାଯାଏ ।
ଗ୍ରଣ୍ଡା	:	ଗ୍ରଣ୍ଡାସେଡାନ୍ ବାତି ଡ଼ା-ଆନ୍ ପାଡ଼୍‌ତାଇବି ।
କାତି	:	କାତି ଆମର ବିଭିନ୍ନ କାମରେ ଆସେ ।
କୁଣ୍ଡି	:	କୁଣ୍ଡିନ୍ କୁଡୁବ୍ ବାରା ଲିଡାନ୍ ସ୍ଵାଇସାଇଜ୍ ।
ଦାଆ	:	ଦାଆରେ ଛଣ କଟାଯାଏ ।
କାଡ଼ାତି	:	କାଡ଼ାତିନ୍ ବାତି ଆଲାଡାନ୍ ଗାଡ଼୍‌ତାବି ।
ଶାବଳ	:	ଶାବଳରେ ମାଟି ଖୋଳାଯାଏ ।
ଲୁଆଡ଼-ଡ଼ାଡ଼୍	:	ଲୁଆଡ଼-ଡ଼ାଡାନ୍ ବାତି ଲାବନ୍ ଗାଇତାବି ।
କରୁରୀ	:	କରୁରୀ ଜଙ୍ଗଲକୁ ଯିବାପାଇଁ ବଢ଼ିଆ ଅସ୍ତ୍ର ।
କାଡୁ (କାତି)	:	କାଡୁନ୍ ଡୁଲାରାନ୍ ଆସାନ୍ ବାଡ଼୍‌ସା ଖାନ୍‌ରାମ୍ (କାଣ୍ଡାଇଡୁ) ।
ଧନୁ	:	ଧନୁରେ ଶିକାରୀ ଜନ୍ତୁମାରେ ।
ଖାଁଡ଼ା	:	ଖାଁଡ଼ାନ୍ ବାତି ବିନ୍ଦ୍ରା ମାରାନ୍ ଜନ୍ତୁନ୍ ଡୁଞ୍ଜିତେ ।

ଶର	:	ଶର ଦ୍ଵାରା ଶିକାରୀ ଜନ୍ତୁକୁ ମାରେ ।
ଆ-ଆମ୍	:	ଆ-ଆମ୍‌ମାନ ବାତି ବିକ୍ରା ମାରାନ୍ ଜନ୍ତୁନ୍ ତୁଞ୍ଜିତେ ।
ଭିରୁକାଣ୍ଡ	:	ଭିରୁକାଣ୍ଡରେ ଚଢ଼େଇ ମରାଯାଏ ।
ଉଡ଼ାଡ଼ାଡ଼ା	:	ଉଡ଼ାଡ଼ାଡ଼ାନ୍ ବାତି ଅନ୍ତ୍ରୀଡ଼ାନ୍ ତୁଞ୍ଜିତେଜି ।

ଫସଲ ସମକ୍ଷୀୟ(ଜନ୍‌ରୁମାନ୍‌ଜି)

କାଞ୍ଜୁ	:	କାଞ୍ଜୁ ଶବର ମାନଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁ ଫସଲ ।
ବୁରଇ	:	ବୁରଇୟାନ୍ ସରାଞ୍ଜି ଆମୁଡ଼ା ଜାନ୍‌ରୁମ୍ ।
ଜନ୍ମା	:	ଜନ୍ମା ବଗଡ଼ରେ ଚକ୍ଷ ହୁଏ ।
କାମ୍ବୁର	:	କାମ୍ବୁରାନ୍ ବାରୁନ୍ ବିଡ଼ତାବି ।
ଘାଣ୍ଟିଆ	:	ଘାଣ୍ଟିଆ ଜାଉ ବହୁତ ବଢ଼ିଆ ।
କୁରୁଇ	:	କୁରୁଇ କୁଲାନ ବଇବଇ ବାଞ୍ସା ।
ଗଞ୍ଜା (କୁସଲା):	:	ଗଞ୍ଜା ଚକ୍ଷରେ କ୍ଷୀରି ତିଆରି ହୁଏ ।
ଗଞ୍ଜା	:	ଗଞ୍ଜାରୁଡ଼ାନ୍ ବାତି କ୍ଷୀରିନ୍ (ଆଡୁବ୍‌ଡାର୍) ସାବ୍‌ଜାତେଜି ।
ମାଣ୍ଡିଆ	:	ମାଣ୍ଡିଆ ଜାଉ ଦେହପାଇଁ ଭଲ ।
ସିତାରି	:	ସିତାରି କୁଲାନ ଡ଼ାଡ଼ାନ୍ ଆବ୍‌ସେଲେ ବାଞ୍ସା ।
ଧାନ	:	ଧାନ ଆମର ପ୍ରଧାନ ଫସଲ ।
ସାରନ୍	:	ସରନ୍ ମୁଡ଼ା ଜାନ୍‌ରୁମ୍ ଲେନ୍ ।

ଫଳ (ଜଅନ୍‌ଜି)

ଖଜୁରୀ	:	ଖଜୁରୀ କୋଳି ଖରାଦିନେ ପାଚେ ।
ସିଣ୍ଡି	:	ସିଣ୍ଡିଗୁରାନ୍ ଡ଼ାଗାଇଡ଼ାନ୍ ଗୁ-ଉରତି ।
ପଣସ	:	ପଣସ ବହୁତ ମିଠା ।
ପାଡ଼ାସା	:	ପାଡ଼ାସାନ୍ ବଇବଇ ରାଗାଲ ।
ଆମ	:	ଆମ ଆମ ଦେଶର ଜାତୀୟ ଫଳ ।
ଉଡ଼ା	:	ଉଡ଼ାନ୍ ଡ଼ିସାଲେ ଆମୁଡ଼ା ଜ-ଅ ।
ଜାମ	:	ଜାମକୋଳି ଶରୀର ପ୍ରତି ଭଲ ।
କୁରୁଗାଡ଼	:	କୁରୁଗାଡ଼ ଗୁରାନ୍ ଡ଼-ଅଡ଼ାନ୍ ଆବ୍‌ସେଲେ ବାଞ୍ସା ।
ପିଜୁଳୀ	:	ପିଜୁଳୀ ଚକ୍ଷକଲେ ବହୁତ ଲାଭ ମିଳେ ।
ଜିଲକା (ଜାମି):	:	ଜାମିନ୍ ଗୁଲାଇନ୍‌ତେନ୍ ଆତେ° ଲାବାମ୍‌ତାଇ ।

ତେନ୍ତୁଳି	:	ତେନ୍ତୁଳି ଗଛ ବହୁତ ବର୍ଷ ବଞ୍ଚେ ।
ତିତିନ୍	:	ତିତିନାନ୍ ଆତେଡ଼୍ ମିଞ୍ଜୁମ୍ ମେ-ଏଡ଼୍ତି ।
କାଜୁବାଦାମ	:	କାଜୁବାଦାମ୍ ବହୁତ ମୂଲ୍ୟବାନ ।
ଗାନଡ଼ଲଇ	:	ଗାନଡ଼ଲଜାନ୍ ଆତେ ଜାନାତିନ୍ ।
କମଳା	:	କମଳା ଖାଇଲେ ଦେହକୁଭଲ ।
କମଳା	:	କମଳା ଗୁରାନ୍ ଜୁମ୍ଲାବିନ୍ ତେନ୍ ଡଅଡ଼ାନ୍ ଆପ୍ସେଲେ ବାଂସା ।
ସପୁରୀ	:	ସପୁରୀ ଏକ ରସାଳ ଫଳ ।
ଲାଙ୍କାପାଡ଼ା	:	ଲାଙ୍କାପାଡ଼ାନ୍ ବଇବଇ ଆଡ଼ା-ଆ-ଜଅନ୍ ।

ଗ୍ରହ ନକ୍ଷତ୍ର - ଡ଼଼଼ ରାବ୍ ତୁଇଜ୍ତୁଇଜାନ୍ଜି

ଆକାଶ	:	ଆକାଶର ସାମା ନାହିଁ ।
ରିଆଙ୍	:	ରିଆଡ଼ାନ୍ ତାନନ୍ଡ଼୍ତିଡ଼୍ ।
ସୂର୍ଯ୍ୟ	:	ସୂର୍ଯ୍ୟ ଦ୍ଵାରା ଆଲୋକ ହୁଏ ।
ଉଷ୍ଣ	:	ଉଷ୍ଣୁଡ଼ାନ୍ ବାତି ପାଲିଡ଼୍ତି ।
ତାରା	:	ଆକାଶରେ ତାରା ଦେଖା ଯାହାନ୍ତି ।
ତୁଇତୁଇଜ୍	:	ରିଆଡ଼୍ ଲିଡ଼ାନ୍ ତୁଇ ତୁଜାନ୍ ଗିଜ୍ତାତି ।
ପ୍ରଭାତି ତାରା	:	ପ୍ରଭାତି ତାରା ପୂର୍ବ ଦିଗରେ ଦିଶେ ।
ସା-ଆରସୁଡ଼୍	:	ସା-ଆର ସୁଡ଼ାନ୍ ଡ଼ାରୁଂ ଯୁଂ ସେଡ଼୍ ଗିଜ୍ତାତି ।
ସନ୍ଧ୍ୟାତାରା	:	ସନ୍ଧ୍ୟାତାରା ପଶ୍ଚିମ ଦିଗରେ ଦେଖାଯାଏ ।
ଅରୁବସୁଜ୍	:	ଅରୁବ ସୁଡ଼ାନ୍ ବୁବସୁଡ଼୍ସେଡ଼୍ ଗିଜ୍ତାତି ।
ଗ୍ରହାଣୁ ପୁଞ୍ଜ	:	ଗ୍ରହାଣୁ ପୁଞ୍ଜ ଆକାଶରେ ଦିଶେ ।
ରୁଙ୍କୁୟାନ୍	:	ରୁଙ୍କୁୟାନ୍ ରିଆଡ଼୍ଲିଡ଼ାନ୍ ଗିଜ୍ତାତିଜି ।
ଛାୟାପଥ	:	ଛାୟାପଥ ଆକାଶରେ ଝାପ୍ସା ଦିଶେ ।
ଅନ୍ତାଙ୍ଗ୍ରାବ୍	:	ଅନ୍ତାଙ୍ଗ୍ରାବାନ ରିଆଡ଼୍ ଲିଡ଼ାନ୍ ମରିଡ଼୍ ମରିଡ଼୍ ଗିଜ୍ତାତି ।
ଚନ୍ଦ୍ର	:	ଚନ୍ଦ୍ର ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ଆଲୋକରେ ଦେଖାଯାଏ ।
ଆଙ୍ଗାଲ	:	ଆଙ୍ଗାଲଜାନ୍ ଉଷ୍ଣୁଡ଼ାନ୍ ଆତାନାଆର ବାତି ଗିଜ୍ତାତି ସପ୍ତର୍ଷି ମଣ୍ଡଳ ପ୍ରଗ୍ଠ ବାଗୀ ଆକାର ଦିଶେ ।
ସାଣ୍ଡିତୁଇଜ୍	:	ସାଣ୍ଡିତୁଜାନ୍ ଆନୁଆଲ୍ ଆରାବ୍ ମାତାନ୍ ଆମ୍ବିଜ୍ ଗିଜ୍ତାତି ।
ତ୍ରିତାରା	:	ତ୍ରିତାରା ଆକାଶରେ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ।
ପାଙ୍ଗ୍ସାଲତୁଇ	:	ପାଙ୍ଗ୍ସାଲ ତୁଜାନ୍ ରିଆଙ୍ ଲିଡ଼ାନ୍ (ତୁଡ଼ିନ୍ ବାନ୍ନଂ) ବଆନ୍ସା ।

ମାଟି ପ୍ରକାର ଭେଦ - ଲାବନ୍ ଆଜାନାବାନ୍

ମାଟି	:	ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ମାଟି ରହିଛି ।
ଲାବ	:	ବିଗାଡ଼ା ବିଗାଡ଼ା ଜାନାବ୍ ଲାବନ ଡ଼ାକୁ ।
ପଟୁମାଟି	:	ପଟୁମାଟିରେ ଭଲ ଧାନ ହୁଏ ।
ପାଙ୍କାସଲ	:	ପାଙ୍କାସଲଲିଡ଼ାନ୍ ସ୍ରନ୍ ଲାଙ୍ଗା (କାଇଡ଼ତାମସଲ) ଗାଡ଼ିଲୁଟି ।
ଦୋରସା ମାଟି:	:	ଦୋରସା ମାଟିରେ ଭଲ ଫସଲ ହୁଏ ।
କାଇତାମସଲ :	:	କାଇତାମସଲ ଲିଡ଼ାନ୍ (ଆସମିଂ ସଲ) ବାଡ଼ସାଜାନରୁମାନ ଗାଡ଼ିଲୁଟି ।
ବାଲିଆମାଟି	:	ବାଲିଆମାଟିରେ ପାଣି ରହେ ନାହିଁ ।
ଲାକିଜସଲ	:	ଲାକିଜ ସଲଲିଡ଼ାନ୍ ଡ଼ା-ଆନ୍ ଆଡ଼ତାନାଡ଼େ/ଆଗଗିରେ ।
ଗୁଡ଼ିମାଟି	:	ଗୁଡ଼ିମାଟିରେ ଭଲ ଫସଲ ହୁଏନାହିଁ ।
ଗୁଡ଼ଡ଼ିସଲ	:	ଗୁଡ଼ଡ଼ି ସଲଲିଡ଼ାନ୍ ଜାନରୁମାନ (ରୁଗୁଡ଼ି ସଲ)ଆଗଗାଡ଼ିଲେ ।
ପଥୁରିଆ ମାଟି:	:	ପଥୁରିଆ ମାଟିରେ ଗଛ ଶିଘ୍ର ମରିଯାଏ ।
ତାଲାସଲ	:	ତାଲାସଲ ଲିଡ଼ାନ୍ ନିବାନ୍ ଉମେଡ଼ କାଞ୍ଚିଡ଼ୁଟି ।
ଚିକିଟା ମାଟି	:	ଚିକିଟା ମାଟିରେ ପାଣି ବେଶିଦିନ ରହେ ।
ଜାଗିଡ଼ସଲ	:	ଜାଗିଡ଼ ସଲଲିଡ଼ାନ୍ ଡ଼ାଆନ୍ ଆତେଡ଼ ଡ଼ିନ୍ନା ଡ଼ାକୁଟି ।
କୁଣ୍ଡା ମାଟି	:	ସ୍ଥାନେ ସ୍ଥାନେ କୁଣ୍ଡା ମାଟି ମଧ୍ୟ ଅଛି ।
କିନଲାପୁସଲ	:	ଝାଡ଼ିଝାଡ଼ି କିନଲାପୁ ଲନ୍ ଜାନାଙ୍ ଡ଼ାକୁ (ଲାଗିର୍ ସଲାନ) ।
ବିଳାମାଟି	:	ବିଳା ମାଟିରେ ମୂର୍ତ୍ତି ତିଆରି କରନ୍ତି ।
ବାନୁମ୍ ସଲ	:	ବାନୁମ୍ ସଲାନ ବାତି କୁଣ୍ଡାଜାନ୍ ସାବଜାତେଜି ।
ରଙ୍ଗମାଟି	:	ରଙ୍ଗମାଟିରେ ଘରର କାନୁ (ଗେରୁମାଟି) ଲିପନ୍ତି ।
ଜେ-ଏ ସଲ	:	ଜେ-ଏସଲାନ ବାତି କିନ୍ତାଲାନ ଜଡ଼ାତେଜି ।
ଧୋବମାଟି	:	ଧୁବମାଟି ମଧ୍ୟ କାନୁରେ ଲିପନ୍ତି ।
ତା-ଆର୍ସଲ	:	ତା-ଆର୍ସଲାନଜାନାଙ୍ କିନ୍ତାଲାନ ଜଡ଼ାତେଜି ।
କଳାମାଟି	:	କଳା ମାଟିରେ ମୁଣ୍ଡ ସଫା କରନ୍ତି ।
ଗୁଡ଼ାବାବ୍ ସଲ:	:	ଗୁଡ଼ାବାବ୍ ସଲାନ ବାତି ଗଡ଼ାବାବ୍ ତିନଜି ।
ଖାରିମାଟି	:	ଖାରି ମାଟିରେ ଫସଲ ହୁଏ ନାହିଁ ।
କାରିସଲ	:	କାରି ସଲସଲିଡ଼ାନ୍ ଜାନରୁମାନ ଆଗଗାଡ଼ିଲେ ।
କୁମ୍ଭାର ମାଟି	:	କୁମ୍ଭାର ମାଟିରେ କୁମ୍ଭାର ହାଣ୍ଡି ଗଢ଼େ ।
କୁମ୍ଭିଜସଲ	:	କୁମ୍ଭିଜ ସଲାନ ବାତି କୁମ୍ଭିଜାନ୍ ଡ଼ାଙ୍ଗିନ୍ ସାବଜାତେ ।

ହାଲକା ମାଟି : ହାଲୁକା ମାଟିରେ କନ୍ଦମୂଳ ଭଲ ହୁଏ ।
 ପୁବ୍‌ପୁବ୍ : ପୁବ୍‌ପୁବ୍ ସଲଲିତାନ୍ ଗୁଗାୟାନ୍ ବାଡ଼ିଆ ଗାଡ଼ିଲ୍‌ତି(ବାଡ଼ାତି)

ପରିବା

ବାଇଗଣ : ବାଇଗଣ ସବୁଥିରେ ମିଶେ ।
 ଅଣ୍ଡାରାଜ୍ : ଅଣ୍ଡାରାଜାନ୍ କୁଡ଼ୁଡ଼ୁ ଲିତାନ୍ ମାଇତିନ୍ ।
 କଦଳୀ : କଦଳୀ ଚକ୍ଷକଲେ ବହୁତ ଲାଭ ମିଳେ ।
 କିନ୍ତେ : କିନ୍ତେନ୍ ଗୁଲ୍‌ବିନ୍ ଡେନ୍ ମାଡ଼ୁଡ଼ୁ (ଆଉର) ଲାବାମ୍ ।
 ଜହ୍ନି : ଜହ୍ନି ଫୁଲ ହଳଦିଆ ଦିଶେ ।
 ଡ଼ାରାସୁଲ୍ : ଡ଼ାରାସୁଲ୍‌ଆ ତାରବା ସାଡ଼ିଆଡ଼ି ଡ଼ାମ୍ ଗିଜ୍‌ତାତି ।
 ଆଲୁ : ଆଲୁ ସବୁ ସମୟରେ ମିଳେ ।
 ଆଲୁଗାଲ : ଆଲୁଗାୟାନ୍ ତଡ଼ୁଡ଼ି ଆୟାମ୍ ଖୁଡ଼ିତାବି ।
 ବୋଇତାଲୁ : ବୋଇତାଲୁ ଭଲ ପରିବା ।
 ଆଡୁଙ୍ଗ୍ (କିନ୍‌ଲାଲ) : ଆଡୁଙ୍ଗାନ୍ ବାଡ଼ିଆ ଡ଼ଙ୍ଗାଲ୍ ଜ-ଅଃ ।
 ଟମାଟ : ଟମାଟ ଖାଇଲେ ଦେହ ପ୍ରତି ଭଲ ।
 ବିଲାତିଡ଼ାଜ୍ : ବିଲାତିଡ଼ାଜାନ୍ ଜୁମ୍‌ଲିବିନ୍ ଡେନ୍ ଡ଼-ଅଡ଼ାନ୍ ଆପ୍‌ସେଲେ ବାଂସା ।
 ଝଟା : ଝଟା ବାଡ଼ିରେ ଭଲହୁଏ ।
 ତାନ୍‌ରାଇକାଲ୍ : ତାନ୍‌ରାଇକାଲ୍‌ଆନ୍ କୁଠାଲିଡ଼ାନ୍ ବାଙ୍ଗିଆ ଡେଡ଼ି ।
 ନଖୁଝଟା : ନଖୁଝଟା ଖାଅ ।
 ବସଣ୍ଡା : ବସଣ୍ଡାନ୍ ଜୁମା ।
 ଖମ୍‌ଆଲୁ : ଖମ୍‌ଆଲୁ ଲେକେ ପସଦ କରନ୍ତି ।
 ସୁଡ଼ାଗାଲ : ସୁଡ଼ା ଗାୟାନ୍ ମାନ୍‌ରାଞ୍ଜି ଇଡ଼ିସୁମ୍‌ଡେଜି ।

କଥୋପ କଥନ (ଆର୍ବିତାନା)

ଭଲ : ତୁମେ ଭଲକି ?
 ବାଡ଼ିଆ/ସୁକ୍‌କା : ଆମାନ୍ ବାଂସା ପ / ସୁକ୍‌କା ପ ?
 କ'ଣ : ଆଜିକାଲି କ'ଣ କରୁଛ ?
 ଇତିନ୍ : ନାମି. ବିଅ, ଇତିନ୍ ଆଲୁମ୍‌ଡେ ?
 ପିଲା : ତୁମ୍‌ ପିଲା କେଡୋଟି ?
 ପାସିଜ୍ : ପାସିଜ୍ ନାମ୍‌ଜି ଡ଼ାଜିତାନ୍ ?
 ପୁଅ : ତୁମ୍‌ର ପୁଅ କେଡେ ?
 ଅଙ୍ଗେରସିଜ/ଅଙ୍ଗେରସିନ୍ : ଅଙ୍ଗେରନାମ୍ ଡ଼ାଜିତାନ୍ ?

ଝିଅ	:	ତୁମର ଝିଅ କେତେ ?
ଆନ୍‌ସଲସିଜ୍/ଆନ୍‌ସଲଅନ୍	:	ଆନ୍ ସଲଅନାମ୍ ଡ଼ାଜିଡ଼ାନ୍ ?
ବିଲ	:	ତୁମର ବିଲ କାମ ସରିଲାକି ?
ସ୍ରବା	:	ସାରବା ବାରାନ୍ ଆତାବକୁଡ଼ଲେପ ?
ବଗଡ଼	:	ତୁମ ବଗଡ଼ର କାଈୁ ପାଟିଲାକି ?
ବୁ	:	ବୁବିନ୍ ଆବୁରଇୟାନ୍ ଗୁ-ଉରଲିପ ?
ବାଡ଼/ପଦର	:	ବାଡ଼ରେ କ'ଣ ବୁଣିଛ ?
ବାସେଡ଼ (ଜାନଡ଼):	:	ବାସେଡ଼ାନ୍ ଇତିନ୍ ଆବିଃଡ଼ଲେ ?
କାଟିବା	:	ଧାନ କେବେ କାଟିବା ?
ଆଗାଡ଼ବା	:	ସ୍ରନ୍ ଆଡ଼ାନ୍ ଆଗାଡ଼ବା ?
ଆସ	:	ଧାନ କାଟିବାକୁ ଆସ ।
ଜାବା	:	ସ୍ରବ୍ ଆ ଗାଡ଼ବିନ୍ ଜାବା / ଯିରାଇବା (ଗାଡ଼ଗାଡ଼ବାନ୍ ଇୟାଇବା) ।
ଆସତ୍ରାକାଲି	:	ଆସତ୍ରାକାଲି ଆମେ ଘରକୁ ଯିବୁ ।
ବିୟଡ଼ି	:	ବିୟଡ଼ି ଆନ୍ଲେନ୍ ସିଂଡ଼ାନ୍ ଆୟିରଡ଼େ ।
ଗତକାଲି	:	ଗତକାଲି ଛୁଟି ଦିନଥିଲା ।
ରୁବାନ୍	:	ରୁବାନ୍ ଆତାନାଡ଼ ଡ଼ିନ୍ନା ଡ଼ାକୁଲି ।
ପଅରଦିନ	:	ପଅରଦିନ ବର୍ଷା ହୋଇଥିଲା ।
ରୁମାଡ଼ତାନ୍	:	ରୁମାଡ଼ତାନ୍ ଗାନୁରୁରି ।
ସପ୍ରାହ	:	ଆଜିକୁ ଦୁଇ ସପ୍ରାହ ହେଲା ବର୍ଷା ନାହିଁ ।
ପାଲି(ବତାର):	:	ନାମିଆନ୍ରେଡ଼ ବାଗୁପାଲିଡ଼େଲି (ବତାର) ଗାନୁରୁଡ଼ିଡ଼ ।
ମାସ	:	ମେ ମାସରେ ବହୁତ ଖରା ହୁଏ ।
ଆଙ୍ଗାଲ	:	ମେନ୍ ଆଙ୍ଗାଲ ମାଡ଼ଡ଼ ଡ଼ାଗାଡ଼ି ।
ବର୍ଷ	:	ପ୍ରତିବର୍ଷ ଆମେ ପୁରାଯାଉ ।
ମିଞ୍ଚୁମ୍	:	ଡ଼ିଲେ ମିଞ୍ଚୁମ୍ ଆନ୍ଲେନ୍ ପୁରି ଆଇୟଡ଼େ ।
ଦିନ	:	କେଉଁଦିନ ପୁର୍ଣ୍ଣିମା ପଡ଼ୁଛି ।
ଡ଼ିନ୍ନା	:	ଓନ୍ ଆଡ଼ିନ୍ନା ପୁନିୟାନ୍ ଡ଼େଡ଼ି ।
ସକାଳ	:	ପ୍ରତିଦିନ ସକାଳ ବ୍ୟାୟାମ୍ କର ।
ତାଗାଲଡ଼ା	:	ଡ଼ିଲେଡ଼ିନ୍ନା ତାଗାଲଡ଼ାନ୍ ଞ୍ଡ଼େନାନ୍ ଗିଃଡ଼ନାନ୍ ଆବୁକାନା ।
ଦିନବେଳେ	:	ଦିନବେଳେ ଗାଁରେ କେହି ନଥିଲେ ।
ତାମାନ୍	:	ତାମାନ୍ ଆଡ଼ନାଂ ଗର୍ଜାଂ ଲିଡ଼ାନ୍ ବୁଡ଼େଜା ଆଡ଼ଡ଼ାକୁନାଡ଼ଜି ।

ସନ୍ଧ୍ୟା	:	ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ସମସ୍ତେ ଘରକୁ ଫେରନ୍ତି ।
ଅରୁନ୍ଧ	:	ଅରୁନ୍ଧାନ୍ କୁଡ଼ୁଡ଼ୁର୍ ମାନରା ସିଂଡାନ୍ ଯାନ୍ତିନାଲଜି (ଡ଼ାୟାର୍ତାଲଜି) ।
ରାତି	:	ରାତିରେ ସମସ୍ତେ ବିଶ୍ରାମ ନିଅନ୍ତି ।
ତଗାଲ	:	କୁଡ଼ୁଡ଼ୁର୍ ମାନରା ତଗାଲାନ ଲୁଲୁଡ଼ିଞ୍ଜି ।
ରାତିଅଧ	:	ରାତିଅଧ ଶୁନ୍ ଶୁନ୍ ହୁଏ ।
ତୁଡ଼ାନ୍ ତଗାଲାନ:	:	ତୁଡ଼ାନ୍ ତଗାଲାନ ରିଡ଼୍ରିଡ଼୍ତି ।
କୁକୁଡ଼ା ଡ଼ାକିବା ସମୟ:	:	କୁକୁଡ଼ା ଡ଼ାକିବା ସମୟରେ ସମସ୍ତେ ଉଠନ୍ତି ।
କାନ୍ସିମୁଲାନ :	:	କାନ୍ସିମୁଲାନ କୁଡ଼ୁର୍ ମାନରା ଡ଼ିଡ଼ିଞ୍ଜି ।
ଅନ୍ଧାର	:	ବେଳ ବୁଡ଼ିଲେ ଅନ୍ଧାର ହୁଏ ।
ଲୁଡ଼ୁଡ଼ୁ	:	ବୁର୍ଯ୍ୟୁଡ଼ୁଲିନ୍ଡେନ୍ ଲୁଡ଼ୁଡ଼ୁଡ଼ି ।
ଆଲୋକ	:	ରାତି ପାଇଲେ ଆଲୋକ ହୁଏ ।
ପିରାଡ଼ୁ	:	ସା-ଆର୍ ଲିନ୍ଡେନ୍ ପିରାଡ଼ୁଡ଼ି ।
ଦୀପ	:	ସଞ୍ଜହେଲେ ଦୀପ ଲଗାଅ ।
ଲିପା	:	ଅରୁନ୍ ଲିନ୍ଡେନ୍ ଲିପାନ୍ ଅଇବା ।
ତେଲ	:	ଦୀପରେ ତେଲ ପକାଅ ।
ମିଞ୍ଜିଲ୍	:	ଲିପାଲିଡ଼ାନ୍ ମିଞ୍ଜିଲାନ ରୁବା ।
କାଠ	:	ଜଙ୍ଗଲରୁ କାଠ ଆଣ ।
ଆଡ଼ାଲ୍	:	କାନ୍ରିଡ଼ାନ୍/ତୁଲୀବାନ୍ ସାରିଂ ଆଡ଼ାଲାନ ପାଡ଼ାଇବା ।
ପତ୍ର	:	ସିଆଳି ପତ୍ରରେ ଖଲିହୁଏ ।
ଅଲ୍ଲା	:	ରାଆଡ଼-ଅଲ୍ଲାନ ବାତି ସିତାର୍ ଅଲ୍ଲାନ ସିତାର୍ତେଜି ।
ନିଆଁ	:	ନିଆଁ ନଥାଇ ଧୁଆଁ ହୁଏ ନାହିଁ ।
ତ-ଅଗି	:	ତ-ଅଗି ଡ଼ିଡ଼୍ଡେନ୍ ଆଡ଼ ନୁମୁଡ଼େ ।
ପାଣି	:	ସବୁବେଳେ ଫୁଟା ପାଣି ପିଅ ।
ଡ଼ାଆନ୍	:	ଡ଼ିଲେ ତଡ଼ଂ ଆଡ଼ାନିଞ୍ଜିଡ଼ାନ୍ ଗାବା ।
ଥଣ୍ଡା	:	ଶୀତଦିନେ ବହୁତ ଥଣ୍ଡା ହୁଏ ।
ସାୟୁ	:	ରାଡ଼ାଇଡ଼ାନ୍ ମାଡ଼ୁଡ଼ ସାୟୁଡ଼ାମ୍ ।
ଗରମ	:	ଶରୀରଦିନେ ବହୁତ ଗରମ ।
ତାଗି	:	ଡ଼ାଗାଇଡ଼ାନ୍ ମାଡ଼ୁଡ଼ ତାଗି (ଆଉର୍ ତାଗି) ।
ଅଙ୍ଗାର	:	କାଠ ପୋଡ଼ିଲେ ଅଙ୍ଗାର ହୁଏ ।
ଆସାଇଜ୍	:	ଆଡ଼ାଲାନ ଜୁମ୍ଡ଼ୁଡ଼ୁଲିନ୍ ଡ଼େନ୍ ଆସାଇଜ୍ ଡ଼େଡ଼ି ।

ପାଉଁଶ	:	ପାଉଁଶରେ ଲୁଗା ଧୁଅନ୍ତି ।
କୁମ୍ଭାବ୍	:	କୁମ୍ଭାବାନ୍ ବାତି ଦିଅଁକାବ୍ ତିଅନ୍ତି ।
ଚୁଲି	:	ପ୍ରତିଘରେ ଚୁଲି ଅଛି ।
କୁଡ଼ା	:	ଡିଲେ ସିଝାନ୍ କୁଡ଼ାନ୍ ଡାକୁ ।
ମଞ୍ଚା	:	ମଞ୍ଚାରେ ଜିନିଷପତ୍ର ରଖନ୍ତି ।
ମାଡ଼ା	:	ମାଡ଼ାନ୍ ଜାନାବାନ୍ତି ଡାକୁତେଜି ।

ଲୁଗାପଟା (ସିନ୍ରି ଜାକାବ୍)

ଲୁଗାପଟା	:	ଭିକାରୀର ଲୁଗା ପଟା ନାହିଁ ।
ସିନ୍ରି ତାକାବ୍	:	ଗାର୍ଗାର୍ ମାରାନ୍ ସିନ୍ରି, ଜାକାବାନ୍ ଆଗାସା ।
ମାଠ	:	ରୋଗୀକୁ ମାଠ ଘୋଡ଼ାଇବାକୁ ଦିଅ ।
ଗାରୁସାଇକାବ୍	:	ଆସୁମାରାନ୍ ଗାରୁସାଇନାନ୍ ତିୟବା ।
କମଳ	:	ମେଣ୍ଟା ଲୋମରେ କମଳ ତିଆରି ହୁଏ ।
କମଲ୍	:	ମୁରକୁଣ୍ଡାଡ଼ା ପୁରାନ୍ ବାତ୍ତି (ପାଞ୍ଚୁମ୍ କାବାନ୍) କମଲାନ୍ ସାବ୍ଜାତେଜି ।
ଚଦର	:	ଚଦର ପକାଇ ଶୁଅ ।
ବାରଲିନା	:	ବାରଲି ନାନ୍ ବିଲେ ଡିମାଡ଼ନା ।
ଟାବାଲ	:	ଟାବାଲ ପାଲଟି ଗାଧୋଅ ।
ଗୁଡ଼ାକାବାନ୍	:	ଗୁଡ଼ାକାବାନ୍ ଅଡ଼ିଜଲିନ୍ ଉମାନା ।
ଧୋତି	:	ଧୋତିର ବ୍ୟବହାର କମିଗଲା ।
ପାଗାକାବ୍	:	ପାଗାକାବାନ୍ ଆଞ୍ଚିନ୍ରାମ୍ ମାନ୍ ଆସୁଇଲି ।
ପ୍ୟାଣ୍ଟ	:	ଆଜିକାଲି ଝିଅମାନେ ମଧ୍ୟ ପ୍ୟାଣ୍ଟ ପିନ୍ଧନ୍ତି ।
ପାତଲୁଡ଼୍	:	ନାମିତ୍ରାନ୍ ଉଡ଼୍ସୁତ୍ରାନ୍ ଆନସଲ (ରଜିଂକାବ୍) ସିଜାନ୍ ଜି ପାତଲୁଡ଼ାନ୍ ଜିତିତିଅନ୍ତି ।
ସାର୍ଟ	:	ଛୋଟ ସାର୍ଟ ପିନ୍ଧିବାକୁ ମୋତେ ଭଲ ଲାଗେ ।
ଅଙ୍ଗି	:	ସାନା ଅଙ୍ଗିନ୍ ଆରତୁଡ଼ନାବିନ୍ ଖେଁନ୍ ଇଡ଼୍ ସୁମ୍ତାଇ ।
ଅନ୍ତବସ୍ତ୍ର (ଡ୍ରାୟେର):	:	ଅନ୍ତବସ୍ତ୍ର ପୁରୁଷ ଓ ମହିଳାଙ୍କ ପାଇଁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅଛି ।
ଆରାବ୍ଲୁଡ଼୍ ଡୁବ୍କାବ୍	:	ଅଙ୍ଗେରାନ୍ ଡ଼ ଆନ ସାଲନ୍ ଆରାବ୍ଲୁଡ଼୍ଡୁବ୍ କାବ୍ ଆନ୍ସା ଡ଼ାକୁ ।

ଖାଦ୍ୟ (ଗାନାଗାନ୍)

ଖାଦ୍ୟ	:	ଖାଦ୍ୟବିନା ମଣିଷ ବଞ୍ଚିପାରିବ ନାହିଁ ।
ଜୁମ୍‌ଜୁମ୍	:	ଜୁମ୍‌ଜୁମାନ୍ ସାଡ଼୍‌ଲେ ମାନ୍‌ରାନ୍ ଆବମେଏତେ ।
ଭାତ	:	ଭାତ ଆମର ପ୍ରଧାନ ଖାଦ୍ୟ ।
ଡ଼ାରାଇ	:	ଡ଼ାରାଇନ୍ ମୁଡ଼ାଗାନା ଗାଲେନ୍ ।

ଡାଲି	:	କାୟୁଲ ଡାଲିଜାତାୟ ଫସଲ ।
ମାଇନା	:	ରଗନ୍ ମାଇନାଜାନାବ୍ ଜାନୁମ୍ଭୁମ୍ ।
ତରକାରୀ	:	ଶାଗ ତରକାରୀ ଭାରି ବଢ଼ିଆ ।
ଡୁଙ୍ଗାଡ଼ାଲ	:	ଉଆବ୍ ଡୁଙ୍ଗାଲାନ ବଇବଇ ଲାଙ୍ଗା ।
ଜାଉ	:	ମାଣ୍ଡିଆଜାଉ ଦେହକୁ ଭଲ ।
କୁଡୁ	:	ସିଡ଼ି କୁଲାନ ଡ-ଅଡ଼ାନ୍ ଆବସେଲେ ବାଡ଼ସା ।
ପାଣି	:	ପାଣିବିନା ମାଛ ବଞ୍ଚିପାରେ ନାହିଁ ।
ଡା-ଆ	:	ଡା-ଅନ୍ ସାଡ଼ଲେ ଆୟନ୍ ଆବ୍ ମେ-ଏଡ଼େ ।
କ୍ଷୀର	:	କ୍ଷୀର ଦେହକୁ ଶକ୍ତି ଯୋଗାଏ ।
ଆଡୁବ	:	ଆଡୁବାନ ଡ-ଅଡ଼ାନ୍ ରାନାବ୍ତିନ୍ ତିୟ୍ତେ ।
ମାଂସ	:	ବାଘ ମାଂସ ଖାଏ ।
ଜେଲୁ	:	କିଃନାନ୍ ଜେଲୁନ୍ ଜୁମ୍ଭେତେ ।
ଖଜା	:	ପିଲାମାନେ ଖଜାଭଲ ପାଆନ୍ତି ।
ପୁପୁ	:	ପାସିଜାନ୍ତି ପୁପୁନ୍ ଇଡ଼୍ ସୁମ୍ଭେତେଜି ।

ଶବ୍ଦ

ଆଜି	:	ଆଜି ଛୁଟି ଦିନ ଅଟେ ।
ନାମି	:	ନାମି ଆତାନାଡ଼୍ ଡିନ୍ନା(ଲୁଲୁନା) ।
ସମ୍ମାନିତ	:	ଗୁରୁକୁ ସମ୍ମାନଦିଅ ।
ଆନାବ୍‌ଗୁରୁ	:	ଝାଁଡ଼୍ ଝାଁଡ଼୍ ମାରାନ୍ ଆବ୍‌ଗୁରୁଦା ।
ଗର୍ବ	:	ନିଜ କାମରେ ଗର୍ବ କରନାହିଁ ।
କିନ୍‌ସା	:	ବାରାଡ଼ାମ୍ ଲିଙ୍ଗ୍‌ନାମ୍ କିନ୍‌ସାଡ଼ଟ୍‌ନେ ।
ଏକତ୍ର	:	ଏହି ସ୍ଥାନରେ ଆମେ ଏକତ୍ର ଅଛୁ ।
ଆବଇ	:	କାନ୍ ଆ ଡ୍ରାକୁନାଲିଡ଼ାନ୍ ଆନ୍‌ଲେ ଆବଇ ଡ୍ରାକୁ ।
ସଂଗ୍ରାମ	:	ଆମର ସଂଗ୍ରାମ ଜାରି ରହୁ ।
ସୁ	:	ସୁଲିନ୍ ଆ ଡ୍ରାକୁନାବା ।
ଶକ୍ତି	:	ଏହି କାମ କରିବାକୁ ତାହାର ଶକ୍ତି ନାହିଁ ।
ରାନାବ୍‌ତି	:	କାନ୍ ଆବାରା ଲୁମ୍ଭିନ୍ ଆସାନ୍ ଆନିନ୍ ରାନାବ୍‌ତିଡ଼ିଡ଼ି ।
ଶାନ୍ତି	:	ସମସ୍ତଙ୍କ ସହିତ ଶାନ୍ତିରେ ବାସକର ।
ସାନାବ୍‌ୟୁ	:	କୁଡୁବ୍ ମାନରାନ୍ ଆମ୍ପା ସାନାବ୍ ଯୁନ୍‌ବାତି ଡ୍ରାକୁନା ।

ବିକାଶ :	ବିକାଶ ନାମରେ ବିକାଶ କର ନାହିଁ ।
ମାନାଡ଼ ରାଡ଼ :	ମାନାଡ଼ରାଡ଼ାନ୍ ଆ ପ୍ଲାଡ଼ୁ ଆବ୍ ସିଡ଼ ଡ଼ଡ଼ ।
ସ୍ଵଷ୍ଟ :	ସେହିକଥା ମୋତେ ସ୍ଵଷ୍ଟ ଜଣା ।
ପାଲିଡ଼ :	କୁନ୍ ଆବିରନା ଖେନ୍ ପାଲିଡ଼ ଗାଲାମ୍ ।
ଗୋଷ୍ଠା :	ସେ ଆମ ଗୋଷ୍ଠାର ନୁହେଁ ।
ଅମ୍ନୁ(ବିରିଣ୍ଡା) :	ଆନିନ୍ ଅମ୍ନୁ ମାରଲେନ୍ ଡିଡ଼ ।
ସହଭାଗିତା :	ତାଙ୍କର ସହିତ ଆମର ସହଭାଗିତା ନାହିଁ ।
ମାଲନା ଡୁଡୁନ୍ :	ଆନିନ୍ ଆମ୍ନା ଆନ୍ଲେନ୍ ମାଲନା ଡୁଡୁଡିଡ଼ ।
ସୁତି :	ପିଡ଼ ପୁରୁଷଙ୍କ ସୁତିସ୍ତମ ରଖିବା ଉଚିତ ।
ଆନିୟମ୍ :	ଉଆ କୁକୁଲେନ୍ ଜି ଆନାୟମ୍ କାମାମ୍ ଡ଼ାକୁବିନ୍ ସ୍ଲାକ୍ ସାଇକ୍ ।
ଅବିରତ :	ଅବିରତ ଚେଷ୍ଟା କର ।
ଇରକାଡ଼ଡ଼ାବ୍ :	ଇରକାଡ଼ଡ଼ାବ୍ ଲାବି ଏରାଗୁଇଜା ।
ଚେଷ୍ଟା :	ଆଉଥରେ ଚେଷ୍ଟା କର ।
ଏରନାନ୍ ଗୁଇନାନ୍ :	ବାର ଅକିଜ୍ ଏରାଗୁଜା ।
ଉଜ୍ଜଳ :	ସୁର୍ଯ୍ୟାଲୋକ ଉଜ୍ଜଳ ଦିଶେ ।
ପାଲିଡ଼ :	ଉୟୁଡ଼ାନ୍ ପାଲିଡ଼ ଗିଜ୍ ତାତି ।
ସହିତ :	କାହା ସହିତ ତୁମେ ଯିବ ।
ଆମ୍ନା :	ବୁଡିନ୍ ଆମ୍ନା ଯିବତେ ।
ସ୍ଵାକାର :	ନିଜର ଭୁଲ୍ ସ୍ଵାକାର କଲା ।
ପିଙ୍ଗ୍ବା :	ଆନାଡ଼ଡ଼ାନ୍ ଆବ୍ ପିଙ୍ଗ୍ବା ଏଡିନ୍ ।
ଅଧିକାର :	ଏହି ଜିନିଷ ଉପରେ ତୁମର ଅଧିକାର ନାହିଁ ।
ଡ଼ାନେ :	କାନ୍ ଆଜାନାବ୍ ଲିଡ଼ାନ୍ ଡ଼ାନେ ନାମ୍ ଆଗାସା ।

ଅଙ୍ଗ ପ୍ରତ୍ୟଙ୍ଗ (କାଣ୍ଡାରଡ଼ଅଂ)

ବେକ :	ବଳଦର ବେକରେ ଯୁଆଳି ବନ୍ଦାଯାଏ ।
ସାଙ୍କା :	ତାଡ଼ଲିୟାନ୍ ଆସାଙ୍କା ଲିଂରାଅଡ଼ାନ୍ ଗାଲ୍ ତାବି ।
ଜଘ୍ :	ଜଘ୍ ଆ ପିନ୍ଦ ।
ବୁଲୁ :	ପାତାଲୁଡ଼ାନ୍ ରନା ।
ଆଣ୍ଟୁ :	ଆଣ୍ଟୁ ପାତ ।
ମାଣ୍ଡିଡ଼ି :	ମାଣ୍ଡିଡ଼ିନ୍ ବାତି ତୁଡୁମା ।

ଗୁଇଠି	:	କାହାକୁ ଗୁଇଠାମାର ନାହିଁ ।
ଡାନୁଙ୍କୁଡ଼ି	:	ଡାନୁଙ୍କୁଡ଼ି ନାମ୍ ବାତି ରୁତିଜା ତାଡ଼୍ ଖାଁଡ଼୍ ।
ପାଦ	:	ଏହା କାହାର ପାଦ ଚିହ୍ନ ।
ଆତାଲ୍‌ଜିଡ଼୍	:	କାନ ରୁତିନ୍ ଆନାଡ଼ି ।
ପାଦ ଆଙ୍ଗୁଠି	:	ଲତାର ପାଦ ଆଙ୍ଗୁଠି ଠିକ୍‌ରେ ପଡ଼ୁନାହିଁ ।
ଅଣ୍ଡେରଜିଡ଼୍	:	ଲତାନ୍ ଆ ଅଣ୍ଡେରଜିଡ଼୍ ସିଗଇତିଡ଼୍ ।
ପାଦଅଙ୍ଗୁଳିର ନଖ	:	ଝୁଣ୍ଟିବାରୁ ପାଦଅଙ୍ଗୁଳିର ନଖ ବାହାରି ପଡ଼ିଲା ।
ଆକାର୍‌ଜିଡ଼୍	:	ଆପାର୍‌ବାଲିନ୍ ଆସାନ୍ ଆକାର୍‌ଜିଡ଼ାନ୍ ତୁଡ଼୍‌ନାଇତିନ୍ (ତୋର୍‌ନେତେନ୍) ।
ନଖ	:	ନଖ ସଫାରଖ ।
ଆକାର୍‌ସି	:	ଆକାର୍‌ସିନ୍ ମାରିଡ଼୍ ଡ଼ାକୁବା ।
ରୁଡ଼ା ଆଙ୍ଗୁଠି	:	ରୁଡ଼ା ଆଙ୍ଗୁଠି ମୁଖ୍ୟ ଅଟେ ।
ଆବାର୍‌ସି	:	ଆବାର୍‌ସିନ୍ ମୁଡ଼ାଡ଼ାକୁ ।
ପାଦର ରୁଡ଼ା ଆଙ୍ଗୁଳି	:	ପାଦର ରୁଡ଼ା ଆଙ୍ଗୁଳି ମୋଟା ।
ଆବାର୍‌ଜିଡ଼୍	:	ଆବାର୍‌ଜିଡ଼ାନ୍ ସୁଡ଼ା ।
ଅନ୍ତ	:	ସବୁ ଜୀବର ଅନ୍ତ ଅଛି ।
ଅନ୍‌ଲଇଡ଼ା	:	କୁଡ଼ୁବ୍ ପ୍ରାଡ଼ାନ୍ ଆ ଅନ୍‌ଲଇଡ଼ାନ୍ ଡ଼ାକୁ ।
ପାକସ୍ତୁଳୀ	:	ପ୍ରଥମେ ଖାଦ୍ୟ ପାକସ୍ତୁଳୀରେ ରହେ ।
ପୁତ୍‌ତା	:	ଆର୍‌ମାଡ଼୍ ଜୁମ୍ ଜୁମାନ୍ ପୁତ୍‌ତା ଲିଡ଼ାନ୍ ଡ଼ାକୁତି ।
କଲିଜା	:	ଦୁର୍‌ଲ ଲୋକଙ୍କୁ କଲିଜା ଦିଆଯାଏ ।
ଗ୍ରେ	:	ଆସୁ (ବାଲ) ମାରାନ୍ ଗ୍ରେନ୍ ଆଜୁମିନ୍ ଡିୟ୍‌ତେଜି ।
ଫୁସ୍‌ଫୁସ୍	:	ଫୁସ୍‌ଫୁସ୍ ଦ୍ଵାରା ନିଶ୍ଵାସ ହୁଏ ।
ହ	:	ହନ୍ ବାତି ତଡ଼୍‌ୟିମ୍ ତିନ୍‌ବି ।
ମେଦ	:	ମେଦ ବହୁଳତା ରକ୍ତ ଗଠନ କାରଣ ।
କ୍ରି	:	କ୍ରିନ୍ ଆତେଡ଼୍‌ଲିନ୍‌ଡେନ୍ ତଡ଼୍ ମେଖ୍ ରୋଗାମାନ୍ ଡେଡ଼ି ।
ରକ୍ତ	:	ରକ୍ତହୀନ ହେଲେ ରୋଗ ହୁଏ ।
ମିଖାମ୍	:	ମିଖାମାନ୍ ଆସୁଇଲିନ୍ ଡେନ୍ ରୋଗାମାନ୍ ଡେଡ଼ି ।

***

